

Liturgia

Sfântului Vasile cel mare.

SFINTUL VASILE CEL MARE.

DUMNEZEESCA LITURGIE

a celui dintre sfinți, părintelui nostru

Vasile cel mare,

arhiepiscopul Chesariei din Capadochia.*)

Diaconul, stând la locul cel obicinuit, exclamă cu glas tare:
Binecuvinteză, Stăpâne.

Preotul răspunde:

Binecuvântată este împărăția: a Tatălui, și a Fiiului, și a sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Diaconul rostește apoi Ectenia de începere, iar de nu este diacon, o zice Preotul:

Cu pace Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a totă lumea, pentru bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu biserici și pentru într'unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

*) Dela început trebuie să știm, că această dumnezească liturgie a marelui Vasile nu se face totdeauna, ci numai de 10 ori în an, în zilele rânduite, adică: în cinci Dumineci ale marelui post (afară de Dumineca Floriilor), în sfânta și marea Joi, în Sâmbăta cea mare, în ajunul Nașterii lui Christos și a dumnezeestei Arătări (eventual în însași ziua nașterii și a botezului, în casurile când ajunul aceloră cade Sâmbăta sau Dumineca), precum și în ziua sărbătorii sfântului Vasile, (1 Ianuarie).

Rându-la proscomediei dela această liturgie este aceeași, ca și la liturgia sfântului Ioan Gură-de-aur.

Pentru sfântă biserica acésta, și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frica lui Dumnezeu într'ênșă, Domnului se ne rugăm.

Pentru preasfințitul arhiepiscopul și metropolitul (**sau episcopul nostru, N.**), pentru cinstita preoție și 'ntru Christos diaconie, și pentru tot clerul și poporul, Domnului se ne rugăm.

Pentru preainălțatul împăratul și regele nostru (**Cutare**) și pentru totă curtea și supușii lui, Domnului se ne rugăm.

Pentru ca se-î ajute și se-î supue piciórelor lui pre tot dușmanul și contrariul, Domnului se ne rugăm.

Pentru sfânt locașul acesta, țara acésta, pentru tóte cetățile, orașele și satele, și pentru cei ce cu credință viețuesc într'ênșele, Domnului se ne rugăm.

Pentru bună liniștea văzduhurilor, pentru înmulțirea ródelor pământului și pentru vremi cu pace, Domnului se ne rugăm.

Pentru cei ce umblă pre ape și călătoresc, pentru cei bolnavi, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei robiți și pentru mântuirea lor, Domnului se ne rugăm.

Pentru ca se ne mântuim noi de tot necazul, mânia, și nevoia, Domnului se ne rugăm.

Apără, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Pre preasfinta, curata, preabinecuvîntata, mărita, stăpâna noastră, de Dumnezeu Născétórea și pururea fecióra Maria, cu toți sfinții pomenindu-o, — pre noi înșine, și unul pre altul, și totă viața noastră lui Christos, Dumnezeu se o dăm.

Chorul: Ție Dómnne.

Rugăciunea antifonului întâiu.

Dómnne Dumnezeul nostru, a căruia stăpânire este neaseménată și mărire neajunsă, a cărei milă este nemésurată și iubirea de ómeni negrăită: însu-Ți stăpâne, după bună îndurarea Ta, caută

spre noi și spre sfântă biserică acésta, și fă cu noi și cu cei ce d'împreună cu noi se rógă, milele Tale cele bogate și îndurările Tale.

Ecfonisul :

Că Ție se cuvine tótă mărirea, cinstea și 'nchinăciunea : Tatălui, și Fiiului, și sfintului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul : Amin.

După ectenie, cântă corul întâiul antifon ; apoi urmăze Ectenia :

Iară și iară cu pace Domnului se ne rugăm.

Chorul : Dómne miluește.

Apără, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumnezeu, cu darul Tău.

Pre preasfînta, curată, preabinecuvîntată, mărita, stăpâna noastră, de Dumnezeu Născetórea și pururea fecióra Maria, cu toți sfînții pomenindu-o ; — pre noi înși-ne, și unul pre altul și tótă vieța noastră lui Christos, Dumnezeu se o dăm.

Chorul : Ție Dómne.

Rugăciunea antifonului al doilea.

Dómne Dumnezeul nostru, mântuește poporul Tău și binecuvîntéază moștenirea Ta, plinirea bisericii Tale păzește-o, sfînțește pre cei ce iubesc podóba casei Tale ; Tu pre aceștia 'i preamărește cu dumnezeésca Ta putere, și nu ne lăsa pre noi, cei ce nădăjduim întru Tine.

Ecfonisul :

Că a Ta este stăpânirea și a Ta este împărăția și puterea, și mărirea : a Tatălui, și a Fiiului, și sfintului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul : Amin.

După al doilea Antifon, Ectenia:

Iară și iară, etc.

Chorul: Dómnne miluește.

Apără, mântuește... Pre preasfînta, curata...

Chorul: Ție Dómnne.

Rugăciunea antifonului al treilea.

Cela ce ai dăruit nouă aceste rugăciuni obștești și împreună glăsuitóre, cela ce și la doi și la trei, ce se într'unesc întru numele Tău, ai făgăduit să le dai cererile: însu-Ți și acum plinește cererile cele spre folos ale robilor Tăi, dându-ne nouă întru acest véc de acum cunoștința adevărului Tău; iar în cel ce va să fie, vieța de veci dăruindu-ne.

Ecfonisul:

Că bun și iubitoriu de ómeni Dumnezeu ești, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Și aicea, ca și la liturgia sfîntului Ioan Gură-de-aur, cântă **chorul** aceleași cântări (al treilea antifon, sau fericirile, de este Duminecă). Asemenea și preotul și diaconul aceleași zic și fac, la întrarea cea mică.

Rugăciunea întrării.

Stăpâne, Dómnne Dumnezeul nostru, cela ce ai așezat în ceriuri cetele și oștile ângerilor și ale archangelilor, spre serviciul măririi Tale: fă împreună cu întrarea noastră se fie întrarea sfîntilor ângeri, carii servesc împreună cu noi și împreună măresc bunătatea Ta. Că Ție se cuvine

tótă mărirea, cinstea și 'nchinăciunea: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Chorul: Amin.

După acésta se face intrarea. **Diaconul** esclamă: Cu înțelepciune, dréptă; iar **chorurile** cântă troparele prescrise. **Intr'aceea** preotul cetește rugăciunea întreit sfintei cântări, ce urmăză:

Dumnezeule cel sfânt, — carele întru cele sfinte odihnești, cela ce cu glas întreit sfânt ești lăudat de serafimi și mărit de cheruvimi și de tótă puterea ceréscă închinat, cela ce dintru ne-ființă întru ființă ai adus tóte, carele ai zidit pre om după chipul și după asemănarea Ta și cu tot darul Tău l-ai împodobit, cela ce dai înțelepciune și pricepere celuia ce cere și nu treci cu vederea pre cela ce greșește, ci pui pocăința spre mântuire, carele ne-ai învrednicit pre noi, umiliții și nevrednicii servii Tăi, și în óra acésta a sta înaintea mării sfântului Tău jertfelnic și a-ți aduce Ție datornică închinăciune și mărire: — însu-Ți, Stăpâne, primește și din gurile nóstre, a celor păcătoși, întreit sfînta cântare, și ne cercecetéză pre noi cu bunătatea Ta. Iartă-ne nóuă tótă greșala cea de voie și cea fără de voie; sfîntește sufletele și trupurile nóstre, și ne dă nóuă se servim Ție întru cuviință în tóte zilele vieții nóstre; pentru rugăciunile preasfintei Născétóre de Dumnezeu și ale tuturor sfîntilor, carii din véc bine au plăcut Ție.

Ecfonisul :

Că sfânt ești Dumnezeuul nostru și Ție mărire înălțăm : Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea.

Diaconul :

Și în vecii vecilor.

Chorul : Amin.

Intonând chorul întreit sfânta cântare, Mărire, Și acum, etc., preotul și diaconul zic încetișor întreit sfânta cântare și celelalte, ca și la liturgia sfântului Ioan Gură-de-aur.

Rugăciunea înainte de evanghelie.

Strălucește în inimile noastre, iubitoriule de ómeni Dómne, lumina cea nestricăciosă a cunoștinței dumnezeirii Tale și deschide ochii gândului nostru, spre înțelegerea evangheliceștilor Tale învățături. Pune în noi și frica lăudatelor Tale porunci, ca — călcând toate dorințele trupului — viețuire ^{nielăso} spirituală să petrecem, toate cele ce sunt spre bunăplăcerea Ta cugetând și făcând. Că Tu ești luminarea sufletelor și trupurilor noastre, Christóse Dumnezeule, și Ție mărire 'nălțăm, împreună și celui fără de 'nceput al Tău Părinte, și preasfântului și bunului și de vieță făcătoriului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Aicea preotul și diaconul urmăzează ca și la liturgia sfântului Ioan Gură-de-aur, zicând diaconul :

Binecuvintéză, Stăpâne, pre binevestitoriul sfântului apostol și evanghelist (N.)

Iar preotul binecuvântându-'l zice:

Dumnezeu, prin rugăciunile sfântului, mării-
tului, întru tot lăudatului apostol și evanghelist
(N.), se-'ți dea ție cuvînt, celui ce binevestești cu
putere multă, spre plinirea evangheliei iubitului
Séu fiiu, a Domnului nostru Iisus Christos.

Și celelalte. După terminarea sfintei evanghelii, diaconul rostește Ectenia:

Să zicem toți din tot sufletul și din tot cugetul nostru, să zicem.

Chorul: Dómnne miluește, odată.

Dómnne atot-Țiitoriule, Dumnezeuul părinților nostri, rugămu-ne
Țe: auzi-ne și ne miluește.

Chorul: Dómnne miluește.

Miluește-ne pre noi, Dumnezeuule, după mare mila Ta, rugămu-ne
Țe: auzi-ne și ne miluește.

Chorul: Dómnne miluește, de trei ori.

Rugăciunea cererii stăruitoare.

Dómnne, Dumnezeuul nostru, primește acéastă ru-
găciune căldurósă dela robii Ței, și ne miluește
pre noi după mulțimea milei Tale; și trimite în-
dumnezeieștile Tale preste noi și preste tot poporul Țeu,
carele așteaptă de la Tine multă milă.

Iacă ne rugăm, pentru preasfințitul arhiepiscopul și metro-
polital (sau episcopul nostru, N.) și pentru toți frații nostri cei întru
Christos.

Iacă ne rugăm pentru preainălțatul împăratul și regele nostru
(Cătare), pentru stăpânirea, biruința, petrecerea, pacea, sănătatea,
măntuirea și iertarea păcatelor lui, și pentru ca Domnul Dumnezeuul
nostru mai ales se-'i dea sporiu și se-'i ajute lui întru tóte, și se
supere păcătoșilor lui pre tot dușmanul și contrariul.

Încă ne rugăm pentru frații nostri: preoți, ieromonachi, ierodiaconi, și monachi și pentru toți cei întru Christos frați ai nostri.

Încă ne rugăm pentru fericirii și pururea pomenirii ctitorii sfintului locașului acestuia, și pentru toți cei mai din 'nainte adormiții părinții și frații nostri, cari zac aicea, și pentru dreptcredincioșii de pretutindenea.

Încă ne rugăm pentru mila, viața, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, lăsarea, și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu: a tuturor dreptcredincioșilor creștini, enoriași, epitropi și binefăcători ai sfintei biserici acesteia.

Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri, și fac bine în sfânta și 'ntru tot cinstită biserica acésta, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei ce cântă, și pentru poporul ce stă 'nainte, așteptând de la Tine mare și bogată milă.

Iar preotul ecfonisul:

Că milostiv și iubitoriu de ómeni Dumnezeu ești, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfintului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Diaconul:

Rugați-vă cei chemați Domnului.

Chorul: Dómnne miluește.

Cei credincioși pentru cei chemați se ne rugăm:

Ca Domnul se-'i miluască pre dînșii.

Să-'i învețe pre dînșii cu cuvîntul adevărului.

Să le descopere lor evanghelia dreptății.

Să-'i într'unască pre dînșii cu sfînta Sa catolicéscă (ecumenică) și apostoléscă biserică.

Mântuește, miluește, apără și-'i păzește pre dînșii, Dumnezeule, cu darul Tău.

Cei chemați capetele vóstre Domnului se le plecați.

Chorul: Ție Dómnne.

*desface
7. ecfonisul*

Rugăciunea pentru cei chemați, mai 'nainte de sfînta înălțare.

Dómne, Dumnezeuul nostru, carele în ceriuri locuiești și cauți spre tóte lucrurile Tale, caută spre robii Tăi cei chemați, carii și-au plecat înaintea Ta grumazii lor, și le dă lor jugul cel ușor; fă-'i pre dînșii membre cinstite a sfintei Tale biserici și-'i învrednicește pre dînșii de baea nașterii celei de-a doua, de iertarea păcatelor și de vestmîntul nestricăciunii, spre cunoștința Ta, adevăratul Dumnezeuul nostru.

Apoi întinzînd preotul sfîntul antimis, zice ecfonisul, însemnând cruciș cu sfîntul burete.

Ca și aceștia împreună cu noi se mărescă preacinstitul și de mare cuviință numele Tău: al Tatălui, și al Fiiului, și al sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Diaconul zice:

Căți sunteți chemați eșiți;

Iar de este și al doilea diacon, continuă acesta:

Cei chemați eșiți;

Apoi iarăși cel dintăiu diacon:

Căți sunteți chemați eșiți;

Al doilea:

Ca nimenea din cei chemați;

Căți suntem credincioși, — iară și iară cu pace Domnului să

Chorul: Dómne miluește.

Rugăciunea credincioșilor cea dintâiu după ce întinde antimisul.

Tu, Dómnne, ne-ai arătat nouă această mare taină a mântuirii; Tu ne-ai învrednicit pre noi, umiliții și nevrednicii robii Tăi, a fi servitori ai sfântului Tău altariu: Tu ne îndestulează pre noi cu puterea sfântului Duh, pentru serviciul acesta, ca — fără de osîndă stând înaintea sfintei Tale măriri, — să aducem Ție prinos de laudă; că Tu ești cel ce lucrezi toate într-o toți. Dă Dómnne și pentru păcatele noastre și pentru abaterile poporului să fie primit prinosul nostru și bine adus înaintea Ta.

Apără, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Chorul: Dómnne miluește.

Cu înțelepciune.

Ecfonisul:

Că Ție se cuvine totă mărirea, cinstea și 'nchinăciunea: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Diaconul: Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Când servește preotul fără de diacon, acestea de mai jos nu le zice, ci îndată cetește rugăciunea a doua a credincioșilor, în taină; iar după rugăciune, zice: Apără, mântuește, etc.

Dacă este diacon, acesta rostește și cele următoare:

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Pentru pacea a tótă lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici, și pentru într'unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfântă biserica acésta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frica lui Dumnezeu întră 'ntr'ênsa, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne mântuim noi de tot nêcazul, mânia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

A dóua rugăciune a credincioșilor.

Dumnezeule, carele ai cercetat cu milă și cu îndurare umilința nóstră, cela ce ne-ai pus pre noi, umiliții și pécătoșii și nevrednicii robii Têi, înaintea sfintei Tale măriri, ca să servim sfântului Têu altariu: Tu ne întărește cu puterea sfântului Têu Duh, spre serviciul acesta, și ne dă nouă cuvînt, ca să deschidem gura nóstră și să chiemăm darul sfântului Têu Duh preste darurile ce se vor pune 'nainte.

Apără, mântuește și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu darul Têu.

Chorul: Dómne miluește.

Cu înțelepciune.

Și Ecfonis:

Ca sub stăpânirea Ta totdeauna fiind păziți, Ție mărire să înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea, și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Ajunși la locul acesta preotul și diaconul fac și zic aceleași, ca și la liturgia sfântului Ioan Gură-de-aur.

**Rugăciunea, carea o cetește preotul în taină,
când se cântă cheruvimicesca cântare.**

Nimenea din cei legați cu poftele și cu plăcerile trupești nu este vrednic să vie, sau să se apropie, sau să servescă Ție, Impărate al măririi! Că a servi Ție este lucru mare și înfricoșat chiar și însuși puterilor celor cerești! Dar pentru iubirea Ta de ómeni cea negrăită și nemăsurată, nemutat și neschimbat Te-ai făcut om și arhieru Te-ai numit nouă, dându-ne lucrare de sfințenie a serviciului acestuia și a jertfei celei fără de sânge, ca un Stăpân al tuturor; căci Tu însu-Ți, Dómn Dumnezeul nostru, stăpânești cele cerești și cele pământești, carele Te porți pre scaunul cheruvimilor, Domnul serafimilor și împăratul lui Israil, cela ce ești unul sfânt și întru sfinți te odihnești. Pre Tine dar Te rog, cela ce ești singur bun și binevoitoriu, caută spre mine, păcătosul și netrebnicul robul Tău, și-mi curățește sufletul și inima de cuget rău; îndestulează-mă cu puterea sfântului Tău Duh, ca, — îmbrăcat fiind cu darul preoției — să stau înaintea sfintei Tale mese și să jertfesc sfântul și preacuratul Tău trup și cinstitul sânge; că la Tine viind îmi plec grumazii mei și Ție mă rog: Nu întórce fața Ta de la mine, nici să mă lepezi dintre servii Tăi, ci mă învrednicește, ca să-Ți aduc Ție eu, păcătosul și nevrednicul servul Tău, darurile acestea. Că Tu ești cela ce aduci

și cel ce Te aduci, cela ce primești și care Te împarți, Christóse Dumnezeu nostru, și Ție mărire înălțăm, împreună și celui fără de început al Tău Părinte, și preasfântului, și bunului, și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Iar după terminarea rugăciunii, zic și ei cântarea cheruvimică de 3 ori, închinându-se odată după fie-care rostire.

Carii pre cheruvimi cu taină închipuim, și făcătoarei de viață Treimi întreit sfântă cântare aducem, totă grija cea lumescă se o lăpădam; ca pre împăratul tuturor se-l primim pre cel nevăzut, încunjurat de cetele îngerești: Aliluia, Aliluia, Aliluia.

De va fi Joia-cea-mare, se cântă:

Al cinei Tale celei de taină, astăzi Fiiule al lui Dumnezeu, pătaș mă primește; că nu voi spune contrariilor Tăi taina Ta, nici sărutare Ți voi da ca Iuda, ci ca tâlhariul mă mărturisesc Ție: pomeneste-mă, Dómnne, întru împărăția Ta. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Iar în Sâmbăta-cea-mare, se cântă acesta:

Să tacă tot trupul omenesc și să stea cu frică și cu cutremur și nimic pământesc întru sine să nu gândească, că Impăratul împăraților și Domnul domnilor vine să se junghie și să se dea întru mâncare credincioșilor; și merg înaintea acestuia

cetele ângerești cu tótă începătoria și stăpânirea: cheruvimii cei cu ochi mulți și serafimii cei cu câte sése aripi, fețele acoperindu-și și cântând cântare: Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Și aicea preotul și diaconul fac și zic aceleași, ca și la liturgia sfin-
tului Ioan Gură-de-aur. După sfîrșitul rugăciunii, și a marei întrări,
diaconul — viind la obicinuitul loc, — zice:

Să plinim rugăciunile nóstre Domnului.

Chorul: Dómne miluește.

Pentru cinstitele daruri, ce sunt puse 'nainte, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfîntă biserica acésta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frica lui Dumnezeu întră 'ntr'ênsa, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne mântuim noi de tot necazul, mânia, și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Rugăciunea, carea o cetește preotul în taină, după punerea dumne-
zeeștilor daruri pre sfînta masă:

Dómne, Dumnezeul nostru, carele ne-ai creat pre noi și ne-ai adus întru acésta viéță, cela ce ne-ai arêtat nóuë căile spre mântuire, dăruin-
du-ne nóuë descoperirea tainelor cerești: Tu ești cela ce ne-ai pus pre noi spre serviciul acesta, cu puterea duhului Tău celui sfînt. Bine-voește dar, Dómne, să fim noi servi legii Tale celei nóuë și servitori sfintelor Tale taine. Primește-ne pre noi carii ne apropiem de sfîntul Tău altariu, după mulțimea milei Tale, ca să fim vrednici a aduce Ție acésta cuvîntătóre și fără de sânge jertfă, pentru păcatele nóstre și pentru neștiințele popo-

rului; pre carea primindu-o în sfântul și cel mai-pre-sus de ceriuri și înțelegetoriul Tău jertfelnic, intru miros cu bună mirézmă, trimite-ne nóuë darul sfântului Tău Duh. Caută spre noi Dumnezeule, privește spre acéstă închinăciune a nóstră și o primește precum ai primit darurile lui Avel, jertfele lui Noe, arderile cele întregi ale lui Avraam, preoția lui Moisi și a lui Aaron, și cele de pace ale lui Samuil; precum ai primit de la sfinții Tăi apostoli acéstă închinare adevărată, așa primește și din mânilé noastre, a păcătoșilor, aceste daruri intru bunătatea Ta, Dómné, ca — învrednicindu-ne a liturgisi fără prihană înaintea sfântului Tău altariu — să aflăm plata credincioșilor și a iconomilor celor înțelepți, în ziua cea înfricoșată a răs-plătirii Tale celei drepte.

Diaconul:

Apără, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Chorul: Dómné miluește.

Ziua tótă, desevêrșită, sfintă, cu pace și fără de păcat, la Domnul să cerem.

Chorul: Dă-ne Dómné.

Ânger de pace, credincios, îndreptătoriu și păzitoriu sufletelor și trupurilor nóstre, la Domnul să cerem.

Milă și iertare de păcate și de greșalele nóstre, la Domnul să cerem.

Cele bune și de folos sufletelor nóstre, și pace lumii, la Domnul să cerem.

Ceealaltă vreme a vieții noastre în pace, și 'ntru pocăință a o petrece, la Domnul să cerem.

Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără de patimă, nerușinat, cu pace, și răspuns bun la 'nfricoșatul județ al lui Christos, să cerem.

Pre preasfînta, curata, preabinecuvîntata, mărita, stăpîna noastră de Dumnezeu Născătoare și pururea fecioara Maria, cu toți sfinții pomenindu-o; — pre noi înși-ne, și unul pre altul, și totă viața noastră lui Christos, Dumnezeu să o dăm.

Chorul: Ție dómne.

Ecfonisul:

Cu 'ndurările unuia născut fiiului Tău, cu carele împreună bine ești cuvîntat, cu preasfîntul, și bunul, și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Preotul: Pace tuturor.

Chorul: Și duhului Tău.

Diaconul: *Să iubim unii pre alții, ca 'ntr'un gând să mărturisim.*

Chorul: Pre Tatăl, pre Fiiul, și pre sfîntul Duh: Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

Iar Preotul, închinându-se de 3 ori, zice în taină:

Iubite-voiu, Dómne, virtutea mea; Domnul este întărirea mea și scăparea mea. **de 3 ori.**

Asemenea se închină și Diaconul la locul unde stă, de 3 ori, sărutând orariul său, unde este semnul crucii, și zice cu glas:

Ușile, ușile, — cu 'nțelepciune să luăm aminte.

Iar cel mai mare cetește:

Cred într'unul Dumnezeu, Tatăl atot-țiitoriul, făcătorul cerului și al pămîntului, văzutele tuturor și nevăzutele.

Și într'unul Domnul Iisus Christos, Fiiul lui Dumnezeu, unul născut, carele din Tatăl s'a născut mai înainte de toți vecii. Lumină din lumină, Dumnezeu adevărat, din Dumnezeu adevărat născut, iară nu făcut, cela ce este de-o ființă cu Tatăl, prin carele toate s'au făcut.

Carele pentru noi ómenii și pentru a nóstră mântuire s'a pogorît din ceriuri și s'a întrupat de la Duhul sfânt și din Maria fecióra, și s'a făcut om.

Și s'a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, și a pătimit, și s'a îngropat.

Și a înviat a treia zi după scripturi.

Și s'a suit la ceriuri și șede de-adrépta Tatălui.

Și iarăși va să vie cu mărire, să judece viii și morții, a căruia împărăție nu va avea sfîrșit. —

Și întru Duhul sfânt, Domnul de viéță făcătoriul, carele din Tatăl purcede; cela ce împreună cu Tatăl și cu Fiiul este închinat și mărit, carele a grăit prin proroci. —

Într'una, sfîntă, catolică și apostolică biserică.

Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor.

Aștept învierea morților.

Și viéța vécului, ce va să fie. Amin.

Și după finea sfîntului simbol, zice Diaconul cu glas mare, stînd tot la locul său:

Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte, sfînta jertfă cu pace a o aduce.

Chorul: Mila păcii, jertfa laudei.

Ecfonisul:

Darul Domnului nostru Iisus Christos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl, și împărtășirea sfântului Duh, să fie cu voi cu toți.

Chorul: Și cu Duhul Tău.

Preotul: Sus se avem inimile.

Chorul: Avem cătră Domnul.

Preotul: Se mulțămim Domnului.

Chorul: Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Tatălui, și Fiului, și sfântului Duh: Treimeii cei de o ființă și nedespărțite.

Preotul plecându-se se roagă în taină:

Stăpâne, Dómnne Dumnezeule, Părinte atot-
 țiitoriule, cea ce într'adevăr ești închinat
 după vrednicie, — drept și cuviincios lucru este,
 pentru marea cuviință a sfinteniei Tale: a Te lăuda,
 a-'Ți cânta, a Te binecuvînta, a ne închina Ție,
 a-'Ți mulțami, a Te mări pre Tine, cea ce singur
 ești cu adevărat Dumnezeu, și a-'Ți aduce Ție acest
 serviciu al nostru cuvîntătoriu, cu inimă umilită
 și cu suflet smerit; că Tu ești cel ce ne-ai dăruit
 nouă cunoștința adevărului Tău. Și cine óre este
 în stare să spună puterile Tale? Să facă a fi auzite
 toate laudele Tale, sau să spue toate minunile Tale
 în ori ce timp? Stăpâne al tuturor: Dómnne al
 ceriului și al pămîntului și a totă făptura cea
 văzută și cea nevăzută, cea ce șezi pre scaunul
 măririi și privești adêncurile, cea ce ești fără de

început, nevăzut, neajuns, nedescris, neschimbat, Tatăl Domnului nostru Iisus Christos, marele Dumnezeu și Mântuitoriul nădejdei noastre, carele este icóna bunătății Tale, pecete întocmai închipuită, carele Te arătă întru sineși pre Tine Tată, — Cuvînt viu, Dumnezeu adevărat, Înțelepciune mai înainte de veci, viață, sfințire, putere, lumina cea adevărată, de cătră carele sfîntul Duh a fost arătat, — Duhul adevărului, darul înfierii, arvuna moștenirii ce va să fie, începătura bunătăților vecinice, puterea cea făcătoare de viață, isvorul sfințirii, prin care totă făptura cuvîntătoare și înțelegetoare — întărită fiind — Ție se închină, și Ție 'Ți înalță doxologie pururea; că toate împreună servesc Ție, că pre Tine Te laudă ângerii, archangelii, scaunele, domniile, începătoriile, stăpâniile, puterile și cheruvimii cei cu ochi mulți. Ție înainte stau împrejur serafimii, cei cu câte șese aripi, carii cu două își acoper fețele, cu două piciorile, iar cu două sburând, strigă neîncetat cu gura unul cătră altul doxologii neîntrerupte.

Preotul Ecfonisul:

Cântare de biruință cântăm, strigând, glas înălțând și grăind.

Chorul: Sfînt, sfînt, sfînt e Domnul Savaot; plin este ceriul și pămîntul de mărirea lui. Osana întru cei din înălțime. Bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului. Osana celui dintru înălțime.

Diaconul face și aici aceleași, ca și la liturgia sfîntului Ioan Gură-de-aur.

Iar Preotul se rîgă în taină.

Cu aceste fericite puteri, Stăpâne, iubitoriule de ómeni, și noi pécătoșii strigăm și grăim: Sfînt ești cu adevărat și preasfînt și nu este măsură pentru mărirea sfînțeniei Tale, și preacuvios ești întru tóte faptele Tale; că întru dreptate și judecată adevărată ai adus tóte asupra nóstră. Căci — zidind pre om, luând țērēnă din pămēnt și cu chipul Tēu, Dumnezeule, cinstindu-l — l-ai pus în raiul desfătării, făgăduindu-i lui întru paza poruncilor Tale viēța cea fără de mórte și moștenirea vecinicilor bunătăți. Dar neascultându-Te pre Tine, adevăratul Dumnezeu, carele l-ai făcut pre el, și amăgirii șērpelui supuindu-se — omorît fiind de pécatele sale — l-ai alungat, Dumnezeule, cu judecata Ta cea dréptă din raiu în lumea acésta, și l-ai întors în pămēnt, din carele a fost luat, rēnduindu-i lui nașterea cea de a dóua, mântuirea cea în însuși Christosul Tēu. Căci nu Te-ai întors până în sfîrșit de la făptura Ta, pre carea ai făcut'-o, Bunule, nici n'ai uitat făptura mînilor Tale, ci o-ai cercetat în multe chipuri, pentru îndurările milei Tale.

Proroci ai trimis; făcut'-ai puteri prin sfînții Tēi, carii bine Ţi-au plăcut Ţie în fie-care véc; vorbitu-ne-ai nóuē prin gura servilor Tēi proroci, mai 'nainte vestindu-ne nóuē mântuirea ce are

să fie; lege ne-ai dat spre ajutor; ângeri ai pus păzitori.

Iar când a venit plinirea vremilor, ne-ai vorbit nouă prin însuși Fiiul Tău, prin carele și vécurile ai făcut. Carele — fiind strălucirea măririi Tale și chipul ipostasului Tău, și purtând toate cu cuvântul puterii Sale — nu usurpare a socotit a fi întocmai cu Tine Dumnezeu-Tatăl, ci — Dumnezeu fiind mai 'nainte de veci — pre pământ s'a arătat, și cu ómenii a petrecut. Și întrupându-se din sînta Fecióra, s'a umilit (micșorat) pre Sine, chip de rob luând și făcându-se cu trupul asemenea umilinței noastre, ca să ne facă pre noi asemenea cu înșina măririi lui. Căci de vreme ce prin om a intrat păcatul în lume și prin păcat mórtea, a bine-vrît unul născut Fiiul Tău, carele este în stîncile Tale, Dumnezeule și Tată, ca — născându-se din femeie, din sînta Născetórea de Dumnezeu și pururea fecúira Maria și supuindu-se legii, — să condămnă păcatul în trupul său, pentru ca cei morți întru Adam să învieze întru însuși Christosul Tău. Și — viețuind El în lumea acésta, dându-ne porunci de mântuire și scoțendu-ne pre noi din rătăcirea idolilor — ne-a adus la cunoștința Ta, adevăratul Dumnezeu și Tată, câștigându-ne pre noi Lui-și popor ales, preoție împărătéscă, neam sînt. Și — curățindu-ne prin apă și sfințindu-ne

cu sfântul Duh — s'a dat pre Sine în schimb morții, întru carea eram ținuți, fiind vânduți păcatului. Și — pogorîndu-se prin cruce în iad, ca să plînescă toate ale Sale — a deslegat durerile morții. Și — înviind a treia zi, și cale făcînd ori-cărui trup la învierea cea din morți, că nu era cu putință a se ținea sub stricăciune începătoriul vieții — s'a făcut începătură celor adormiți, întâi născut din morți, ca să fie însuși toate, întru toate începătoriu. Și — suindu-se în ceriuri — a șezut de adrepta măririi Tale întru înălțime; carele va veni să răsplătescă fie-căruia după faptele sale.

Iar nouă ne-a lăsat — drept aducere aminte de patima Sa cea mîntuitoare — acestea ce le-am pus înainte după poruncile lui; căci — avînd se mîergă la cea de voie și pururea pomenită și de viață făcătoare mórtea Sa — în nóptea întru carea s'a predat pentru viața lumii, luând pîne întru sfintele și preacuratele Sale mâni și arătându-o Ție, Dumnezeule și Tată, și mulțămînd, binecuvîntînd, sfînțînd, frîngînd: —

Apoi continuă cu glas mare:

Dat'o-a sfinților Săi învătăcei și apostoli, zicînd: Luați, mâncați, acesta este trupul meu, carele se frînge pentru voi, spre iertarea păcatelor.

Chorul: Amin.

Preotul și Diaconul fac și aici aceleași, ca și la liturgia sfântului Ioan Gură-de-aur. Preotul zice în taină:

Asemenea — luând și potirul și umplându-l cu fructul viței, mulțămind, binecuvîntând, sfințind:

Apoi continuă cu glas:

Datu-l'a sfinților Săi învățăcei și apostoli, zicînd: Beți dintru acesta toți; acesta este sângele meu al legii celei nouă, care pentru voi și pentru mulți se varsă, spre iertarea păcatelor.

Chorul: Amin.

Preotul, plecându-și capul, se rîgă în taină:

Acésta s'o faceți întru pomenirea mea, căci de câte-ori veți mânca pânea acésta, și veți bea păharul acesta, mórtea mea veți vesti, învierea mea veți mărturisi. Deci aducîndu-ne aminte și noi, Stăpâne, de patimile Lui cele mântuitoare, de crucea cea făcătoare de viéță, de îngroparea cea de trei zile, de învierea cea din morți, de suirea la ceriuri, de șederea de-adrépta Ta, Dumnezeu și Tată, și de mărita și înfricoșata Lui a dóua venire....:

Ecfonisul tare:

Ale Tale dintru ale Tale, Ție aducem de tóte, și pentru tóte.

Chorul: Pre Tine Te lăudăm, pre Tine Te binecuvîntăm; Ție Ți mulțămim, Dómnne, și ne rugăm Ție, Dumnezeului nostru.

Preotul, plecându-și capul, se rîgă în taină:

Pentru acêsta, Stăpâne preasfinte, și noi peca-
toșii și nevrednicii robii Tăi, carii ne-am
învrednicit a liturgisi la sfîntul Tău altariu, nu
pentru dreptățile nîstre, — că n'am făcut ceva
bun pre pămînt, — ci pentru mila Ta și îndurările
Tale, pre cari le-ai vîrsat cu prisos preste noi, —
îndrăznind ne apropiem cătră sfîntul Tău altariu,
și puind înainte cele ce închipuesc sfîntul trup și
sânge al Christosului Tău: Ție ne rugăm și de la
Tine cerem, Sfinte al sfinților, cu bună voința
bunătății Tale să vie Duhul Tău cel sfînt preste
noi și preste darurile acestea, ce sunt puse 'nainte,
și să le binecuvinteze pre dînosele, și să le sfîntească,
și să le arate.

Diaconul, punînd ripida sau acoperemîntul la locul său, se apropie
de preot, și se închină amîndoi înaintea sfintei mese, zicînd:

Dumnezeule, curățește-mă pre mine păcătosul, și mă miluește,
de 3 ori.

Apoi continuă, zicînd în taină și cele ce urmîză cu stihurile lor:

Dîmne, cela ce pre preasfîntul Tău Duh în
ceasul al treilea l-ai trimis apostolilor Tăi, pre
acela, Bunule, nu-'l lua de la noi; ci ne înouește
pre noi, cari ne rugăm Ție.

Stih 1: Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și Duh
drept înouește întru cele din lăuntru ale mele.

Și iarăși repetă:

Dîmne, cela ce pre preasfîntul Tău Duh, etc.

Stih 2: Nu mă lepăda pre mine de la fața Ta, și Duhul Tău cel sfânt nu-l lua de la mine.

Iarăși:

Dómne, cea ce pe preasfântul Tău Duh, etc.

Apoi plecându-și Diaconul capul, și arătând cu orariul *sfânta pâne*, zice în taină:

Binecuvintéză, stăpâne, sfânta pâne.

Iar Preotul, binecuvîntând sfintele daruri de 3 ori, zice lin:

Adecă pânea acésta, însuși cinstit trupul Domnului și Dumnezeuului și Mântuitoriului nostru Iisus Christos.

Diaconul: Amin.

Și iarăși zice Diaconul, arătând *sfântul potir*:

Binecuvintéză, stăpâne, sfântul potir.

Iar Preotul binecuvîntând zice:

Iar potirul acesta, însuși cinstit sângele Domnului și Dumnezeuului și Mântuitoriului nostru Iisus Christos, carele s'a vërsat pentru vieța lumii.

Diaconul: Amin.

Arătând apoi Diaconul pre *amëndouë Sfintele*, continuă:

Binecuvintéză, stăpâne, pre amëndouë.

Iar Preotul, bine-cuvîntând cu mâna amëndouë Sfintele, zice:

Prefăcându-le cu Duhul Tău cel sfânt.

Diaconul: Amin, Amin, Amin.

Și plecându-și Diaconul capul cătră Preot, zice:

Pomenește-mă, stăpâne sfinte, pre mine păcătosul.

Apoi merge la locul unde era mai 'nainte, și luând ripida apără Sfintele.

Iar Preotul se rîgă în taină :

Iar pre noi pre toți, cari ne cuminecăm dintr'o pâne și dintr'un potir, se ne unești unul cu altul întru împărtășirea unuia sfîntului Duh. Și se nu faci nici pre unul din noi a se împărtăși spre judecată, sau spre osîndă cu sfîntul trup și sângele Christosului Tău; ci se aflăm milă și har împreună cu toți sfînții, cari din véc au bine plăcut Ție, cu strămoșii, părinții, patriarhii, prorocii, apostolii, predicatorii, evangheliștii, mucenicii, mărturisorii, dascălii și cu tot sufletul drept, ce s'a sêvêrșit întru credință.

Apoi luând cădelnița cădește asupra Sfintelor, zicînd cu glas :

Mai ales cu preasfînta, curata, preabine-cuvîntata, mărita, stăpâna noastră de Dumnezeu Născetóra și pururea fecióra Maria.

Apoi luând Diaconul cădelnița tămăe_ză sfîntul prestol; iar chorul cîntă :

De Tine se bucură tótă făptura, ceea ce ești plină de dar: ceta ângerésca și nêmul omenesc; ceea ce ești biserică sfînțită și raiu cuvîntătoriu, lauda fecioriei, din carea Dumnezeu s'a întrupat și prunc s'a făcut, cela ce este mai 'nainte de veci Dumnezeul nostru; că brațul Tău scaun l'a făcut, și pântecel Tău mai desfătat de cât ceriurile l'a arêtat. De Tine se bucură tótă făptura, ceea ce ești plină de dar. Mărire Ție.

În Joia-cea-mare, sau în Sâmbăta-cea-mare, se cîntă irmosul, de la cîntarea a 9-a a zilei. Preotul plecîndu-și capul se rîgă :

Cu sfîntul Ioan prorocul, înaintemergătoriul și botezătoriu; cu sfînții, măriții și 'ntru tot lăudații apostoli; cu sfîntul (N.), a căruia pome-

nire o serbăm; și cu toți sfinții Tăi, cu ale căroră rugăciuni cercetéză-ne pre noi, Dumnezeuule, și pomeneste pre toți cei mai din 'nainte adormiți întru nădejdea învierii și a vieței de veci.

La locul acesta pomeneste Preotul pre cine va voi, dintre vii sau morți.
Pentru cei vii zice:

Pentru mântuirea și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu(N).

Iar pentru cei morți zice așa:

Pentru odihna și iertarea păcatelor sufletelor robilor Tăi(N.), în loc luminat, de unde a fugit întristarea și suspinarea, odihnește-î, Dumnezeuul nostru, și-î așeză pre dînșii, unde strălucește lumina feței Tale.

După acésta zice:

Incă ne rugăm Ție: pomeneste, Dómnne, sfînta Ta, catolicéscă și apostolică biserică, de la o margine până la alta a lumii, și o împacă pre dînsa, pre carea ai câștigat'-o cu scump sângele Christosului Tău; și sfîntă casa acésta o întărește până la sfîrșitul vécului. Adu-Ți aminte, Dómnne, de cei ce Ți-au adus Ție aceste daruri, și dela carii, și prin carii, și pentru cari au fost aduse. Adu-Ți aminte, Dómnne, de cei carii aduc roduri și fac bine în sfintele Tale biserici, și-și aduc aminte de cei sêraci. Rêsplătește-le lor cu bogatele și cereștile Tale daruri. Dăruește-le lor cele cerești în locul cestor pămîntești, în locul cestor trecétóre, cele vecínice, în locul cestor stricăcióse cele ne-stricăcióse. Adu-Ți aminte, Dómnne, de cei din

pustii, și din munți, și din peșteri, și din crepăturile pământului. Adu-Ți aminte, Dómnne, de cei ce întru feciorie, întru bună smerenie, întru pustnicie și întru cinstită vieță petrec. Adu-Ți aminte, Dómnne, de binecredincioșii și iubitorii de Christos împărați și regi, pre carii i-ai îndrituit să stăpânescă pre pământ; cu arma adevărului, cu arma bunei voințe încununéză'i; umbrește deasupra capului lor în ziua de răsboiu; întărește brațul lor; înalță drépta lor; întărește stăpânirea lor; supune-le lor tóte némurile păgâne, cari doresc răsboie; dăruește-le lor adêncă și stătătore pace; insuflă în inimile lor cele bune pentru biserica Ta și pentru tot poporul Tău, ca să petrecem întru liniștea lor vieță lină și pacinică, întru bună cuernicie și bună cuviință. Adu-Ți aminte, Dómnne, de tóte căpeteniile și autoritățile, și de frații nostri cei din palat și de tótă óstea; pre cei buni întru bunătatea Ta îi păzește, pre cei răi buni îi fă prin bunătatea Ta. Adu-Ți aminte, Dómnne, de poporul ce stă 'nainte, și de cei ce — pentru cause binecuvîntate — lipsesc de aicea, și-i miluește pre dênșii și pre noi după mulțimea milei Tale.

Cămările lor le umple de tot binele; căsătoriile lor în pace și întru unire le păzește; pre prunci îi crește; tinereța o îndreptéză, bătrâneța o întărește; pre cei mici la suflet îi mângăie; pre cei risipiți îi adună; pre cei rătăciți îi întórce și-i

împreună cu sfînta Ta catolicéscă și apostoléscă biserică; pre cei bîntuiți de spirite necurate îi scapă; cu cei ce călătoresc pre ape umblă împreună, cu cei ce călătoresc împreună călătorește; veduvelor le ajută; pre sêraci îi apêră; pre cei robiți îi liberéază; pre cei bolnavi îi tămăduéște. Adu-Ți aminte, Dómnne, și de cei ce sunt în judecâți, în închisori, în exil, în amară robie și în tótă întristarea, nevoia și strîmtorarea. Adu-Ți aminte, Dumnezeule, și de toți cei ce au trebuință de marea Ta milostivire și de cei ce ne iubesc pre noi, și de cei ce ne urêsc, și de cei ce ne-au poruncit nouê nevrednicilor sê ne rugăm pentru dênșii. Adu-Ți aminte, Dómnne Dumnezeul nostru, și de tot poporul Têu și preste toți varsă mila Ta cea bogată, dând tuturor cererile cele spre mîntuire. Și de cei ce noi nu ne-am adus aminte din neștiință, sau uitare, sau mulțimea numelor, însu-Ți adu-Ți aminte, Dumnezeule, cela ce știi vêrsta fie-căruia și numirea, cela ce știi pre fie-carele din pîntecele maicei lui. Căci Tu ești, Dómnne, ajutoriul celor fără de ajutoriu, nădejdea celor fără de nădejde, mîntuitoriul celor înviforați, limanul celor ce umblă pre ape, vindecătoriul bolnavilor. Însuți tuturor tóte le fii, cela ce știi pre fie-carele și cererea lui, casa și trebuința lui. Păzește, Dómnne, orașul și țara acésta și tóte cetățile, orașele și satele, de fómete, de ciumă,

de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de năvălirea altor nēmuri și de *rēzboiul cel dintre noi*.

Și zice Preotul cu glas:

Intâiu pomenește, Dómnne, pe preasfințitul arhiepiscopul și metropolitul, **(sau episcopul nostru N.)**, pre carele îl dăruște sfintelor Tale biserici, în pace, întreg, cinstit, sănătos, întru zile 'ndelungate, drept îndreptând cuvîntul adevărului Tău.

Chorul cântă: Și pre toți și pre tóte.

Diaconul pomenește acum pomelnicul viilor, iar preotul se rógă în taină:

Adu-Ți aminte, Dómnne, de tótă episcopia ortodoxilor, celor ce drept învêță cuvîntul adevărului Tău.

Adu-Ți aminte, Dómnne, după mulțimea îndurărilor Tale, și de a mea nevrednicie; iartă-mi tótă greșala de voe și fără de voe, și se nu oprești pentru păcatele mele darul sfîntului Tău Duh de la darurile ce sunt puse 'nainte.

Adu-Ți aminte, Dómnne, de preoțime, de cea întru Christos diaconie și de tot cinul preoțesc; și se nu ne rușinezi nici pre unul din noi, carii încunjurăm sfîntul Tău altariu; cercetéză-ne pre noi cu bunătatea Ta, Dómnne; arată-Te nouă cu bogatele Tale îndurări; vėzduhuri potrivite și de folos dăruște-ne nouă; ploi line dăruște pămîntului spre aducere de ródă; binecuvintéză cununa

anului bunătații Tale, fă să înceteze desbinările bisericilor; stinge întăritările păgânilor; rescu-lările eresurilor degrabă le nimicește cu puterea sfântului Tău Duh; pre noi pre toți ne primește întru împărăția Ta, făcându-ne fiii luminei și fii ai zilei; pacea Ta și dragostea Ta dăruiește-o nouă, Dómnne Dumnezeuul nostru, căci toate ne-ai dat nouă.

Preotul Ecfonisul:

Și ne dă nouă cu o gură și cu o inimă, a mări și a cânta preacinstit și de mare cuviință numele Tău: al Tatălui, și al Fiiului, și al sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Apoi se întorce Preotul către popor și binecuvîntând zice:

Și se fie milele marelui Dumnezeu și mântuitoriului nostru Iisus Christos, cu voi cu toți.

Chorul: Și cu duhul Tău.

Iar Diaconul — ieșind — stă la obicinuitul loc și zice Ectenia: (De nu este Diacon, o zice Preotul).

Pre toți sfinții pomenindu-și, iară și iară cu pace, Domnului se ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Pentru cinstitele daruri ce s'au adus și s'au sfințit, Domnului se ne rugăm.

Ca iubitoriul de ómeni Dumnezeuul nostru, — cel ce le-au primit pre dăruiele în sfântul cel mai pre sus de ceriuri și înțelegetoriul său jertelnic, întru miros de bună mirésmă duhovnicéscă, — se ne trimiță nouă dumnezeéscă milă și harul sfântului Duh, se ne rugăm.

Pentru ca să ne mântuim noi de tot necazul, mânia și nevoia Domnului să ne rugăm.

Preotul se rîgă în taină:

Dumnezeul nostru, Dumnezeul mântuirii! Tu ne învătă a-Ți mulțami cu vrednicie pentru facerile Tale de bine, ce le-ai făcut și faci cu noi. Tu, Dumnezeul nostru, carele ai primit darurile acestea, curățește-ne pre noi de totă întinăciunea trupului și a sufletului, și ne învătă a îndeplini sfințenie întru frica Ta; ca întru curată mărturisirea cunoștinței noastre — primind noi parte din cele sfințite — să ne unim cu sfîntul trup și sânge al Christosului Tău; și primindu-le pre acestea cu vrednicie, să avem pre Christos viețuind în inimile noastre și să fim templu al sfîntului Tău Duh. Așa Dumnezeul nostru, și pre nimenea din noi să nu învinovățești de aceste înfricoșate și cerești taine, nici să-l faci a fi neputincios cu sufletul și cu trupul din împărtășirea acestora cu nevrednicie; ci dă-ne nouă până la suflarea cea mai de pre urmă a noastră, cu vrednicie a primi partea sfințeniilor Tale, ca merinde pre calea vieței vecinice și spre răspuns bine primit la înfricoșata judecată a Christosului Tău. Ca și noi împreună cu toți sfinții, carii din véc bine au plăcut Ție, să ne facem părtași vecinicilor Tale bunătați, ce le-ai gătit celor ce Te iubesc pre Tine, Dómnne.

Apără, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Chorul: Dómnne miluește.

— **Z**iua tótă, desêvêrșită, sfîntă, cu pace și fără de păcat, la Domnul sê cerem.

Chorul: Dă-ne Dómnne.

— **Â**nger de pace, credincios, îndreptătoriu și păzitoriu sufletelor și trupurilor nóstre, la Domnul sê cerem.

— **M**ilă și iertare de păcate și de greșalele nóstre, la Domnul sê cerem.

— **C**ele bune și de folos sufletelor nóstre, și pace lumii, la Domnul sê cerem.

— **C**eealaltă vreme a vieții nóstre în pace, și 'ntru pocăință a o petrece, la Domnul sê cerem.

— **S**fîrșit creștinesc vieții nóstre, fără de patimă, nerușinat, cu pace, și răspuns bun la 'nfricoșatul județ al lui Christos, la Domnul sê cerem.

+ **Î**mpreunarea (unitatea) credinței și 'mpărtășirea sfîntului Duh cerênd, — pre noi înși-ne și unii pre alții, și tótă vieța noastră lui Christos Dumnezeu sê o dăm.

Chorul: Ție Dómnne.

Preotul Ecfonisul:

Și ne 'nvrednicește pre noi, Stăpâne, cu îndrăznire, fără de osîndă, sê cutezam a Te chiema pre Tine Dumnezeu cel ceresc, Tată, — și a zice.

Cel mai mare zice: Tatăl nostru, carele ești în ceriuri.

Preotul Ecfonisul:

Că a Ta este împărăția, și puterea, și mărirea: a Tatălui, și a Fiiului, și sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Preotul: Pace tuturor.

Chorul : Și Duhului Tău.

Diaconul : Capetele vóstre Domnului să le plecați.

Chorul : Ție Dómnne.

Iar Preotul se rógă :

Stăpâne Dómnne, părintele îndurărilor și Dumnezeule a tótă mângăerea, pre cei ce și-au plecat Ție capetele binecuvintéză-'i, sfințește-'i păzește-'i, întărește-'i, îmbărbăteză-'i, de la tot lucrul rău depărtéză-'i, și cu tot lucrul bun unește-'i și-'i învrednicește a se împărtăși fără de osîndă de aceste preacurate și de viéță făcétóre taine, spre iertarea păcatelor și într'unirea cu sfîntul Duh.

Preotul Ecfonisul :

Cu darul și cu 'ndurările și cu iubirea de ómeni a unuia născut Fiiului Tău, cu carele împreună bine ești cuvîntat, cu preasfîntul și bunul și de viéță făcétoriul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul : Amin. *lung.*

Iar Preotul se rógă :

Ia aminte, Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, din sfînt locașul Tău și de pe scaunul mărit al împărăției Tale, și vino ca să ne sfințești pre noi, cela ce sus șezi împreună cu Tatăl și aicea împreună cu noi nevězut petreci. Și ne învrednicește prin mâna Ta cea puternică, a ni se da nouě preacurat trupul Tău și cîstitul sânge, și prin noi la tot poporul.

Preotul și Diaconul se închină în locurile unde stau, zicând în taină, de trei ori :

Dumnezeule, curățește-mă pre mine păcătosul și mă miluește.

Iar când vede Diaconul pre Preot întinzând mânilor și atingându-se de sfînta pâne, spre a face sfînta înălțare, zice cu glas : (de nu este Diacon, însuși Preotul).

Să luăm aminte.

Preotul înălțând sfînta pâne esclamă de asemenea cu glas : Sfintele sfîntilor.

Chorul : Unul sfînt, unul Domn Iisus Christos, întru mărirea lui Dumnezeu, Tatălui. Amin.

Cântăreții cântă cuminecătoreea zilei, sau a sfîntului; iar Diaconul intră în sfîntul altariu, și stînd de-adrepta Preotului, care ține sfîntul agneț, zice :

Sfarmă stăpâne sfînta pâne.

Iar Preotul, sfărmand sfîntul agneț în patru părți, cu evlavie și cu umilință zice :

Sfarmă-se, și se împarte mielul lui Dumnezeu cel ce se sfarmă, și nu se departe, cel ce se mîncă pururea, și nici odată nu se sfîrșește.

Și se face împărtășirea după rînduélă, precum s'a arătat la liturgia sfîntului Ioan Gură-de-aur, (pag. 112 și cele următoare).

Apoi terminându-se împărtășirea, Preotul se rîgă :

Mulțămim Ție Dómné Dumnezeuul nostru, pentru împărtășirea sfîntelor, preacinstitelor, nemuritoarelor, și cereștilor Tale taine, ce ni le-ai dat nouă spre facerea de bine, și sfîntirea, și tămăduirea sufletelor și a trupurilor noastre. Insuți

Stăpâne a tóte, fă ca împărtășirea sfântului trup și a sângelui Christosul Tău să fie nouă spre credință nerușinată, spre dragoste nefățarnică, spre plinirea înțelepciunii, spre tămăduirea sufletului și a trupului, spre gonirea a tot contrariul, spre paza poruncilor Tale, și spre răspuns bine primit la înfricoșatul județ al Christosului Tău.

Și celelalte după rînduélă, precum s'a arătat la liturgia sfântului Ioan Gură-de-aur.

Diaconul:

Dreptii — primind dumnezeieștile, sfintele, preacuratele, nemuritoarele, cereștile și de viață făcătoare, înfricoșatele ale lui Christos taine — cu vrednicie să mulțămim Domnului.

Chorul: Dómnne miluește.

Apără, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Ziua tótă, desăvârșită, sfîntă, cu pace, și fără de păcate cerënd, — pre noi înși-ne, și unul pre altul, și tótă viața noastră lui Christos Dumnezeu să o dăm.

Chorul: Ție Dómnne.

Preotul Ecfonisul:

Că Tu ești sfîntirea noastră, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului și sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Preotul: Cu pace să eșim.

Chorul: Intru numele Domnului.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Apoi eșind Preotul pre ușa împăratéscă, cetește rugăciunea amvonului.

Cela ce binecuvintezi pre cei ce bine Te cuvintéză, Dómnne, și sfințești pre cei ce nădējduesc întru Tine: mântuește poporul Těu și binecuvintéză moștenirea Ta; plinirea bisericei Tale păzește-o, sfințește pre cei ce iubesc frumseța casei Tale. Tu pre aceștia-'i preamărește cu dumnezeéscă puterea Ta, și nu ne lăsa pre noi, cei ce nădējduim întru Tine. Pace lumii Tale dăruéște, bisericilor Tale, preoților și preaînălțatului împăratului și regelui nostru (**Cutare**), ostașilor lui și tot poporului Těu. Că tótă darea cea bună și tot darul desévêrșit de sus este, pogorând de la Tine, Părintele luminilor; și Ție mărire, și mulțămire, și 'nchinăciune înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Rugăciunea, când potrivește Sfintele:

Plinitu-s'a și s'a sêvêrșit, cât este după a noastră putere, Christóse Dumnezeuul nostru, taina economiei Tale; căci avem amintirea morții Tale, vêzut'am chipul învierii Tale, umplutu-ne-am de a Ta nesfêrșită viétă, îndulcitu-ne-am de hrana Ta cea neîmpuținată, de care binevoește a ne învrednici pre noi pre toți și în vécul ce va sê fie; cu darul celui fără de început al Těu părinte, și al preasfîntului, și bunului, și de viétă făcătoriului Těu Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Și celelalte pre rënd, precum s'au arëtat la liturgia sfîntului Ioan Gură-de-aur. Și încheierea (apolisul). De va fi Duminecă începem cu: Cea ce a înviat din morți. Iar de este într'altă zi, zicem numai:

Christos adevëratul Dumnezeuul nostru, pentru rugăciunile preacuratei maicei Sale, a celui dintre sfîinți, părintelui nostru Vasile-cel-mare, arhiepiscopul Cesariei Capadochiei, și cu ale tuturor sfîinților, se ne miluëscă și se ne mântuëscă pre noi, ca un bun și de ómeni iubitoriu.

De va fi alt praznic, în care se oficiëază liturgia Marelui Vasile, atunci se rostește încheierea (otpusul) praznicului respectiv, precum se indică acesta la rînduëla încheierilor.

Chorul cîntă: Mulți ani, pentru domnitoriu și arhieru.

Preotul împarte poporului anafora, iar după-ce termină întră în sfîntul altariu și se desbracă de sfîintele vestminte, zicënd: Acum eliberëază; Sfîinte Dumnezeule etc. După Tatăl nostru:

Tropariul, Glas 1:

În tot pămëntul a ieșit vestea ta, ca unul carele a primit cuvîntul tîu, prin carele cu dumnezeëscă cuviință ai învățat, firea celor ce sunt ai arëtat, și obiceiurile ómenilor le-ai 'nfrumșetăt, părinte cuvióse Vasile, — cea ce înfățișezi preoția împërătëscă, — rógă pre Christos Dumnezeu: se mântuëscă sufletele nóstre.

Condacul, Glas al 4-lea:

Arëtat-te-ai temeiu neclătît bisericei, dând tuturor pămên-tenilor domnia cea netrecëtóre, pecetluindu-o cu învățaturile tale, arëtătoriuile de cele cerești, Vasile cuvióse.

Apoi: Dómne miluește-ne de 12 ori. Mărire, Și acum. Ceea ce ești mai cinstită decăt cheruvimii. Și face încheierea; — apoi închinându-se și mulțămind lui Dumnezeu pentru tóte — ies afară.

Sfîrșitul dumnezeëștei liturgii a marelui Vasile.

ÎNDRUMĂRI TIPICALE

cu privire la oficiarea

liturgiei mai 'nainte sfințite și dumnezeești.

Liturgia mai 'nainte sfințită se face în sfântul și marele post. Preotul purcede la liturgia mai 'nainte sfințită așa, că îndeplinește Duminecă la Proscomidia dela liturgia sfântului Vasilecel-mare sau Ioan Gură-de-aur, la început toate, după obicei; iar după ce taie întâia pâne, o junghie și o împunge, taie și pre celelalte pâni pentru atâtea liturgii, câte are a oficia preste săptămână, puindu-le pre lângă cea dintâiu, și zicând la fie-care dintr'ênsele, ca și la cea dintâiu: *Întru pomenirea Domnului; Ca o oie; Junghie-să; și Unul din ostași*. Apoi tórnă în sfântul potir vin și apă, zicând cele obicinuite; le acopere toate cu sfințitele acopereminte și le tămăeză, zicând rugăciunea punerii înainte.

Să începe dumnezeesca liturgie, și să oficiéză după obicei. Iar când ajunge preotul se binecuvinteze pânila, — după chiemarea sfântului Duh, — zice: *Fă adecă pânea acésta*, în numărul singular, căci numai unul este Christos. (Să nu se zică cumva „pânile acestea“, în numărul înmulțit). Și când ajunge la locul se le înalțe, — la sfintele sfinților, — le înalță pe toate împreună. După aceea sfarmă pre cea întâiu proscomită din ele, pune partea cuvenită în sfântul potir și tórnă căldura după obicei. Apoi — luând sfînta *linguriță* cu mâna dreaptă — o introduce în potir și scóte din sfântul sânge, iar cu mâna stângă ia fie-care pâne și o udă cu sfântul sânge din *linguriță* pre partea din cătrău s'a însemnat junghierea, adecă pre miez, și o pune în *cutie* cu multă băgare de sémă, ca se nu se atingă de udătura ei cutia; asemenea ia și pre celelalte, tot câte una, și face intocmai la fie-care, așezându-le pre toate în cutie.

După aceea preotul se rógă după obicei, și se împărtășește, încheind dumnezeesca liturgie după rînduélă.

Când vrea preotul să officieze liturgia mai 'nainte sfințită, mai întâiu ia binecuvîntare de la cel mai mare, când se cetește rugăciunea: *Stăpâne Dómnne, Iisuse Christóse* dela a noua óră. Apoi se închină pe la sfintele icóne, și — întrînd în sfîntul altariu — se îmbracă cu sfintele vestmînte. La îmbrăcarea lor le binecuvîntă și sărută fără a mai zice ceva asupra-le, decât numai: *Domnului se ne rugăm*, la fie-care vestmînt. După încheierea (otrustul, apolisul) órei, — luând diaconul binecuvîntare, — iese și — stînd la obicinuitul loc, — zice cu glas: *Binecuvîntă, stăpâne*; iar preotul răspunde tot cu glas: *Binecuvîntată este împărăția etc.* Și îndată începe cetitoriul: *Veniți, se ne închinăm*, de 3 ori. *Binecuvîntésă suflete al meu*; Psalmul 103. Preotul cetește rugăciunile vecerniei, iar Diaconul — de este — merge la proscomodie, și gătind discul, steluța și acoperemîntul, le duce la sfînta masă, și după *finea* psalmului, zice Ectenia: *Cu pace Domnului se ne rugăm*. După Ecfonis, cetesc afară Catisma 18: *Cătră Domnul când m'am nēcăjit*, făcînd toți (și poporul) închinăciuni la: *Aliluia*. La fiecarele antifon, după *Mărire*, zice Diaconul Ectenia mică și Preotul Ecfonisul. În vremea acésta Preotul desface sfîntul antimis, și pune discul pe sfîntul antimis; apoi luând sfînta pâne din cutie o pune pe sfîntul disc, și — binecuvîntînd tămăea, — tămăeză steluța și acoperemîntul, și acopere discul; apoi — luând cădelnița — tămăeză sfintele, de 3 ori, și face trei mētanii mari. Iar la: *Mărirea a treia*, lovește paraeclesiarchul într'un mic clopoțel din sfîntul altariu, ca și cum ar vesti poporului ridicarea sfîntului disc. Atunci ridicînd Preotul sfîntul disc pre cap, merge cătră proscomodie împrejurul sfintei mese, mergînd înaintea lui Diaconul cu luminarea și cu cădelința tămăind, iar poporul stă în genunchi cu fața la pămînt, cu mare umilință. Ajungînd la proscomodie, iarăși lovește paraclesiarchul în clopoțel și poporul se ridică. Preotul pune în sfîntul potir vin și apă, după obicei, fără a zice ceva, nici chiar rugăciunea punerii înaintea, ci acoperindu-le tace și zice numai: *Pentru rugăciunile sfinților, părinților nostri, Dómnne Iisuse Christóse Dumneseul nostru, miluește-ne pre noi*: căci acéstă jertfă este sfințită mai 'nainte și sêvêrșită. Apoi strînge sfîntul antimis. Iar după Catismă: *Dómnne strigat-am*, pe glasul zilei. Urméază Stihirile după tipic. *Mărire, Și acum, a Născătórei*. Întrare cu cădelnița. De se va ceti evanghelie, — precum este la aflarea cinstului cap al

Mergătoriului înainte, la 40 de mucenici, la Bunavestire, și în săptămâna sfințelor patimi, — atunci se face intrare cu evanghelia. Diaconul: *Cu înțelepciune dréptă*. Cântăreții cetesc ori cântă: *Lumină lină*. Diaconul: *Să luăm aminte*. Preotul: *Pace tuturor*. Diaconul: *Cu înțelepciune*. Cetețul: Prochimen și Parimia, și al doilea Prochimen. După acesta zice Diaconul cu glas: *Porunciți*; iar Preotul — luând cu amândouă mâinile sfeșnicul cu lumina aprinsă și cu cădelnița — stă înaintea sfintei mese căutând spre răsărit, și însemnând cruciș zice: *Cu înțelepciune dréptă*. Apoi întorcându-se spre apus către popor, zice: *Lumina lui Christos luminésă tuturor*. Cetețul: De la Pilde cetire. Diaconul: *Să luăm aminte*. Parimia. *) Și după terminare, zice Preotul: *Pace ție*. Diaconul: *Cu înțelepciune*. Și — luând Preotul cădelnița împreună cu luminarea — cântă: *Să se îndreptese rugăciunea mea, ca tămâia înaintea Ta*.

După ce a cântat Preotul, chorul repetéză întâiu aceeași. Apoi cetește însuși Preotul Stih 1: *Dómnne strigat-am*, etc.; iar chorul al doilea cântă: *Să se îndreptese*. Preotul Stihul al 2-lea: *Pune, Dómnne, pasă gurii mele*, etc. Chorul întâiu: *Să se îndreptese*. Preotul Stihul al 3-lea: *Să nu abați inima mea*. Chorul al doilea: *Să se îndreptese*. Apoi iarăși cântă Preotul în altariu, după ce a zis în taină *Mărire, Și acum: Să se îndreptese*, până la *ridicarea*; iar chorul întâiu termină cântarea, intonând: *Ridicarea mânilor mele*. După terminarea cântării, însuși Preotul — plecând genunchile — se rógă; iar poporul întreg face trei mētanii.

După această cântare — când este sêrbătórea chramului, sau altă sêrbătóre în care se cetește apostol și evanghelie, atunci Diaconul, sau Preotul, zice: *Să luăm aminte*. Cetețul rostește Prochimenul apostolului, cetește apostolul, și se cântă: *Aliluia*. Apoi evanghelia. După evanghelie, îndată Ectenia: *Să sicem toți*. Când nu obvin aceste casuri, zice Diaconul îndată după cântare Ectenia: *Să sicem toți*.

La Întrarea-cea-mare cântarea: *Acum puterile cerești*. Rugăciunea cheruvimicéscă nu se zice, ci — tămâind Preotul sau Diaconul,

*) De se va întempla ceva praznic, sau va fi polieleu, se cetesc și pare-miile praznicului sau ale sfintului respectiv.

— zice psalmul 50. După eşirea cu sfintele daruri, — împlinind cântarea: *Acum puterile cereşti*, — facem trei metanii, având capetele descoperite. Apoi ridică Preotul acoperemintele de pre sfintele daruri, şi le acopere cu aerul cel mare. Iar când are a înălţa sfînta pâne, nu descopere Sfintele, ci încă acoperite fiind, vîră Preotul mâna sa cu multă frică, şi se atinge de dumnezeesca pâne cu evlavie şi cu frică, şi — zicînd Diaconul: *Să luăm aminte*, preotul răspunde: *Cele mai 'nainte sfinţite, Sfintele sfinţilor*. Şi termină sfînta liturgie, precum se arătă la locul său.

Îndreptariu la servirea liturgiei cei mai 'nainte sfinţite.

Cade-se a şti, că la liturgia cea mai 'nainte sfinţită, — pre când se cântă: *Acum puterile cereşti**) — preotul şi diaconul după tămâiere merg la jertfelnic, şi — tămâind preotul jertfelnicul, — ia aerul şi-l pune pre umărul diaconului; iar sfîntul disc cu dumnezeestile taine le ia cu drépta şi le pune pe capul său; şi sfîntul păhar cu vinul — luându-l în stînga sa — îl ţine în dreptul pieptului. Diaconul merge apoi înainte numai cu cădelniţa — tămâind adese-ori. — Mergînd încet ies pe uşa dinspre méză-nópte, dar nu zic nimica; iar într'acest timp poporul stă plecat până la pămînt într'o tăcere adîncă, până ce intră în sfîntul altariu cu Sfintele.

La vremea împărtăşirii, după ce zice preotul: *Cele mai 'nainte sfinţite, Sfintele sfinţilor*, ridică acelaşi sfîntul aer, iar diaconul intră în sfîntul altariu şi — stînd aprópe de preot — zice: *Sfarmă, stăpâne, sfînta pâne*. Preotul o sfarmă cu multă luare aminte, în patru părţi, zicînd: *Sfarmă-se şi se împarte Mielul lui Dumnesen*. Şi pune părticica în sfîntul păhar, fără a zice ceva; iar diaconul tórnă căldura în păhar asemenea tăcînd; şi stă apoi puţin mai de-o-parte. Preotul zice: *Diacóne, apropie-te*. Şi — viind diaconul — face închinăciune cu evlavie, cerîndu-şi iertare şi zice: *Diaconului* (proto- sau archidiaconului N.) *să dă cinstitul şi sfîntul trup şi sânge*. Şi sărutînd diaconul mâna preotului, merge şi stă în dosul sfîntei mese, şi plecîndu-şi capul se rógă ca şi preotul. Asemenea şi Preotul —

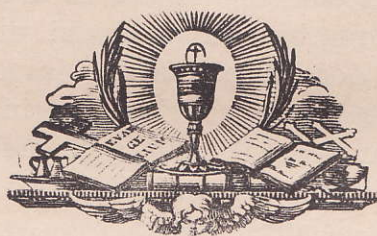
*) Acésta cântare se cântă în loc de Cheruvic.

luând o părticică din sfintele taine, zice: *Cinstitul și sfântul trup și sânge*; și plecându-și capul se roagă, zicând: *Cred Dómnne, Al cinei Tale, și Nu spre judecată*, tot. Și așa se cuminecă cu sfintele taine, cu frică și cu tótă evlavie. Apoi — luând preotul buretele — șterge mâna zicând: *Mărire Ție, Dumneseule*, de 3 ori. Și sărutând buretele îl pune la loc. Apoi luând sfântul potir cu amêndouă mânilor, gustă de 3 ori, fără a zice ceva. Apoi își șterge buzele și sfântul potir cu acoperemêntul ce-l are în mâni și-l pune pe sfînta masă. Și luând și anafora și puțin vin cu apă, își clătește gura; apoi își spală mânilor și buzele, și — stând puțin mai de-oparte, — zice rugăciunea mulțămirii tótă: *Mulțămim Ție*. Iar Diaconul nu bea atuncea din potir, ci mai pre urmă, după rugăciunea amvonului, și după potrivirea părticelilor sfintelor taine ce au rămas.

Când servește preotul singur fără de diacon, și el după împărțirea sfintelor taine nu bea din potir, ci numai după terminarea sfîntei liturgii, și după potrivirea sfintelor taine. Că — măcar de este și sfînțit vinul prin părticelele ce s'au pus în sfîntul potir — dar totuși nu chiar în dumnezeescul sânge; de vreme ce nu s'au zis cuvintele sfînțirii preste dînsul, precum se face la liturgia Marelui Vasile și a sfîntului Ioan Gură-de-aur.

După aceste diaconul — luând sfîntul disc — îl ridică de-asupra sfîntului potir, și șterge Sfintele cu buretele, tăcênd. Și închinându-se de 3 ori, deschide ușile împêrâtești. Apoi luând sfîntul potir de la preot zice după rênduélă: *Cu frica lui Dumnesen*; și celelalte după cum se arêță la locul său. —

Liturgia

Sfîntului Grigore Teologul,

sau liturgia celor mai 'nainte sfințite.

DUMNEZEESCA LITURGIE

a sfintului

Grigore Teologul,
sau liturgia celor mai 'nainte sfințite.

Diaconul stând la locul obicinuit, zice: Binecuvîntă, stăpâne.

Preotul:

Binecuvîntată este împărăția: a Tatălui, și a Fiiului, și a sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Veniți să ne închinăm, de 3 ori, și psalmul 103: Binecuvînteză suflete al meu pre Domnul.

După psalm, zice diaconul Ectenia dela pag. 73 și 74.

Cu pace Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea, etc.

Pentru pacea a tótă lumea și pentru bună starea, etc.

Pentru sfînta biserica acésta, etc.

Pentru preasfînțitul arhiepiscopul și metropolitul (sau episcopul nostru N.) etc.

Pentru preainălțatul împăratul și regele nostru (N.) etc.

Pentru ca să-î ajute și să-î supue piciórelor lui, etc.

Pentru sfânt locașul acesta, etc.

Pentru bună liniștea văzduhurilor, etc.

Pentru cei ce înnótă și călătoresc, etc.

Pentru ca să ne mântuim noi de tot necazul, etc.

Apără, mântuește, miluește, etc.

Pre preasfînta, curata, preabinecuvîntata, etc.

Ecfonisul :

Că Ție să cuvine tótă mărirea, cinstea și 'nchinăciunea : Tatălui, și Fiiului, și sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul : Amin. *psalm.*

Rugăciunea antifonului întăiu.

Dómne, îndurate și milostive, îndelung răbdătoriule și mult milostive, ascultă rugăciunea noastră și ia aminte glasul cererii nóstre; fă cu noi semn spre bine; îndreptéză-ne pre noi la calea Ta, ca să umblăm întru adevărul Tău; veselește inimile nóstre, ca să ne temem de numele Tău cel sfînt, pentru că mare ești Tu și faci lucruri minunate. Tu ești Dumnezeu singur și nu este asemenea Ție, Dómne, puternic întru milă și bun întru tărie, spre a ajuta și a mângăia și a mântui pre toți cei ce se încred întru numele Tău cel sfînt.

Diaconul : Iară și iară cu pace, etc.

Chorul : Dómne miluește.

Apără, mântuește, miluește, etc.

Pre preasfînta, curata, etc.

Cu glas mare:

Că a Ta este stăpânirea și a Ta este împărăția și puterea, și mărirea: a Tatălui, și a Fiiului, și a sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Aicea preotul — aducând discul, steluța și acoperemântul, de la proscemie la sfânta masă, — desvêluește sfântul antimis și le pune de-asupra, urmând după acesta cele ce s'au însemnat în tipicul din urmă, pag. 162.

Rugăciunea antifonului al doilea.

Dómne, nu cu mânia Ta ne muștră pre noi, nici cu urgia Ta ne cêrtă pre noi; ci fă cu noi după mila Ta, vindecătoriule și tămăduitoriule al sufletelor nóstre. Indreptéză-ne pre noi la limanul voei Tale; luminezá ochii inimilor nóstre spre cunoștința adevêrului Têu; și ne dăruește nóuă restul zilei de acum să fie pacinică și fără păcat, și tot timpul vieții nóstre; pentru rugăciunile preasfintei Născetórei de Dumnezeu și ale tuturor Sfinților.

Diaconul: Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuește, miluește, etc.

Pre preasfînta, curata, etc.

Cu glas mare:

Că bun și iubitoriu de ómeni Dumnezeu ești, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Rugăciunea antifonului al treilea.

Dómne, Dumnezeuul nostru, adu-Ți aminte de noi păcătoșii și netrebncii robii Ței, când chiemăm numele Țeu cel sfânt și vrednic de închinat, și se nu ne rușinezi pre noi în așteptarea milei Tale; ci ne dăruiește nouă, Dómne, toate cererile cele spre mântuire, și ne învrednicește: să Te iubim și să ne temem de Tine din totă inima noastră, și să facem întru toate voea Ta.

Diaconul: Iară și iară cu pace Domnului se ne rugăm.

Apără, mântuește, miluește, etc.

Pre preasfinta, curata, etc.

Cu glas mare:

Că Tu ești Dumnezeuul nostru, Dumnezeu, carele miluești și mântuești, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfintului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Și se cântă: Dómne strigat-am.

(Vezi: Nota dela finea acestei liturgii).

Iar Diaconul tămâează după rânduélă. Întrare cu cădelnița.

Rugăciunea intrării.

Séra și diminéța și la améză-zi, laudăm, binecuvîntăm, mulțămim și ne rugăm Ție, Stăpâne al tuturor, iubitoriule de ómeni Dómne; îndreptéază rugăciunea noastră ca tămâia înaintea Ta și nu pleca inima noastră spre cuvinte sau cugete viclene, ci ne mântuește pre noi de toți cei ce vénéază sufletele noastre, că spre Tine sunt, Dómne, Dómne,

ochii nostri și în Tine am nădărduit, să nu ne rușinezi pre noi, Dumnezeuul nostru. Că Ție se cuvine totă mărirea, cinstea și închinăciunea: Tatălui și Fiiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

După intrare, zice Diaconul, sau Preotul cu glas: Cu înțelepciune, dréptă; iar cel mai mare: Lumină lină.

Diaconul: Să luăm aminte.

Preotul: Pace tuturor.

Diaconul: Cu înțelepciune. Ceteșul: Prochimenul 1-iu; Parimia (din cartea Facerei cetire), și al doilea prochimen.

După acesta zice Diaconul cu glas: Porunciți.

Iar Preotul, luând cu amândouă mâinile sfeșnicul cu luminarea și cu cădelnița și căutând cătră răsărit, exclamă: Cu înțelepciune, dréptă.

Apoi — întorcându-se spre apus cătră popor — zice: Lumina lui Christos luminează tuturor.

Ceteșul cetește Parimia.

De se va întâmpla să fie vr'o sărbătoare (praznic), sau sfint cu păsăleu, se se cetescă și parimiile sărbătorii, sau ale sfântului, ce se va întâmpla. Terminându-se cetirea, începe preotul a cânta în altariu.

Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâea înaintea Ta, ridicarea mânilor mele jertfa de séră.

Și iară însuși Preotul.

Stih: Dómne strigat-am cătră Tine auzi-mă, ia aminte glasul rugăciunii mele, când strig cătră Tine.

Chorul drept cântă iarăși.

Să se îndrepteze rugăciunea mea.

Și iară Preotul în altariu.

Stih: Pune Dómne pază gurii mele, și ușă de 'ngrădire împrejurul buzelor mele.

Chorul stâng cântă iarăși:

Să se îndrepteze rugăciunea mea.

Apoi iar Preotul.

Stih: Să nu abați inima mea spre cuvinte de vicleșug, ca să tăgăduesc răspunsurile cele de păcate.

Și iară corul cel dintâiu:

Să se îndrepteze rugăciunea mea.

Apoi zice Preotul în taină Mărire, Și acum. Și îndată începe iar însuși a cânta:

Să se îndrepteze rugăciunea mea, ca tămâia înaintea Ta.

Iară cântăreții de afară închieie cântarea, zicând:

Ridicarea mânilor mele jertfa de séra.

Făcând toți câte trei metanii. După cântare zice Diaconul Ectenia ce urmăză mai jos.

De se serbeză vre-un sfânt ce are polieleu, sau este hramul bisericii în zilele postului, atunci după cântarea: Să se îndrepteze nu se zice imediat ectenia: Să zicem toți, ci îndată: Să luăm aminte. Iar cetețul prochimenu apostolului și cetește apostolul. In urmă se cântă Aliluia și cetește evanghelia. Apoi numai urmăză Ectenia acésta:

Să zicem toți din tot sufletul și din tot cugetul nostru, să zicem.

Chorul: Dómne miluește.

Dómne atot-stăpânitoriule, Dumnezeuul părinților nostri, rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Miluește-ne pre noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Chorul: Dómne miluește, de 3 ori.

Rugăciunea cererii stăruitoare.

Dómne Dumnezeuul nostru, primește acésta rugăciune stăruitoare de la robii Ței, și ne miluește pre noi după mulțimea milei Tale, și trimite îndu-

rările Tale preste noi și preste tot poporul Tău, carele așteptă de la Tine multă milă.

Încă ne rugăm, pentru preasfințitul arhiepiscopul și metropolitul (sau episcopul nostru N.), și pentru toți frații nostri cei întru Christos.

Încă ne rugăm pentru preainălțatul împăratul și regele nostru (Cătare), pentru stăpânirea, biruința, petrecerea, pacea, sănătatea, mântuirea și iertarea păcatelor lui, și pentru ca Domnul Dumnezeu nostru mai mult să-i ajute și să-i îndrepteze calea lui întru toate, și să supue piciórelor lui pre tot dușmanul și contrariul.

Încă ne rugăm pentru frații nostri: preoții, ieromonachii, ierodiaconii, și monachii și pentru toți cei întru Christos frați ai nostri.

Încă ne rugăm pentru fericiții și pururea pomeniții ctitorii sfântului locașului acestuia, și pentru toți cei mai din 'nainte adormiți părinții și frații nostri, carii zac aicea, și pentru dreptcredincioșii de pretutindenea.

Încă ne rugăm pentru mila, viața, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, lăsarea, și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu, a tuturor credincioșilor sfintei bisericei acesteia.

Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri, și fac bine în sfânta și întru tot cinstită biserica acésta, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei ce cântă, și pentru poporul ce stă 'nainte, așteptând de la Tine mare și bogată milă.

Cu glas mare:

Că milostiv și iubitoriu de ómeni Dumnezeu ești, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Apoi iarăși Diaconul zice Ectenia:

Rugați-vă cei chemați Domnului.

Chorul: Dómnne miluește.

Cei credincioși pentru cei chemați să ne rugăm:

Ca Domnul să-'i miluască pre dînşii;

Să-'i învețe pre dînşii cuvîntul adevărului;

Să le descopere lor evanghelia dreptății.

Să-'i într'unască pre dînşii cu sfînta Sa catolicască și apostolică biserică.

Mântuește, miluește, apără, și-'i păzește pre dînşii, Dumnezeuule, cu darul Tău.

Cei chemați capetele vóstre Domnului să le plecați.

Chorul: Ție Dómnne.

Pecând rostește Diaconul această ectenie, Preotul desvêlește sfîntul antimis.

Rugăciunea pentru cei chemați.

Dumnezeule, Dumnezeuul nostru, Creatoriule și Făcătoriule a tóte, cea ce voești ca toți să se mântuască și la cunoștința adevărului să vie: caută spre robii Tăi cei chemați și-'i mântuește pre dînşii, de rătăcirea cea veche și de amăgirile contrariului; chiamă-'i pre dînşii la viața cea vecinică, luminează sufletele și trupurile lor; număra-'i pre dînşii cu turma Ta cea cuvîntătoare, care chiamă în ajutoriu numele Tău cel sfînt.

Cu glas mare:

Ca și aceștia împreună cu noi să mărescă preacinstul și de mare cuviință numele Tău: al Tatălui, și al Fiului, și al sfîntului Duh, acum și pururea, și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Diaconul:

Căți sunteți chemați ieșiți;

Cei chemați ieșiți;

Câți sunteți chemați ieșiți;

Ca nimenea din cei chemați; — câți suntem credincioși, iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Până la Mercurea din mijlocul postului să zic numai acestea; iar din Mercurea aceea, a înjumătățirii postului — chiar de va fi și sfânt mare, — după ce zice Preotul:

Ca și aceștia împreună cu noi, să zic Ecteniile următoare:

Câți sunteți chemați ieșiți; cei chemați ieșiți; câți sunteți cătră luminare ieșiți; rugați-vă cei cătră luminare.

Chorul: Dómnne miluește.

Credincioșilor, pentru frații — cari cătră sfânta luminare să găsesc — și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

Ca Domnul Dumnezeuul nostru să-și sprijinească și să-și întărească pre dînșii, Domnului să ne rugăm.

Să-și lumineze pre dînșii cu lumina cunoștinții și a bunei credințe, Domnului să ne rugăm.

Să-și învrednicească pre dînșii în timp cuviincios de baia renașterii, de iertarea păcatelor și de îmbrăcămintea nestricăciunii, Domnului să ne rugăm.

Să-și renască pre ei prin apă și prin Duh, Domnului să ne rugăm.

Să le dăruască lor plinirea credinței, Domnului să ne rugăm.

Să-și numere pre dînșii cu sfânta și alésa Sa turmă, Domnului să ne rugăm.

Mântuește, miluește, apără, și-și păzește pre dînșii, Dumnezeuule, cu darul Tău.

Cei cătră luminare capetele vóstre Domnului să le plecați.

Chorul: Ție Dómnne.

Rugăciunea pentru cei ce se gătesc către sfînta luminare.

Arétă, Stăpâne, fața Ta preste cei ce se gătesc către sfînta luminare și doresc să scuture întinăciunea păcatului; luminéază gândul lor, întărește-’i pre ei în credință, sprijinește-’i în nădejde, desêvêrșește-’i în dragoste, arétă-’i membre cinstite ale Christosului Têu, care s’a dat pre Sine rēscum-părare pentru sufletele nōstre.

Cu glas mare:

Că Tu ești lumina nōstră și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Diaconul:

Câți sunteți către luminare ieșiți; cei către luminare ieșiți; câți sunteți chiemați ieșiți, ca să nu fie cine-va din cei chiemați; câți suntem credincioși, iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómne miluește.

Până aicea sunt acelea ectenii, ce se încep din Mercurea cea de la mijlocul postului.

Intâia rugăciune a credincioșilor.

Dumnezeule cel mare și lăudat, carele prin mórtea cea de viétă făcétóre a Christosului Têu din stricăciune întru nestricăciune ne-ai mutat, Tu tóte simțirile nōstre eliberéză-le de omorîrea patimilor, puindu-le lor conducétoriu bun, gândul cel din lăuntru, și ochiul să fie (neîmpărtășit) depărtat de ori-ce vedere viclénă, iar auzul nestră-

bătut de cuvinte deșarte, și limba să fie curată de vorbe necuviincioase. Curățește buzele noastre, cu care Te laudăm pre Tine, Dómnne; mânilé noastre fă-le să se feréscă de fapte rele, și să lucreze numai cele bine plăcute Ție; întărind tóte membrele și gândurile noastre cu darul Tău.

Diaconul: Apără, mântuește, miluește, etc.

Chorul: Dómnne miluește.

Diaconul: Cu înțelepciune.

Preotul cu voce tare:

Că Ție se cuvine tótă mărirea, cinstea și 'nchinăciunea: Tatălui, și Fiului, și sfintului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Diaconul: Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm

Chorul: Dómnne miluește.

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a tótă lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici, și pentru într'unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfântă biserica acésta, pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frica lui Dumnezeu întră 'ntr'ênsa, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne mântuim noi de tot năcazul, mânia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

A dóua rugăciune a credincioșilor.

Stăpâne sfinte preabunule, rugămu-te pre Tine cel bogat în milă, milostiv fii nóuë păcătoșilor și ne fă pre noi vrednici de primirea unuia-născut Fiului Tău și Dumnezeului nostru, a Împăratului

măririi; că iată preacuratul Lui trup și de viață făcătoriul sânge, întru această oră intrând, se vor pune înainte pre această masă de taină, încunjurată nevăzut de mulțimea oștilor cerești. Dăruiește-ne, ca împărțășirea cu ele să ne fie fără de osîndă, pentru ca printr'ênsele — luminându-ne la ochiul gândului nostru — fii ai luminei și ai zilei să ne facem.

Diaconul: Apără, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Chorul: Dómnne miluește.

Diaconul: Cu înțelepciune.

Preotul cu voce tare:

După darul Christosului Tău, cu carele ești binecuvîntat, cu preasfîntul, și bunul și de viață făcătoriul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Și Chorul cântă: Acum puterile cerești împreună cu noi nevăzut servesc, că iată intră Împăratul măririi; iată jertfa cea de taină s'evârșită, de dênsele se încungiură. Cu credință și cu dragoste să ne apropiem, ca părtași vieții de veci să ne facem. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Intr'aceea Diaconul — intrând pre ușa cea dinspre mază-nópte în sfîntul altariu și luând cădelnița — tămâeză sfînta masă, proscomia, pre preot, și afară de altariu pre popor.

Terminând acesta se întorce în altariu și stînd împreună cu preotul zic: Acum puterile cerești, de 3 ori.

Apoi — închinându-se de 3 ori, — merg ambii și aduc sfintele daruri după obicei și după cum mai 'nainte s'a arătat la pag. 164, adecă făcînd ieșirea. Mergînd nu zic nimic; iar intrînd le pune preotul după obicei pe sfîntul antimis, și le acopere numai cu aerul cel mare fără a zice ceva preste dênsele, ci numai tămîindu-le.

Apoi iese Diaconul la timpul hotărît la locul obicînuit și zice Ectenia:

Să plinim rugăciunile noastre cele de sîră Domnului.

Chorul: Dómnne miluește.

Pentru cinstitele și mai 'nainte sfințitele daruri, ce sunt puse 'nainte, Domnului să ne rugăm.

Ca iubitoriul de ómeni Dumnezeuul nostru, — cel ce le-a primit pre dîsele în sfîntul cel mai pre sus de ceriuri și 'nțelegetoriul Său jertfelnic, întru miros de bună mirésmă duhovnicéscă — să ne trimită nócă dumnezeéscă milă și darul sfîntului Duh, să ne rugăm.

Pentru ca să ne mîntuim noi de tot năcazul, mânia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Iar Preotul să rógă:

Dumnezeul tainelor celor negrăite și nevăzute, la carele sunt vistieriile cele ascunse ale înțelepciunii și ale științei, carele ne-ai descoperit nócă servirea acestei liturgii și ne-ai pus pre noi pécătoșii, pentru multă iubirea Ta de ómeni, ca să-Ți aducem Ție daruri și jertfe pentru pécatele noastre proprii și pentru neștiințele poporului: Insu-Ți nevăzutule împérate, — cea ce faci lucruri mari și neurmăte, glorióse și minunate, cărora nu este număr — caută spre noi nevrednicii robii Ței, cari stăm înaintea sfîntului Țeu altariu, ca înaintea tronului Țeu de cheruvimi, pre carele odihnește prin aceste înfricoșate taine, ce sunt puse 'nainte, unul-născut Fiiul Țeu și Dumnezeuul nostru, și — eliberându-ne pre noi și pre credinciosul Țeu popor din tótă necurăția — sfințește sufletele și trupurile noastre ale tuturor cu sfințire neluată; ca 'ntru

conștiință curată, cu față nerușinată și inimă luminată, — împărtășindu-ne cu aceste dumnezești și sfințite daruri, și prin dênsele înviind, — se ne unim cu însuși Christosul Tău, adevăratul Dumnezeuul nostru, carele a zis: „Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, întru mine rămâne și eu întru el“; ca locuind și trăind întru noi Cuvîntul Tău, Dómnne, se ne facem templu al întru tot sfîntului și închinatului Tău Duh, fiind eliberați de ori-ce vicleșug diavolesc, carele se lucrăză cu fapta, sau cu cuvîntul, sau cu gîndul, și se dobîndim bunătățile cele făgăduite nóuă, dinpreună cu toți sfînții Tăi, cari din véc bine Ți-au plăcut Ție.

Diaconul:

Apără, mîntuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumnezeuule, cu darul Tău.

Chorul: Dómnne miluește.

Séra tótă desevêrsită, sfîntă, cu pace și fără de păcat, la Domnul se cerem.

Ânger de pace, credincios, îndreptătoriu și păzitoriu sufletelor și trupurilor nóstre, la Domnul se cerem.

Milă și iertare de păcate și de greșalele nóstre, la Domnul se cerem.

Cele bune și de folos sufletelor nóstre și pace lumii, la Domnul se cerem.

Sfîrșit creștinesc vieții nóstre, fără de patimă, nerușinat, cu pace, și răspuns bun la 'nfricoșatul județ al lui Christos, se cerem.

Unitatea credinței și împărtășirea sfîntului Duh cerënd, — pre noi înși-ne, și unii pre alții, și tótă vieța noastră lui Christos, Dumnezeu se o dăm.

Chorul: Ție Dómnne.

Cu voce tare:

Și ne 'nvrednicește pre noi, Stăpâne: cu îndrăznire și fără de osîndă să cutezăm, a Te chema pre Tine, Dumnezeuul cel ceresc, — Tată, și a zice:

Chorul: Tatăl nostru carele ești în ceriuri, etc. pag. 106.

Preotul cu voce tare:

Că a Ta este împărăția, și puterea, și mărirea: a Tatălui, și a Fiiului, și a sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Preotul: Pace tuturor.

Chorul: Și Duhului Tău.

Diaconul: Capetele vóstre Domnului să le plecați.

Chorul: Ție Dómnne.

Iar Preotul se rógă:

Dumnezeule cel singur bun și îndurat, carele întru cele înalte locuești și spre cele de jos privești, caută cu ochiul cel îndurat spre tot poporul Tău, păzește-'l pre dînsul; și ne învrednicește pre noi pre toți, fără de osîndă a ne împărtăși cu făcătoarele de viéță tainele Tale, că Ție am plecat capetele nóstre, așteptând mila Ta cea bogată.

Cu voce tare:

Cu darul și cu 'ndurările, și cu iubirea de ómeni, a unuia-născut Fiiului Tău, cu carele împreună binecuvîntat ești, cu preasfîntul, și bunul, și de viéță făcătoriul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Preotul se rîgă:

Ia aminte, Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, din sfînt locaşul Tîu şi de pre tronul mărit al împăratîiei Tale, şi vin'o, ca se ne sfînteşti pre noi, cela ce sus şezi împreună cu Tatăl şi aicea împreună cu noi nevîzut petreci. Şi ne învredniceşte, prin mîna Ta cea puternică, a ni se da nóuë preacurat trupul Tîu şi cînstitul sînge, şi prin noi la tot poporul.

Iar după rugăciune se închină Preotul, precum şi Diaconul, la locul unde stă, zicînd ambii de 3 ori: Dumnezeule, curăteşte-mă pre mine pîcătósul.

Apoi fiind acoperite dumnezeestile daruri cu aerul, Preotul, — vîrînd mîna pe dedesupt, — se atînge de sfînta pâne, cu tótă evlavîa şi frica; şi cînd zice Diaconul: Să luăm aminte, Preotul respunde cu glas: Cele mai 'nainte sfînte, Sfintele sfîntilor.

Chorul: Unul sfînt, etc. de la pag. 108.

Apoi ridică Preotul sfîntul aer, şi se împărtăşeşte după obicei; iar Chorul cîntă cuminecătórea (chinonicul):

Gustaţi şi vedeţi: că bun este Domnul. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Iar după împărtăşire, se rîgă Preotul în taină:

Mulţămim Tîe Mîntuitoriule, Dumnezeul tuturor, pentru tóte bunătăţile, care ne-ai dat nóuë, şi pentru împărtăşirea sfîntului trup şi sîngelui Christosului Tîu; şi ne rugăm Tîe, Stăpîne, iubitoriule de ómeni, păzeşte-ne pre noi sub acopere-mîntul aripilor Tale; şi ne dă nóuë pînă la suflarea nóstră cea mai de pre urmă, se ne împăr-

tășim cu vrednicie de Sfintele Tale, spre luminarea sufletului și a trupului și spre moștenirea împărăției ceriurilor.

Diaconul, — stringând Sfintele după obicei, și luând sfântul potir de la preot, — zice:

Cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați. *decochide ușa la împărat, dechide ușa la frică.*

Iar Chorul cântă:

Bine-voiu-cuvînta pre Domnul în totă vremea; pururea lauda lui în gura mea. Pânea cea cerescă și paharul vieții: Gustați și vedeți, că bun este Domnul. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

După acesta zice Preotul:

Mântuește, Dumnezeule, poporul Tău, și binecuvînteză moștenirea Ta.

Apoi tămădează Sfintele, și după-ce dă cădelnița, pune sfântul disc pre capul diaconului, carele — luându-l cu evlavie, și căutând afară cătră uși fără a zice ceva, — se duce la proscomedie și-l depune acolo. Iar Preotul — închinându-se și luând sfântul pahar — se întorce cătră uși, și căutând spre popor zice în taină: Binecuvîntat este Dumnezeul nostru, și cu glas mare:

Tot-déuna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Și așa duce Sfintele la proscomedie.

Iar Chorul cântă:

Să se umple gurile noastre de lauda Ta, Dómnne, ca să lăudăm mărirea Ta, că ne-ai învrednicit pre noi a ne împărtăși cu sfintele, dumnezeieștile, nemuritoarele, preacuratele și de viață făcătoare, înfricoșatele Tale taine; întărește-ne pre noi întru sfîntenia Ta, totă ziua să ne învățăm dreptatea Ta. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Eșind apoi Diaconul dinaintea ușilor împărătești zice:

Drepții — primind dumnezeeștile, sfintele, preacuratele, nemuritoarele, cereștile, și de viață făcătoarele, înfricoșatele ale lui Christos taine, — cu vrednicie să mulțămim Domnului.

Chorul: Dómnne miluește.

Apără, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumnezeu, cu darul Tău.

Séra totă desevêrșit, sfintă, cu pace, și fără păcate cerênd, — pre noi înșine, și unul pre altul, și totă viața noastră lui Christos, Dumnezeu să o dăm.

Chorul: Ție Dómnne.

Ecfonis:

Că Tu ești sfințirea noastră, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Preotul: Cu pace să eșim.

Chorul: Intru numele Domnului.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Preotul, eșind spre mijlocul bisericii, cetește rugăciunea amvonului:

Stăpâne atot-țiitoriule, cela ce cu înțelepciune ai creat totă făptura, cela ce pentru nespusa Ta îngrijire și multa bunătate ne-ai adus pre noi în aceste preacinstite zile, spre curățirea sufletelor și a trupurilor, spre înfrînarea poftelor, spre nădejdea învierii, carele prin patru-zeci de zile ai dat în mâna plăcutului Tău Moisi tablele cele scrise cu dumnezești litere: — Dă-ne și nouă, Bunule, să luptăm lupta cea bună, să sevêrșim calea pos-

tului, să păzim credința nedespărțită, să sfărmăm capetele nevăzuților bălauri, să ne arătăm biruitori asupra păcatului, și fără de osîndă să ajungem a ne închina și sfintei învieri. Că s'a binecuvîntat și s'a preamărit preacinstitul și de mare cuviință numele Tău: al Tatălui, și al Fiului, și al sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Fie numele Domnului binecuvîntat de acum și până 'n véc.
De trei ori.

Mărire, Și acum:

Și psalmul 30: Bine-voiu-cuvînta pre Domnul, **etc.**

Rugăciunea ce se zice, când potrivește Sfintele:

Domne Dumnezeuul nostru, carele ne-ai adus pre noi în aceste preacinstite zile, și ne-ai făcut părtași înfricoșatelor Tale sacrameinte (mistere), unește-ne cu turma Ta cea cuvîntătoare și ne arată moșteni împărăției Tale, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

**Preotul iese apoi și — stînd la obicinuitul loc — împarte anafora.
După acésta face încheierea (apolisul):**

Christos, adevăratul Dumnezeuul nostru, pentru rugăciunile preacuratei maicei Sale, ale sfîntului (a căruia este ziua), ale celui dintre sfinți, părintelui nostru Grigore Teologul, patriarchul Romei, și ale tuturor Sfinților, să ne miluéscă, și să ne mântuéscă pre noi, ca un bun și de ómeni iubitoriu.

Acastă încheiere (otput) se face până în săptămâna paștilor, căci în această săptămână se deosebesc încheierile.

Apoi urmăzeă rugăciunile de mulțămire: Acum eliberéază pre robul Tău, Stăpâne; Sfinte Dumnezeule; Tatăl nostru.

Și Tropariul. Glas al 4-lea:

Cela ce de sus, de la Dumnezeu, ai luat dumnezeescul dar, lăudate Grigore, și cu puterea aceluia întărindu-te, de bună voie ai urmat sfintei evangheliei lui Christos, de la carele ai luat plata ostelelor Tale, întru tot fericite: Pre acela rógă-'L, să mântuéscă sufletele nóstre.

Condac. Glas al 3-lea:

Incepătoriu te-ai arătat, asemenea lui Christos, mai marelui păstorilor, și părtaș călugărilor, părinte Grigore, conducându-'i catră cetatea cea ceréscă, de unde și acum înveți turma lui Christos poruncile lui, și cu dînșii te bucuri și dănțuești în corturile cerești.

Dómne miluește **de 12 ori**. Mărire și acum. Ceea ce ești mai cinstită, etc.

Preotul face încheierea, în care pomenește și pre sfintul Grigore Teologul.

Sfîrșitul dumnezeesței liturgii, celei mai 'nainte sfîntite.

A d a u s.

Dacă din ore care cauză o biserică nu are triodul, preotul se poate ajuta la oficiarea acestei sfinte liturgii, — care este o atât de plăcută variațiune a serviciilor divine — așa: Că dispune a se cânta stihirile și a se face cetirile reproduse mai jos.

La Dómnne strigat-am: **punem Stihiri 10, și cântăm Samoglasnica ziii, de două ori, și Mucenicina, și trei Podóbnice ale triodului, și de la mineiu trei, repetând cea dintâiu, Stihira Samoglasnica, glas 1.**

Luând fraților postul cel duhovnicesc, cu limba se nu grăiți cele înșelătore, nici se puneți potignire fratelui întru smintélă, ci prin pocăință luminându-ne făclia sufletului, cu lacrimi se strigăm lui Christos, iartă-ne nouă păcatele noastre, ca un iubitoriu de ómeni. **De 3 ori.**

Prea lăudaților mucenici, pre voi nu v'au ascuns pământul, ci ceriul v'au primit; deschis'au vouă ușile raiului, și fiind înlăuntru, din pomul vieții vă îndulciți; rugați-vă lui Christos, se dăruască sufletelor noastre pace și mare milă.

Alte Stihiri ale triodului. Glasul același. Podobie.

Postul se'l iubim, suflete, carele veștejește patimile cele cumplite, cu lucrarea duhului, și fapte dumnezeesti a lucra ne întărește, și mintea la ceriu o ridică, și mijlocește, pentru cele ce am greșit iertare, carea se dăruște dela Dumnezeuul cel îndurat.

Tótă viéța mea întru spurcăciune o am chiel-tuit Dómne, eu ticălosul, carele ca desfrânatul (curvariul) strig cu umilință: Părinte ceresc greșit-am, curățește-mă, și mă mântuește, și nu mă lăpêda pre mine, carele de voe m'am depărtat dela Tine, și de faptele cele dumnezeesti acum m'am lipsit.

Alte Stihiri. Glas 4. Podobie.

Dă-'mi umilință, și mântuire de răutăți, și îndreptare vieții — mie, celuia ce sunt afundat acum în patima cea trupescă, și îndepărtat de la Tine Dumnezeule, împérate a tóte, și carele dela nimenea nu am nădejde, și mă mântuește pre mine desfrânatul (curvariul) pentru multă bunătatea Ta, Iisuse întru tot puternice, Mântuitoriule al sufletelor nóstre.

Moisi cel minunat prin post curățindu-se, a văzut pre cel dorit. Deci acestuia urmând smerite suflete al meu, nevoește-te în zilele postului, a te curăți de răutăți, ca pre Domnul cela ce-ți dă ție iertare, și curățenie, și mântuire, sê-'L vezi acum, pre cel bun și iubitoriu de ómeni.

Mărire, Și acum. Bogorodiciņa asemenea.

Pre Tine preacurată, polată împêratului cea multlăudată te rog, curățește-mi mintea cea spurcată cu tot feliul de păcate, și o fă locaș înfrumșetăt Treimei cei dumnezeesti, ca să măresc puterea

Ta, și mila cea nemăsurată, fiind mântuit eu ne-
trebnicul robul Tău.

Esire. Prochimen. Psalm 51. Glas 4.

Nădăjduit-am spre mila lui Dumnezeu în véc,
și în vécul vécului.

Stih.

Ce te lauzi întru răutate puternice.

De la facere cetire.

Noe era de șase sute de ani, și potop de apă
s'a făcut pre pământ, și a intrat Noe, și
feciorii lui, și muierea lui, și muierele feciorilor
lui cu dînsul în corabie, pentru apa potopului; și
din pasările cele curate, și din paserile cele necu-
rate, și din dobitocele cele curate, și din dobitocele
cele necurate, și din fiere, și din toate cele ce se
tărăesc pre pământ, câte două au intrat la Noe
în corabie, parte bărbătească și femească, precum
ți poruncise lui Domnul Dumnezeu.

Prochimen. Psalm 52. Glas 6.

Când va întorçe Domnul robia poporului,
bucura-se-va Iacob, și se va veseli Israil.

Stih.

Zis-a cel nebun întru inima sa, nu ieste
Dumnezeu.

De la pilde cetire.

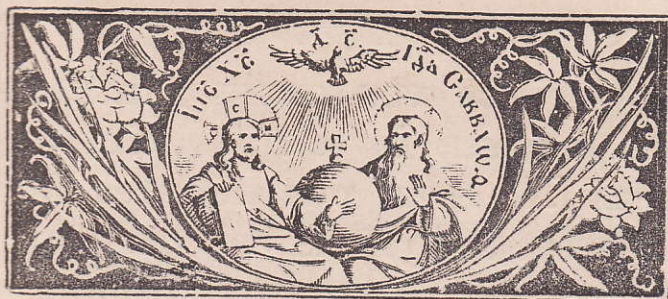
Fiiule, de vei fi înțelept, ție vei fi înțelept și vecinilor tăi; iară de vei fi rău, numai singur vei lua cele rele. Fiiul învățat înțelept va fi, și cei neînvățați servi i-se vor da. Cella ce se razimă de minciuni, acela paște vânturi, și umblă după paseri sburătore, că și-a părăsit căile vieții sale, și și-a uitat cărările agonisirii sale. Și umblă prin pustie fără de apă, și prin pământ desfătat întru sete, și adună cu mâinile nerodire. Muiera nebună și fără de omenie, se va lipsi de pâne, carea neștiind de rușine șade în ușile casii sale pe scaun afară în ulițe, chiemând pre ceaia ce trec pre cale, și î-și fac căile lor. Cella ce este din voi fără de minte, abată-se la mine. Și celor nebuni le poruncește zicând: Atingeți-vă cu dulcătă de pâne ascunsă, și beți apă dulce de furțișag. Și el nu știe, că pământeni la dînsa pier, și se află în fundul iadului. Ci fugi, nu te zăbovi la locul ei, nici întorče ochiul tău spre dînsa, că așa o vei trece ca o apă străină. Și treci isvorul străin, și te depărtază de apa altora, și nu bea din fântâna străină, ca să trăești multă vreme, și să se vor adauge ție anii vieții.

Apoi:

Să se îndrepteze rugăciunea mea.

Și stihurile după obicei, precum urmează la pag. 173.

RÎNDUÉLA DELA BINECUVÎNTAREA COLIVEI.

Coliva este o fertură de grâu, amestecat cu miere și alte feliuri de pome dulci, ce se aduc în biserică, spre lauda și amintirea sărbătorilor împărătești sau ale sfinților.

Adusă fiind coliva în biserică, de este sara la vecernie (vesperină), după: Acum eliberază, Sfinte Dumnezeule, și după: Tatăl nostru, se cântă troparul sfântului. Urmază Mărire: Condacul. Și acum: Pentru rugăciunile tuturor sfinților, Dómnne, glas 1; iar de este la liturgie, după rugăciunea amvonului, îndată se cântă troparul și condacul sfântului.

Apoi Diaconul tămâind, zice: Domnului se ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Preotul — stând lângă colivă, zice cu glas rugăciunea acésta:

Dómnne, cela ce ai plinit tóte cu cuvîntul Tău și ai poruncit pămîntului să scóță multe feliuri de roduri, spre folosirea (îndulcirea) și hrana noastră; carele pre cei trei tineri și pre Daniil, în Babilon, — fiind hrăniți cu semințe, — i-ai arătat mai frumoși de cât cei ce erau hrăniți în desfătări: Însu-ți, întru tot bunule Împérate, și aceste semințe cu feliuritele roduri le binecuvîntéază, și

sfințește pre cei ce vor gusta dintr'ênsele, căci acestea spre mărirea Ta și întru cinstea și amin-tirea sfântului (N.) le-au pus înaintea Ta robii Tăi, și spre aducerea aminte de cei, carii au repausat întru buna credință. Dăruiește, Bunule, celor ce au înfrumșetăt acestea și serbăză amintirea toate cererile cele spre mântuire și desfătarea bunătă-ților Tale celor vecinice; pentru rugăciunile preacuratei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoarei, și pururea fecioarei Maria, și ale sfântului (N.), a cărui amintire o serbăm, și cu ale tuturor sfinților Tăi. Că tu ești cela ce binecuvintezi și sfințești toate, Christóse Dumnezeul nostru, și Ție mărire înălțăm, împreună și Părintelui Tău celui fără de 'nceput, și preasfântului, bunului și de viéță făcătoriului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Și de este la vespereină, Diaconul: Cu înțelepciune.

Chorul: Binecuvinteză.

Preotul: Cel ce este binecuvântat, și cele-lalte până la încheiere.

Iar de este la liturgie, chorul cântă: Fie numele Domnului, de 3 ori. Apoi se cetește psalmul 33:

Bine voiu cuvînta pre Domnul în totă vremea; pururea lauda lui în gura mea.

Apoi împărțind anafora, face obicînuita încheiere, și ies afară.

Rugăciune

la binecuvîntarea salciei în Dumineca Floriilor.

Diaconul zice: Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Preotul cetește rugăciunea acésta:

Dómnne Dumnezeu nostru, cela ce șezi pre cheruvimi; carele ai ridicat puterea Ta și ai trimis pre unul-născut Fiiul Tău, Domnul nostru Iisus Christos, ca să mântuască lumea prin cruce, prin îngropare și prin învierea Sa; la a căruia venire în Ierusalim spre patima cea de bună voie, poporul cel ce ședea întru întunerec și în umbra morții, luând semnele biruinței — adecă ramuri de copaci și stîlpări de finici — mai înainte au vestit învierea: Insu-ți, Stăpâne, și pre noi, carii în preziua acésta a sêrbătorei după exemplul aceloră ținem în mâni stîlpări și ramuri de copaci, și carii ca și popórele acelea și pruncii strigăm Ție: Osanna, — păzește-ne și pre noi, ca cu imnuri, laude și cântări duhovnicești să ne învrednicim de învierea cea de a treia-zi făcătoare de viață, în Iisus Christos Domnul nostru, cu carele binecuvîntat ești, cu preasfîntul și bunul și de viață făcătoriul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Rugăciune

la binecuvîntarea mâncărilor de carne în sfînta și marea Duminecă
a Paștilor.

Preotul: Binecuvîntat este Dumnezeuul nostru.

Chorul cântă: Christos a înviat, **de 3 ori.**

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Preotul cetește rugăciunea acésta:

Caută, Dómnne Iisuse Christóse, spre aceste mîncări de carne și le sfîntește pre ele, precum ai sfînțit berbecele, ce Ți L-a adus credinciosul Avraam, mielul pe care Ți L-a jertfit Avel, și vițelul cel gras, pre care ai poruncit a-l junghia pentru fiiul Tău cel rătăcit și iarăși întors la Tine. Pentru ca, precum acela s'a învrednicit a se bucura de harul Tău, așa și noi să ne bucurăm de aceste sfînte și de Tine binecuvîntate mîncări, ce sunt spre hrana noastră, a tuturor. Căci Tu ești hrana cea adevărată și dătătorul bunătăților, și Ție mărire înălțăm, împreună și Părintelui Tău celui fără de 'nceput, și preasfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Rugăciune

la binecuvîntarea brânzei și a ouălor.

Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

Preotul cetește rugăciunea acésta:

Stăpâne Dómnne, Dumnezeul nostru, creatoriule și făcătoriule a tóte, binecuvîntéză brânza acésta și ouăle, și pre noi ne păzește întru bună-tatea Ta; ca — gustând din ele — să ne umplem de darurile Tale cele bogate și de nespusa Ta bună-tate. Că a Ta este stăpânirea, și a Ta este împărâția, și puterea, și mărirea: a Tatălui, și a Fiului, și a sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Rugăciune

la gustarea strugurilor în ziua de 6 August.

Binecuvîntéză, Dómnne, acéastă ródă nouă a viței, carea prin bună tocmirea vîzduhurilor (temperarea aerului), prin picături de plóie și prin liniștea timpurilor, ai bine-voit să ajungă la acéastă stare de cócere; pentru ca să ne fie nouă — celor ce vom gusta din acéastă ródă a viței — spre veselie, și să Ți-o aducem ca dar spre curățirea păcatelor, prin sfînțitul trup al Christosului Țeu, cu carele

împreună bine ești cuvîntat, cu preasfîntul, și bunul, și de viéță făcătoriul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Rugăciune

la aducerea pârgei de pome.

Stăpâne Dómnne, Dumnezeuul nostru, cela ce ai poruncit fie-căruia a-Ți aduce Ție după voința sa pre ale Tale dintru ale Tale, și care răsplătești acestora cu bunătățile Tale cele vecinice; cela ce cu bună plăcere ai primit darul cel după putință al vėduvei: Primește și cele ce acum Ți le-au adus robul Tău (N.), și-l învrednicește a se păstra acestea în vistieriile Tale cele vecinice, dăruindu-'i lui a se folosi cu prisos de bunătățile Tale din acéstă lume, împreună cu tóte cele ce-'i sunt de folos. Că binecuvîntat este numele Tău și preamărită împărăția Ta: a Tatălui, și a Fiiului, și a sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Rēnduēla Parastasului

adecă a colivei, ce se face la liturgie întru amintirea celor adormiți.

La liturgie, după rugăciunea amvonului, se rostește: Sfinte Dumnezeule. Preasfîntă Treime. Tatăl nostru.

Preotul Ecfonisul: Că a Ta este împărăția, etc. Urméază imediat troparele: Cu duhurile dreptilor, și celelalte. Vezi pag. 200.

Apoi Ectenia: Miluește-ne pre noi Dumnezeu; **și cele-lalte.**

După acestea rugăciunea: Dumnezeu duhurilor și a tot trupul
etc. Ecfonisul: Că Tu ești învierea, etc. **Acestea toate le caută la**
Liturgia sfântului Ioan Gură-de-aur, pag. 83.

În urmă corul: Fie numele Domnului; **și cele-lalte.**

Și încheierea liturgiei.

Rânduéla Parastasului de séra

întru amintirea celor adormiți.

Séra — după încheierea vesperinei (serândei, vecerniei), mai
înainte de după-cinarea-mică (pavecerniță), făcând Preotul începutul,
să zice: Sfinte Dumnezeu; Preasfântă Treime. **După:** Tatăl nostru,
Preotul, Ecfonisul.

Corul, troparele: Cu duhurile dreptilor; **și cele-lalte.**

Diaconul: Ectenia: Miluește-ne pre noi Dumnezeu; **și cele-lalte.**

Preotul rugăciunea: Dumnezeu duhurilor, etc.

Ecfonisul: Că Tu ești învierea, etc. **Vezi pag. 83.**

Corul: Amin. Ceea ce ești mai cinstită. Dómnne miluește, de
3 ori. Binecuvintéză. Și încheierea.

Cade-sé a ști, că în zilele săptămânei, după încheierea vesperinei și
a utreniei, se face litia așa: Luând Preotul cădelnița, iese în a 3-a
parte a bisericii (pridvor). Înaintea lui merge cine-va cu un sfeșnic;
iar noi pornim, cântând stihire sfântului, a căruia este hramul, și urmând
pe preot până în pridvorul bisericii. După stihiră — luându-și Preotul
epitrahilul zice:

Binecuvîntat este Dumnezeu nostru etc.

Iar noi: Amin. Sfinte Dumnezeu; Tatăl nostru. **La fine preotul**

Ecfonisul: Că a Ta este împărăția etc.

Urmază troparele acestea, glas 4:

Cu duhurile dreptilor celor ce s'au sèvèrșit, odihnește Mântuitoriule sufletele robilor Tèi, păzindu-le întru viața cea fericită, carea este la Tine, iubitoriule de ómeni.

Întru odihna Ta, Dómne, unde toți sfinții Tèi se odihnesc, odihnește și sufletele robilor Tèi, că numai Tu însuți ești iubitoriu de ómeni.

Mărire:

Tu ești Dumnezeu, carele Te-ai pogorît în iad și ai deslegat legăturile celor ferecați: Însuți și sufletele robilor Tèi odihnește-le.

Și acum:

Una curată și preanevinovată Fecióră, ceea ce ai născut pre Dumnezeu fără de sémênță, rógă-'L: Sè se mântuésacă sufletele robilor Tèi.

După acésta zice Preotul Ectenia:

Miluește-ne pre noi, Dumnezeule; și cele-lalte.

Apoi rugăciunea:

Dumnezeul duhurilor ... *Vezi pag. 83.*

Rugăciune

de iertare la morți, ce se cetește din partea arhierelui; iar în lipsa acestuia și din partea unui preot.

Domnului sè ne rugăm.

Dómne Dumnezeuul nostru, — cela ce cu înțelepciunea Ta cea negrăită ai făcut pre om din țărînă și l-ai format cu podóbă și frumsețe, și l-ai înfrumșetă ca pre un prețios și ceresc dar, spre lauda și buna cuviință a măririi și împèrăției Tale, că l-ai creat după chipul și aseménarea Ta;

dar călcând el porunca învățaturii Tale și fiind împărtășit chipului și nepăzindu-l, pentru acesta, — ca răutatea să nu se facă nemuritoare, — cu iubirea de oameni ai poruncit, ca un Dumnezeu al părinților nostri, ca împreunarea și amestecarea acesta și această legătură negrăită, prin voința Ta cea dumnezească să se taie și să se se desfacă: încât sufletul să meargă acolo de unde și ființa și-a luat, până la obștesca înviere, iar trupul să se desfacă în acele, din cari este și alcătuit; — pentru aceea ne rugăm Ție, Părintelui celui fără de 'nceput, și unuia născut Fiului Tău, și preasfântului, de-o-ființă și viu-făcătoriului Tău Duh: Să nu lași făptura Ta acesta a fi înghițită de periciune, ci trupul să se desfacă din cele ce s'a alcătuit, iar sufletul să se așeze în ceta dreptilor. Așa, Dómnne Dumnezeul nostru, să învingă mila Ta cea nemăsurată și iubirea de oameni cea neasămănată; și ori de a căzut robul Tău acesta sub blăstemul tatălui său, ori al mamei sale, sau sub blăstemul său, ori a amărît pre vre-unul dintre preoți și a luat de la dinsul legătură nedeslegată, ori a căzut sub grea afurisanie archierescă, și prin neîngrijire și lene n'a dobândit iertare, iartă-l pre acesta, prin mine păcătosul și nevrednicul robul Tău. Și trupul lui să se desfacă din cele ce s'a alcătuit, iar sufletul lui să se așeze în corturile sfinților. Așa, Dómnne Dumnezeul nostru, cea ce ai dat această putere

corifeului Tău Petru și celor-lalți sfinți învățăcei și apostoli ai Tăi, ca să dea iertare de păcate, și ai zis: „Câte vor lega și deslega, să fie legate și deslegate“, și printr'înșii și nouă, nevrednicilor; cu iubire de ómeni ne-ai dăruit acéstă putere, deslégă pre adormitul robul Tău (N.) de păcatul sufletesc și trupesc, și să fie iertat și în vécul de acum și în cel viitoriu, cu rugăciunile preacuratei și pururea feciórei Mamei Tale, și cu ale tuturor sfinților Tăi. Amin.

Altă rugăciune.

Domnului să ne rugăm.

Stăpâne mult milostive, Dómne Iisuse Christóse Dumnezeuul nostru, — cea ce pre corifeul Tău Petru ai zidit biserica Ta, și i-ai dat lui cheile împărăției ceriurilor, și după sfînta Ta înviere din morți cea de a treia-zi prin harul Tău ai bine-voit a să da lui și celor-lalți apostoli tótă puterea de-a lega și deslega păcatele ómenilor, ca să fie legate și în ceriu câte de dînșii pre pămênt s'au legat, și deslegate de asemenea în ceriu câte de dînșii pre pămênt s'au deslegat; cea ce ne-ai învrednicit pre noi, neînsemnații și nevrednicii robii Tăi, prin iubirea Ta de ómeni cea nespusă, a fi următori ai tot aceluiași preasfînt dar și har, în cât și noi așa să legăm și să deslegăm cele ce

se întemplă în poporul Tău —: Insuți, preabune Împărate, prin mine, umilitul și nevrednicul servitorul Tău, iartă pre robul Tău (N.) de ori-ce în viața acésta a greșit ca un om; și-'i lasă lui câte a păcătuit, cu cuvîntul sau cu fapta, sau cu gândul, deslegându-'i și legătura ce ar fi în ori-ce chip pusă asupra lui, cu care însuși el din neluare-amine sau din altă pricină s'a legat pre sine, ori din partea archiereului, sau de alt-cine-va, prin pisma și conlucrarea diavolului a suferit o alune-care ca acésta; bine-voește, ca un singur bun și mult îndurat, ca sufletul lui să se așeze cu sfinții, ce din véc au plăcut Tie, iar trupul să se dea firei celei de Tine zidite. Că binecuvîntat și preamărit ești în veci. Amin. —

Apoi Ecfonisul:

Că Tu ești învierea; etc. Vezi pag. 83.

Mărire Tie Christóse Dumnezeule, nădejdea noastră, mărire Tie.

Și noi: Mărire, Și acum. Dómnne miluește, **de 3 ori.** Binecuvîntéză.

Preotul încheierea:

Cel ce a înviat din morți, Christos adevăratul Dumnezeul nostru, pentru rugăciunile preacuratei maicei Sale, ale sfinților, mărilor și ntru tot laudaților apostoli, ale preacuvioșilor și de Dumnezeu purtătorilor părinților nostri, și ale sfintului și dreptului Lazar, celui ce a înviat a patra zi, și ale tuturor sfinților, — sufletele robilor Săi celor mutați de la noi în corturile dreptilor să le așeze, în sînurile lui Avraam să le odihnescă, și cu dreptii să le numere, și pre noi să ne miluască, ca un bun și de ómeni iubitoriu.

Chorul: Amin.

Și după încheiere toți frații zic cu glas:

Vecinica vóstră pomenire, vrednicilor de fericire, și pururea pomeniți părinți și frați ai noștri, **de 3 ori.**

Apoi zic puțin mai lin:

Dumnezeu sê-î fericescă și sê-î odihnescă pre dînșii, și pre noi sê ne miluescă, ca un bun și de ómeni iubitoriu. —

Indigitare

cum sê se facă încheierea (otput, apolis) în sêrbătorile împêrâtești, ale maicei lui Dumnezeu, și preste tot anul.

Preotul trebuie sê știe, că la încheierea zilei, sau a sêrbătorilor Născetórei de Dumnezeu, nu are sê zică: Christos, adevêratul Dumnezeuul nostru, pentru rugăciunile preacuratei maicei Sale; a cinstitei măritei *nașterii ei*; (sau a *adormirii ei*; sau a *întrării*, sau pomenind alte sêrbători ale ei; sau a *nașterii* sfintului Ioan Botezătoriu, sau a *tăierii sfintului cap*; sau provocându-se la alte amintiri, sau mutări ale sfinților, sau la *aflarea și aducerea móstelor lor*); ci, de este sêrbătórea Născetórei de Dumnezeu: a *nașterii ei*, sau a *adormirii*, sau altele, sê zice numai așa:

Christos, adevêratul Dumnezeuul nostru, pentru rugăciunile preacuratei maicei Sale și ale tuturor sfinților, sê ne miluescă și sê ne mântuescă pre noi, ca un bun și de ómeni iubitoriu.

Iar la sfint:

Christos, adevêratul Dumnezeuul nostru, pentru rugăciunile preacuratei maicei Sale, cu ale sfintului apostol, (sau *archiereu*, sau *mucenic N.*); și ale tuturor sfinților; și **cele-lalte.**

Corect este a sê face încheierea așa, de óre-ce nu invocăm *nașterea* Născetórei de Dumnezeu, nici *întrarea* sau *adormirea* ei etc., spre rugăciune cătră Dumnezeu, ci pre însași preasfinta Născetóre de Dumnezeu. Asemenea nu aducem rugăciune cătră Dumnezeu nici amintirea sau mutarea sfinților, ci pre ei înșiși.

Incheierea Sărbătorilor Impărătești.

Se zice la Vesperină, la Utrenie și la Liturgie, după rându-ela acésta.

La nașterea lui Iisus Christos.

Cel ce în peșteră s'a născut și în iesle s'a culcat, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, pentru rugăciunile preacuratei maicei Sale și ale tuturor sfinților: Să ne miluască și să ne mântuască pre noi, ca un bun și iubitoriu de ómeni.

La tăierea împrejur :

Cel ce în a opta zi a primit a fi tăiat împrejur, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru; și cele-lalte, precum s'a arătat mai sus.

La dumnezeesca arătate.

Cel ce a primit a fi botezat în Iordan de cătră Ioan, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, etc.

La întimpinarea Domnului :

Cel ce a primit a fi ținut în brațele dreptului Simeon, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, etc.

La Dumineca Floriilor :

Cel ce a primit a șede pe mânz de asin, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, etc.

La Dumineca Floriilor, séra :

Fiind Domnul spre patima cea de bună voe, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, etc.

In Joia-cea-mare :

Cel ce pentru preamarea bunătate calea cea-mai-bună a umilinței ne-a arătat, — când a spălat picióarele învățăceilor — și carele până la cruce și îngropare s'a umilit pentru noi, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, etc.

La încheierea sfintelor patimi:

Cel ce scuipiri, și bătaii, și lovituri, și cruce, și mörte a răbdat, pentru mântuirea lumii, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, *etc.*

In sfinta și marea Vineri:

Cel ce pentru noi ómenii și pentru a noastră mântuire cu trupul a primit patimile cele înfricoșate, și crucea cea de-vieță-făcătoare, și îngroparea cea-de-voe, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, *etc.*

In Dumineca Paștilor, și în totă săptămâna cea luminată:

Christos a înviat din morți, cu mörtea pre mörte călcând și celor din mormânturi vieță dăruindu-le; Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, pentru rugăciunile preacuratei maicei Sale și ale tuturor sfinților: Să ne miluască și să ne mântuască pre noi, ca un bun și de ómeni iubitoriu.

La Dumineca Tomei:

Cel ce prin ușile încuiate a intrat la sfinții Săi învățăcei și apostoli, și pre Toma l-a încredințat pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, *etc.*

La înălțarea Domnului:

Cel ce întru mărire s'a înălțat de la noi la ceriuri, și a șezut de-adrepta lui Dumnezeu-Tatăl, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, *etc.*

La Dumineca Cinci-zecimei:

Cel ce în chip de limbi de foc a trimes din ceriu pre Duhul cel preasfint preste sfinții Săi învățăcei și apostoli, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, *etc.*

In aceeași Duminecă, la vesperină:

Cel ce din părintescul și dumnezeescul sín s'a deșertat pre sineși, și din ceriu pre pământ s'a pogorît, și a primit totă firea noastră și a îndumnezeit-o; iar după acestea iarăși s'a suit la ceriuri, și a șezut de-adrepta lui Dumnezeu-Tatăl; și pre dumnezeescul și sfântul, și cel de-o-ființă, și de-o-putere, și de-o mărire, și împreună de-a-pururea fiitorul Duh, L-a trimis preste sfinții Săi învățăcei și apostoli,

și prin acesta i-a luminat pre ei, iar printr'înșii pre totă lumea: Christos adevăratul Dumnezeu nostru, prin rugăciunile preacuratei, și cu totul fără prihană sfintei maicei Sale, ale sfinților măriților, și tot lăudaților, de Dumnezeu predicatorilor, și purtătorilor de Bine apostoli, și ale tuturor sfinților: Să ne miluască și să ne mântuască pre noi, ca un bun și iubitoriu de ómeni.

La Schimbarea-la-față :

Cel ce în muntele Taborului s'a schimbat la față 'ntru mărire, lumină sfinților Săi învățăcei și apostoli, Christos adevăratul Dumnezeu nostru, etc.

Încheierea

de preste totă săptămâna, după obiceiul sfintei biserici a răsăritului.

Sâmbătă séra :

Christos adevăratul Dumnezeu nostru, pentru rugăciunile preacuratei maicei Sale, ale sfinților măriților și 'ntru tot lăudaților apostoli, ale sfintului (care este hramul bisericeii), ale sfintului (a căruia este ziua), ale sfinților și dreptilor, dumnezeestilor părinți Ioachim și Ana, și ale tuturor sfinților: Să ne miluască și ne mântuască pre noi, ca un bun și iubitoriu de ómeni.

Duminecă, la Utrenie :

Cel ce a înviat din morți, Christos adevăratul Dumnezeu nostru, prin rugăciunile preacuratei maicei Sale, ale sfinților, măriților și 'ntru tot lăudaților apostoli, etc., precum s'a arătat mai sus.

La sfinta liturgie încheierea este aceeași, ca și la utrenie, cu adausul, că se amintește și sfântul, a căruia liturgie se oficiază (Ioan Gură-de-aur, sau marele Vasile).

Duminecă séra, și Luni la Utrenie :

Christos, adevăratul Dumnezeu nostru, prin rugăciunile preacuratei maicei Sale, cu ajutoriul cinstitelor, cereștilor, netrupeștilor

puteri, ale sfântului (care este hramul bisericei), ale sfântului (zilei), ale sfinților, dreptilor și dumnezeeștilor părinți Ioachim și Ana, și ale tuturor sfinților: Să ne miluască și să ne mântuască pre noi, ca un bun și iubitoriu de ómeni.

Luni séra, și Marți la utrenie:

Christos, adevăratul Dumnezeuul nostru, prin rugăciunile preacuratei maicei Sale, ale cinstului, măritului proroc, înainte-mergătorului și botesătorului Ioan, etc.

Marți séra, și Miercuri la utrenie:

Christos, adevăratul Dumnezeuul nostru, pentru rugăciunile preacuratei maicei Sale, cu puterea cinstitei și de-vieță-făcătoarei cruci.

Miercuri séra, și Joi la utrenie:

Christos, adevăratul Dumnezeuul nostru, prin rugăciunile preacuratei maicei Sale, ale sfinților măriților și 'ntru-tot-lăudaților apostoli, ale celui dintre sfinți părintelui nostru Nicolae, arhiepiscopul din Mira Lichiei, făcătorul de minuni; și cele-lalte.

Joi séra, și Vineri la utrenie, se face cea de Miercuri diminéța.

Vineri séra și Sâmbătă la utrenie:

Christos, adevăratul Dumnezeuul nostru, prin rugăciunile preacuratei maicei Sale, ale sfinților măriților și 'ntru-tot-lăudaților apostoli, ale sfinților, măriților și bunilor biruitori mucenici, ale preacuvioșilor și de Dumnezeu purtătorilor părinților nostri, ale sfântului (care este hramul), ale sfântului (zilei), ale sfinților, dreptilor, dumnezeeștilor părinți Ioachim și Ana, și ale tuturor sfinților: Să ne miluască și să ne mântuască pre noi, ca un bun și iubitoriu de ómeni.

În decursul săptămânei, la sfânta liturgie, se face încheierea tot-așa, precum s'a arătat mai sus la vespérină și la utrenie, după zile; numai cât se adaoage și numele sfântului, a căruia este liturgia, așa: A celui dintre sfinți, părintelui nostru Ioan Gură-de-aur, arhiepiscopul Constantinopolei, sau: A celui dintre sfinți, părintelui nostru Vasile-cel-mare, arhiepiscopul din Chesarea Capadochiei, sau: A celui dintre sfinți, părintelui Grigore-Teologul, patriarhul Romei. Vezi la liturgiile lor.

La După-cinarea-mică, la mezo-noptică, și la ore se face apolisul cel mic, preste totă săptămâna, așa:

Christos, adevăratul Dumnezeu nostru, prin rugăciunile preacuratei maicei Sale, ale preacuvioșilor și de Dumnezeu purtătorilor părinților nostri, și ale tuturor sfinților: Să ne miluască și să ne mântuască pre noi, ca un bun și iubitoriu de ómeni.

Numai Dumineca la mezo-noptică și la ore, se adauge la începutul încheierii: Cel ce a înviat din morți.

Vineri séra și Sâmbătă la utrenie, precum și la liturgie, nu se cade a zice la încheiere: Cu puterea cinstitei și de-vieță-făcătoarei cruci; de vreme ce în acea zi serviciul crucii nici de cum nu este, căci în ziua, în care se face amintirea și serviciul cinstitei cruci, este și post, precum Miercurea și Vinerea, și la înălțarea cinstitei cruci.

Asemenea și Dumineca la încheiere, de cruce nu se amintește, fiind-că nu este zi de post.

Așa este rânduéla și obiceiul sfintei biserici a răsăritului, la toate patriarhale, în sfintele mănăstiri și pretutindenea.

Cade-sé a ști și acesta: că unde este hramul Mântuitoriului Christos, nașterea, sau dumnezeésca arătare, sau înălțarea, și cele-lalte, la încheierile de preste săptămână, nu se zice nici odată încheierea sărbătorii, ci numai în ziua sărbătorii și până la sfârșitul ei se zice. Iar în tot anul numai: Christos adevăratul Dumnezeuul nostru; și celelalte după zi.

Ecfonisele (Vozglasurile)

În Dumineca cea luminată a Paștilor, după fie-care cântare a canonului.

Că a Ta este stăpânirea, și a Ta este împărăția, și puterea, și mărirea: a Tatălui, și a Fiiului, și a sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După cântarea 3:

Că Tu ești Dumnezeu nostru, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După cântarea 4:

Că bun și iubitoriu de ómeni Dumnezeu ești, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După cântarea 5:

Că s'a sfințit și s'a preamărit preacinstit și de-mare-cuviință numele Tău: al Tatălui, și al Fiiului, și al sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După cântarea 6:

Că Tu ești împăratul păcii și mântuitoriul sufletelor noastre, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După cântarea 7:

Fie stăpânirea împărăției Tale binecuvântată și preamărită: a Tatălui, și a Fiiului, și a sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După cântarea 8:

Că s'a binecuvântat și s'a preamărit preacinstit și de-mare-cuviință numele Tău: al Tatălui, și al Fiiului, și al sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După cântarea 9:

Că pre Tine te laudă toate puterile cerești, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Stihurile ce se cântă la sărbători.

Când se face intrarea-mică, după: Înțelepciune, dréptă.

La nașterea Domnului:

Din pânțece mai 'nainte de lucéfér Te-am născut; juratu-s'a Domnul și nu-'i va părea rău.

La botezul Domnului:

Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, Dumnezeu este Domnul.

La întîmpinarea Domnului :

Cunoscut-'a Domnul mîntuirea Sa; înaintea nîmurilor a descoperit dreptatea Sa.

La buna-vestire :

Binevestiți din zi în zi mîntuirea Dumnezeului nostru.

La Dumineca (stîlpărilor) Floriilor.

Bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului.

In sfînta și marea Duminecă a Paștilor :

În biserici binecuvîntați pre Dumnezeu.

La sfînta înălțare :

Suitu-s'a Dumnezeu întru strigare. Domnul în glas de trîmbiță.

In Dumineca cinci-zecimei (mare) :

Înălță-Te, Dómn, întru puterea Ta, cânta-vom și vom lăuda puterile Tale.

La sfînta schimbare la față :

Taborul și Irmonul întru numele Tău sî vor bucura.

La înălțarea cînstitei cruci :

Înălțați pre Domnul Dumnezeul nostru, și vî închinați așter-
mentului piciórelor Lui.

Nicolae Muscă
preot. — 1918
Duminecă / Tom. 1.

SINAXAR

pentru tot anul.

Luna lui Septembrie.

Are zile 30. Ziua are 12 ore, și noaptea 12 ore.

1. Începutul indictului și cuv. părintele nostru Simeon Stâlpnicul. Scóterea lemnului sfintei cruci.
2. Sfântul mucenic Mamant, și cuviosul părintele nostru Ioan, patriarhul Constantinopolului.
3. Sfântul sfințitul muc. Antim, episcopul Nicomediei.
4. Sfântul muc. Vavila, episcopul Antiohiei, și sfântul proroc Moisi.
5. Sfântul proroc Zaharia, tatăl lui Ioan Botezătorul.
6. Minunea ce s'a făcut în Colase de archistratigul Mihail.
7. Sfântul mucenic Sozont.
8. (✠) **Nașterea preasfintei Născătoare de Dumnezeu.**
9. Sfinții părinți Ioachim și Ana, și sfântul mucenic Severian.
10. Sfintele mucenițe Minodora, Mitrodora și Nimfodora.
11. Cuv. maica noastră Teodora din Alexandria.
12. Sfântul mucenic Autonom.
13. Înnoirea învierii, și sfântul mucenic Corneliu sutașul.
14. (✠) **Înălțarea cinstitei Cruci.** (Praznic și post).
15. Sfântul marele mucenic Nichita.

16. Sfînta marea muceniță Eutimia.
17. Sfînta muceniță Sofia și 3 fiice ale ei: Pistis, Agapi și Elpida, adică Credința, Dragostea și Nădejdea.
18. Cuviosul părintele nostru Eumenie, făcătoriul de minuni.
19. Sfînții mucenici Trofim, Savatie și Dorimedont.
20. Sfîntul marele mucenic Eustatie cu 2 fii ai săi: Agapie și Teopist.
21. Sfîntul Apostol Codrat.
22. Sfîntul mucenic Foca, făcătoriul de minuni.
23. Zămislirea sfîntului Ioan Botezătoriul.
24. Sfînta întâia muceniță Tecla.
25. Cuvioasa maica noastră Eufrosina.
26. Mutarea sfîntului apostol și evanghelist Ioan cuvîntătoriul de Dumnezeu (teolog).
27. Sfîntul mucenic Calistrat, și cei împreună cu dînsul.
28. Sfîntul părintele nostru Hariton, mărturisitoriul.
29. Cuviosul părintele nostru Chiriac Sihastrul.
30. Sfîntul mucenic Grigorie, arhiepiscopul Armeniei celei mari.

Luna lui Octobře.

Are zile 31. Ziua are 11 ore, și noaptea 13 ore.

1. Sfîntul apostol Anania și cuviosul părintele nostru Romanul, cîntărețul.
- Într'acastă zi, serbăm acoperemîntul preasfîntei Născătoarei de Dumnezeu.
2. Sfîntul mucenic *Ciprian* și sfînta mucenică Iustina.
 3. Sfîntitul mucenic Dionisie Areopagitul.
 4. Sfîntul părintele nostru Ierotei, episcopul Atenei.
 5. Sfînta muceniță Haritina.
 6. Sfîntul apostol Toma.
 7. Sfînții mucenici Serghie și Vach.
 8. Cuvioasa maica noastră Palagia.
 9. Sfîntul apost. *Iacob al lui Alfeu*, și cuviosul pîr. nostru Andronic.

10. Sfinții mucenici Eulampie și Eulampia.
11. Sfântul apostol Filip, și cuviosul Teofan Mărturisitoriul.
12. Sfinții mucenici Prov, Tarah și Andronic.
13. Sfinții mucenici Carp și Papila.
14. ❧ **Prea cuviōsa maica noastră Paraschiva** și sfinții mucenici Nazarie, Ghervasie, Protasie și Chelsie.
15. Sfântul cuviosul mucenic Luchian.
16. Sfântul mucenic Loghin Sutașul.
17. Sfântul proroc Osie, și sfântul, cuviosul mucenic Andrei Criténul.
18. Sfântul apostol și evanghelist Luca.
19. Sfântul proroc Ioil, și sfântul mucenic Var.
20. Sfântul marele mucenic Artemie Duxul.
21. Cuviosul părintele nostru Ilarion cel mare.
22. Sfântul și întocmai cu apostolii Averchie, episcopul Ierapolei.
23. Sfântul mucenic și apostol Iacob, fratele Domnului după trup.
24. Sfântul marele mucenic Areta și cei împreună cu dînsul.
25. Sfinții mucenici Marchian, Martirie și Notarie.
26. ❧ **Sfântul marele mucenic Dimitrie.**
27. Sfântul mucenic Nestor, și cuv. părintele nostru Dimitrie cel nou.
28. Sfinții mucenici Terentie și Neonila, și cuviosul părintele nostru Ștefan Savaitul.
29. Sfânta muceniță Anastasia Romana, și cuv. părintele nostru Avramie.
30. Sfinții mucenici Zinovie și Zinovia sora sa.
31. Sfinții apostoli Stahie, Amplie, Urban, Aristovul, Narcis și sfântul mucenic Epimah.

Luna lui Novembre.

Are zile 30. Ziua are 10 ore și nóptea 14 ore.

1. Sfinții cei fără de arginți Cosma și Damian.
2. Sfinții mucenici: Achindin, Pigasie, Aftonie, Elpidifor și Anempodist.
3. Sfinții mucenici Achepsima, Aitala diaconul, și Iosif presbiterul.
4. Cuviosul părintele nostru Ionichie cel mare și sfinții mucenici Nicandru, episcopul și Ermeu preotul.

5. Sfinții mucenici Galaction și Epistimia.
 6. Sfântul părintele nostru Pavel mărturisitorul.
 7. Sfinții 33 de mucenici cei din Meletina și părintele nostru Lazăr.
 8. ☒ **Adunarea mai marilor archistratigi Mihail și Gavriil.**
 9. Sfântul mucenic Onisifor și Porfirie și cuviósa maica noastră Matrona.
 10. Sfinții apostoli Erast, Olimp și cei cu dînșii.
 11. Sfinții mucenici Mina, Victor, și Vichentie, și sfința muceniță Stefanida, și cuviosul păr. nostru Teodor Studitul mărturisitorul.
 12. Sfântul părintele nostru *Ioan* milostivul, patriarchul Alexandriei și cuviosul Nil.
 13. Sfântul părintele nostru Ioan Gură-de-aur.
 14. Sfântul apostol Filip.
 15. Sfinții mucenici Gurie, Samona și Aviv.
 16. Sfântul apostol și evanghelist Mateiu.
 17. Părintele nostru Grigorie, episcopul Neocesariei.
 18. Sfinții mucenici Platon și Roman.
 19. Sfântul proroc Avdie, și sfântul mucenic Varlaam.
 20. Sfântul părintele nostru Proclu, arhiepiscopul Constantinopolului și Grigorie Decapolitul.
 21. ☒ **Întrarea în biserică a preasfintei Născătoarei de Dumnezeu.**
 22. Sfinții apostoli Filimon și cei cu dînsul.
 23. Părintele nostru Grigorie, episcopul Acragandelor și sfântul Amfilohie, episcopul Iconiei.
 24. Sfinții mucenici Clement, papa Romei și Petru Alexandrianul.
 25. Sfința mare muceniță Ecaterina, și mucenicul Mercurie.
 26. Cuviosul părintele nostru Alimpie Stâlpnicul.
 27. Sfântul marele mucenic Iacob Persul.
 28. Sfântul cuviosul părintele nostru Stefan cel nou.
 29. Sfinții mucenici Paramon, și Filumen, și cuviosul părintele nostru Acachie cel de la Scară.
 30. Sfântul apostol Andrei cel întâi chemat.
- • • • —

Luna lui Decembre.

Are zile 31. Ziua are 9 ore, și noaptea 15 ore.

1. Prorocul Naum.
2. Sfântul proroc Avacum.
3. Sfântul proroc Sofronie.
4. Sfânta mare muceniță *Varvara*, și cuviosul părintele nostru Ioan Damaschin.
5. Preacuviosul părintele nostru Sava cel sfințit.
6. ☒ **Cel între sfinți părintele nostru Nicolae.**
7. Părintele nostru Ambrosie, episcopul Mediolanului.
8. Cuviosul părintele nostru Patapie.
9. Zămislirea sfintei Ana.
10. Sfinții mucenici Mina, Ermoghen și Eugraf.
11. Cuviosul părintele nostru Daniil Stâlpnicul.
12. Părintele nostru Spiridon, făcătoriul de minuni.
13. Sfinții mucenici *Eustratie*, *Aucsentie*, *Eugenie*, *Mardarie* și *Orest*, și muceniță Lucia, fecióra.
14. Sfinții mucenici Tirs, Leuchie, Calinic, Filimon, Apolonie și Arian.
15. Sfântul sfințitul mucenic Elefterie și părintele nostru Pavel cel din Latro.
16. Sfântul proroc Agheu.
17. Sfântul proroc *Daniil*, și sfinții 3 tineri: Anania, Azaria și Misail.
18. Sfântul mucenic Sevastian și cei cu dînsul, și cel între sfinți părintele nostru Modest, arhiepiscopul Ierusalimului.
19. Sfântul mucenic Bonifatie.
20. Sfântul mucenic Ignatie, purtătoriul de Dumnezeu.
21. Sfânta muceniță Iuliana.
22. Sfânta mare muceniță Anastasia. X
23. Sfinții 10 mucenici din Crit.
24. Sfânta, cuviósă muceniță Eugenia.
25. ☒ **Nașterea cea după trup a Domnului nostru Iisus Christos.**
26. **Adunarea preasfintei Născătoare de Dumnezeu, și sfințitul mucenic Eutimie, episcopul Sardiei.**
27. ☒ **Sfântul apostol și întâiul martir *Stefan*, și părintele nostru Teodor mărturisitoriul și Teofan ajunătoriul.**

28. Sfinții 20,000 mucenici cei arși în Nicomedia.
29. Sfinții 14,000 prunci, cei uciși de Irod, și cuviosul părintele nostru Marcel.
30. Sfânta muceniță Anisia, și cuviosul Zotic preotul.
31. Cuvioasa maica noastră Melania Romana.

Luna lui Ianuarie.

Are zile 31. Ziua are 10 ore, și noaptea 14.

1. (❧) Cea după trup tăierea împrejur a Domnului nostru Iisus Christos, și sf. Vasile cel mare.
2. Cuviosul părintele nostru Silvestru, papa de la Roma.
3. Sfântul proroc Malahia, și sfântul mucenic Gordie.
4. Adunarea sfinților 70 de apostoli, și cuviosul Teoctist.
5. Sfinții mucenici Teopemt, și Teona, și cuvioasa Sinclitichia.
6. (❧) Botezul Domnului nostru Iisus Christos.
7. (❧) Adunarea sfântului proroc Ioan Botezătorul.
8. Cuvioasa maica noastră *Domnica*, și cuviosul părintele nostru *Gheorghe* Hozevitul, și *Emilian*.
9. Sfântul mucenic Polieuct.
10. Părintele nostru Grigorie, episcopul Nisiei, și cuviosul Dometian, episcopul Melitinei, și Marchian, preotul.
11. Cuviosul părintele Teodosie.
12. Sfânta muceniță Tatiana.
13. Sfinții mucenici Ermil și Stratonie.
14. Cuvioșii părinții nostri cei uciși în Sinaia și în Raint.
15. Cuvioșii părinții nostri Pavel Tebeul și Ioan Colibașul.
16. Inchinarea cinstului lanț al sfântului apostol Petru.
17. Cuviosul părintele nostru Antonie cel mare.
18. Sfinții arhiepiscopi ai Alexandriei, Atanasie și Chiril.
19. Cuvioșii părinții nostri *Macarie*, și sfântul Arsenie.
20. Cuviosul părintele nostru Eutimie cel mare.
21. Cuviosul părintele nostru Maxim, și sfântul mucenic Neofit.
22. Sfântul apostol Timotei, și sfântul mucenic Anastasie.
23. Sfântul mucenic Climent.

24. Cuvioasa maica noastră Xenia.
25. Părintele nostru Grigore Teologul, arhiepiscopul Constantinopolului.
26. Cuviosul părintele nostru Xenofont.
27. Aducerea mōștelor sfintului Ioan Gură-de-aur.
28. Cuviosul părintele nostru Eufrem Sirul.
29. Aducerea mōștelor sfintului Ignatie.
30. ☩ Sfinții trei ierarchi, Vasile-cel-mare, Grigore Teologul, Ioan Gură-de-aur, și sfintul Ipolit.
31. Sfinții cei fără de arginți Chir, și Ioan.

Luna lui Februarie.

Are 28 zile, iar de este an visect 29. Ziua are ore 11 și noaptea 13 ore.

1. Sfintul mucenic Trifon.
2. ☩ Întîmpinarea Domnului nostru Iisus Christos.
3. Sfintul și dreptul Simeon, și sfînta prorocița Ana.
4. Cuviosul părintele nostru Isidor.
5. Sfînta muceniță Agatia.
6. Cuviosul părintele nostru Vucol.
7. Cuviosul părintele nostru Partenie, episcopul Lampsacului.
8. Sfintul marele mucenic Teodor Stratilat.
9. Sfintul mucenic Nichifor.
10. Sfîntitul marele mucenic Haralambie.
11. Sfintul mucenic Vlasie.
12. Cuviosul părintele nostru Meletie.
13. Cuviosul părintele nostru Martinian.
14. Cuviosul părintele nostru Auxentie.
15. Sfintul apostol Onisim.
16. Sfintul marele mucenic Pamfil, și cei împreună cu dînsul.
17. Sfintul marele mucenic Teodor Tiron.
18. Părintele nostru Leon.
19. Sfintul apostol Arhip.
20. Cuviosul părintele nostru Leon.

21. Cuviosul părintele nostru Timotei.
22. Aflarea cinstitelor mōște ale sfinților din Eughenia.
23. Sfîntul mucenic Policarp, episcopul Smirnei.
24. Întăia și a doua aflare a cinstitului cap al sfîntului Ioan Bo-
tezătoriul.
25. Cuviosul părintele nostru Tarasie, arhiepiscopul Constantinopolului.
26. Părintele nostru Porfirie, episcopul Gazei.
27. Cuviosul părintele nostru Procopie, mărturisitoriul.
28. Cuviosul părintele nostru Vasile, mărturisitoriul.
29. Cuviosul părintele nostru Casian cel de la Roma.

Luna lui Martie.

Are 31 zile. Ziua are 12 ore, și nóptea 12 ore.

1. Cuvioasa muceniță Evdochia.
2. Sfîntul mucenic Teodot, episcopul Chirinei.
3. Sfinții mucenici Eutropie, Cleonic și Vasilisc.
4. Cuviosul părintele nostru Gherasim.
5. Sfîntul mucenic Conon.
6. Sfinții 42 de mucenici din Amorea.
7. Sfinții mucenici episcopi din Cherson, Vasilie, Efrem, Capiton și
Eugenie.
8. Cuviosul părintele nostru Teofilact, mărturisitoriul și episcopul
Nicomidiei.
9. ❧ **Sfinții 40 de mucenici, carii au pătimit în ezerul Sevastiei.**
10. Sfîntul mucenic Codrat și cei împreună cu dînsul.
11. Părintele nostru Sofronie, patriarchul Ierusalimului.
12. Cuviosul părintele nostru Teofan, mărturisitoriul.
13. Aducerea mōștelor sfîntului Nichifor, patriarchul Constantinopolei.
14. Cuviosul părintele nostru Benedict.
15. Sfîntul mucenic Agapie și cei împreună cu dînsul.
16. Sfinții mucenici Savin și Papa.
17. Cuviosul Alexie, omul lui Dumnezeu.
18. Părintele nostru Chiril, arhiepiscopul Ierusalimului.
19. Sfinții mucenici Hrisant și Darie.

20. Cuvioșii părinții nostri cei uciși în mănăstirea sf. Sava.
21. Cuviosul părintele nostru Iacob, episcop și mărturisitoriu.
22. Sfintul sfințitul mucenic Vasile, preotul.
23. Sfintul cuviosul mucenic Nikon și învățăceii lui.
24. Sfintul părintele nostru Zaharia.
25. (❧) **Buna-vestire a preasfintei Născătoarei de Dumnezeu.**
26. Adunarea mai marelui archistratig Gavriil.
27. Sfintul *Simion*, fratele Domnului, sfânta maica noastră Matrona cea din Tesalonic.
28. Cuviosul Ștefan, făcătoriul de minuni.
29. Părintele Marcu, episcopul Aretusiilor, și cei cu dînsul.
30. Cuviosul părintele nostru Ioan, care a scris „Scara“.
31. Cuviosul Ipatie, episcopul Gangrei, făcătoriul de minuni.

Luna lui Aprilie.

Are zile 31. Ziua are 13 ore, și noptea 11 ore.

1. Cuvioasa maica noastră Maria Egipténca.
2. Cuviosul părintele nostru Tit, făcătoriul de minuni.
3. Cuviosul părintele nostru Nichita.
4. Cuviosul părintele nostru Iosif, inmograful.
5. Sfinții mucenici Teodul și Agatopod.
6. Părintele nostru Eutihie, arhiepiscopul Constantinopolului.
7. Cuviosul părintele nostru Gheorghie, arhiepiscopul Militinei.
8. Sfinții apostoli Irodion, Agav, Rut și cei cu dînșii.
9. Sfintul mucenic Eupsihie.
10. Sfinții mucenici Terentie, Pompie și cei cu dînșii.
11. Sfintul sfințitul mucenic Antipa, episcopul Pergamului.
12. Cuviosul părintele nostru Vasile, mărturisitoriu.
13. Sfintul sfințitul mucenic Artemon.
14. Cel dintre sfinți părintele nostru Martin, papa Romei.
15. Sfinții apostoli Aristarh, Pud și Trofim.
16. Sfintele mucenițe Agapia, Irina și Hionia.
17. Cuvioșii părinții nostri Simeon și Acachie.

mercuri în aprilie - 1916 -

18. Cuviosul părintele nostru Ioan, învățăcel al sfântului Grigorie Decapolitul, și mucenicul Ioan cel nou.
19. Cuviosul părintele nostru Ioan, cel de la peștera vechie.
20. Cuviosul părintele nostru Teodor Trihină.
21. Sfinții sfințiții mucenici Ianuarie, Diodor și cei cu dînșii.
22. Cuviosul părintele nostru Teodor Sicheutul.
23. **Sfântul, preamăritul marele martir Gheorghe.**
24. Sfântul mucenic Sava Stratilat, și cuviōsa Elisabeta.
25. Sfântul apostol și evanghelist Marcu.
26. Sfântul sfințitul mucenic Vasile, episcopul Amasiei.
27. Sfântul sfințitul mucenic Simeon, fratele Domnului.
28. Sfinții apostoli Iason și Sosipatru.
29. Sfinții mucenici Chizic și Memnon, făcătoriul de minuni.
30. Sfântul apostol Iacob, fratele sfântului Ioan teologul.

Luna lui Maiu.

Are zile 31. Ziua are 14 ore, și nóptea 10 ore.

1. Sfântul proroc Ieremia.
2. Aducerea mōștelor sfântului Atanasie cel mare.
3. Sfinții mucenici Timotei și Maura.
4. Sfînta cuviōsa muceniță Pelaghia.
5. Sfînta și mărita muceniță Irina.
6. Sfîntul și dreptul Iov, multrăbdătoriul.
7. *Arătarea semnului sfîntei cruci*, sfîntul mucenic Acachie.
8. Sfîntul apostol și evanghelist Ioan, teologul, și cuviosul părintele nostru Arsenie cel mare.
9. Sfîntul proroc Isaia, și sfîntul mucenic Christofor.
10. Aducerea mōștelor sfîntului Nicolae.
11. Sfîntul apostol Simon Zilotul.
12. Sfîntul măritul mucenic Mochie.
13. Sfinții părinții nostri Epifanie, episcopul Ciprului, și Gherman, patriarchul Constantinopolului.
14. Sfînta muceniță Glicheria.

14. Sfântul mucenic Isidor.
15. Cuviosul părintele nostru Pahomie cel mare.
16. Cuviosul părintele nostru Teodor sfințitul.
17. Sfântul apostol Andronic.
18. Sfântul sfințitul mucenic Teodot și cei cu dînsul.
19. Sfântul sfințitul mucenic Patrichie, episcopul Prusiei.
20. Sfântul mucenic Talaleu.
21. ✠ **Sfinții marii Împerați Constantin și Elena, maica sa.**
22. Sfântul mucenic Vasilisc.
23. Cuviosul părintele nostru Mihail, mărturisitorul.
24. Cuviosul părintele nostru Simeon din munte.
25. A treia aflare a cinstului cap al lui Ioan Botezătorul.
26. Sfântul apostol Carp.
27. Sfântul sfințitul mucenic Terapont.
28. Părintele nostru Nichita, episcopul Halchedonului.
29. Sfînta cuvioasa muceniță Teodosia.
30. Cuvioșii părinții nostri Isachie și Dalmatie.
31. Sfântul apostol Ermia, și sfîntul mucenic Ermeu.

Luna lui Iunie.

Are zile 30. Ziua are 15 ore, și noaptea 9 ore.

1. Sfântul mucenic Iustin și cei cu dînsul.
2. Părintele nostru Nichifor, patriarchul Constantinopolei, și sfîntul mucenic Ioan cel nou de la Suceva.
3. Sfântul mucenic Luchian.
4. Părintele nostru Mitrofan, patriarchul Constantinopolei.
5. Sfântul sfințitul mucenic Dorotei, episcopul Tirului.
6. Cuvioșii părinții nostri Visarion și Ilarion.
7. Sfântul sfințitul mucenic Teodot, episcopul Anchirei.
8. Marele mucenic Teodor Stratilat.
9. Părintele nostru Chiril, arhiepiscopul Alexandriei.
10. Sfântul sfințitul mucenic Timotei, episcopul Prusiei.
11. Sfinții apostoli Bartolomeu și Varnava.

12. Preacuviosul părintele nostru Onufrie.
13. Sfânta muceniță Achilina, și Trifilie, episcopul Ciprului.
14. Sfântul proroc Elisei și Metodeie, patriarchul Constantinopolei.
15. Sfântul proroc Amos.
16. Sfântul Tihon, făcătoriul de minuni.
17. Sfinții mucenici Manoil, Pavel și Ismail.
18. Sfinții mucenici Leontie și Ipatie.
19. Sfântul apostol Iuda, fratele Domnului după trup.
20. Sfântul sfințitul mucenic Metodeie, episcopul Patarilor.
21. Sfântul mucenic Iulian.
22. Sfântul mucenic Eusevie, episcopul Samosatelor.
23. Sfânta muceniță Agripina.
24. ✠ **Nașterea cinstitului proroc Ioan Botezătorul.**
25. Sfânta, cuvișă muceniță Fevronia.
26. Cuviosul părintele nostru David cel din Tesalonic.
27. Cuviosul părintele nostru Samson, primitoriul de străini.
28. Aducerea moștelor sfinților doctori Chir, și Ioan.
29. ✠ **Sfinții, lăudații și mai marii apostoli Petru și Pavel.**
30. Adunarea sfinților, măriților și 'ntru tot lăudaților 12 apostoli.

Luna lui Iulie.

Are zile 31. Ziua are 14 ore, și noaptea 10 ore.

1. Făcătorii de minuni fără de arginți, doctorii Cosma și Damian.
2. Punerea cinstitului vestmânt al maicei Domnului în Vlaherna.
3. Sfântul mucenic Iachint, și sfântul Anatolie, patriarchul Constantinopolei.
4. Sfântul părintele nostru Andrei, arhiepiscopul Critului.
5. Cuviosul părintele nostru Atanasie al Atonului.
6. Cuviosul părintele nostru Sisoe cel mare.
7. Cuviosul părintele nostru Toma, și Acachie, și sfânta muc. Chiriacha.
8. Sfântul marele mucenic Procopie.
9. Sfântul mucenic Pangratie, episcopul Tavromenei.
10. Sfinții 45 mucenici din Nicopole.

11. Sfânta muceniță Eutimia.
12. Sfinții mucenici Proclu, și Ilarie, și cuviosul Mihail.
13. Adunarea archangelului Gavriil.
14. Sfântul apostol Achila.
15. Sfinții mucenici Chiric și Iulita.
16. Sfântul sfințitul mucenic Antinoghen, și cu 10 învățăcei ai săi.
17. Sfânta marea muceniță Marina.
18. Sfinții mucenici Iachint și Emilian.
19. Cuviosul părintele nostru Dia, și cuviósa Macrina.
20. ✠ **Sfântul măritul proroc Ilie Tesviténul.**
21. Cuviosul părintele nostru Simeon, cel nebun pentru Christos, și Ioan, cel ce a sihăstrit cu dînsul, și sfântul proroc Iezechiil.
22. Sfânta mironosiță și întocmai cu apostolii Maria Magdalina.
23. Sfinții mucenici Foca, Teofil și cei cu dînșii.
24. Sfânta marea muceniță Cristina.
25. Adormirea sfintei Ana, mama Născetőrei de Dumnezeu.
26. Sfântul mucenic Ermolae, și cuviósa muceniță Paraschiva.
27. Sfântul marele mucenic și vindecătóriul Panteleimon.
28. Sfinții apostoli și diaconi Prohor, Timon și Parmena.
29. Sfântul mucenic Calinic.
30. Sfinții apostoli Sila și Siluan.
31. Sfântul și dreptul Eudochim.

Luna lui August.

Are zile 31. Ziua are 13 ore și nóptea 11 ore.

1. Scóterea cinstitelor lemne ale cinstitei și de-viétă-făcetőrei cruci, și amintirea sfinților 7 mucenici Macavei și mama lor Solomonía.
2. Aducerea móștelor sfîntului, întâiului mucenic și archidiacon Stefan.
3. Cuvioșii părinții nostri Isachie, Dalmatie și Faust.
4. Sfinții cei 7 tineri din Efes.
5. Sfîntul mucenic Eusignie
6. ✠ **Schimbarea la față a Domnului nostru Iisus Christos.**
7. Preacuviosul Dometie.

8. Sfântul Emilian mărturisitorul, episcopul Chizicului.
9. Sfântul apostol Matia.
10. Sfântul mucenic și archidiacon Laurentie.
11. Sfântul mucenic și archidiacon Euplu.
12. Sfinții mucenici Fotie și Anichit.
13. Cuviosul părintele nostru Maxim, mărturisitorul.
14. Sfântul proroc Mihea.
15. (✠) **Adormirea preasfintei Născătoarei de Dumnezeu.**
16. *Aducerea măhranei dela Edesa*, și sfântul mucenic Diomid.
17. Sfântul mucenic Miron.
18. Sfinții mucenici Flor și Lavru.
19. Sfântul mucenic Andrei Stratilat și cei împreună cu el.
20. Sfântul proroc Samuil.
21. Sfântul apostol Tadeu, și sfânta muceniță Vasa.
22. Sfântul mucenic Agatonie.
23. Sfântul mucenic Lupu.
24. Sfântul mucenic Eutihie, învățăcelul sfântului Ioan teologul.
25. *Întorcerea moștelor sfântului apostol Bartolomei*, și sfântul apostol *Tit*.
26. Sfinții mucenici Adrian și Natalia.
27. Cuviosul părintele nostru Pimen.
28. Cuviosul părintele nostru Moisi Arapul.
29. (✠) **Tăierea cinstului cap al lui Ioan Botezătorul.**
30. Cuvioșii părinții nostri patriarhi Alexandru, Ioan și Pavel.
31. Punerea cinstului brâu a preacuratei feciōrei Maria.

RÎNDUÉLA SFINTEI CUMINECĂRI.

Pentru rugăciunile sfinților părinților nostri, Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, miluește-ne pre noi. Amin.

Împérate ceresc. Sfinte Dumnezeule. Preasfintă Treime. Tatăl nostru. Dómnne miluește, **de 12 ori.**

Veniți să ne închinăm, **de 3 ori.** Apoi psalmul 50, și îndatăși:

Canonul, glas al 2-lea, cântarea 1-a, Irmos:

Veniți popórelor să cântăm, **etc.**

Stih: *Inimă curată zidește întru mine, Dumneseule, și duh drept înnoește întru cele din lăuntru ale mele.*

Pâne de vieță vecinică să-mi fie mie sfînt trupul Tău, Dómnne îndurate, și scump sângele Tău, și vindecare durerilor celor de multe feliuri.

Stih: *Nu mă lepăda pre mine de la fața Ta, și duhul Tău cel sfînt nu-l lua de la mine.*

Învrednicește-mă, Stăpâne, pre mine nefericitul, să mânânc trupul Tău cel curat și să beau sângele Tău cel scump, cu credință și cu dragoste.

Mărire:

Fiind întinat cu lucruri netrebnice, eu ticălosul nu sunt vrednic a mă împărtăși cu preacuratul Tău trup și dumnezeescul sânge, Christóse, căroră mă învrednicește.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu:

Dumnezească mirésă binecuvîntată, ceea ce ești țarină bună, care ai odrăslit spicul cel nearat și de mîntuire lumii, învrednicește-mă mîncînd acesta, să mă mîntuiesc.

Cîntarea a 3, Irmos:

Pe piatra credinței întărindu-mă, etc.

Dă-mi, Christóse, picături de lacrimi, care curătesc întinăciunea inimii mele, ca — fiind curățit în conștiință — cu credință și cu frică să viu, Stăpâne, spre împărtășirea darurilor Tale, celor dumnezești.

Spre iertarea păcatelor să-mi fie mie preacurat trupul Tău și dumnezeescul sînge și spre împărtășire cu Duhul sfînt și spre viață de veci, iubitoriule de ómeni, și spre depărtarea supărărilor și a patimilor.

Mărire:

Dózne, învrednicește-mă, să mă împărtășesc fără de osîndă cu trupul Tău și cu scumpul Tău sînge, și să măresc bunătatea Ta.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu:

Ceea ce ești masă a pâinei celei de viață, care s'a pogorît de sus pentru milă și a dăruit lumii viață nouă, Preacurată, învrednicește-mă acum și pre mine nevrednicul, a gusta cu frică din acesta și să viez.

Catismala, glas al 8-lea:

Foc și lumină să-mi fie mie primirea tainelor Tale celor preacurate și făcătoare-de-viață, Mîntuitoriule, arzînd neghina păcatelor și luminându-mă preste tot, spre cuvîntarea de Dumnezeu cea adevărată; că nu voiu da cele sfînte înșelăciuni dușmanului, nici voiu da Ție sărutarea amăgitoare, ci ca desfrînata căzînd înaintea Ta, și ca tâlharul mărturisindu-mă, strig către Tine: Pomeneste-mă, Dózne, când vei veni întru împărăția Ta.

Cîntarea 4, Irmos: Venit'ai din Fecióră, etc.

Intropîndu-Te, Mult-îndurate, voit'ai a Te da spre junghiere ca un miel, pertru păcatele omenști; de aceea mă rog Ție, curățește și păcatele mele.

Vindecă ranele sufletului meu, Dómnne, și întreg mă sfințește și mă învrednicește, Stăpâne, ca să fiu părtaș dumnezezești cinei Tale, eu ticălosul.

Mărire :

Să stăm toți cu frică și cu cutremur, ținând ochii inimei în sus și strigând cătră Mântuitoriul: Întărește-ne și ne înțelepțește, milostive Dómnne, în frica Ta.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu :

Că și mie îndurat pre Cel din pântecel Tău, Stăpâne, și mă păzește pre mine, robul Tău, neîntinat și neprihănit, ca — primind în launtrul meu mărgăritariul cel înțelegetoriu — să mă sfințesc.

Cântarea 5, Irmos : Dătătoriule de lumină, etc.

Precum ai zis mai 'nainte, Christóse, fie acum umilitului robului Tău; și petreci întru mine, precum Te-ai făgăduit, că iată mănânc trupul cel dumnezeesc și beau sângele Tău.

Cuvinte al lui Dumnezeu și Dumnezeule, cărbune să-mi fie trupul Tău mie, întunecatului spre luminare, și sângele Tău spre curățirea întinatului meu suflet.

Mărire :

Având suflet întinat și buze necurate, nu cutez a mă apropia de Tine, Christóse, și a primi trupul Tău, ci Tu mă arată acum a fi vrednic.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu :

Marie, maica lui Dumnezeu, care ești sălășluire scumpă a bunului Miros, cu rugăciunile tale fă-mă vas ales, ca să mă cuminec cu sfintele taine ale Fiiului tău.

Cântarea 6, Irmos : De adêncul păcatelor, etc.

Mintea, sufletul și inima sfințește-mi, Mântuitoriule, și trupul meu; și mă învrednicește fără de pedepsă, Stăpâne, să mă apropriu de înfricoșatele taine.

Fie, să mă înstrăinez de patimi, să am adăogirea darului Tău și întărirea vieții, Christóse, prin împărtășirea cu sfintele Tale taine.

Mărire :

Cu frică și cu cutremur să ne apropiem toți de dumnezeieștile taine ale lui Christos, și să primim adevăratul și sfântul Lui trup, și adevăratul, sfântul și scumpul Lui sânge.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu :

Dumnezeule, cuvîntul lui Dumnezeu cel sfînt, sfințește-mă acum întreg pre mine, cel ce mă apropiu de dumnezeieștile Tale taine, pentru rugăciunile sfintei maicei Tale.

Apoi : Dómnne miluește, **de 3 ori ;** Mărire, Și acum.

După acésta, Condacul, glas al 2-lea.

Prosomia : Cele de sus, etc.

Să nu mă treci cu vederea, Christóse, luând eu acum pânea : Trupul Tău, și dumnezeescul Tău sânge, și cuminecându-mă, Stăpâne, cu preacuratele și înfricoșatele Tale taine, eu mișelul ; și să nu-mi fie mie spre pedépsă, ci să-mi fie spre viață vecinică și fără de mórte.

Cântarea a 7, Irmos : Chipului celui de aur preaînțelepții coconi etc.

Împărtășirea nemuritoarelor Tale taine, Christóse, să-mi fie mie acum izvor de bunătăți, lumină, viață și nepătimire, și solire spre adăogirea și sporirea unei vîrți mai sfinte, ca să Te măresc pre Tine, cea ce ești singur bun.

Fie, să scap de patimi și de dușmani, de nevoi și de totă întristarea, apropiindu-mă acum cu cutremur, cu dragoste și cu sfiire, iubitoriile de ómeni, cătră tainele Tale cele nemuritoare și dumnezești, și să cânt Ție : Binecuvîntat ești, Dumnezeule al părinților nostri.

Mărire :

Suflete al meu nefericite, suflete pătimăse, spăimînteză-te vîzînd preamăritele taine, lăcriméză suspinînd, și bătîndu-te în pept strigă și zi : Dómnne, curățește-mă pre mine desfrînatul.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu :

Ceea ce ai născut pre Mîntuitoriul Christos mai pre sus de minte, de Dumnezeu dăruită, ție celei curate mă rog acum eu robul

tău cel necurat: Pre mine, care voesc a mă apropia acum de tainele cele preacurate, întreg curățește-mă de întinăciunea trupului și a sufletului.

Cântarea a 8, Irmos: Pre Dumnezeu, cel ce s'a pogorît, etc.

Cereștilor, înfricoșatelor și sfintelor Tale taine și cinei Tale celei dumnezești și tainice, Christóse, acum a fi părtaș mă învredmicește și pre mine cel desnădejduit, Dumnezeule, Mântuitoriul meu.

Cătră a Ta îndurare scăpând, Bunule, cu frică strig cătră Tine: Petreci întru mine, Mântuitoriule, și eu întru Tine, precum ai ris; că iată îndrăsnind spre mila Ta, mănânc trupul Tău și beau sângele Tău.

Mărire:

Mă cutremur, primind foc, să nu mă aprind ca căra și ca iarba, o înfricoșată taină! o bună mila lui Dumnezeu! Cum eu — fiind tină — mă voi împărtași cu dumnezeescul trup și sânge, și mă voi face nestricăcios?

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu:

Cu adevărat, maica lui Dumnezeu, în pântecele Tău s'a copt pânea cea dumnezească a vieții, păzind nevătămat pântecele Tău cel nevinovat; pentru aceea te laudăm pre tine, ca pre hrănitorea noastră, în toți vecii.

Cântarea 9-a, Irmos:

Fiiul Părintelui celui fără de 'nceput, etc.

Bun este Domnul, gustați și vedeți; că de demult pentru noi, precum suntem noi făcându-se, și odată pre Sine aducându-se Părintelui Său ca o jertfă, pururea se junghie, sfîntînd pre cei ce se împărtășesc cu dînsul.

În suflet și în trup fie să mă sfîntesc, Stăpâne, să mă luminez, să mă mântuesc, să fiu Ție casă prin împărtașirea sfintelor taine; și să Te am pre Tine cu harul viețuind întru mine, cu Tatăl și cu Duhul, mult milostive bine-făcătoriule.

Mărire:

Ca focul și ca lumina să-mi fie mie trupul și sângele Tău cel scump, Mântuitorul meu, arzând materia păcatului și mistuind spinii pătimilor, și luminându-mă întreg pre mine, care mă închin dumnezeirii Tale.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu:

Dumnezeu s'a întrupat din sângiurile Tale cele curate, pentru aceasta te laudă, Stăpână, tot neamul și te mărește mulțimea ângerilor; că au văzut pre cel ce stăpânește toate, luând prin tine ființă omenescă.

Și îndată: Cuvine-se, să te fericim. Sfinte Dumnezeule. Preasfintă Treime. Tatăl nostru. **Tropariul zilei, de este sărbarea Nașterii lui Christos, sau altă serbare;** iar de nu, apoi se zice acestea, glas 6: Miluește-ne pre noi. Dómnne, miluește-ne; **Mărire:** Dómnne miluește-ne pre noi; **Și acum:** Ușa milostivirii deschide-o nouă. Dómnne miluește de 40 ori. **Și rugăciunea după-cinării (pavecerniței), adecă:** Nes-purcată, neîntinată. Și ne dă nouă Stăpână. Iar a doua-zi după serviciul cel obi-cinuit al órelor, cela ce voește să se împărtășescă, face început. **Apoi:** Impărate ceresc. Sfinte Dumnezeule. Preasfintă Treime. **Și după:** Tatăl nostru, Dómnne mi-luește, de 12 ori. **Mărire, Și acum.** Veniți, să ne închinăm, de 3 ori. **Și acești psalmi:**

Psalmul 22.

Domnul mă paște și nimica nu-mi va lipsi: în locul pășunii acolo m'a sălășluit, la apă de repaos m'a hrănit. Sufletul meu l-a întors. Povățuitu-m'a pre căile dreptății pentru numele Lui. Că de voiu și umbla în mijlocul umbrei morții, nu mă voiu teme de rele, că Tu cu minc ești. Toiagul Tău și varga Ta, acestea m'au mângăiat. Gătit'ai înaintea mea masă, în fața celor ce mă necăjesc. **Uns'ai** cu unt-de-lemn capul meu, și păharul Tău este adăpându-mă ca foarte bun. Și mila Ta mă va urmări în toate zilele vieții mele; și voiu locui eu în casa Domnului întru lungime de zile.

Psalmul 23.

Al Domnului este pământul și (plinirea) cuprinsul lui: lumea și toți cei ce locuiesc într'ênsa. Acesta pre mări l-a întemeiat pre el, și pre riuri l-a întărit pre el. Cine să va sui în muntele Domnului? S'au cine va sta în locul cel sfânt al lui? Cel nevinovat cu mâinile și curat la inimă, carele nu și-a luat în deșert sufletul său, și nu s'a

jurat cu viclenie vecinului său, acesta va lua binecuvîntare de la Domnul și milă de la Dumnezeu, Mântuitorul său. Acesta este némul celor ce caută pre Domnul, a celor ce caută fața Dumnezeului lui Iacob. Ridicați boeri porțile vóstre și vė ridicați porțile cele vecínice, și va intra Împăratul măririi. Cine este acesta Împăratul măririi? Domnul cel tare și puternic, Domnul cel tare în războiu. Ridicați, boeri, porțile vóstre, și vė ridicați porțile cele vecínice, și va intra Împăratul măririi. Cine este acesta Împăratul măririi? Domnul puterilor, acesta este Împăratul măririi.

Ridicați boeri porțile vóstre și vė ridicați porțile cele vecínice și va intra Împăratul măririi. Cine este acesta Împăratul măririi? Domnul puterilor, acesta este Împăratul măririi.

Psalmul 115.

Crezut-am, pentru aceea am grăit, iară eu m'am umilit fórte, și am zis în uimirea mea: Tot omul este mincinos. Ce voiú rėsplăti Domnului pentru tóte, care le-a dat mie? Păharul mântuirii voiú lua și numele Domnului voiú chiema. Rugăciunile mele Domnului voiú da, înaintea întregului popor al Lui. Scumpă e înaintea Domnului mórtea cuvioșilor Lui. O Dómne eu robul Tėu, eu robul Tėu și fiul róbei Tale; rupt-ai legăturile mele. Ție voiú jertfi jertfă de laudă, și numele Domnului voiú chiema. Rugăciunile mele Domnului voiú da înaintea a tot poporul Lui, în curțile casei Domnului, în mijlocul tėu, Ierusalime.

Mărire, Și acum, Aliluia, **de 3 ori. Închinăciuni.**

Și aceste tropare, glas al 6-lea:

Fărădelegile mele trece-le, Dómne, cela ce Te-ai născut din fecióră, și curățește inima mea, făcendu-o templu preacuratului Tėu trup și sânge, și nu mă lăpėda de la fața Ta, cela ce ai fără de măsură mare milă.

— **Mărire:** —

Spre împărtășirea Sfințelor Tale, cum voiú îndrăsni eu nevrednicul? Că de voiú cuteza împreună cu cei vrednici, haina mă vėdește, că nu este de cină, ci voiú atrage pedėpsă mult pėcătoșului meu suflet; deci curățește, Dómne, necurățenia sufletului meu și mă mântuește ca un iubitoriu de ómeni.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu :

Multă este mulțimea păcatelor mele. Alerg deci la tine, Născătoare de Dumnezeu preacurată, mântuire trebuindu'-mi. Cercetază neputinciosul meu suflet și te rogă Fiiului tău și Dumnezeului nostru : Să-mi dăruască iertare de relele cele ce am făcut, Ceea ce ești singură binecuvîntată.

Iar în sfînta și marea Joi se zice acesta :

Când măriții învățăcei la spălarea cinei s'au luminat, atuncea Iuda cel rău-credincios — cu iubirea de argint bolnăvindu-se — s'a întunecat, și judecătorilor celor fără-de-lege, pre Tine — Judecătorul cel drept — Te-a dat. Vezi, iubitoriule de avuție pre cela ce pentru acestea spânzurare și-a agonisit; fugi de sufletul nesațios, cel ce a îndrăznit unele ca acestea asupra Învățătorului. Cela ce ești spre toți bun, Dómnne, mărire Ție.

Apoi: Dómnne miluește, de 40 de ori. Și mătanii câte vei vrea. Apoi cetind aceste stihiri, se fii cu luare aminte spre îndreptarea ta.

Vrînd, o omule, să mănânci trupul Stăpânului.
Cu frică te apropie, să nu te arzi, că foc este.
Vrînd sângele cel dumnezeesc să beai spre cuminecare,
Întăiu te împacă cu cei ce te-au supărat;
Apoi îndrăznind mănâncă mîncare tainică.
Mai 'nainte, până a nu te cumineca cu înfricoșata jertfă,
Cu trupul Stăpânului cel de vieță făcătoriu, —
Rógă-te cu cutremur în acest chip:

Rugăciunea întăiu a marelui Vasile:

Stăpâne, Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, cela ce ești fântâna vieții și a nemuririi, făcătoriu a tótă făptura cea văzută și nevăzută, Fiiul Tatălui celui fără de 'nceput, cela ce ești împreună vecinic cu Dînsul și neînceput, care pentru multa bunătate în zilele de apoi ai luat trup și Te-ai răstignit, și Te-ai jertfit pentru noi cei nemulțămitori și nerecunoscători, și cu sângele Tău ai înnoit firea noastră cea stricată prin păcat: Însuți împărate, cela ce ești nemuritoriu, primește și pocăința mea, a păcătosului și plăcă

urechia Ta cătră mine și ascultă graiurile mele: „*Că am greșit, Dómnne, greșit-am la ceriu și înaintea Ta, și nu sunt vrednic a căuta la înălțimea mării Tale*“, că am mâniat bunătatea Ta, călcând învățăturile Tale și neascultând poruncile Tale. Ci Tu, Dómnne, — trecând cu vederea răutatea, fiind îndelung răbdătoriu și mult îndurat, — nu m'ai dat să pier cu nelegiuirile mele, în tot chipul așteptând întorcerea mea. Că Tu, iubitoriule de ómeni, ai zis prin prorocul Tău: „*Cu vrere nu voesc mórte păcătoșului, ci se se întórcă și se fie viu*“, că nu vrei, Stăpâne, să pierzi făptura mânilor Tale, nici îți place perderea omenescă, „*ci vrei să se mântuiescă toți și se vie la cunoștința cea adevărată*“. Pentru acesta și eu, măcar de și sunt nevrednic ceriului și pământului și acestei vieți trecătoare, — supunându-mă cu totul păcatului și făcându-mă rob desmierdărilor, și desprețuind chipul Tău, — dar fiind făptura și plăsmuirea Ta, nu desnădăduesc de a mea mântuire, eu păcătoșul, ci spre îndurarea Ta cea nemăsurată îndrăsnind, mă apropiu.

Pentru acesta primește-mă și pre mine, iubitoriule de ómeni Christóse, ca pre desfrânata și pre tâlhariul, ca pre vameșul și pre fiul cel desfrânat, și ridică sarcina cea grea a păcatelor mele, cela ce ai ridicat păcatul lumii și vindeci neputințele omenesti, și chiami la Tine pre cei osteniți și însărcinați, și-i odihnești. „*Cela ce n'ai venit să chiami pre cei drepți la pocăință, ci pre cei păcătoși*“, curățește-mă „*de totă întinăciunea trupului și a sufletului*“; învătă-mă să fac cele sfinte în frica Ta, ca prin curată mărturisirea conștiinței mele, primind părticica Sfințelor Tale, să mă împărtășesc cu trupul și cu sângele Tău cel sfânt, și să Te am pre Tine viețuind și petrecând întru mine, cu Tatăl și cu sfântul Tău Duh. Așa, Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeuul meu, să nu-mi fie mie spre pedépsă împărtășirea preacuratelor și de-vieță-făcătoarelor Tale taine, nici să mă bolnăvesc cu sufletul și cu trupul, pentru că cu nevrednicie mă cuminec cu dênsele; ci-mi dă mie până la cea din urmă suflare, fără de osîndă să primesc partea Sfințelor Tale, spre împărtășirea cu Duhul sfânt, spre merindea vieții-de-veci și spre îndreptare bine-primită la înfricoșata Ta judecată. Ca și eu, dinpreună cu toți aleșii Tăi, să fiu părtaș bunătăților Tale celor nestricăcioșe, care ai gătit celor ce te iubesc pre Tine, Dómnne, întru carii ești preamărit în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea sfântului Ioan Gură-de-aur:

Domne Dumnezeu meu, știu că nu sunt vrednic, nici în stare, ca să mă întri sub acoperemîntul casei sufletului meu, pentru că este pustie și s'a surpat tîtă și n'ai în mine loc cuviincios, ca să-Ți pleci capul; dar precum din înălțime pentru noi Te-ai plecat, plécă-Te și acum spre umilința mea; și precum ai binevoit a Te culca în peștera și în ieslea necuvîntătoarelor, așa bine-voiește a intra și în ieslea necuvîntătorului meu suflet și în întinatul meu trup. Și precum n'ai socotit de necuviincios a intra și a cina împreună cu păcătoșii în casa lui Simon Leprosul, așa voiește a intra și în casa umilitului, neputinciosului și păcătosului meu suflet. Și precum n'ai respins pre femea cea păcătîsă și asemenea mie, care a venit și s'a atins de Tine, așa Te îndură și de mine păcatosul, care viu să mă ating de Tine. Și precum nu Te-ai scârbit de întinata ei gură cea necurată, ce Te-a sărutat, așa nu Te îngrețoșa nici de întinata și mai necurata mea gură, nici de buzele mele cele necurate și urite și de limba mea cea cu totul necurată; ci să-mi fie cărbunele preasfîntului Tîu trup și al scumpului Tîu sînge, spre sfîntirea, spre luminarea și spre în-sănătoșarea umilitului meu suflet și trup, spre ușurarea greutăților păcatelor mele celor multe, spre paza de ori-ce lucrare diabolîscă, spre înlăturarea și spre oprirea viclenei și relei mele deprinderi, spre omorîrea patimilor, spre plinirea poruncilor Tale, spre adăogirea dumnezeescului Tîu har și spre căștigarea împărăției Tale. Că nu ca un nepăsătoriu vin la Tine, Christîse Dumnezeule, ci încrezîndu-mă în bunătatea Ta cea nespîsă, și pentru ca nu, îndepărtîndu-mă îndelung de împărtășirea Ta, să fiu prins de lupul cel înțelegătoriu. Pentru acîsta mă rog Ție, precum ești singur sfînt, Stăpîne, sfîntește-mi sufletul și trupul, mintea și inima, măruntaele și rîrunchii, și mă înnoește în totul; înrădăcîneză frica Ta în membrele mele, și sfîntenia Ta o fă neștersă de la mine; și-mi fii mie ajutoriu și folositoriu, îndreptînd în pace viața mea, și învrednicindu-mă a sta dea-drîpta Ta cu sfînții Tîi. Pentru rugăciunile și mijlocirile preacuratei maicei Tale, și ale servitorilor Tîi celor nemateriali, și a preacuratelor puteri, și ale tuturor sfînților, carii din vîc au bine-plăcut Ție. Amin.

Rugăciunea sfintului Simeon Metrafrastul:

Dómne, cea ce însuți ești curat și nestricăcios, care pentru nespusa îndurare a iubirii de ómeni ai luat tótă firea nóstră din curatele și fecioreștile sângiuri ale celei ce Te-a născut mai pre sus de fire, cu venirea dumnezeescului Duh și cu bună-voirea Tatălui celui de-apururea vecinic, Christóse Iisuse, înțelepciunea lui Dumnezeu, pacea și puterea, cea ce ai luat pe trupul Tău patimile cele de-viეტă-făcătóre și mântuitóre — crucea, pirónele, sulita și mórtea — : Omórá-'mi patimile cele trupesti, care-'mi strică sufletul. Cea ce cu înmormântarea Ta ai prădat împărătia iadului, înmormentéză sfaturile mele cele viclene prin gânduri bune și împrăstie spiritele cele viclene. Cea ce cu învierea Ta cea de-a-treia zi și de-viეტă-purtătóre ai ridicat pre strămoșul cel căzut, ridică-mă și pre mine cel alunecat în păcat; punându-'mi înainte chipuri de pocăință. Cea ce cu preamărita înălțarea Ta ai îndumnezeit trupul, ce ai luat și l-ai cinstit cu șederea de-adrépta Tatălui, învrednicește-mă prin împărțasirea sfintelor Tale taine, să dobândesc partea de-adrépta celor mântuiți. Cea ce cu pogorirea mângăitoriului Duhului Tău ai făcut vase stimate pre sfinții Tăi învățacei, arată-mă și pre mine a fi locaș venirii lui. Cea ce vrei să vii iarăși, să judeci tótă lumea cu dreptate, binevoește, să Te întimpin și eu în nori pre Tine, judecătóriu și făcătóriu meu, împreună cu toți sfinții Tăi, ca neîncetat să Te măresc și să Te laud pre Tine și pre părintele Tău cel fără-de-'nceput, și pe preasfintul, bunul și de-viეტă-făcătóriu Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea sfintului Ioan Damaschin:

Stăpâne, Dómne Iisuse Christóse, Dumnezeuul nostru, cea ce singur ai putere a ierta păcatele ómenilor, ca un bun și de ómeni iubitoriu, treci cu vederea tóte greșalele mele cele cu știința și cu neștiința; și mă 'nvrednicește fără de pedépsă a mă împărțăși cu dumnezeeeștile, preamăritele, preacuratele și de-viეტă-făcătórele Tale taine nu spre muncă, nici spre adăogirea păcatelor, ci spre curățire și sfințire, spre arvonirea vieții și împărătiei viitóre, spre zid și ajutoriu și spre răspingerea celor contrari și spre pierderea greșalelor

mele celor multe. Că Tu ești Dumnezeuul milei și al îndurărilor și al iubirii de ómeni, și Ție mărire înălțăm, împreună și Tatălui și Duhului sfînt, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea marelui Vasile:

Stiu, Dómnne, că cu nevrednicie mă împărtășesc cu preacuratul Tău trup și cu scump sîngele Tău și vinovat sunt, și pedépsă mie mănânc și beau, nesocotind trupul și sîngele Tău, al lui Christos Dumnezeuului meu; dar spre îndurărilor Tale îndrăznind, mă apropii de Tine, cea ce ai zis: „*Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sîngele Meu, întru mine petrece și eu întru dînsul*“. Deci îndură-Te, Dómnne, și nu mă face pildă pre mine păcătosul, ci fă cu mine după mila Ta. Și sê-mi fie mie Sfintele acestea spre tămăduire, curățire, luminare, pază, mîntuire și spre sfîntirea sufletului și a trupului, — spre înlăturarea a tótă nălucirea și a faptei celei rele și a lucrării diavolești, care se face cu gândul în membrele mele, — spre îndrăznirea și dragostea către Tine, spre îndreptarea vieții și spre întărire, spre adăogirea faptei bune și a desevêșirii, spre plinirea poruncilor și spre împărtășirea cu sfîntul Duh, — spre merinde pentru viața-de-veci, spre îndreptare bine-primită la judecata Ta cea înfricoșată, iar nu spre certare sau spre osîndire.

Rugăciunea sfîntului Simeon noul-teolog.

Din buze spurcate, din inimă pângărită, din limbă necurată, din suflet întinat primește ruga, Christóse al meu; și — nerespîngîndu-mi nici cuvintele, nici purtările, nici nerușinarea mea — dă-mi cu îndrăznire a zice ceea ce voesc, Christóse al meu; mai ales mă și învêță ce trebuie să fac și să grăesc. Pécătuit'am mai mult de cît desfrînata, care — aflând unde intra-se și și cumpărînd mir — cu îndrăsnire a venit să ungă picióarele Tale, Christóse al meu, ale Stăpînului și Dumnezeuului meu. Precum n'ai respins pre aceea, apropiindu-se din inimă, să nu Te îngrețosezi nici de mine, Cuvinte; ci dă-mi ale Tale picióre, să le țin și să le sărut, și cu curgerea lacrémilor, ca cu un mir de mult preț, cu îndrăznire să le ung. Spală-mă în

lacrămile mele, curățește-mă cu dânsese, Cuvinte; lasă și greșalele mele și iertare dăruiește-mi. Știi mulțimea răutăților mele, știi și ranele mele, vezi și ranele mele, dară știi și credința, vezi și stăruința, auzi și suspinurile mele. Nu se ascunde de Tine, Dumnezeuul meu, Creatoriul meu și Răscumpăratoriul meu, nici o picătură de lacrimi și nici o parte de picătură. Cele ce încă nu le-am făcut, le-au văzut ochii Tăi; și în cartea Ta și cele încă nefăptuite se află scrise de Tine. Vezi umilința mea, vezi ostenela mea câtă-i; și toate păcatele mele ertă-mi-le, Dumnezeule al tuturor, ca cu inimă curată, cu cuget înfricoșat și cu suflet înfrânt se mă împărtășesc cu curatele și preasfintele Tale taine, prin cari învieză și se îndumnezeiește tot cel ce le mănâncă și bea cu inimă sinceră. Că Tu ai zis, Stăpâne al meu: „*Tot cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu, acela rămâne întru Mine și Eu mă află într'insul*“. Cu totul adevărat este cuvântul Stăpânului și Dumnezeuului meu: „*Că cel ce se împărtășește din harurile cele dumnezeiești și îndumnezeitoare, negreșit nu este singur, ci cu Tine, Christose al meu, lumina cea în trei sori, care luminează lumea*“; deci, — ca să nu rămân singur fără Tine, Dătătoriule de viață, suflarea mea, viața mea, bucuria mea, mântuirea lumii, pentru aceea m'am apropiat de Tine, cum vezi, cu lacrimi și cu suflet înfrânt, rugându-mă: Să iau de la Tine mântuire de greșalele mele, și fără de pedepsă se mă împărtășesc cu dătătoarele-de-viață și curatele Tale taine; ca să rămân, cum ai zis, cu mine cel întreit nenorocit; ca nu înșelătoriul aflându-mă lipsit de darul Tău, să mă răpescă cu viclenie, și amăgindu-mă să mă abată de la îndumnezeitoarele Tale cuvinte. Pentru aceea cad la Tine și ferbinte strig Ție: Precum ai primit pre desfrânatul, și pre desfrânata apropiindu-se, așa mă primește și pre mine întinatul și desfrânatul, îndurate, apropiindu-mă acum de Tine cu suflet (umilit) înfrânt. Știu, Mântuitoriule, că altul n'a greșit Ție, ca mine, nici a făcut faptele, ce eu am făptuit; dar iarăși știu și aceea, că mărimea greșalelor și mulțimea păcatelor nu întrec marea și îndelunga răbdare și iubirea de oameni cea nemărginită a Dumnezeuului meu, ci cu mila îndurării, pre cei ce cu căldură se pocăiesc îi cureți și-i luminezi, și-i faci părtași luminii, făcându-i în deajuns părtași dumnezeirii Tale; și, ceea ce este străin și ângerilor și minților omenești, vorbești cu dinșii adese-ori, ca cu niște adevărați ai Tăi prieteni: — Acestea mă fac în-

drăsneț, acestea îmi dau aripi, Christóse al meu; și încrezându-mă în bogatele Tale bine-faceri cătră noi, bucurându-mă împreună și cutremurându-mă mă împărtășesc cu focul, érbă fiind eu; și — străină minune — mă răcoresc rourënd ne-ars, ca rugul de demult, carele fiind aprins nu ardea. Pentru acésta, cu cuget mulțamitor și cu inimă mulțamitoare, cu membre mulțamitoare ale sufletului și ale trupului meu, mă închin și Te măresc, și te glorific pre Tine, Dumnezeuul meu, ca cela ce ești binecuvîntat acum și în veci. Amin.

Rugăciunea sfîntului Ioan Gură-de-aur:

Dumnezeule, slăbește, lasă, iartă-'mi tóte greșalele mele, câte am greșit: ori cu cuvîntul, ori cu lucrul, ori cu gândul, cu voie sau fără de voie, cu știință ori cu neștiință; tóte mi le iartă ca un bun și de ómeni iubitoriu. Și pentru rugăciunile preacuratei maicei Tale, ale servitorilor Tăi ângerî, ale sfîntelor puteri și ale tuturor sfînților, cari Ți-au bine-plăcut din véc, bine-voește: Ca fără pedépsă să primesc sfîntul și preacuratul trup și scump sângele Tău, spre vindecarea sufletului și a trupului, și spre curățirea cugetelor mele celor rele. Că a Ta este împărăția și puterea și mărirea: a Tatălui, și a Fiiului, și a sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Altă rugăciune a aceluiași:

Nu sunt vrednic, Stăpâne Dómne, să întri sub acoperemîntul sufletului meu, ci, de-óre-ce Tu — ca un iubitoriu de ómeni — vei să locuești întru mine, îndrăznind mă apropiu. Poruncești? Voiu deschide porțile, ce Tu singur le-ai făcut, și întră cu iubirea de ómeni, ce o ai. Întră și vei lumina cugetul meu cel întunecat. Cred, că vei face acésta; că nu Te-ai ferit de desfrînata, ce s'a apropiat de Tine cu lacrimi; nici ai respins pre vameșul, ce s'a pocăit; nici ai alungat pre tâlhariul, ce a cunoscut împărăția Ta; nici pre gonaciul Pavel pocăindu-se, nu 'l-ai lăsat, cum era; ci pre toți, cei ce au venit la Tine cu pocăință, i-ai rînduit în céta prietenilor Tăi, cela ce singur ești binecuvîntat tot-déuna, acum și în nemărginiții veci. Amin.

Altă rugăciune a aceluiași:

Domne Iisuse Christóse, Dumnezeuul meu, slăbește, lasă, îndură-Te și iartă-mi mie — păcătosului, netrebnicului și nevrednicului robului Tău — greșalele, smintelele și alunecările, câte am greșit Tie din tinerețele mele până în ziua și în ora de acum, cu știință sau neștiință, ori cu cuvântul sau cu faptă, cu judecata sau cu cugetul, cu înțepinderile și cu toate simțurile mele. Și pentru rugăciunile celei ce fără sămânță Te-a născut, a preacuratei și pururea feciorei Maria, a maicei Tale, — unica nădejde nerușinată, solitorea și mântuirea mea, — învrednicește-mă fără osîndire a mă împărtăși cu preacuratele, nemuritoarele, viu-făcătoarele și înfricoșatele Tale taine, spre iertarea păcatelor și spre viața-de-veci, spre sfințire, luminare, întărire, vindecare și spre sănătatea sufletului și a trupului, și spre ștergerea și pierderea de tot a cugetelor și a judecăților mele celor viclene, a prejudiciilor și a închipuirilor celor de noapte de la spiritele cele viclene și întunecate. Că a Ta este împărăția și puterea, mărirea, stima și închinăciunea, împreună cu Tatăl și Duhul Tău cel sfânt, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea sfântului Ioan Damaschin:

Inaintea ușilor templului Tău stau și nu mă depărtez de gândurile cele rele; dar Tu, Christóse Dumnezeule, care ai îndreptat pre vameșul, ai miluit pre Hananeana, și ai deschis tâlhariului porțile raiului, deschide-mi și mie îndurările iubirii Tale de ómeni, și mă primește pre mine, care viu și mă ating de Tine, ca pre desfrânata și pre cea cu curgerea de sânge; că una — atingându-se de pōla Ta — lesne a luat vindecare, iar alta — cuprinzând curatele Tale piciore, — a căpătat deslegare de păcate. Iar eu mișelul, îndrăsnind a primi întreg trupul Tău, fie să nu mă ard, ci mă primește, ca și pre dânsule, și-mi luminează simțurile sufletului, arzând învinovățirile păcatelor mele, cu rugăciunile celei ce fără sămânță Te-a născut și cu ale puterilor cerești; că binecuvîntat ești în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea sfântului Ioan Gură-de-aur:

Cred, Dómnne, și mărturisesc, că Tu ești cu adevărat Christos „Fiiul lui Dumnezeu celui viu, carele ai venit în lume să mântuești pre păcătoși, dintre carii cel dintâiu sunt eu“. Incă cred, că acesta este însuși curatul Tău trup, și acesta este însuși scumpul Tău sânge. Deci mă rog Ție, miluește-mă și-mi iartă greșalele mele cele de voie, și fără de voie, cele cu cuvîntul și cele cu fapta, cele întru știință și întru neștiință; și mă învrednicește fără de osîndă să mă împărtășesc cu preacuratele Tale sacrameinte, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Amin.

Iar mergînd a te împărtăși, zi următoarele stihuri ale lui Metafrast:

Iată, mă apropiu de dumnezeésca împărtășire;
 Creatoriule, să nu mă arzi cu cuminecarea,
 Că foc ești, arzînd pre cei nevrednici;
 Deci curățește-mă de tótă întinăciunea.

Apoi:

Cinei Tale celei de taină astă-zi, Fiiule al lui Dumnezeu, părtaș mă primește; că nu voiu spune dușmanilor Tăi taina Ta, nici sărutare Ți voiu da ca Iuda; ci ca tâlhariul Te mărturisesc: Pomeneste-mă, Dómnne, întru împărăția Ta.

După aceea, stihurile acestea:

Indumnezeitoriul sânge vîzînd, omule, te înfricoșează,
 Că este cărbune, ce arde pre cei nevrednici.
 Trupul lui Dumnezeu mă îndumnezeeește și mă nutrește;
 Indumnezeeește sufletul, iar mintea-mi nutrește minunat.

Apoi aceste tropare:

Îndulcitu-m'ai de dorul Tău, Christóse, și m'ai schimbat prin dumnezeésca Ta iubire; ci arde cu foc nematerial păcatele mele, și mă învrednicește a mă sătura de desfătarea cea întru Tine, ca veselindu-mă să măresc, Bunule, amîndouă venirile Tale.

În strălucirile sfinților Tăi cum voi intra eu nevrednicul? Că de voi îndrăzni a intra în cămara de nuntă, haina mă vedește, că nu este de nuntă, și voi fi legat și aruncat de ângeri. Curățește, Dómnne, tina sufletului meu și mă mântuește ca un iubitoriu de ómeni.

Apoi rugăciunea acésta:

Stăpâne iubitoriule de ómeni, Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeul meu, se nu-'mi fie mie spre pedépsă Sfintele acestea, pentru că sunt nevrednic, ci spre curățirea și sfințirea sufletului și a trupului, și spre arvonirea vieții și a împărăției viitoare. „Iar mie, bine este a mă lipi de Dumnezeu, și a pune în Domnul nădejdea mântuirii mele“.

Și iarăși: Cinei Tale celei de taină, etc. Și așa cu totă umilința se te cumineci.

Mulțemire după dumnezeésca împărtășire.

Stihuri, cari te îndemná la acéstă mulțemire.

După ce vei dobândi frumósa împărtășire a tainicilor daruri celor viu-făcétóre,

Cântă îndată, mulțemește fórté și si lui Dumnezeu cu suflet ferbinte:

Rugăciunea I-a de mulțemire, anonimă:

Mulțemesc Ție, Dómnne Dumnezeul meu, că nu m'ai respins pre mine păcătósul, ci m'ai învrednicit a fi părtaş Sfintelor Tale. Mulțemesc Ție, că pre mine nevrednicul m'ai învrednicit a mă cumineca cu curatele, cereștile Tale daruri. Ci, Stăpâne iubitoriule de ómeni, — care pentru noi ai murit și ai înviat și ne-ai dăruit aceste înfricoșate și de-viétă-făcétóre Taine, pentru bine-facerea și sfințirea sufletelor și a trupurilor nóstre — dă, ca și mie se-'mi fie acestea, spre vindecarea sufletului și a trupului, spre înlăturarea a tot contrariul, spre luminarea ochilor inimei mele, spre pacea sufleteștilor mele puteri, spre credință nerușinată, spre iubire nefățarnică, spre umplere de înțelepciune, spre plinirea poruncilor Tale, spre adăugirea dumne-

zeescului Tău har și spre câștigarea împărăției Tale. Ca, prin acestea fiind păzit întru sfințenia Ta, să-mi aduc aminte de harul Tău pururea, și să nu mai viez mie, ci Ție Stăpânului și bine-făcătorului meu. Și așa — plecând din această viață în nădejdea vieții-cei-vecinice — să ajung la repausul cel de-apururea, unde este cântarea celor ce serbeză neîncetat, și dulcea cea nemărginită a celor ce privesc negrăita frumsețe a feței Tale. Că Tu ești adevăratul dor și nespusa veselie a celor ce Te iubesc, Christóse Dumnezeuul nostru, și pre Tine te cântă totă făptura în veci. Amin.

Rugăciunea a II-a a lui Simeon Metafrast:

Stăpâne Christóse Dumnezeule, împărate al vécurilor și făcătoriule al tuturor, mulțimesc Ție de toate bunurile ce mi-ai dat, și de împărtășirea cu curatele și de-vieță-făcătóarele Tale taine. Deci mă rog Ție, bunule și iubitoriule de ómeni, păzește-mă sub acoperemântul Tău și sub umbra aripilor Tale; și dăruiește-mi, că în conștiință curată să mă împărtășesc până la resuflarea cea din urmă, în vrednicie cu Sfintele Tale, spre iertarea păcatelor și spre viața vecinică. Că Tu ești pânea vieții, isvorul sfințeniei, dătătorul bunătăților, și Ție mărire înălțăm, împreună Tatălui și Duhului sfint, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea a III-a, a sfântului marelui Vasile:

Cela ce mi-ai dat de voie spre hrană trupul Tău, care ești foc și arzi pre cei nevrednici, să nu mă arzi de tot, Făcătorul meu; ci mai ales pătrunde în alcătuirea membrelor mele, în toate închieturile, în rărunchi, în inimă. Arde spinii tuturor păcatelor mele. Curățește-mi sufletul. Sfințește-mi gândurile. Întărește-mi închieturile împreună cu ósele. Luminéază-mi deplin cele cinci simțuri. Întreg mă pătrunde cu frica Ta. Pururea acopere, apără și mă păzește de tot lucrul și cuvîntul perzătoriu de suflet. Spală, curățește și mă îndreptéază. Îmbunătățește-mă, înțelepțește-mă și mă luminéază. Arătă-mă locaș numai al Duhului Tău, și nu mai mult locaș al păcatului, pentru că — prin primirea împărtășirii fiind casă a Ta, — să fugă de mine, ca de foc, tot făcătorul de rele, totă patima. Rugători aduc Ție pre toți sfinții: pre căpeteniile celor fără de trup, pre Mergătoriul-înainte,

pre înțelepții apostoli, încă și pre neîntinată și curată Ta maică, ale căroră rugi primește-le, îndurate Christóse, și fă pre robul Tău fiu al luminii. Că Tu singur ești, Bunule, sfințirea și luminarea sufletelor noastre; și Ție, după cuviință, ca unui Dumnezeu și Stăpân, toți mărire Ți înălțăm în fie-care zi.

Rugăciunea a IV-a, a sfântului Ciril Alexandrénul:

Trupul Tău cel sfânt, Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeuul nostru, sé'-mi fie mie spre viéță vecinică, și scump sângele Tău spre iertarea păcatelor. Fie mie euharistia acésta spre bucurie, sănătate și veselie; și la înfricoșata a dóua venire a Ta învrednicește-mă pre mine păcătosul a sta de-a-drépta măririi Tale; cu rugăciunile preacuratei Tale maice și ale tuturor sfinților Tăi. Amin.

Rugăciunea a V-a, anonimă, către preasfânta de Dumnezeu Născătoare:

Preasfintă Stăpână, de Dumnezeu Născătoare, lumina întunecatului meu suflet, nădejdea, acoperemântul, scăparea, mângăierea, bucuria mea, mulțimesc Ție, că m'ai învrednicit pre mine — nevrednicul — a fi părtaș curatului trup și scump sânge al fiiului Tău. Ci Tu, care ai născut lumina cea adevărată, luminează-'mi ochii cei înțelegători ai inimii. Tu, care ai născut isvorul nemuririi, fă-mă viu pre mine cel omorît de păcat. Maică iubitore de miluire a Dumnezeuului celui milos, miluește-mă și dă înduioșare și frângere inimii mele, și umilință gândurilor mele; și mă învrednicește, a primi până la resuflarea cea din urmă fără pedépsă sfințenia curatelor taine, spre vindecarea sufletului și a trupului; și-'mi dăruiește lacrimi de pocăință și mărturisire, spre a Te lăuda și mări în toate zilele vieții mele. Că binecuvîntată și preamărită ești în veci. Amin.

Apoi: Acum eliberéză. Sfinte Dumnezeule. Preasfintă Treime. Tatăl nostru. Că a Ta este împărăția.

Tropariul sfântului, a căruia va fi liturgia în aceeași zi.

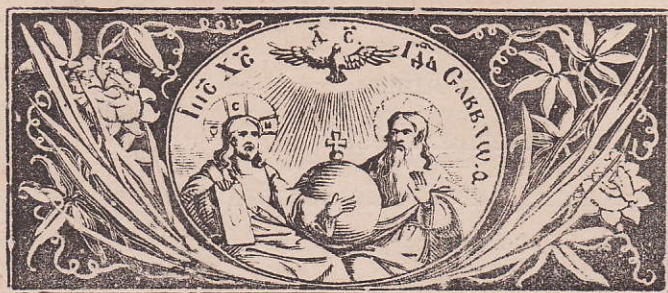
Mărire. **Condacul lui.**

Și acum. Ceea ce ești folositore creștinilor;

Iar de va fi sărbătoare împărătească, zicem: Și acum; **Condacul sărbătorii.** Dómnne miluește, **de 12 ori.** Ceea ce ești mai cinstită. Mărire Și acum; **și încheierea.**

CERERI LA DIFERITE TRĂBUINȚE DIN VIÊȚA OMULUI.

Aceste cereri se fac după ordinea și la timpul arătat mai jos.

La timp de neplouare și fómete.

La proscomedie — luând preotul o părticică — o pune pre sfîntul disc și zice:

Dómne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, primește jertfa acésta întru iertarea păcatelor nóstre, a tuturor nevrednicilor robi și a întreg poporului Tău. Intórce-'Ți mânia Ta cea cu dreptate pornită asupra nóstră, și nu omorî cu fóme și cu sete pre poporul Tău și pre animale; ci cu milostivire poruncește norilor din ceriu să trimétă pe pămênt plóe bună, timpurie și târzie, și-'l răcorește pre el, ca să rêsară și să créscă iarba animalelor, verdéță spre folosul ómenilor, și să producă fructele de lipsă pentru viéța nóstră.

La începutul dumnezezeștei liturgii.

După ce zice preotul: Binecuvîntată este împărăția, etc. urmază Ectenia:

Cu pace Domnului se ne rugăm. **Vezi pag.: 73 și 74.**

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor, etc.

Pentru pacea a tótă lumea, *etc.*

Pentru sfântă biserica acésta, *etc.*

Pentru preasfințitul arhiepiscopul și metropolitul (sau episcopul nostru, N.), *etc.*

Pentru preainălțatul împăratul și regele nostru (Cutare), *etc.*

Pentru ca să-și ajute și să-și supue piciórelor lui, *etc.*

Pentru sfânt locașul acesta, *etc.*

Pentru bună întocmirea văzduhurilor, *etc.*

Pentru cei ce înnótă și călătoresc, *etc.*

Aceste 10 ectenii se rostesc la tóte cererile neschimbate; iar la locul acesta se adaug cele speciale pentru diferitele trebuințe; precum:

Pentru neplouare.

Pentru ca să nu amintescă fără-de-legile și nedreptățile poporului Său; ci să-și întórcă de la noi tótă mânia Sa cea cu dreptate pornită asupra noastră; și să nu ne omóre pre noi cu fóme și cu sete, Domnului să ne rugăm.

Pentru bunăliniștea văzduhurilor și pentru ca cu milostivire să trimită pământului ploi de bună-trebuință, spre rodire, și pentru hrana poporului Său, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca întru mânia Sa să nu pérză pre poporul Său și animalele; ci să poruncescă norilor de sus să plóue, ca să rodască pământul, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să poruncescă pământului, să răsará roduri spre veselie și hrana poporului Său, verdetă spre folosul ómenilor și iarbă animalelor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca cu milostivire să caute spre strigarea, plângerea, suspinarea și rugăciunile cele de umilință ale bătrânilor, ale tinerilor, ale pruncilor și a întreg poporului, și să nu ne pérză pre noi cu fóme pentru păcatele noastre; ci să cruțe de mórte sufletele noastre și să ne hrănescă pre noi în fómete, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca rugăciunile noastre să fie bine primite, și precum pre Ilie ore-când, așa să ne auză și pre noi cu plôie și cu bunăliniștea văzduhului, și să ne miluéscă pre noi, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca cu milostivire să auză glasul rugăciunii noastre, și să ne mântuéscă pre noi de fómete, de ciumă, de cutremur, de potop, de foc, de grindină, de sabie, de venirea altor némuri, de *răsboiul cel dintre noi* și de tótă rana aducétore de mórte, Domnului să ne rugăm.

Iar după terminarea cererilor pentru diferitele trebuințe continuăm cu celelalte ectenii dela pag. 74:

Pentru ca să ne mântuim noi de tot necazul, etc.

Apără, mântuește, miluește, etc.

Pre preasfinta, curata, prea-binecuvîntata, etc.

Ecfonisul :

Că Ție să cuvine tótă mărirea, cinstea și închinăciunea : Tatălui, și Fiiului, și sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

In acest chip să zic ecteniile la începutul utreniei și la vesperină.

După intrare, Tropariul glas al 2-lea :

Cela ce cu porunca Ta liniștești văzduhul, Dómnne, dăruește pămîntului plôie de voie, ca să aducă poporului Tău roduri din destul, și să sature tótă vietatea cu bună-voirea Ta; pentru rugăciunile Născétórei de Dumnezeu și ale tuturor sfinților Tăi.

Condac, glas al 6-lea :

Făcătoriu, ziditoriu a tóte și dătătoriu de bunătăți, știindu-te pre Tine Dómnne, cătră Tine cădem și cu de-adinsul Te rugăm : Indură-te, milostive, și iértă ca un bun fără-de-legile noastre, și de mânia, cea cu dreptate pornită, mântuește pre robii Tăi, dând ca un bun și mult-indurat pămîntului celui însétat ploi cu bune roduri.

Prochimen, glas al 4-lea :

Brazdele pămîntului adapă-le și înmulțește rodurile lui.

Stih : Intru picăturile lui veseli-să-va răsărind.

APOSTOLUL:

Din sobornicésca carte a sfântului apostol Iacob, cetire.

Cap. 5, vers 10.

Fraților, luați pildă de patimă rea, etc.

Caută la Iulie în 20. Aliluia, glas 8.

Stih: Binecuvînta-vei cununa anului bunătății Tale, Dómnne, și câmpii Tăi se vor sătura.

Stih: Ingrășa-să-vor cele frumoșe ale pustiului și cu bucurie délurile se vor încinge.

EVANGHELIA de la Mateiu, Cap. 16, vers 65. Caută Luni, a opta săptămână după Rusalii.

In vremea aceea, apropiatu-s'au cătră Iisus fariseii și Saducheii, și — ispitind — îl ruga pre dînsul, se le arete lor semn din ceriu; iară el răspunzênd au zis lor: Când se face séră ziceți, senin va fi, că se roșește ceriul; și dimineța ziceți, astăzi va fi frig, că se roșește ceriul posomorît. Fățarnicilor, iată fața ceriului știți se o socotiți, iară semnele vremilor nu știți. Adevăr grăesc vouë, că nici un proroc nu este primit în patria sa. Ci adevărat grăesc vouë, multe văduve era în zilele lui Ilie întru Israil, — când s'au încuiat ceriul trei ani și luni șase, când au fost fómete mare preste tot pământul, — și nici cătră una dintre acelea n'au fost trimis Ilie, ci numai la o muiere văduvă, la Sarefta Sidonului. Zis'au lui Jidovii: Ce semne faci Tu, ca se vedem, și se credem Ție, ce lucrezi; părinții noștrii au mâncat mană în pustie, precum

este scris: „Pâne din ceriu le-au dat lor să mănâce“. Zis'au lor Iisus: Adevăr, adevăr grăesc voue, nu Moisi au dat voue pâne din ceriu, ci Tatăl Meu dă vouă pânea cea adevărată din ceriu. Că pânea lui Dumnezeu este, carea pogoră din ceriu și dă viață lumii.

După Evanghelie, Ectenia :

Să zicem toți din tot sufletul, **etc. Vezi pag. 82 și 83.**

Domne a-tot-stăpânitoriule, **etc.**

Miluește-ne pre noi, Dumnezeule, **etc.**

Încă ne rugăm pentru preasfințitul arhiepiscopul și metropolitul (**sau episcopul nostru, N.**).

Încă ne rugăm pentru preaînălțatul împăratul și regele nostru (**Cutare**), **etc.**

Încă ne rugăm pentru frații: preoți, ieromonachi, ierodiaconi, **etc.**

Încă ne rugăm pentru fericiții, **etc.**

Apoi intercalăm acestea. (Așa la utrenie, la vespărie și la alte rugăciuni).

Cela ce nu voești mórtea păcătoșului, ci aștepți întórcerea și pocăința lui, auzi-ne pre noi păcătoșii, carii întru pocăință ne rugăm Ție, și cu milostivire — iertând toate păcatele noastre: — auzi-ne și ne miluește.

Cela ce ridici norii de la marginele pământului, și fulgerile spre plóie le-ai făcut, poruncește acelora să slobóză pre pământ ploi cu pace și róuă aducétóre de ródă, cu lacrimi ne rugăm Ție, ca un bun: degrabă ne auzi și cu milostivire ne miluește.

Cela ce îmbraci ceriul cu nori și pământului gătești plóie, rouréză pământul cu îndestularea binecuvîntării Tale, bunule, iubitoriule de ómeni, îndurate; și trimite nóuë milele Tale cele bogate, rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce răsari sórele preste cei buni și preste cei răi, și reversi plóie preste drepti și preste cei păcătoși, caută spre noi cu milosti-

vire și înmulțește semințele, rodurile pământului cu bunătatea Ta, rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce răsari iarbă dobitócelor și verdétă spre folosul ómenilor, adapă brazdele pământului și înmulțește rodurile lui, și mântuește ómenii și dobitócele, rugămu-ne Ție, întru tot puternice Dómnne: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce Te îmbraci cu lumina ca cu o haină, întru cele înalte viețuești și spre cele smerite privești, caută cu milostivire spre poporul Tău cel ce Te-a mâniat și iubirea Ta ómeni a întăritat; și — ca un milostiv și lesne iertătoriu, — îndură-Te și miluește moștenirea Ta și oile pășunii Tale, și cu milă și cu îndurări cercetéză viea, pre carea o a sădit drépta Ta; întru frângerea inimii, cu umilință ne rugăm Ție, degrabă ne auzi și cu milostivire ne miluește.

Sfîrșitul se se facă așa:

Incă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri și fac bine, etc.
Vezi pag. 83.

Ecfonisul:

Că milostiv și iubitoriu de ómeni Dumnezeu ești, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Cântarea împărtășirii:

Plóie de bună voie vei osebi, Dumnezeule, moștenirii Tale, și a slăbit, iar Tu o ai întărit: Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Astfel se purcede la tóte cererile pentru diferitele trebuințe.

La timp de necontenirea ploilor.

La proscomedie — luând preotul o părticică — o pune pre sfîntul disc și zice:

Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, pri-mește jertfa (sacrificiul) acésta întru iertarea păcatelor nóstre, a tot poporului Tău, carii am

neliniștit iubirea Ta de ómeni, și am întăritat mânia Ta. Nu ne pierde pre noi întru mânia Ta, ci poruncește norilor să înceteze de vërsarea ploilor celor neconținute, și razele sórelui să strălucescă pe pământ, spre înmulțirea și adunarea fructelor de pre el; ca nu până în sfîrșit să ne stricăm și să ne descurajăm de amenințarea Ta, și în durere să ne stîngem.

La începutul dumnezeieștei liturgii.

Cu pace Domnului să ne rugăm. **Vezi pag. 73 și 74 și 247 și 248.**

Și celelalte ectenii obicinuite pe rînd, precum s'a arătat la neplouare.

Apoi Ectenia specială:

Pentru ca nu întru mânia îngrozirii Sale să ne împruțineze pre noi pentru păcatele și fără-de-legile nóstre, ci de mila și îndurările Sale cele din véc să-și aducă aminte și să ne miluască pre noi, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-și aducă aminte de așezământul Său cel cătră Noe, și să nu strice cu plóia cea fără-de-măsură, cu umeda și nelămurita vreme, cu vëzduhul și cu cęta cea întunecósă, pământul și pre nenorocitul Său popor; ci cu milostivire să cruțe moștenirea Sa, și să poruncască a străluci sórele la timp pe pământ, cu raze aducătoare de roduri și cu căldură, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să poruncască norilor, să înceteze de plóia cea preste măsură, și negura să se risipescă, și lumina sórelui să strălucescă, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să cruțe poporul și dobitócele și tot pământul acesta, și să nu-l strice pre el cu vërsarea ploilor celor preste măsură, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să dea moștenirii Sale senin favorabil și să se înmulțescă rodurile pământului, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca nu după păcatele noastre să răsplătescă nouă și să ne pedepsască pre noi, ci după mare mila Sa și după mulțimea îndurărilor Sale, să arete spre noi grabnică iubirea Sa de ómeni și bună-tatea, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să nu strice rodurile și semințele pământului pentru păcatele noastre, cu vërsarea ploilor celor preste măsură; ci cu ivirea seninului, să le cruce și să le crească pentru nefericitul Sëu popor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie bine primită rugăciunea noastră și să ne mântuească pre noi de fόμε, de ciumă, de cutremur, de potop, de grindină, de foc, de sabie, de venirea altor némuri, *de rësboiul cel dintre noi* și de tótă rana aducëtore de mórte, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne mântuim noi de tot necazul, *etc.*

Apëră, mântuește. Și celelalte. *Vezi pag. 74.*

După intrare, Tropariul, glas al 2-lea:

Caută cu milostivire, Dumnezeule, asupra poporului ce a greșit, și nu trece cu vederea pre cei ce cad cătră Tine întru pocăință; ci, ca un bun, miluește și degrabă ne mântuește de îngrozirea Ta cea dréptă; pentru rugăciunile Născëtorei de Dumnezeu, unule iubitoriule de ómeni.

Condac, glas al 2-lea:

Nu lăpeda, Stăpâne, până în sfârșit pre poporul Tëu cel ce a greșit, și nu depărta mila și îndurările Tale de la noi; ci — ca cela ce ești adêncul îndurărilor și noianul milostivirii — primește rugăciunile noastre și ne mântuește pre noi de mânia și nevoia ce ne-a cuprins, ca cela ce însu-Ți ești lesne iertătoriu și milostiv.

Prochimen, glas al 4-lea:

Mântuește-mă, Dumnezeule, că au intrat ape până la sufletul meu.

Stih: Cufundatu-m'am întru adêncul noroiului și nu este stare.

APOSTOLUL.

Din cartea cea cătră Romani a sfîntului apostol Pavel, cetire.

Cap. 8, vers 22:

Fraților, știm că tótă făptura împreună suspină

Caută Joi, a 3-a săptămână după Rusalii. Aliluia glas 1.

Stih: Mântuește-mă de tină

Stih: Ca să nu mă înece viforul apelor

EVANGHELIA de la Marcu. Cap. 11, vers 22:

Zis'a Domnul învățăcelilor Săi: Aveți credință în Dumnezeu; că adevăr zic voue

Caută Mercuri, a 32-a săptămână după Rusalii. După evanghelie Ectenia:

Să zicem toți din tot sufletul, etc. Pag. 82 și 83.

Și celelalte, precum se arătă la neplouare. Pag. 251.

Cele vrednice de pedepsire am făcut, și drepta judecată ne-a ajuns pre noi, Dómnne, ci Te milostivește, îndură-Te, spre poporul, ce a greșit, și-Ți întorče mânia Ta cea cu dreptate pornită asupra noastră; cu pocăință cădem cătră Tine și cu umilință Te rugăm: auzi-ne și ne miluește.

Ca să nu ne înnece pre noi, Dómnne, viforul (furia) apelor, și ca să nu strice pământul, și cu fóme să ne omóre pre noi, poporul Tău, încetază, ca un bun, vërsarea apelor, și ca un puternic, poruncește să lucescă pre pământ căldura sórelui, cu de-adinsul Te rugăm, împérate preasfinte: auzi-ne și ne miluește pre noi.

Pentru poporul Tău și pentru dobitoce poruncește vëzduhului celui întunecat și negurii celei păclóse, ca să se ridice, și razele sórelui să strălucescă, întru tot milostive Dómnne, ca nu fără de timp să ne sfêrșim; rugămu-ne Ție: degrabă ne auzi și ne miluește.

Mântuește-ne pre noi, Dómnne, de tină, de vërsarea și de înne-
careă apelor, ca să nu se stingă îndeșert zilele nóstre și anii nostri
întu suspinuri; ci adă-’Ți aminte de așezemêntul cel cătră Noe, și fă
cu noi după mila Ta; cu inimă înfrîntă Te rugăm: auzi-ne și ne
miluește.

In supërare și necaz fiind noi și întu tânguire înspăimântătóre,
cătră Tine, Domnul Dumnezeul nostru, cu umilință strigăm: Vie cătră
Tine rugăciunea nóstră, scapă din primejdie viêța nóstră, ca nu fără
de timp se ne stîngem; ci cu milostivire auzi glasul nenorocitului
Tëu popor, și cu iubirea de ómeni miluește-ne pre noi.

Nu spre curcubeu, spre semnul legăturii ce l-ai pus pre nori,
privim Dómnne, ci spre îndurările Tale; și mila Ta a o dobândi căutăm;
cătră Tine cel bogat întu milă și fără-de-mesură întu îndurări, cu inimă
înfrîntă ne rugăm Ție: Dă-ne nóuë senin potrivit (la vreme) și adu-
cëtoriu de ródă, prin schimbarea (prefacerea) vëzduhului, și degrabă,
ca un milostiv, auzi-ne și ne miluește pre noi.

Incă ne rugăm pentru ca să se-’și întórcă dinspre noi tótă mânia
Sa cea cu dreptate pornită asupra nóstră, să ne ierte tótă greșala
cea de voie și fără-de-voie, și să ne miluescă pre noi — nevredniciei
robii Săi — carii suntem cu inimă înfrîntă; să zicem toți: Dómnne,
auzi-ne și ne miluește.

Incă ne rugăm pentru ca să audă Domnul Dumnezeul nostru
glasul rugăciunii nóstre și să ne miluescă pre noi; să arete asupra
pămêntului senin priincios și să ne mângăie pre noi — robii Săi cei
întristați —; să zicem toți cu lacrimi: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce aduni apele în nori de la marginile pămêntului, cu
porunca Ta le oprește și trimite senin pre pămênt; cu umilință ne
rugăm Ție, întu-tot-milostive Stăpâne: auzi-ne și cu milostivire ne
miluește.

Cela ce chiemi apa mării, și cu puterea Ta cea întu-tot-pu-
ternică iarăși o poți opri, și poți lumina cele de sub ceriu, întu po-
căință ne rugăm Ție, întu-tot-milostive Dómnne: auzi-ne și cu iubirea
de ómeni ne miluește.

Senin de ajuns trimite, Dómnne, pe pământ, și de întristare degrabă ne scapă pre noi, întru durerea inimii ne rugăm Ție: auzi-ne, și cu îndurare ne miluește.

Cela ce cercetezi pământul și înmulțești rodurile lui, cela ce răsari iarbă dobitócelor și verdéță spre folosul ómenilor, miluește ómenii și dobitócele, contenește vërsarea ploilor celor fără de măsură, fă să strălucescă pre pământ sóre la bună vreme și poruncește să se înmulțescă rodurile lui, rugămu-ne Ție, îndurate Dómnne: auzi-ne și, ca un bun, ne miluește.

Precum ochii robilor caută la mânil stăpânilor sêi, așa ochii nostrii cu credință caută cătră Tine, Dumnezeul nostru, până când Te vei milostivi spre noi. Pentru aceea nu ne perde pre noi cu plóie preste măsură, ci cu milostivire caută spre noi cu timp senin și ne miluește.

Cela ce strălucești sórele preste cei răi și preste cei buni, și dai senin și róua bine roditóre prin buna schimbare (prefacere) a vëzduhului, spre folosul zidirei Tale, nu ne certa pre noi cu mânia Ta; ci cu milostivire înmulțește sëmënța pământului și rodurile lui. Cu de-adinsul ne rugăm Ție, iubitoriule de ómeni Dómnne: auzi-ne, și ca un îndurat, ne miluește.

Cela ce Te îmbraci cu lumina ca cu o haină, strălucește lumina sórelui pre pământ și uscă umezëla lui cea preste măsură, spre indestularea și rodirea lui, rugămu-ne Ție: auzi-ne, și cu milostivire ne miluește.

Nu pomeni fără-de-legile nóstre, Dómnne, că de vei căuta la fără-de-legi, nimenea nu va putea să stea înaintea Ta, ci degrabă se ne întimpine pre noi îndurările Tale, Dómnne, că am sërăcit fórt, ca să nu ne pedepsescă pre noi neîncetarea ploii și până în sfîrșit să ne pérză. Rugămu-ne Ție: degrabă auzi-ne, și cu milostivire ne miluește.

Nădejdea și mântuirea celor ce drept cred întru Tine, Dómnne, mântuește sfînt locașul acesta și tóte orașele și satele de ciumă, de fómete, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de venirea asupra a altor nēmuri, *de rësboiul cel dintre noi* și de tótă rana aducétóre de mórte, și milostiv, blând și lesne iertătoriu păcatelor nóstre să fii,

iubitoriule de ómeni, și ne miluește pre noi. Intórce tótă mânia Ta, care după dreptate se pornește asupra noastră; mântuește-ne pre noi de îngrozirea ce cu dreptate ne-a cuprins; luminează cu darul Tău tóte de subt ceriu spre rodirea pământului și hrana noastră. Să zicem toți cu lacrimi: Dómne sfinte, degrabă ne auzi și cu milostivire ne miluește.

Apoi continuăm cu :

Incă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri, etc. Pag. 83.

Ecfonisul :

Că milostiv și iubitoriu de ómeni, etc.

Cântarea împărtășirii :

Cătră Domnul, când m'am necăjit, am strigat, și m'a auzit. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Pentru cei ce călătoresc în cale, unul sau mulți.

La proscomedie — luând preotul o părticică — o pune pe sfântul disc și zice :

Dómne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, primește jertfa (sacrificiul) acésta întru iertarea păcatelor robului Tău (N.), și binecuvintéază călătoria lui, și trimite lui — precum óre-când robului Tău Tovie — ânger pacinic, împreună călătoriu, povățuitoriu, păzitoriu și sprijinitoriu; păzește-l pre el nevătămat de tótă întâmplarea rea, în pace, și sănétos; fă ca cu bună sporire să se întórcă, ca și prin acésta să se glorifice întru dînsul numele Tău cel de mare cuviință.

La începutul dumnezeieștei liturgii.

Cu pace Domnului să ne rugăm, etc. Vezi Pag. 73 și 74.

Și celelalte pre rînd. La locul potrivit urmază ectenia specială, precum
se arătă la neplouare. Pag. 247 și 248.

Pentru ca să miluască pre robul Său (N.), și să-î ierte lui totă greșala cea de voie și fără de voie și să binecuvinteze călătoria lui, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-î trimită lui ânger pacinic, împreună călătoriu, povățuitoriu, păzitoriu, folositoriu, sprijinitoriu, păzindu-î nevătămat de totă întîmplarea rea, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-î acopere pre dînsul și nevătămat să-î păzască de totă năvălirea dușmanilor și de încunjurare, și fără de păcate să fie mergerea și întorcerea lui, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca călătoria lui să fie fără de păcat, să se întorcă sănătos, îndestulat și plin de totă cucernicia și cinstea, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-î păzască pre dînsul nevătămat și neînvins de toți vîzuții și nevîzuții dușmani și de atacul ômenilor răi și vicleni, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să se binecuvinteze cu darul Său bunul lui scop, și cu buna sporire să facă cele spre folos sufletului și trupului, Domnului să ne rugăm.

Cele obicînuite:

Pentru ca să ne mîntuim noi de tot necazul, etc. Pag. 74 și 249.

Apără, mîntuește, miluește. **Și celelalte.**

După intrare, Tropariul, glas al 2-lea:

Calea și adevărul fiind, Christóse, pre ângerul Tău împreună călătoriu trimite-î acum spre pază robului Tău, precum ôre când lui Tovie, și păzește-î nevătămat de tot răul, spre mărirea Ta întru tóte cu buna sporire. Pentru rugăciunile Născătoare de Dumnezeu, unele iubitoriule de ômeni.

Condac, glas al 2-lea:

Cela ce ai călătorit împreună cu Luca și cu Cleopa în Emaus, Mântuitoriule, călătorește și acum cu robul Tău ce vrea să călătorească, ferindu-1 pre el de tot răul și încunjurarea: că Tu toate câte voești le și poți, ca un iubitoriu de oameni.

Prochimen, glas al 4-lea:

Arătă-mi mie, Dómnne, calea în care voi merge, căci către Tine am ridicat sufletul meu.

Stih: Scóte-mă de la dușmanii mei, Dómnne, către Tine am scăpat.

APOSTOLUL.

Din faptele Apostolilor, cetire.

Cap. 8, Stih 26:

In zilele acelea ângerul Domnului a zis către Filip

Caută Joi, a 3-a săptămână după Paști. Aliluia, glas al 2-lea:

Stih: De la Domnul pașii omului se îndreptază, și calea lui o va voi fórté.

Stih: Descopere către Domnul calea Ta, și nădăjduște spre dînsul, și el va face.

EVANGHELIA dela Ioan. Cap. 14, vers 17.

Zis-a Domnul învățăceilor Săi, se nu se turbure inima vóastră

Caută Vineri, a 6-a săptămână după Paști. După Evanghelie, Ectenia:

Să zicem toți din tot sufletul și din tot cugetul, etc. Pag. 82 și 83.

Și celelalte, precum se arătă la neplouare. Pag. 251.

Dómnne, cela ce îndreptezi pașii omenești, caută cu milostivire spre robul Tău (N.), și-1 iartă lui tótă greșala cea de voie și cea

fără de voie, binecuvinteză-ți bunul scop și întreprinderile călătoriei lui, îndrepteză-le; cu de-adinsul Te rugăm: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce ai scăpat cu preamărire pre Iosif de răutatea fraților săi, și în Egipt pre dînsul l-ai povățuit, și cu binecuvîntarea bunătății Tale se sporască în toate l-ai făcut, — și pre robul Tău acesta ce va să călătorească, binecuvinteză-l și fă, ca să fie călătoria lui fără de smintelă și cu bună sporire; rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce ai trimis lui Isaac și lui Tovie ânger împreună călătoriu, și călătoria aceloră pacinică o ai făcut, și acum, preabunule, trimite ânger pacinic robului Tău acestuia, ce se roagă Ție prin noi, ca să-l conducă pre el spre tot lucrul bun, să-l apere pre el de dușmanii văzuți și nevăzuți și de totă întîmplarea rea, ca sănătos, cu pace, și cu bună sporire întorcîndu-se, să Te laude pre Tine; din totă inima ne rugăm Ție: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce cu Luca și cu Cleopa împreună ai călătorit la Emaus, și prin minunata Ta cunoștință veseli i-ai făcut să se întorcă la Ierusalim, călătorește și acum, cu darul și dumnezeesca Ta binecuvîntare, cu robul Tău acesta, carele prin noi cu de-adinsul se roagă Ție, și fă să sporască întru tot lucrul bun spre mărirea preasfîntului Tău nume, și cu bună sporire păzindu-l sănătos, și întorcîndu-l în pace la casa lui, ca un întru-tot-îndurat și dătătoriu de bine, ne rugăm Ție: degrabă ne auzi și cu milostivire ne miluește.

Cântarea împărtășirii:

Știe Domnul calea celor fără de prihană și moștenirea lor în veci va fi. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Pentru cei bolnavi.

La proscomedie — luând preotul o păticeică — o pune pre sfîntul disc și zice:

Domne Iisuse Christóse, Dumnezeuul nostru, primește jertfa acésta întru iertarea păcatelor robului Tău (N.), și — ca un îndurat — cu drépta Ta

cea întru-tot-puternică, stinge-'i focul ce l-a cuprins, încetéză-'i bóla, și cu milostivire îl ridică din patul durerii, întru mărirea numelui Tău.

La începutul dumnezeeeștei liturgii.

Cu pace Domnului să ne rugăm; și celelalte, precum se arătă la neplouare. *Vezi pag. 73 și 74, 247 și 248.*

Pentru ca să se ierte tótă greșala cea de voie și fără de voie a robului Său (N.), și milostiv să-'i fie lui, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să se stingă focul și să înceteze bóla, și cu milostivire să vindece neputințele lui, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca în grabă, ca pre fiiul sutașului, ca pre fiica Hananiencei, și ca pre sócra lui Petru, cu cuvîntul puterii Sale, cu milă să-'l vindece și din patul durerii să-'l ridice pre dînsul, Domnului să ne rugăm.

Pentru îndurarea milei Sale, păcatele tinerețelor și ale neștiinței lui și ale părinților lui, să nu le pomenescă, ci cu milostivire sănătate lui să-'i se dăruescă, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca — precum ore când pre slăbănogul cu cuvîntul darului Său celui dumnezeesc l-a ridicat — degrabă și pre neputinciosul Său rob din patul durerii să-'l ridice și sănătos să-'l facă, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să nu trecă cu vederea rugăciunea cea cu de-adînsul a robului Său, carele acum prin noi se rógă, ci cu milostivire să-'l auză pre el, și blând și lesne iertătoriu să-'i fie lui bunul și iubitoriul de ómeni Dumnezeu, și sănătate să-'i dea lui, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-'l cerceteze pre el cu cercetarea sfîntului Său Duh, să-'l vindece de ori-ce neputință și de bóla ce l-a cuprins pre el pentru mărirea numelui Său, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca cu milostivire — ca și pre Hananianca — să auză și glasul rugăciunilor noastre, ale nevrednicilor robilor Săi, ce strigăm cătră dînsul, și — ca pre fiica ei — să miluască și să vindece și pre bolnavul robul Său (N.), Domnului să ne rugăm.

Cele obicinuite:

Pentru ca să ne mântuim noi de tot necazul, etc.

Apără, mântuește, miluește; și celelalte. Pag. 74 și 249.

După intrare, Tropariul, glas al 4-lea:

Unule, cela ce ești grabnic spre ajutoriu, Christóse, arătă de sus grabnică cercetarea robului Tău celui ce pătimește; mântuește-l de bólele și de durerile cele amare și-l ridică pre el, ca să-Ți cânte Ție și să Te mărescă neîncetat; prin rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, unele iubitoriule de ómeni.

Condac, glas al 2-lea:

Pre cela ce zace în patul durerilor și cu rana morții este rănit — precum óre-când pre sócra lui Petru, Mântuitoriule, o ai ridicat și pre slăbănogul ce se purta în pat — așa și acum cu milostivire pre cel ce suferă cercetază-l și-l vindecă; că Tu singur ești cela ce ai purtat neputința și durerea némului nostru, și toate le poți, ca un mult milostiv.

Prochimen, glas al 6-lea:

Miluește-mă, Dómnne, că neputincios sunt; vindecă-mă, Dómnne, că s'au turburat ósele mele.

Stih: Că nu este întru mórte cela ce Te pomeneste pre Tine, Dómnne.

APOSTOLUL.

Din sobornicesca carte a sfântului apostol Iacob, cetire.

Cap. 5, vers 10.

Fraților, luați pildă de patimă rea

Caută Iulie 20. Aliluia, glas 8.

Stih: Dómnne, nu cu urgia Ta să mă mustri pre mine.

Stih: Mântuește-mă pentru mila Ta.

EVANGHELIA de la Mateiu. Cap. 8, vers 25.

In vremea aceea întrând Iisus în Capernaum...

Caută Duminecă, a 4-a săptămână după Pogorîrea sfîntului Duh:
După Evanghelie, Ectenia:

Să zicem toți din tot sufletul; și celelalte pre rînd, precum
să arătă la neplouare. Vezi: Pag. 82, 83 și 251.

Ectenia specială:

Doctorul sufletelor și al trupurilor, cu umilință și zdobire de
inimi cădem cătră Tine și suspinând strigăm Ție: Vindecă durerea,
tămăduște patimile sufletului și ale trupului robului Tău (N.), și, ca
un bun, iartă-î lui tótă greșala cea de voie și fără de voie, degrabă
ridică-î pre el din patul durerii; rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce nu voești mórtea păcătosului, ci se se întorcă și se fie
viu, îndură-Te, milostive, și miluește pre robul Tău (N.), contenește-î
bóla, slăbește-î tótă patima și tótă neputința, încetază-î rēcêla, potol-
lește-î ferbințêla, tinde mîna Ta cea tare și-î ridică din patul durerii,
— precum óre-când pre fiica lui Iair — și sănătos îl arătă; rugămu-ne
Ție: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce cu atingerea Ta ai vindecat pre sócra lui Petru —
fiind aprinsă de friguri — și acum pre robul Tău, cela ce pătimeste
cumplit, vindecă-î, degrabă dându-î lui sănătate; cu de-adinsul ne
rugăm, izvorule al vindecărilor: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce ai primit lacrimile lui Ezechie, ale lui Manasi, pocăința
Ninevitenilor, mărturisirea lui David și degrabă i-ai miluit pre ei, —
și a noastră rugăciune, ce se aduce Ție cu umilință, primește-o, întru
tot bunule împérate, și, ca un îndurat, miluește pre robul Tău, cela
ce cumplit bolește, dăruindu-î lui sănătate; cu lacrimi ne rugăm Ție,
izvorule al vieții și al nemuririi: auzi-ne și degrabă ne miluește.

Incă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri, etc. Vezi: Pag. 83.

Ecfonisul:

Că milostiv și iubitoriu de ómeni

Cântarea împărtășirii:

Vindecă-mă, Dómnne, că s'au turburat ósele mele, și sufletul meu s'a turburat fórte. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Pentru dușmanii cei ce ne urăsc și ne asupresc pre noi.

La proscodie — luând preotul o părticică — o pune pe sfântul disc și zice:

Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, primește de la noi, nevrednicii robii Tăi, jertfa acésta, și — iertându-ne nóuë tóte greșalele nóstre — adu-'Ți aminte de toți dușmanii nostri, cei ce ne urăsc și ne asupresc pre noi, și nu răsplăti lor după faptele lor, ci după mare mila Ta îi întórce pre dînșii: Pre necredincioși cătră drépta credință, iar pre credincioși, ca să se abată de la rău și să facă bine; ca nici unul dintr'înșii să nu péră pentru noi nevrednicii. Iar pre noi și sfînta Ta biserică, cu tăria Ta cea întru tot puternică, de tot răul și îmbulzéla cu milostivire ne scapă.

La începutul dumnezeestei liturgii.

Cu pace Domnului să ne rugăm; și celelalte, precum se arétă la neplouare. Vezi: Pag. 73, 74 și 247, 248.

Ecteniile speciale:

Pentru ca să ierte tóte greșalele nóstre, și cu milostivire să ne mântuésacă pre noi de tótă îmbulzéla dușmanilor nostri, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să nu răsplătescă dușmanilor nostri după faptele lor, nici după vicleșugul născocirilor lor, ci ca să-și întorcă pre dînșii de la răutatea lor cea mare, spre facerea de bine și dragoste, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să se întorcă necredincioșii către dreapta credință și evlavie, iar credincioșii să se întărescă în buna credință; și totă inimiția și ura, în iubirea de frați, în pace și în dragostea cea desăvârșită să se prefacă, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca nici unul dintre dînșii să nu pără pentru noi, ci cu darul Tău să-și facă pre toți, ca să se abată dela rău și să facă bine, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să se desrădăcineze dintre noi totă dușmănia, ura, și ori-ce răutate; iar dragostea nefățarnică și viața cea cu fapte bune întru sporirea credinței să se înrădăcineze, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să nu-și lase pre dînșii pentru noi a peri, nici pre noi pentru dînșii, ci pre toți la cunoștința adevărului să ne aducă, și cu darul său să ne mântuească, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne mântuim noi de tot necazul, etc. Pag. 74, 249.

Apără, mântuește, miluește, și celelalte, etc.

După intrare, Tropariul, glasul al 4-lea:

Iubitoriule de suflete Dómnne, care Te-ai rugat pentru cei ce Te-au răstignit pre Tine și ai poruncit robilor Tăi să se róge pentru contrari, — pre cei ce ne urăsc și ne asupresc pre noi iartă-ți și povățuește-ți să se abată de la tot răul și vicleșugul, și să viețuească spre iubirea de frați și spre facerea de bine; cu smerenie aducem această rugăciune, ca într'un glas și într'un cuget să Te mărim pre Tine, unule iubitoriule de ómeni.

Condac, glasul al 5-lea:

Precum întâiul Tău mucenic Stefan, pentru cei ce-l ucideau pre dînsul, Te ruga pre Tine Dómnne, și noi căzînd ne rugăm: Pre toți cei ce ne urăsc și ne asupresc pre noi iartă-ți, ca nici unul dintr'înșii pentru noi să nu pără, ci toți cu darul Tău să se mântuească, Dumnezeule întru tot îndurate.

Prochimen, glasul al 4-lea:

Ca să se întorcă contrarii mei înapoi, ori în ce zi Te voiui chiema.

Stih: Spre Domnul am nădăduit, nu mă voiui teme, ce-mi va face mie omul.

APOSTOLUL.

Din cartea cea către Romani a sfântului apostol Pavel, cetire.

Cap. 15, Stih 1:

Fraților, datori suntem noi cești tari

Caută: Duminecă, a 7-a săptămână după Rusalii. Aliluia, glas 6:

Stih: Dumnezeu este scăparea și puterea noastră.

Stih: Ajutoriu întru supărările cele ce ne-au aflat pre noi foarte.

EVANGHELIA de la Mateiu, Cap. 5, vers 42.

Zis-'a Domnul: Celuia ce cere de la tine dă-i . . .

Caută: Sâmbătă, 1-a săptămână după Rusalii. După Evanghelie, Ectenia:

Să zicem toți din tot sufletul; și celelalte, precum se arătă la neplouare. Vezi: Pag. 82, 83 și 251.

Ecteniile speciale:

Porunca Ta, Mântuitoriule, ca „să iubim pre dușmanii nostri, și bine să facem celor ce ne urăsc pre noi“, după putere a o plini cu de-adinsul ne rugăm; întorce, ca un milostiv, vicleșugul tuturor contrariilor nostri spre dragoste și spre împăcare și spre totă bunătatea și gândul lor spre biserica Ta, ca nu în răutățile lor să péră, rugămu-ne Ție, întru-tot-milostive Dómnne: auzi-ne și ne miluește.

Stăpâne iubitoriule de ómeni, cela ce Te-ai rugat pentru cei ce Te-au răstignit pre Tine, întorce și pre dușmanii, carii ne supără de la răutatea lor, către viața cea cu fapte bune, ca nici unul pentru noi să nu péră, ci toți cu căință să ne mântuim, rugămu-ne Ție, iubitoriule de suflete Dómnne: auzi-ne și ne miluește.

Pre necredincioșii dușmanii nostri către drépta credință și evlavie îi întorce, iar pre credincioși în pacea și iubirea de frați, întru

tot milostive Dómnne, fi ține, ca cu dragoste și în unire — plinind poruncile Tale — pre Tine, dătătoriule de bine al tuturor, să Te mărim; rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Impreună cu Stefan strigăm Ție: Dómnne, Dumnezeule al izbândirilor, nu ținea în sémă păcatul dușmanilor celor ce ne urăsc și ne asupresc pre noi, ci după mare mila Ta spre pocăință fi întorce și-i miluește pre ei; iar pre noi — răsipind meșteșugirile lor cu drépta Ta cea a-tot-puternică — scóte-ne și ne mântuește de tot răul și nenorocirea și de sfatul lor cel viclén; rugămu-ne Ție, întru tot puternice împérate: degrabă ne auzi și cu milostivire ne miluește.

Incă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri, etc. Pag. 83, 252.

Ecfonisul:

Că milostiv și iubitoriu de ómeni, etc.

Cântarea împărtășirii:

Scóte-mă de la contrarii mei, Dumnezeule, și de cei ce se scólă asupra mea mă mântuește. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Pentru cei ce sunt în închisori.

La proscomodie — luând preotul o părticică — o pune pe sfântul disc și zice:

Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, cela ce ai eliberat pre sfântul apostol Petru din legături și din temniță, fără de nici o vătămare, cu umilință ne rugăm Ție: Primește cu milostivire jertfa acésta întru iertarea păcatelor robului Tău (N.), carele este închis în temniță, și cu rugăciunile aceluia, ca un iubitoriu de ómeni, cu drépta cea întru tot puternică din legături și închisori și din ori-ce împrejurări grele eliberéză-l.

La începutul dumnezeieștei liturgii.

Cu pace Domnului să ne rugăm : și celelalte, precum se arătă la neplouare. Pag. 73, 74 și 247, 248. .

Ecteniile speciale :

Pentru ca să-î se ierte robului Tău (N.) toate greșalele lui, și milostiv și lesne iertătoriu să-î fie lui, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca degrabă să auză glasul rugăciunii noastre, și din legături și din temniță să-î scotă pre el, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca — precum ore-când rugăciunea cea căldurósă, ce făcea biserica pentru Petru — și rugăciunea noastră cu milostivire să o auză, și din temniță și din închisóre să scotă pre robul Său, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca, după mulțimea îndurărilor și mila Sa, să scape de totă primejdia și să elibereze pre robul Său, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să facă milă cu robul Său, și din totă nevoia, primejdia și închisórea, ca — precum ore-când pre Iosif în Egipt — cu puterea Sa să-î elibereze și pre dînsul, Domnului să ne rugăm.

Continuarea de la pag. 74 și 249.

Pentru ca să scăpăm noi de tot necazul

Apără, mântuește, miluește ; și celelalte.

După intrare, Tropariul, glasul al 2-lea :

Dumnezeule întru tot îndurate, cela ce pre Manasi prin rugăciune 'l-ai eliberat din legături și din amare închisori, și pre robul Tău (N.), carele prin noi acum se rógă, scapă-î din închisóre și din temniță și din tot răul și primejdia, ca un iubitoriu de ómeni.

Condac, glasul al 5-lea :

Ca un izvor al îndurării și noian al bunătății, Christóse Dumnezeule, nu trece cu vederea pre cei ce sunt în supărări și în nevoi, și carii cu credință Te chiamă pre Tine ; ci — ca un îndurat — miluește-î și din închisóre degrabă eliberéză-î, ca să cânte Ție : Aliluia.

Prochimen, glasul al 7-lea:

Scóte din temniță sufletul meu, ca să se mărturisescă numelui Tău.

Stih: Ia aminte spre rugăciunea mea, că m'am smerit foarte.

APOSTOLUL.

Din faptele sfinților apostoli, cetire.

Cap. 12, vers 1.

In zilele acelea pus'-a Irod mânilor, etc.

Caută: Aprilie în 23. Aliluia, glasul al 7-lea:

Stih: Dintru adâncuri am strigat către Tine Dómnor, Dómnor auzi glasul meu.

Stih: Fie urechile Tale luând aminte spre glasul rugăciunii mele:

EVANGHELIA de la Ioan. Cap. 8, vers 31.

Zis'-a Domnul către Iudeii cei ce crezuse întru dînsul: De veți petrece întru cuvîntul Meu, cu adevărat învățacei ai Mei sunteți, etc.

Caută: Sâmbătă, a 4-a săptămână după Paști. După Evanghelie, ectenia:

Să zicem toți din tot sufletul; și celelalte, precum s'a arătat la neplouare. Pag. 82, 83 și 251.

Ecteniile speciale:

Cela ce ai scos pre Petru din legături și din temniță, și nevătămat 'l-ai redat bisericei Tale, Christóse, miluește, ca un milostiv, și pre robul Tău, care se rógă Ție prin noi, și din închisóre scapă-'l; rugămu-ne Ție, întru tot milostive Mântuitoriule: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce scapi pre sêracul de cel puternic și pre nenorocitul care n'are ajutoriu, eliberéază, ca un milostiv, și pre cela ce este în primejdie, în închisóre, în temniță și în legături; cu deadinsul ne rugăm: degrab' ne auzi, și — ca un îndurat — ne miluește.

Cela ce minunat ai eliberat óre-când în Egipt pre Iosif din închisóre și din amara primejdie, eliberéză și acum pre cela ce Te chiamă pre Tine, prin noi; rugămu-ne Ție, Mântuitoriule milostive: auzi-ne și degrabă ne miluește.

Incă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri. **Pag. 83 și 252.**

Ecfonisul:

Că milostiv și iubitoriu de ómeni, **etc.**

Cântarea împărtășirii:

Ca să între înaintea Ta suspinul celor ferecați, după mărirea brațului Tău, păzește pre fiii celor omorâți. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Pentru năvălirea varvarilor.

La proscomodie — luând preotul o părticică — o pune pe sfântul disc și zice:

Dómne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, primește jertfa acésta, întru iertarea păcatelor a tot poporului Tău, și caută cu milostivire spre ajutoriul creștinilor, și sfarmă degrabă sub piciórele lor cu puterea Ta tóte limbile cele fără de Dumnezeu, ce voesc răzbóe.

La începutul dumnezeeeștei liturgii:

Cu pace Domnului să ne rugăm; și celelalte precum se arétă la neplouare. **Vezi: pag. 73, 74 și 247, 248.**

Ecteniile speciale:

Pentru ca să ne ierte tóte păcatele, prin care am întăritaturgia Lui, ce este asupra nóstră și iubirea Lui de ómeni am mâniaț, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie milostiv, bun păciuatoriu, și lesne iertătoriu, robilor Săi, și să se întorcă de la noi totă mânia, care cu dreptate este pornită asupra noastră, și să ne miluască pre noi, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca degrabă să se întorcă înapoi, și în fugă să se prefacă îndrăznirea dușmanilor nostri, și — călcați fiind în picioarele oștilor noastre — să se supue, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca degrabă să se sfarme puterea și îndrăsnirea dușmanilor, celor ce se pornesc asupra noastră, și frica, cutremurul, spaima și înpuținarea sufletului să cuprindă inimile lor; iar armatei noastre biruință asupra lor și vitejie cu puterea Sa să dea, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să caute spre plângerea și suspinul și tânguirea poporului Său, și spre pustiirea moștenirii Sale, ce vine acum de la cei de alt neam, și să sfarme și să sdrobască puterea lor cea cu dușmănie, și biruință și putere credincioșilor Săi asupra lor să dea, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să dea putere, tărie și vitejie oștei celei numite cu nume creștinesc, și să întărescă brațul lor asupra dușmanilor, ce se luptă cu noi, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca — precum se stinge fumul — să se stingă dușmanii nostri, și — precum se spulberă praful de puterea vântului — așa să péră taberile barbarilor în fața oștilor noastre creștinești, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să trimită urgie, mânie, supărare și ângeri răi asupra tuturor păgânilor, ce se scolă asupra noastră, ca să-i pérză pre dînșii și să surpe împărăția și stăpânia lor, și să curățescă pământul poporului Său, pentru mărirea numelui Său, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fie calea dușmanilor celor ce vin asupra noastră întunec și alunecare, și ângerul Domnului să-i gonască și să-i necăjască pre dînșii, și să-i dea pre dînșii în mâinile ostașilor iubitori de Christos, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne păzescă nevătămați și neînvinși de tot răul, ~~imbulz~~ela și cruzimea dușmanilor, și cu milostivire să dea credincioșilor Săi puternică biruință și îndrăznire împotriva tirăniei lor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne scape pre noi de tot necazul, *etc. Pag. 74 și 249.*

Apără, mântuește, miluește, *etc. Și celelalte.*

Ecfonisul:

Că milostiv, și iubitoriu de ómeni, *etc.*

După intrare, Tropariul, glasul al 4-lea:

Degrabă să ne întimpine pre noi îndurările Tale, Dómnne, că am sērăcit fórte; ajută-ne nóuă, Dumnezeule Mântuitoriu nostru, pentru mărirea numelui Tău; Dómnne, scapă-ne pre noi și curățește păcatele nóstre, pentru numele Tău.

Condac, glasul al 4-lea:

Cela ce Te-ai înălțat pre cruce de bună voie, poporului Tău celui nou numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruește-î, Christóse Dumnezeule; veselește cu puterea Ta pre preainălțatul împăratul și regele nostru, dăruindu-î lui biruință asupra contrarilor, avēnd ajutoriu Tău, armă de pace, nebiruită biruință.

Prochimen, glasul al 4-lea:

Să se scóle Dumnezeu și să se risipescă dușmanii Lui.

Stih: Precum să stînge fumul, să se stîngă, *etc.*

APOSTOLUL.

Din cartea a dóua cătră Efeseni, a sfîntului apostol Pavel, cetire.

Cap. 2, Stih 4.

Fraților, Dumnezeu bogat fiind întru milă, *etc.*

Caută: Dumineca 23-a după Rusalii. Aliluia, glas 6.

Stih: Dumnezeule, venit'-au némurile.

Stih: Pus'-au cadavrele (stârvurile) robilor Tăi mîncare pasărilor.

EVANGHELIA de la Marcu. Cap. 11, vers 51.

Zis'-a Domnul învățăceilor Săi: Aveți credință în Dumnezeu, etc.

Caută: Mercurea 17-a după Rusalii. După Evanghelie, Ectenia:

Să zicem toți din tot sufletul; și celelalte. Pag.: 82, 83 și 251.

Ecteniile speciale:

Plângere cu vărsare de lacrimi, jale și măhnire vrednică de tânguire, ne-au cuprins pre noi, Dómnne; pentru aceea cătră Tine — unul Dumnezeu nostru — cu umilință și cu inimă înfrintă strigăm: Grăbește, — ca un milostiv — a ne ajuta până ce nu ne robim; cu de-adinsul ne rugăm Ție, ajutoriul nostru: auzi-ne și ne miluește.

Cu milostivire caută, Dómnne, cu ochiul cel a-tóte-vězătoriu și vezi, că au venit păgânii în moștenirea Ta, și au pângărit biserica Ta cea sfântă; pus'-au cadavrele (stârvurile) robilor Tăi mâncare păsărilor ceriului; trupurile celor cuvioși ai Tăi fiarelor pământului; se vearsă sângele lor ca apa și nu este cine se-'i îngrope; milosti-vește-Te deci și pornirea lor o risipește, și sub picióarele iubitorilor de Christos ostași degrabă o supune; rugămu-ne Ție, celui tare în războie: auzi-ne și ne miluește.

Greșit'-am și fără-de-lege cu toții am făcut, și îndurarea milostivirii Tale, Stăpâne, prin nebunia noastră în mânia o am prefăcut; și pentru această pradă barbarilor celor fără-de-lege ne-am dat; deci conținește, îndelung răbdătoriule; și frica Ta, care este în noi, fie-ne spre pocăință; și de îmbulzela cumpliților dușmani degrabă ne mântuește; rugămu-ne Ție, celui grabnic spre ajutoriu și tare apărare: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce ai dăruit biruință puternică lui Moisi asupra lui Amalic, și lui Samson asupra celui de alt nēm, și lui David asupra lui Goliat; și acum — ca un puternic și tare — sfarmă puterea și tăria dușmanilor, ce se scólă asupra noastră, și pornirea cruzimei lor — în spaimă și în fugă prefăcându-o — o zdrobește, și sub picióarele iubitorilor de Christos ostași o supune; rugămu-ne Ție, celui ce sfarmi resbóiele cu braț înalt: auzi-ne și ne miluește.

Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri. Pag.: 252.

Ecfonisul:

Că milostiv și iubitoriu de ómeni, etc.

Cântarea împărtășirii:

Dómne ridică puterea Ta, și vin'ó, ca să ne mântuești pre noi.
Aliluia, Aliluia, Aliluia.

La bóle epidemice.

Pentru încetarea morții celei subite.

La proscomedie — luând preotul o părticică — o pune pe sfântul disc și zice:

Dómne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, primește jertfa acésta spre iertarea păcatelor nóstre, ale nevrednicilor robilor Tăi, carii am măniat bunătatea Ta cu fără-de-legile nóstre, și buna Ta milostivire o am întăritat; să nu întri la judecată cu robii Tăi, ci întórce de la noi mânia Ta cea gróznică, care cu dreptate este pornită asupra nóstră; încetéză îngrozirea cea perzétóre; oprește sabia Ta cea gróznică, carea nevězut fără de vreme ne taie pre noi; și Te milostivește asupra robilor Tăi, ce sunt în suferințe și mizerie, și nu ne da pre noi morții, carii în pocăință, cu inimă înfrîntă, și cu lacrămi cădem cătră Tine, Dumnezeul nostru, îndura-Te, bunule, și lesne iertătoriule.

La începutul dumnezeieștei liturgii.

Cu pace Domnului să ne rugăm; și celelalte, precum se arată la neplouare. Vezi pag.: 73, 74 și 247, 248.

Ecteniile speciale:

Pentru ca să nu-și aducă aminte de fără-de-legile și smintelile noastre, ale păcătoșilor și nevrednicilor robilor Săi; ci cu milostivire să ne curățescă păcatele noastre, și să-și întorcă mânia Sa cea cu dreptate pornită asupra noastră, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca nu cu urgia Sa să ne mustre, nici cu mânia Sa să ne pedepsescă pre noi; ci să-și aducă aminte, că trup suntem și sufletul eșind nu să mai întorțe; ci cu milostivire să ferescă de morțe sufletele noastre; și întru mânie să-și aducă aminte de milă, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să nu între la judecată cu robii Săi; ci să caute spre fără-de-legile noastre, să le curețe, și să fie milostiv, și să ferescă pre ómenii cei fără-de-nădejde, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-și aducă aminte de îndurările și de milele Sale, că din véc sunt, și păcatul tinereții și al neștiinței să nu-l pomenescă, ci să ne miluescă pre noi, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să audă din casa Sa cea sfântă glasul nostru, și să tămăduescă durerile morții, care ne-au cuprins; și păraele fără-de-legii, ce ne turbură, să le usuce, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca degrabă să ne scotă pre noi din lanțurile morții, care ne-au apucat; și din durerile iadului, care ne-au cuprins, să ne scape pre noi, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca cu milostivire să prelungescă robilor Săi timpul căinței; și să nu ne taie fără de timp, ca pre un smochin neroditoriu, ci cu milostivire să sape împrejur, și să pue hrana (gunoiul) milei, așteptând cu iubire de ómeni fructul pocăinței și al întórcerii, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne ridice din porțile morții, și cu milostivire până nu perim să întorcă de la noi sabia cea scósă, și arcu cel întins, care cu drept sunt ridicate asupra noastră, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să auză rugăciunea noastră, și cererea noastră să o socotască, și lacrimile noastre să nu le trecă cu vederea; ci să ne ușureze, spre a ne odihni înainte de a ne duce și a nu mai fi, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne scape pre noi de tot necazul, etc.

Apără, mântuește, miluește, și celelalte. Pag.: 74 și 249.

După intrare, Tropariul, glasul al 2-lea:

Întru mânia Ta, Dumnezeule; adu-Ți aminte de îndurările Tale, că praf și țărână suntem, duh ce iese și nu se întorce; și să nu ne cerți pre noi cu urgia Ta, ca să nu perim până în sfârșit; ci ferește sufletele noastre, ca un iubitoriu de oameni.

Condac, glasul al 6-lea:

Durerile iadului ne-au încunjurat pre noi, și umbra morții ne-au acoperit, și ca căra de foc se topesc zilele noastre de fața mâniei Tale, Dómnne; ci, ca un îndurat, în mânie adu-Ți aminte de milă și cruță poporul Tău, ca — fiind vii — cu pocăință să Te lăudăm pre Tine, iubitoriile de oameni.

Prochimen, glasul al 4-lea:

Dómnne nu cu urgia Ta ne muștră pre noi, nici cu mânia Ta ne cértă pre noi.

Stih: Că săgețile Tale s'au înfipt în mine, și ai întărit preste mine mâna Ta.

APOSTOLUL.

Din cartea cea către Evrei, a sfântului apostol Pavel, cetire.

Cap. 12, vers 6:

Fraților, pre carele iubește Domnul îl cértă, și bate pre tot fiiul ...

Stih: Cuprinsu-ne-au durerile morții, și rîurile fără-de-legii ne-au turburat fórtē.

Stih: Durerile iadului m'au încunjurat; întîmpinatu-m'au la-
țurile morții.

EVANGHELIA de la Luca. Cap. 13, vers 1.

In vremea aceea, venit'-a óre-care cătră Iisus, spuindu-'i lui de Galileeni . . .

Caută: Joi, în săptămâna 25-a după Rusalii. După Evanghelie, Ectenia:

Să zicem toți din tot sufletul; și celelalte, precum se arătă la neplouare. Vezi pag.: 82, 83 și 251.

Ectenia specială:

Greșit'-am și fără-de-lege am făcut, și pentru acésta mânia Ta cea dréptă ne-au ajuns pre noi, Dómne Dumnezeul nostru, și umbra morții ne-au încunjurat pre noi și de porțile iadului ne-am apropiat; deci cătră Tine, Dumnezeul nostru, în durerea nóstră cu umilință strigăm: Fie-'Ți milă de poporul Tău, și nu-'l pierde până în sfêrșit; cu umilință ne rugăm Ție, auzi-ne și ne miluește.

Dómne, cea ce stăpânești mórtea și viéța, nu da morții pre robii Tăi, ci contenește de la noi mânia și urgia Ta, pentru că per ca fumul zilele nóstre. Răniți suntem; ca iarba s'a uscat tăria nóstra, și perim până în sfêrșit pentru păcatele nóstre; fie-'Ți milă de robii Tăi; în pocăință cu lacrimi ne rugăm Ție: auzi-ne și ne miluește.

Adu-'Ți aminte, Dómne, că trup suntem, duh ce iese și nu se întórce, și cu milostivire întórce mânia Ta cea cu dreptate pornită asupra nóstră, cu carea — ca cu o sabie fără-de-vreme — ne tai pre noi; slăbește bóla și încetéză rana carea degrabă ne pierde; că nu morții Te vor lăuda pre Tine, nici toți cei ce se pogórá în iad, ci noi cești vii Te lăudăm; și cu durerea inimei suspinând ne rugăm Ție: auzi-ne și ne miluește.

Mai mult de cât toți am greșit Ție și fără-de-lege am făcut, Stăpâne; dar și de n'am căștigat încă pocăință, primește gândul nostru în locul ei; și schimbându-Te spre milă — ca un preaputernic — mântu-este pre robii Tăi de bóla cea-de-mórte și de cumplitele dureri; cu lacrimi suspinând ne rugăm Ție: degrabă ne auzi și ne miluește.

Să nu-Ți aduci aminte de fără-de-legile și nedreptățile poporului Tău, și să nu întri la judecată cu robii Tăi, nici să Te abați de la ei cu mânia; că de vei căuta la fără-de-legi, Dómnne, cine va suferi? că praf și țărână suntem, și ca o nimica înaintea Ta; ci — ca un îndurat și de ómeni iubitoriu — milostivește-Te, și nu ne pierde pre noi în mânia Ta cu fără-de-legile nóstre; rugămu-ne Ție, preabunule Dumnezeu: auzi-ne și ne miluește.

Cela ce nu voești mórtea păcătoșilor, ci să se întórcă și să fie vii, ca un izvor de viéță, fă-ne vii și pre noi cei vrednici de mórte, după judecata Ta cea dréptă; că Tu ești Dumnezeu cel ce stăpânești viii și morții, și nu ne pierde cu mânia îngrozirei Tale; cu voce tare întru amărăciunea inimii și cu lacrimi ne rugăm Ție: auzi-ne și ne miluește.

Cu milostivire caută, Dómnne, spre réutatea poporului Tău și Te milostivește și poruncește ângerului — celui ce și-a atins mâna sa să ne pérză pre noi pre toți, precum ai poruncit odinióră în zilele lui David, — să înceteze și acum și să-și opréscă mâna sa, ca să nu ne pérză pre noi până în sfêrșit; că și noi în pocăință mărturisindu-ne, ca David, strigăm Ție: Greșit'am și fără-de-lege am făcut, și nu suntem vrednici nici de milostivirea Ta, dar Tu însu-Ți — ca un îndurat, fiind îmblânzit de singură milostivirea Ta — arétă milele Tale cele de demult și ferește poporul și oile turmei Tale; rugămu-ne Ție: degrabă ne auzi și ne miluește.

Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri, etc. Pag.: 83 și 252.

Ecfonisul:

Că milostiv și iubitoriu de ómeni, etc.

Cântarea împărtășirii:

Încungiuratu-m'au durerile morții; scârbă și durere m'au aflat; și numele Domnului am chemat. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Rugăciunile pentru ciumă sunt în Euhologiu (Molitfelnic).

Mulțămire pentru câștigarea cererii și pentru totă facerea de bine a lui Dumnezeu.

La proscomedie — luând preotul o părticică — o pune pe sfântul disc și zice :

Dómne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, primește jertfa acésta, pre carea cu mulțămire pentru facerile Tale de bine o aducem Ție, întru miros cu bună mirésmă duhovnicéscă (spirituală), pre altariul Tău cel mai pre-sus-de-ceriuri; și cu milostivire păzește-'i de tot răul și îmbulzela vè-zuților și nevèzuților dușmani pre robii Tăi, pre cari ai bine-voit a-'i auzi și milui, și tot-déuna le ajută spre dragostea cea cătră Tine și cătră apró-pele și spre tóte facerile-de-bine; și cereștilor Tale bunătăți îi învrednicește.

La începutul dumnezeeeștei liturgii.

Cu pace Domnului să ne rugăm; și celelalte, precum se arată la neplouare. Vezi pag.: 73, 74 și 247, 248.

Ectenia specială :

Pentru ca cu milostivire să priméscă în altariul Său cel mai pre-sus-de-ceriuri mulțămirea și rugăciunea nóstră de acum, a nevrednicilor robilor Săi, și cu îndurare să ne miluéscă pre noi, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să nu se îngreuneze de mulțămirea nóstră, a nevrednicilor robilor Săi, care o aducem cu inimă umilită pentru facerile-de-bine ce le-am luat de la dânsul, ci — ca o tămâe cu bun miros și

ca o ardere de tot grasă — bineprimită să-î fie lui, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să auză și acum glasul rugăciunii noastre, a nevrednicilor robilor Săi, și buna cerere și dorirea credincioșilor Săi tot-déuna spre bine să o plinăscă, și — ca un milostiv — să ne dea tot-déuna bine-faceri nouă și sfintei Sale biserici și la tot credinciosul Său popor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să scape sfânta Sa biserică, pre robii Săi și pre noi toți de tot necazul, nevoea, mânia și de toți dușmanii văzuți și nevăzuți; și cu sănătate în îndelungate zile, și cu pace pre credincioșii Săi robi tot-déuna să-î îngrădască, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne scape de tot necazul, etc. *Vezi pag. : 74 și 249.*

Apără, mântuește, miluește; și celelalte.

Ecfonisul :

Că milostiv și iubitoriu de ómeni, etc.

După intrare, Tropariul, glasul al 4-lea :

Mulțemiți fiind noi, nevrednicii robii Tăi, Dómnne, pentru ale Tale mari faceri-de-bine ce ai făcut nouă, lăudând Te bine-cuvîntăm, î-Ți mulțemim, cântăm, și mărim marea Ta îndurare; și cu dragoste, ca niște robi, strigăm Ție: Făcătoriule de bine, Mântuitoriul nostru, mărire Ție.

Condac, glasul al 4-lea :

Invrednicindu-ne, Stăpâne, de bine-facerile Tale și de bunurile ce ne-ai dăruit, ca niște robi netrebnici, alergând cătră Tine, cu nevointă, mulțemire după putere aducem, și ca pre un dătătoriu de bine și făcătoriu a toate mărindu-Te, strigăm: Mărire Ție, Dumnezeule întru tot îndurate.

Prochimen, glasul al 4-lea :

Cânta-voiu Domnului, celui ce bine a făcut mie, și voiu cânta numelui Domnului celui înalt.

Stih : Bucura-se-va inima mea de mântuirea Ta.

APOSTOLUL.

Din cartea cea cătră Efeseni a sfîntului apostol Pavel, cetire.

Cap. 5, vers 9:

Fraților, ca fiii luminei să umblați . . .

Caută: Luni întâia săptămână după Rusalii. Aliluia glasului.

Stih: Lăuda-voiu numele Dumnezeuului meu cu cântare; mări-'l-voiu pre el întru laudă.

Stih: Că a auzit Domnul pre cei sêraci, și pre cei ferecați ai Sêi nu i-a urgisit.

EVANGHELIA de la Luca. Cap. 17, vers 12:

In vremea aceea, — întrînd Iisus într'un sat — L-a întimpinat pre El zece leproși . . .

Caută: Dumineca 29-a după Rusalii. După Evanghelie, Ectenia:

Să zicem toți din tot sufletul; și celelalte. Pag. 82, 83 și 251.

Ecteniile speciale:

Ca niște robi nevrednici cu frică și cu cutremur — mulțemind milostivirii Tale, Mântuitoriule și Stăpânul nostru Dómnne, pentru tóte bine-facerile Tale, care le-ai vêrsat din destul spre robii Têi — cădem înaintea Ta, î-Ți aducem doxologie ca unui Dumnezeu, și cu umilință strigăm: Scapă din tóte nevoile pre robii Têi, și ca un milostiv în-deplinește tot-déuna dorințele nóstre ale tuturor; cu de-adinsul ne rugăm Ție: auzi-ne și ne miluește.

Precum ai auzit acum cu milostivire rugăciunile robilor Têi, Dómnne, și ai arêtat asupra lor marea Ta iubire de ómeni, așa și de acum înainte — netrecênd cu vederea — împlinește spre mărirea Ta tóte bunele dorințe ale credincioșilor Têi robi, și arêtă spre noi toți mila Ta cea bogată, trecênd cu vederea tóte greșalele nóstre; rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Ca o tămâie cu bun miros și ca o ardere de tot grasă, primită să fie, întru-tot-bunule Stăpâne, acéstă mulțemire a nóstră înaintea

măririi Tale, și trimite tot-déuna, ca un îndurat, robilor Tăi mila Ta cea bogată și îndurările Tale; și scapă de toate împotrăvirile vèzuților și nevèzuților dușmani biserica Ta cea sfântă, orașul, satul (N.), și pre tot poporul Tău, și dăruiește tuturor sănătate, lungime de zile și sporire întru toate faptele bune; întru-tot-îndurate împérate: auzi-ne și degrabă ne miluește.

Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri, etc. Pag.: 84 și 252.

Ecfonisul:

Că milostiv și iubitoriu de ómeni Dumnezeu, etc.

Cântarea împărtășirii:

Binecuvîntat este Dumnezeu, care n'a depărtat rugăciunea mea și mila Sa de la mine. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Pentru înmulțirea dragostei și desrădăcinarea urei și a totă răutatea.

La proscomedie — luând preotul o părticică — o pune pe sfântul disc și zice:

Dómne Iisuse Christóse, Dumnezeuul nostru, primește jertfa acésta întru iertarea păcatelor robilor Tăi (N.), pre cari bine-voește a-î milui și a-î auzi pre dînșii, și cu milostivire păzește-î de tot răul și asuprirea vèzuților și nevèzuților dușmani, și tot-déuna le ajută, ca să Te iubescă pre Tine, pe de-aprópele și unul pre altul să se iubescă între dînșii, și să facă tot binele, spre a să învrednici de bună-tățile Tale cele cerești.

La Ectenia cea dintâiu:

Pentru ca să curățescă pre robii Săi (N.) de toate păcatele și fără-de-legile, cari sécă dragostea și unirea dintre dînșii; și cu puterea, lucrarea și harul preasfîntului Său duh să întemeieze în inimile lor pacea, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să desrădăcineze dintre robii Săi (N.): ura, calomnia și neunirea, și celelalte patimi care strică iubirea de frați; și dragoste nefățarnică să întemeieze între dînșii, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să desrădăcineze dintre robii Săi (**Cutare**) patima iubirii de sine, și să întemeieze între dînșii iubirea de frați, dragostea desăvârșită și totă fapta bună, cu puterea preasfintului Său duh, Domnului să ne rugăm.

La Ectenia cea de-a doua:

Dómne Dumnezeu nostru, caută din înălțime, ca un bun, asupra inimilor robilor Tăi (N.), ce sunt lipsite de dragoste și de unire, și împresurate de spinul urei și al altor păcate; o picătură din darul preasfintului Tău duh eliberând, bogat rourcă-ți pre dînșii, pentru ca să aducă roduri bune, și din dragostea cea către Tine să sporască în fapte bune și să petrecă în dragoste și în unire. Cu stăruință Te rugăm, ca pre un dătătoriu-de-bine și Dumnezeu al nostru: degrabă ne auzi și cu iubire de ómeni ți miluește.

Ca desăvârșiți întru dragostea Ta, Dómne Dumnezeu nostru, să fie robii Tăi (N.) și să aibă dragoste nefățarnică către de-aprópele, predispune-ți cu darul preasfintului Tău duh, Stăpâne. Pentru acésta, Milostive, cu dragostea Ta și a unuia către altul, învăpăeză sufletele lor, inimile lor; rugămu-ne, ca unui milostiv: degrabă ne auzi, și — ca un îndurat — ți miluește pre dînșii.

Cerere pentru câștigarea celor de trebuință și de folos.

Preotul la proscomedie — luând o părticică — o pune zicând:

Dómne Iisuse Christóse, Dumnezeu nostru, primește jertfa acésta întru iertarea păcatelor robului Tău (N.) și rînduește pentru dînsul cele ce-ți sunt de folos, că — măcar de-a și greșit el ca un om, dar spre Tine cu credință alergând, prin noi nevrednicii — nădăjduște a dobândi a lui umilită cerere, carea să fie după voiă Ta cea sfîntă.

La Ectenia cea dintâiu:

Pentru ca să auză și acum glasul rugăciunii noastre, a nevrednicilor robilor Săi, și buna cerere și dorire a credinciosului robului Său (N.) tot-déuna spre bine să o plinăscă, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca buna cerere și dorirea robului Său (N.) întru toate să o împlinăscă, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca dorirea și cererea robului Său (N.) după voia cea sfântă a Sa să o facă, și degrabă fără de totă împedecarea, spre mărirea numelui Său, să o îndeplinăscă, Domnului să ne rugăm.

La Ectenia cea de-a doua:

Ca niște robi netrebnici cădem cătră Tine, Mântuitoriule, și cu umilință strigăm: Iartă și miluește pre robul (N.), și totă dorința și cererea lui fă-o, ca să fie după voia Ta. Că numai Tu însu-Ți, bunule și știutoriule al inimilor, știi toate cele ce sunt spre folosul robului Tău; rugămu-ne Ție: auzi-ne și-l miluește pre dînsul.

Caută din înălțimea sfântului Tău locaș, Dómnne Dumnezeul nostru, ca un bun și iubitoriu de ómeni, dăruește robului Tău (N.) tot-déuna a cugeta și a face toate cele ce sunt cu plăcere Ție; că Tu însu-Ți ești cela ce toate le rînduești spre folosul nostru: auzi-ne și-l miluește.

In vreme de toate nevoile și pericolele omenești.

La proscomedie:

Dómnne Iisuse Christóse, Dumnezeul nostru, primește jertfa acesta întru iertarea păcatelor tuturor popórelor Tale; și cu milostivire întórce de la noi totă mânia Ta cea cu dreptate pornită asupra noastră, și degrabă, ca un bun, ne scóte pre noi din toate necazurile și primejdiile, ce ne asupresc pre noi.

La începutul dumnezeieștei liturgii.

Pentru ca milostiv, blând și bun păciuatoriu să fie nouă păcătoșilor robilor Săi, celor ce întru pocăință la dînsul acum scăpăm, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să nu ne lase pre noi până în sfîrșit, pentru păcatele noastre, să nu strice așezămîntul Său și să nu depărteze mila Sa de la noi, pentru numele Său, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să mîntuască din nevoi sufletele noastre și să ne scape de dușmanii nostri, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să mîntuască pe sîracii Săi ómeni de sila dușmanilor celor tari, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-și aducă aminte de adunarea Sa, pre care o a cîștigat din început și să mîntuască toiagul moștenirii Sale de tóte năvălirile dușmanilor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca degrabă să ne mîntuască din pericole și pre cei ce ne urăsc să-și înțeleptească, Domnului să ne rugăm.

După intrare, Tropariul, glasul al 4-lea:

Degrabă ne întimpină pre noi, mai înainte până ce nu ne robim.

Condac:

Apărătoriul cel mare și Domnul

Prochimen, glasul al 4-lea:

Judecă, Dómnne, pre cei ce-'mi fac mie strîmbătate; dă resboiu cu cei ce se ostesc asupra mea.

Stih: Zi sufletului meu: mîntuirea Ta sunt eu.

APOSTOLUL din cartea II-a către Corinteni, Cap. 1, vers 3.

Fraților, bine este cuvîntat Dumnezeu și Tatăl..

Iar sfîrșitul: Asemenea și mîngăerii. **Aliluia, a glasului.**

Stih: Măhnitu-m'am întru îngrijarea mea.

Stih: Că au abătut asupra mea.

EVANGHELIA de la Marcu. Cap. 11, vers 23.

Zis'-a Domnul învățăceilor Săi: Aveți credință..

Iar sfîrșitul: Să credeți, că veți lua, și va fi vouă.

După Evanghelie, Ectenia:

Fie unuia am greșit, Dumnezeule Mântuitorul nostru, și mai multe pedepse, după păcatele noastre, a lua vrednici suntem; ci — spre a Ta milostivire privind — întru pocăință cu umilință la Tine, Mântuitorul nostru, scăpăm și cu lacrimi strigăm: Mântuește-ne de primejdii, de necazuri și de întristările noastre; rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Să nu întri la judecată cu robii Tăi, Dómnne, și să nu-Ți depărtezi mila Ta de la noi, căci ne-am împușinat mai mult de cât toate limbile, și suntem smeriți astăzi pentru păcatele noastre; ci ne scóte din mâinile dușmanilor nostri și ale tuturor celor ce ne fac strîmbătate; rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Vezi smerenia noastră și ostenéla noastră, Dómnne, și ne értă toate păcatele noastre, că s'au înmulțit cei ce ne urăsc fără dreptate; păzește dar sufletele noastre și le mântuește; rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Să nu lași, Dómnne, turma Ta cea sfîntă a se afunda pentru păcatele noastre mai pre sus de putere întru ispite, în necazuri, în primejdii și în nesuferite prigoniri; ci degrabă Te împacă cu noi și ușurează întristarea noastră; rugămu-Te, Dumnezeul nostru: auzi-ne și ne miluește.

Când lipsește virtutea noastră, nu ne lăsa, Dómnne Dumnezeul nostru, și nu depărta mila Ta de la noi, ca să nu zică dușmanii nostri: Dumnezeu i-a părăsit pre ei, goniți-i și-i prindeți pre ei, că nu este cel ce mântuește. Nu Te depărta de la noi, ci spre ajutoriul nostru ia aminte, ca să se înfrunteze, să se stingă și să se îmbrace în rușine și întru înfruntare cei ce caută cele rele robilor Tăi; rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește.

Cântarea împărtășirii:

Mântuește, Dumnezeule, pre Israil de toate necazurile lui.

Ecteniile la scoterea cinstitei cruci.

(Septembre 14).

Preotul stă cu fața spre răsărit.

Miluește-ne pre noi, Dumnezeuule, după mare mila Ta; rugămu-ne Ție: auzi-ne și ne miluește; să zicem toți.

Și începem întâia sută de „Dómnne miluește“. Apoi se întorțe preotul cu spatele spre altariu, iar cu fața spre apus și zice:

Incă ne rugăm pentru preainălțatul împăratul și regele nostru (Cutare), pentru stăpânirea, biruința, petrecerea, pacea, sănătatea și mântuirea lor; să zicem toți.

Și începem a doua sută de „Dómnne miluește“. Apoi se întorțe spre strana mică, cu fața spre meză-zi și zice:

Incă ne rugăm pentru arhiepiscopul și metropolitul nostru (sau episcopul nostru, N.), și pentru toți cei întru Christos frații nostri, pentru sănătatea și mântuirea lor; să zicem toți.

Și începem a treia sută de „Dómnne miluește“. Și terminând acesta, se întorțe preotul spre strana mare, cu fața spre meză-nópte și zice:

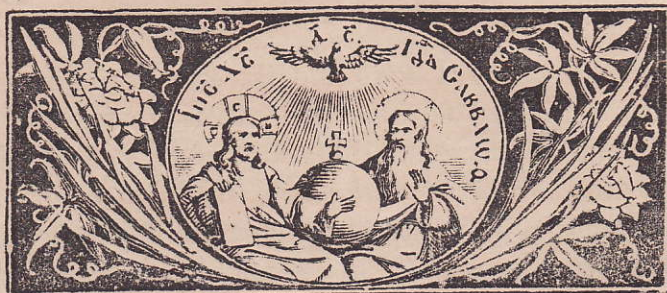
Incă ne rugăm pentru tot sufletul creștinesc cel întristat și necăjit; să zicem toți.

Să face a patra ridicare. Și în fine întorcându-se către răsărit, cu fața de unde a început, zice:

Incă ne rugăm pentru toți cei ce servesc și au servit în sfânt locașul acesta: părinții și frații nostri; să zicem toți.

Și începem a cincea sută de „Dómnne miluește“.

apoi cantăntul în bisla cantăntului
vorbă cruci
apoi se întorțe preotul
fața spre răsărit.

Instrucțiune pentru scôterea sfîntului aer.

Vineri sara, la vespărină. — pe cînd se începe cîntarea stihurilor *Cînd de pre lemn, etc.* — intră preotul cel-mai-mare în sfîntul altariu și se îmbracă în toate vestmintele preoțești; ceilalți preoți se îmbracă numai în felône, iar diaconii în stihare. Cînd ajung cîntăreții la *Mărire și acum*, de la stihirala pe glasul al cincilea: *Pre Tine, cel ce Te îmbraci cu lumina ca cu o haină ...* — pe carea o cîntă rar și cu glas dulce — atuncea preotul pontificant și preoții cei ce oficiază împreună cu dînsul — scotînd *sfîntul aer* — îl întind pre sfînta masă (prestol). Cel-mai-mare cădește sfîntul aer în chipul crucii de 3 ori; după aceea — ridicînd toți sfîntul aer, sfînta evanghelie și sfînta cruce de-asupra capetelor lor — ies pre ușile cele-mpărătești, se întorc pe după sfeșnicul cel-dinspre-miază-nópte, și vin în mijlocul bisericii, unde este o masă gătită și împodobită. Pe aceea masă pun *sfîntul aer*, iar evanghelia în spre cap, și sfînta cruce cătră picióre. Ceteții rostesc: *Acum eliberésă, Stăpâne ... Sfinte Dumneseule, și Tatăl nostru*; apoi cîntă preoții pe glasul al 2-lea tropariul: *Iosif cel cu bun chip .. Mărire și acum, Mironosițelor femei ...* Terminîndu-se aceste cîntări, cel-mai-mare cădește sfîntul aer în chipul crucii de 3 ori; apoi face 2 mătănii mari înaintea lui, și-l sărută cu capul descoperit; pre urmă mai face o mătanie. Asemenea fac și preoții, mergînd tot câte doi. Pre urmă merg și creștinii, și — făcînd și ei asemenea — sărută sfîntul aer. Sfîntul aer stă pre masa aceea până a două zi diminêța, spre a-l putea săruta toți, cîți vor veni și mai târziu. Lîngă masă se așeză 2 sau mai multe lumini aprinse; iar sub masă arde în un vas potrivit tămăie de bun miros.

A doua zi — cântându-se doxologia-cea-mare — iese cel-mai-mare din sfântul altariu însoțit de preoții ceilalți îmbrăcați în vestminte preotești, și se posteză împrejurul mesei celei cu sfântul aer. Când încep cântăreții a cânta: *Sfinte Dumneseule*, atuncea cel-mai-mare, asistat de diaconul — având făclii în mână — cadește sfântul aer în chipul crucii de 3 ori; și ajungând cântăreții la cel mai de pe urmă: *Sfinte Dumneseule*, preoții ridică iarăși sfântul aer preste capul celui-mai-mare, și preste capetele lor, și ies din biserică. Cântăreții repetază: *Sfinte Dumneseule*. În frunte se duc persoane bisericesci cu 2 sfeșnice cu lumini aprinse și diaconii, cari din când-în-când cadesc asupra sfântului aer. Astfel — fiind afară din biserică — merge procesiunea până în dreptul străzii drepte. Acolo stând, zice diaconul ectenia:

Miluește-ne pre noi, Dumneseule etc., pomenind pre împăratul și regele, pre metropolitul sau pre episcopul, ori pre egumenul conconvent. Apoi continuă: *Încă ne rugăm pentru bună-întocmirea vâșdurilor, pentru bună rodirea pământului și pentru vreme cu pace. Încă ne rugăm și pentru toți dreptcredincioșii creștini.*

Iar preotul rostește ecfonisul: *Că milostiv și iubitoriu, etc.* Cântăreții răspund la fiecare ectenie.

După acesta se continuă procesiunea între sunetele cântării: *Sfinte tare, etc.* până ajunge în dreptul altariului. Acolo stând, zice diaconul ectenia arătată mai sus, cu adausul acesta: *Încă ne rugăm pentru fericirii ctitori și pentru cei mai nainte adormiții părinți și frați ai nostri, carii sac aicea, și pentru ortodocșii creștini de pretutindenea. Încă ne rugăm și pentru toți dreptcredincioșii creștini.*

Preotul continuă ecfonisul: *Că milostiv și iubitoriu etc.*

Apoi cântându-se: *Sfinte fără de mörte*, plăcă mai departe până în dreptul stranei stângi. Acolo rostește diaconul iarăși ectenia de mai sus, cu adausul: *Încă ne rugăm pentru frații nostri: preoții, ieromonachii, ierodiaconii și monachii, și pentru toți cei întru Christos frați ai nostri. Încă ne rugăm și pentru toți dreptcredincioșii creștini.*

Preotul ecfonisul: *Că milostiv etc.*

În fine — mergând până la ușa bisericii — iarăși se zice ectenia de mai sus, adăugându-se: *Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri*

și fac bine în sfânta și 'ntru tot cinstită biserica acésta, pentru cei ce se ostenesc și cântă, și pentru poporul, carele stă 'nainte și așteptă de la Tine mare și multă milă. Incă ne rugăm pentru toți dreptcredincioșii creștini. Incă ne rugăm, ca să se pășescă sfânt locașul și ȧara acésta; și celelalte.

Preotul Ecfonisul: *Ausi-ne pre noi Dumneseule, și, Că mi-
lostiv și iubitoriu de ómeni ești, etc.*

După toate acestea întrăm în biserică. Preoții cu sfântul aer se opresc la ușile împărătești, și — stând acolo — zice cel-mai-mare: *Întelepciune, dréptă.* Apoi intră în sfântul altariu pe ușile cele 'mpărătești, cântând tropariul: *Iosif cel cu bun ch* ... pe glasul al 2-lea.

Preoții întind sfântul aer iarăși pre *sil* prestol; iar cântăreții întonează îndată pe glasul al 2-lea *tropariul* prorociei: *Cela ce ții marginile lumii, și celelalte. Mărire, și acum, tot același. Îndată urmăză prochimenul, glasul al 4-lea: Scólă-Te Dómne, ajută-ne nóuē, și ne mântuește pre noi pentru numele Tēu. Stih: Dumneseule cu urechile noastre am ausit. Apoi cetirea: Din prorocia lui Ezechil; Fost-a preste mine mâna Domnului, etc.*

După acésta, prochimenul apostolului, glasul al 7-lea: *Scólă-Te Dómne Dumneseul meu, înalță-se mâna Ta. Stih: Mărturisi-mē-voiu Tē, cu tótă ininta mea. Apostolul, din cart. I cătră Corinteni, vers 6: Fraților, puțin aluat tótă frământătura o dospește.* Glasul al 5-lea.

Sē învie Dumneseu, și se se risipescă dușmanii Lui. Stih: Precum se stinge fumul, se se stîngă. Stih al II-lea ... Așa se péră pécătoșii de la ȧața lui Dumneseu. Evanghelia, de la Mateiu, Cap. 27, vers 62: Iar a dóna si, care este după Vineri ... Sfērșitul: Pecet-luindu-o cu pază.

Apoi ectenia: *Sē sicem toți. Și după acésta: Sē plinim rugăciunea noastră cea de diminéță, și încheierea.*

Prin mănăstiri se face sărutarea aerului, spre închipuirea punerii în mormēnt, iar unde nu este aer, se sărută icónele. Cântăreții cântă pe glasul al 5-lea stihira: *Veniți se fericim pre Iosif cel pūrura fericit.* Urméză óra întăiu, la care se cetește tropariul zilei din Triod. După *Sfinte Dumneseule și Tatăl nostru*, condacul Triodului; și celelalte; și încheierea cea desevърșită.

In sfinta și marea Vineri.

Ecfonisurile, ce se rostesc după ectenia mică, înaintea evangheliilor sfintelor patimi.

Ecfonisul 1-iu:

Că a Ta este stăpânirea, și a Ta este 'mpărăția și puterea și mărirea, *etc.*

Ecfonisul al 2-lea:

Că Ție se cuvine totă mărirea, cinstea și 'nchinăciunea, *etc.*

Ecfonisul al 3-lea:

Că s'a binecuvîntat și s'a preamărit întru tot cinstit și de mare cuviință numele Tău, *etc.*

Ecfonisul al 4-lea:

Că Tu ești Dumnezeuul nostru și Ție mărire înălțăm, *etc.*

Ecfonisul al 5-lea:

Fie stăpânirea împărăției Tale binecuvîntată și preamărită, *etc.*

Ecfonisul al 6-lea:

Că s'a binecuvîntat întru-tot-sfînt numele Tău, și s'a preamărit împărăția Ta, *etc.*

Ecfonisul al 7-lea:

Că pre Tine te laudă toate puterile cerești, *etc.*

Ecfonisul al 8-lea:

Că Tu ești Împăratul păcii și Mântuitorul sufletelor noastre, *etc.*

Ecfonisul al 9-lea:

Că pre Tine te laudă toate puterile cerești, *etc.*

Rugăciune de mulțămire.

Domne Iisuse Christóse, Dumnezeuul nostru, Dumnezeuul îndurărilor și a totă milostivirea, a căruia milă este nemăsurată și iubirea de oameni adînc neajunsă, la a Ta mărire căzînd cu frică și cu cutremur, ca niște servi netrebnici, cu umilință aducem acum mulțămire bunătații Tale pentru bine-facerile, ce au fost asupra robilor Tăi (**sau robului N.**); și ca pre Domnul, Stăpânul și bine-făcătorul Te mărim, cântăm Ție, Te lăudăm, și căzînd înaintea Ta iarăși mulțămim, rugînd cu umilință nemăsurată și nespusa Ta milostivire: Ca — precum ai bine-voit a primi acum rugăciunile robilor Tăi, și cu îndurare i-ai învrednicit a li se împlini cererile — așa și de acum înainte învrednicește-'i a spori întru drépta credință, întru dragostea cea cătră Tine și cea cătră de-aprópele și întru toate faptele cele bune, și a dobîndi ale Tale bine-faceri, împreună cu toți credincioșii Tăi. Mîntuește-'i de totă réua întemplantare, dăruindu-le pace și liniște. Și ne învrednicește pre toți tot-déuna mulțămire a aduce, cele preabune a grăi, și a cânta Ție și celui fără de 'nceput al Tău Părinte, și preasfîntului, și bunului și de-viéță-făcătorului Du-hului Tău, Dumnezeuului celui mărit întru o ființă. (**Și îndată cu glas mai înalt**): Mărire Ție, Dumnezeuul nostru, dătătoriului nostru de bine, în vecii vecilor.

POVĚTUIRE

despre modul, cum se îndeplinescă preotul și diaconul serviciul în sfânta biserică, și cum au a să găti, spre lucrarea celor sfinte, iar mai ales la oficiarea dumnezeieștei liturgii.

În legea darului Mântuitorului și Dumnezeuului nostru Iisus Christos, sfânta biserică ortodoxă ține șapte taine sau sacramente, adică: *Botesul*, *ungerea* cu sfântul mir, *euharistia* sau cuminecătura, *pocăința* cu mărturisirea, *preoția*, *cununia* și sfântul *maslu*. Tóte acestea se îndeplinesc în sfânta biserică, sfințită de arhieru, spre adevărata mântuire a tuturor ómenilor. Unele dintre aceste taine se pot oficia în cas de lipsă și în casă, sau ori unde; iar taina preoției și euharistia, adică aducerea jertfei celei fără sânge a trupului și a sângelui Domnului nostru Iisus Christos, se face de regulă numai în biserică sfințită. Pentru aceea notăm următoarele:

1. Sfânta casă sau biserică, în care se aduc mulțemiri lui Dumnezeu Făcătorului a tóte, unuia în Treime, și în care se fac rugăciuni pentru luminare și curățirea păcatelor, trebuie să fie *sfințită* de însuși arhieruul concernent, sau să aibă cel puțin *antimis* sfințit de arhieru, și să fie sfințită de un esmis al arhieruului după rându-la prescrișă pentru preoți.

2. Preotul să fie om ales, cinstit, să știe sfânta scriptură și să fie hirotonit de arhieru.

3. Biserica să aibă tóte veșmintele sfințite prescrise, anume: *Stihar*, *epitrahil*, *mânecute*, *brâu* și *felon*; iar pentru diacon: *Stihar*,

mânecuțe și *orariu*, care se poartă pus și fixat cu un nasture pe umărul stâng. *) Fără de acestea preotul și diaconul nu-i iertat să officieze dumnezească liturgie; iar dacă care-va ar îndrăzni a îndeplini liturgia fără acestea, va greși de mörte, și pentru acesta se va putea scöte din cinul său.

(La oficiarea altor sfinte taine, la rugăciuni și cântări în biserică, au să se îmbrace preoții în sfintele veștminte după tipic).

4. Pe lângă cele zise se cere neapărat, ca preotul hirotonit de arhieru să aibă pregătirea cuvenită și voe stăruitoare pentru servirea tainei trupului și sângelui Domnului, ca ast-fel — prin lucrarea cea după tipic a preotului — pânea și vinul se se prefacă întru însuși trupul și sângele lui Iisus Christos.

5. La oficiarea acestei taine sunt necesare *cinci prescuri***), *vin* și *apă*. Prescurile se fie de făină de grâu curat, și făina se nu fie vechie, căci se sfarmă după ce se cöce; se nu fie mucedă, nici se se dospescă cu drojdii, ci numai cu aluat. Asemenea și vinul se fie curat, adecă se nu fie pelin, nici muced, nici oțetit; apa încă se fie curată și própsetă.

6. Acéstă taină se îndeplinesce cu rugăciune, și prin bine-cuvîntarea mânilor preotului, când zice: *Și fă adecă pânea acésta, cinstit trupul Christosului Täu; iar ce este în paharul acesta, cinstit sângele Christosului Täu; prefăcându-le cu Duhul Täu cel sfînt.* Cu aceste cuvinte se prefacă pânea în trupul lui Christos, și vinul în cinstit sângele lui Christos, după cum înțeleptesce învăță și ține sfînta și apostolésca biserică a răsăritului.

Trebue deci să știe preotul, că fără de cele indicate mai sus: biserică sfîntită, antimis sfîntit de arhieru, fără veștminte sfîntite etc., fără pregătirea cuvenită, fără prescuri de grâu și făină curată, și fără cunoșterea și pronunțarea cuvintelor de mai sus, sacramentul euharistiei nu se îndeplinesce; iar de va îndrăzni cine-va a oficia, fără a ținea sémă de acestea, ori de va servi — fiind întunecat și ametit de beutură și neștiind ce face — nu numai ca un fur de cele sfinte se va privi, ci va greși de mörte, și-și va pregăti singur pedepsă vecinică.

*) La noi există usul, că orariul nu se fixază pe umărul stâng, ci se încinge pe sub-suöra dréptă.

**) Aici se înțelege, că o prescură are numai un corn.

Pregătirea pentru serviciul dumnezeieștei liturgii și cuminecarea cu sfintele sacramente.

Instrucțiuni pentru clerici și mireni.

Sacramentul euharistiei nici odată nu se sfințește de un mirén, cetet, cântăreț, ipodiacon ori chiar diacon, ci numai de preotul hirotonit, conform sfintelor canóne, căci aceia nu pot îndeplini nimic din cele ale preoției. Cine ar îndrăzni a face ceva din cele ce aparțin numai preotului canonic, acela cade în grea pedépsă și în păcatul furului de cele sfinte.

Chiar și preotul și diaconul sunt datorii a se pregăti pentru serviciu în chipul următor: Mai 'nainte să se ferescă pe sine cu îngrijire, de faptele, ce împedică vrednicia liturgiei și împărtășirea cu preacuratele taine. Împedecările cele mai mari sunt acestea: De va fi în blăstem, sau oprit de biserică, sau afurisit de arhieru, sau are întru sine păcat de mórte. Pécatele de mórte sunt acestea: 1. Trufia. 2. Iubirea de argint. 3. Curvia. 4. Mânia. 5. Lăcomia. 6. Zavistia. 7. Lenevirea la faptele cele bune.

Deci clericul, care va fi în blăstem, sau oprit de biserică, sau afurisit de arhieru, nici de cum să nu îndrăznescă a oficia sfînta liturgie, până când nu va avea voe dela cel ce l-a legat, ca să fie pe deplin deslegat; căci de va îndrăzni cine-va să lucreze cele preoțești — nefiind deslegat — va cădea în păcatul furului de cele sfinte, și cu îndoit și fórte greu păcat se va întórce dela serviciul dumnezeesc, și vinovat va fi trupului și sângelui Domnului; va fi împreună cu ucigașii de Dumnezeu și necredincioșii Iudei, cari au ucis pre Christos; iar împărtășirea cu preacuratele taine îi va fi spre judecată și osândă.

Chiar și mirénul, carele va fi pus sub afurisenie de arhieru, sau de preotul duhovnic, sau va fi cuprins și de óre cari alte patimi, și nu va ținea séma de ele — mergênd la alt duhovnic — fără a lua iertare și deslegare dela cel ce l-a avut mai 'nainte duhovnic, și ar îndrăzni a se împărtăși cu preacuratele taine ale trupului și sângelui lui Iisus Christos, aceeași greșală mare face, și se va osândi ca un ucigaș de Dumnezeu.

Asemenea de-'l va vêdi pe preot conștiința lui pentru pécate de mórte, să nu îndrăznescă a oficia sfînta liturgie, până când nu se va curăți pre sine de păcatul, în care se află, cu căință, și prin mărturisire cu gura înaintea părintelui său duhovnicesc; promițênd, că de

acum nu se va mai întorce la păcat. Căci de va îndrăzni a oficia — în păcat de mörte fiind, nemărturisindu-se, și mai 'nainte necurățindu-se prin pocăință de el — alt păcat de mörte mai greu adauge, și dumnezeieștile sacrameinte, din cauza nevredniciei lui, le primește spre judecată și spre osândă lui-și.

Chiar în decursul oficiării dumnezeieștii liturgii, aducându-și preotul aminte și cunoscându-se a fi în păcat de mörte, se se umilească pe sine cât va putea, cu mare durere și căință, și se arate părerea de rău, propunându-și necurmat, ca se se mărturisască în grabă și se se scape de păcat.

Nevrednic de-o-așa înaltă servire și de împărtășirea cu sfintele taine se face clericul și prin preamulta mâncare și băutură de cu sēra; pentru aceea se cade a se înfrāna de mâncare și băutură, și chiar dacă gustă ceva, trebuie se guste puțin și numai înainte de mezul nopții. Iar de va gusta preotul cât de puțină mâncare sau beutură după mezul nopții, se nu îndrăznescă a oficia sfinta liturgie, de ore ce dela mezul nopții începe cursul zilei.

Preoții și diaconii, cari au femei, sunt datori a se reținea dela ele câte-va zile mai înainte de-a oficia sfinta liturgie, precum și în acea zi; căci cel ce nu se va înfrāna și va oficia fōrte greșește.

Dar nu numai preotul și diaconul, ci și tot creștinul, cel ce va vrea se se împărtășescă cu vrednicie din dumnezeieștile taine ale lui Christos, este datoriu se se înfrāneze de mâncare și beutură, afară numai de casuri escepționale.

Sunt încă și alte pedeci, ce fac pe preot și diacon nevrednic de serviciu și de a se împărtăși cu sfintele taine, cari — măcar că sunt mai mici decât cele ce s'au indicat mai sus — totuși trebuie desrădăcinate; și — precum preotul, — așa și fiecare creștin datoresc a le înlătura pe cât vor putea. a) Cea dintāiu este supērarea gândurilor celor de multe feliuri, pre cari trebuie se le îndepărteze prin rugăciunea cea ferbinte și cu gândirea la patimile Domnului. b) A doua e turburarea cea din lāuntru, sau întristarea. Preotul și creștinul se aibă nădejde, că prin stāruința de-a primi harul lui Dumnezeu, adecă a se împărtăși de sfintele taine, o va depărta dela sine. c) A treia este māhnirea și trāndāvirea, care cu deșteptarea, cu privegherea sau cu imputinarea somnului, de asemenea se înlătură. d) Iar preste tōte, acestea, a patra

este turburarea sau iritațiunea trupescă, care se întâmplă în vis, și care de-î se va întâmpla, se nu îndrăznescă a oficia sfînta liturgie, decât numai dîră în cas de mare lipsă. Dar, dacă el singur a provocat acêsta cu vorbele sau cu gîndurile cele necurate de cu sêra, sau cu mîncare și cu bêtură, sau cu lungimea somnului, nici de cum se nu îndrăznescă a liturgisi, pînă ce se va mărturisi la părintele sêu cel duhovnicesc și dela dînsul va lua canon și deslegare.

Preste tot prin rugăciuni ferbinți și prin lacrimi de durere, cu inimă înfrîntă, atît înainte de servire cît și în decursul servițiului, se cîutăm a desrădęcina din noi pęcatele indicate.

Între pedecile, cari fac pe preoți nevrednici de servire și de împărtășirea cu sfintele taine, se numără și acêsta: De a ocărit preotul sau diaconul pre cineva și 'l-a scărbit, sau l-a neîndreptățit, și știe, că acela este mîniat și supërat pre el; ori dacă însuși preotul sau diaconul — fiind neîndreptățit sau scărbit de cine-va, — ține mînie și se supëra, se nu îndrăznescă a oficia sfînta liturgie, ci după porunca Domnului se se împace cu fratele sêu și apoi se servescă. Iar de va fi cel scărbit unde-va, departe, și va trebui se servescă, măcar gînd bun se aibă, adecă: că — dacă se va întălni cu dînsul — negreșit se va împăca, și întru inima sa îi va părea rêu de scărba întemplată.

Pe lăngă cele înșirate mai sus este datoriu preotul înainte de gătirea spre dumnezeesca liturgie se aibă frângere de inimă pentru pęcate, măcar și mai mici de ar fi ele; se se mărturisescă părintelui sêu duhovnicesc, și se ia dela dînsul deslegare; cu un cuvênt se facă tot ce crede și știe, că este spre curățirea pęcatelor; se-'și curățescă inima de tôte gîndurile, de poftete și desmerdările cele trupesti, ce se împotrivesc dragostei lui Dumnezeu.

Mai departe se aibă voință tare, ca se servescă Domnului întru cuvioșie și dreptate, întru tôte zilele vieții sale, și acêstă bună-voință la timp se o adevereze prin fapte bune; și în fine se deștepte în internul sêu fόμεa de mîncarea-cea-dumnezeescă și setea de acea bêtură, cu indoită purtare-de-grijă.

1. Pentru-că mare este acêstă dumnezeescă taină, fiindcă într'insa materialicește este pus înainte împëratul și făcătoria a tôte făptura cea vëzută și nevëzută, Christos Dumnezeu și omul, și acela cu adevărat se dă nevëzut sub vëzutele chipuri ale pânei și ale vinului, spre mîncare

credincioșilor, cu folosul și cu câștigarea, care se revarsă dintr'ênsa; și cel ce cu vrednicie servește și se împărtășește de dumnezeeeștile taine, nu numai dobândește iertarea păcatelor, ci se învrednicește și de sfințenie și de darul cel ales, căci se împărtășește cu Christos, carele este izvorul cel neîmpuținat al sfințeniei și al harului.

2. Pentru-că — cu sërăcia și cu neajunsul alergând fie-care la comóra acésta — cu adevărat primește îndestularea bogăției darurilor celor dumnezeeești, și lipsa sau sārăcia sa sufletéscă îndestul o împlinește.

Pe lângă acésta nu numai preotul și diaconul, ci și tot credinciosul, carele voește să se cuminece cu vrednicie, este datoriu cu credință neîndoită să se apropie la împărtășirea preacuratelor și de-vieță-făcătoarelor taine, ale trupului și ale sângelui lui Christos, ca să-și hrănescă cu acestea sufletul.

Să se siléscă în tot chipul, ca să se apropie cu mare cinste și cu adêncă umilință de acésta dumnezeéscă taină, gândind de-o-parte la mărirea și milostivirea lui Dumnezeu și la nemésurata lui curăție, iar de-alta la simplitatea, întinăciunea și neputința sa, căci întru acésta cugetare va afla omul mare dar și bucurie.

Să se nizuéscă a-și câștiga lui-și evlavie și să gândéscă la patimile Domnului, căci va câștiga nădejde și mângăere sufletéscă, și dragoste cătră acésta taină a lui Christos, spre ce fôrte mult ajută ferbintea rugăciune și luare aminte.

Preotul și diaconul — vrênd să officieze sfînta liturgie — negreșit sunt datori să mai aibă în vedere și acésta, adecă: ca să îndeplinéscă dumnezeéscă liturgie întru gloria lui Dumnezeu, în Treime mărit, și întru cîntea tuturor sfinților, cari se veselesc în raiul cel ceresc, și spre folosul și iertarea păcatelor tuturor credincioșilor lui Dumnezeu, ce sunt pe pămênt, precum și a celor ce au adormit creștinește întru buna credință, și pentru toți cei vii și cei morți, cari sunt încredințați rugăciunilor lui; de asemenea și pentru bunăstarea sfîntei, catoliceștei și apostoliceștei biserici a răsăritului. Să îndeplinéscă dumnezeéscă liturgie, după rînduêla Domnului și după obiceiul sfîntei biserici ortodocse a răsăritului, ca pre o taină ce sfințește, și ca pre o jertfă ce împlânzește pre Dumnezeu, și păcatele le curătește; întru care Duhul cel sfînt va *preface cu adevărat* prin gura lui cele ce sunt puse pre sfîntul prestol după rostirea dumnezeeeștilor cuvinte: „Și fă adecă

pânea în trupul lui Christos; și vinul (cu puțină apă amestecat) întru sângele lui cel dumnezeesc, prefăcându-le cu Duhul Tău cel sfânt“.

Așadar spre vrednica servire mai 'nainte gătindu-se servitoriul altarului, sau cel ce va vrea să se împărtășească cu dumnezeescul trup și sânge, datoriu este după rându-la bisericei, să officieze séra vesperina, sau s'o asculte. În decursul ei cu evlavie să mediteze în sine și cu umilință să cugete: Cum Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Christos după mântuitoarele Sale patimi, s'a spânzurat Vineri séra pe cruce, pentru păcatele noastre, murind pentru mântuirea noastră; cum unul din ostași cu sulita a împuns cósta lui, dintru care îndată a eșit sânge și apă; cum după acesta Iosif cu Nicodim — luându-'L de pe cruce — corpul lui Christos cu giolgiu l-au înfășurat și în mormânt nou l-au pus; și cum Maria Magdalina, cu preacurata maica Domnului, priveau acestea cu plângere și cu mare tânguire în amărăciunea inimei.

Terminând după-cinarea și rugăciunea spre somn, canónele cele obișnuite — precum acaftistul stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu sau al Domnului Iisus, sau al altor sfinți ai săptămânei, și al ângerului său pázitoriu — cu tótă evlavia să socotescă: Cum preasfântul suflet al Mântuitoriului, fiind împreunat cu Dumnezeirea, în iad pogorându-se cu stăpânire, a legat pre stăpânul întunerecului, a robit împărăția lui, și sufletele cele din véc ale tuturor dreptilor, ce erau acolo din tirănia lui le-a eliberat, cu sine le-au ridicat, și în raiu, până la preamărita Sa înălțare, le-au așezat. Pentru aceea — mulțemind Lui pentru tóte facerile de bine, cari cu patima cea mântuitoare și cu mórtea Sa cea de-vieță-făcătoare le-a făcut pentru némul omenesc — cu de-adinsul sé-'L róge, ca — și tóte greșalele lui pentru acelea curățindu-le — de vecinica muncă sé-'l ferescă și împărăției Sale sé-'l învrednicescă. Iar pe preacurata Născătoare de Dumnezeu, — ca ceea ce a fost părtaşă patimilor și morții Fiiului său, și acestea vèzându-le împreună suferea — sé o róge cu căldură, ca sé-'i fie întru această viéță apărătoare și cătră tóte faptele bune ajutătoare, și în ziua eșirei din trup — sufletul de tóte năvălirile diavolești, cu folosirea ei cea tare mântuindu-'l — întru împărăția Fiiului său sé-'l așeze; fiind-că — ca o Maică — tóte le póte câștiga de la Fiiul său pentru cei ce cu credință alérgă cătră dēnsa.

Diminēta în vremea rugăciunii, mai 'nainte de luminarea zilei, la mezo-noptica, acestea să le cugete: Cum Domnul nostru la mezul-

noptii — mergând la patima cea de bună voe — era în grădină în chinuri și rugându-se cu dea-dinsul, în cât sudorile Lui s'au făcut ca picăturile de sânge, ce pică pe pământ; cum acolo — fiind prins de ostași — a fost legat ca un făcătoriu de rele și dus mai ântâiu la Ana, etc., și ce fel de rușinoase defăimări, scupiri și bătăi, și nenumărate rele, de bună voe acolo a răbdat, ca pre noi să ne elibereze din legăturile păcatelor și din tirănia și munca diavolului.

Terminând utrenia cu umilință se mediteze: Cum Domnul cu defăimări a fost dus de la Ana la Caiafa, și cum acolo a suferit de bună voe palme preste obraz, scupiri, batjocuri și lovituri fără-de-milă, dela mezul-noptii și până la ziuă, toate pentru păcatele noastre.

I Iar după utrenie, la cetirea orei ântâiu, cu evlavie se gândescă: Cum Mântuitoriul și făcătoriu nostru de bine — fiind legat în ora ântâiu a zilei — a fost dus în pretoriu (loc de judecată), de la Caiafa la Pilat, ca un făcătoriu de rele, și cum acolo Judecătoria a totă lumea a fost clevetit de cătră archiereii cei fără-de-lege și de bătrânii Iudei și a fost osândit de judecătoria cel nedrept.

III La timp, terminând a 3-a oră, întru umilința inimei, cu de-adinsul se gândescă: Cum Mântuitoriul nostru la a 3-a oră din zi a fost judecat de Pilat, și ce fel de batjocuri și loviri preste obraz a răbdat acolo; iar după acesta — la stilpul cel de marmură fără de milă fiind legat — a suferit cumplite rane, cunună de spini înghimpoși și alte nesuferite munci.

De cuviință este a cugeta și acesta: Cum Duhul sfânt în a 3-a oră din zi, în chip de limbi de foc s'a pogorît preste apostolii, ce se aflau la rugăciune, și pre aceia i-a luminat; și — acesta gândind — cu de-adinsul se se roge lui Dumnezeu, ca se-'i dăruescă și lui darul sfântului Duh, precum și sfinților apostoli, spre luminarea cunoștinței sufletesti, și ca se officieze cu vrednicie dumnezeesca liturgie, care urmază.

V Iar în timpul orei a 6-a se gândescă: Cum Mântuitoriul nostru, în acea oră — purtând crucea Sa — a fost dus la răstignire, și cum fără de milă fu pironit cu patru pironi pe cruce în Golgota, în mijlocul a doi tâlhari; de asemenea cum ostașii s'au împărțit între dinșii vesmintele Lui, și cum cei ce treceau îl batjocoreau pre dînsul, și tâlhariul cel spânzurat de-astînga Lui îl hulia, și cum întunec s'au făcut preste tot pământul.

*...erau cu iubinta toate lucrurile acestea sa le poara
seaca. Iar acum celului sa se au dea sa asupa patimilor*

În timpul, când se cetește ora a 9-a, de asemenea cu totă luarea aminte se gândescă: Cum Mântuitorul nostru — dorind mântuirea nămului omenesc, pe cruce spânzurat fiind — a strigat grăind: *Mi-i sete*; cum cu oțet amestecat cu fiere a fost adăpat, cum sufletul Său cel preasfânt în mâinile lui Dumnezeu-Tatăl l-a dat, cum toate temeliile pământului s'au clătit, petrite s'au despicat, morții din mormânturi s'au sculat, și cum unul din ostași cu sulița cōsta Lui a împuns și îndată a ășit sânge și apă. Preste tot se îndeplinescă rugăciunile ărelor, cugetându-se la lucruri evlaviōse și în deosebi la mântuitoarele patimi.

✓ Când se cetesc psalmii, ce se zic închipuitori adecă *tipici* sau *Obednița* (când nu va fi și liturgie), cu stăruință se mulțemescă Mântuitorului pentru aceste patimi cumplete, pe care de bună voie le-a răbdat pentru noi, ca pre noi din tirănia diavolului se ne elibereze; pentru vărsarea preacuratului Său sânge, cu care ne-a răscumpărat pre noi din blăstēmul legii, și pentru mōrtea lui cea dătătōre-de-viēță, cu care pre nămul omenesc, cel mort prin păcat, l-a înviat; și cu de-adinsul, cu inimă smerită se se rōge, ca pentru toate aceste faceri-de-bine ale Sale, se-î dea și lui harul iertării păcatelor, ca în tot decursul funcționării sale cu vrednicie se-î pōtă aduce jertfa cea fără-de-sânge și fără osēndă se se împărtășescă cu sfintele Lui taine.

Dacă preotul și diaconul, sau alt cine-va, care se gătește spre cuminecare, va desconsidera cu totul sau în parte pravila bisericeii, ce s'au prescriș mai sus, și nu va face cuviinciosă pregătire pentru dumnezeescă împărtășire, fie de bună voie, fie din lene sau din nepurtarea-de-grijă, va greși de mōrte.

Fiind preotul reținut în alte lucrări sufletești trebuincioșe mântuirii ămenilor — precum este: mărturisirea celor bolnavi, sau a celor sănătoși, împărtășirea sau botezarea celor bolnavi — și apropiindu-se timpul dumnezeēstei liturgii, va fi silīt se nu pōtă împlini pravila; în cazul acesta însă nu va greși; numai cât după dumnezeēșca liturgie, toate cele lăsate are se le împlinescă; dar cel puțin rugăciunile împărtășirii negreșīt se le cetescă mai 'nainte de liturgie.

Și cei ce vor se se împărtășescă cu dumnezeēștile taine, credincioșii bisericeii datori sunt se împlinescă pravila sfintei împărtășiri cu tot sufletul, și se se nisuescă a gândi la patimile Domnului. Dacă nu știu carte, atuncea preoții sau diaconii, sau clericii,

să le cetască acelea, ca să fie îndemnat poporul la mai multă dragoste către Domnul. Iar carii pot ceti, și de pravila bisericii nu pòrtă grijă, și fără de inimă înfrântă — biruiți fiind de socotelile lor — îndrăsnesc a se apropia către această taină înfricoșată — chiar de vor fi persóne mari, parte bărbătească sau parte femească — preotul, ca un părinte sufletesc, să-î certe și să-î oprască de la împărtășire, până ce se vor îndrepta și vor împlini cu luare aminte cele ce se cuvin; căci înfricoșat lucru este a cădea în mâinile Dumnezeuului celui viu, de va mânca cine-va întru judecată sau întru osândă trupul și va bea sângele Domnului nostru Iisus Christos.

La oficiarea dumnezeestei liturgii datoriu este preotul și diaconul a fi curați, precum cu sufletul așa și cu trupul. Precum trupul trebuie să fie curat, așa și vestmintele cele de pe dinșii să cade se fie curate și întregi, căci de vor fi pătate fòrte și sparte, și vor îndrăzni a servi cu dinsele, vor greși de mórte, de óre ce înaintea lui Christos Dumnezeu, cel ce este cu adevărat în sfintele sale taine, să arétă cu nebăgare de sémă. De aceea servitorii celor sfinte sunt datori să stăruască în tot chipul, ca vestmintele cele sfîntite — fiind și din materii simple — dar să fie cuviincioase și curate. Pe lângă acesta capul să fie peptănat, fața și gura spălată, unghiile tăiete și curate, tóte acestea pentru respectul și cinstea dumnezeestilor taine; ca și poporul, care-î privește și le sărută mâna, să nu se amărăască de ceva.

Asemenea și tot cel ce vrea să se împărtășească, bine va face, de-și va curăți dinții de cu séră, și gura sa o va spăla, ca nu cum-va — făcând acesta a dóua zi -- să cadă apă pe gât, și astfel să fie împedecat de-a oficia sau a se împărtăși. Iar de-și va spăla gura și diminéta, negreșit că nu va fi rău, numai să o facă acesta cu luare aminte, ca să nu înghiță apă.

Despre timpul servirei.

Timpul servirei sfintei liturgii, după obiceiul cel vechiu al bisericii, este óra a 3-a din zi; iar — de va fi trebuință -- să póte oficia și mai târziu și mai de diminéta; însă nu mai 'nainte de a se lumina de ziuă, nici după améză-zi, fiind-că cel ce va începe și va face așa va greși. Esceptiile sunt hotărîte de biserică, precum: în postul mare

când liturgia se face împreună cu vesperina. Casurile sunt: când se face liturgia mai nainte sfințită, în Sâmbăta-cea-mare, în ajunul nașterii lui Christos, al dumnezeieștei arătări, și în ziua cinci-zecimei, sau a Rusaliilor.

Lucrurile, pe cari preotul trebuie să le aibă în vedere și să le păzescă atât înainte cât și în decursul serviciului, sunt acestea:

Antimisul — de va fi rupt, și fără sfinte mōște, de va fi înnegrit, cât se nu se cunōscă literile scrise pre dînsul, precum și de va fi pe hârtie — nici de cum nu este iertat a se folosi la serviciu; iar cel ce va îndrăzni a face acēsta gresește de mōrte, ca unul carele desconsideră sfințenia dumnezeieștilor taine, și cade sub pedēpsa episcopului, adecă sub oprirea de a oficia cele preoțești, ori sub perderea darului.

Sfîntul prestol trebuie se fie îmbrăcat și anume pănă la pămēnt, ântâiu cu *pânză*, al doilea cu *inditie*; iar de-asupra se aibă *liton* de pânză subțire, dēsă, sau de mătasă, pre carea se întinde antimisul și se învălește; pentru aceea trebuie să fie cel puțin de aceeași mărime cu antimisul. Cămașa, inditia și litonul să fie curate, nerupte și nesparte, și dacă se vor învechi, să se schimbe pe lângă obicinuita rugăciune și după hotărîta rēnduēlă. În genere trebuie să fie tōte cele din biserică, în deosebi din altariu și de pre sfîntul prestol, curate, întregi, corēspunzētore scopului, cu bun chip și măturate, ca să nu se defaimeze dumnezeieștile taine prin neîngrijirea nōstră.

Biserica și sfîntul prestol trebuie să fie sfințite. De asemenea, trebuie se fim cu băgare de samă, dacă nu cumva din ore-cari împrejurări s'a întinat biserica cu picături de sânge omenesc, pricinuite cu arma, ori cu mîna, ori din vre-o lovire, sau și de altă ore-care necurățenie trupescă; căci în atari casuri nici de cum nu se cade preotului a servi, pănă când nu se va face obicinuita curățire prin binecuvēntarea archierescă. Cel ce nu va păzi acēsta va greși de mōrte și va cădē sub pedēpsă archierescă.

De se vor întēpla unele ca acestea pe timpul liturgiei, mai înainte de *intrarea-cea-mare*, să înceteze preotul a liturgisi, și — potrivit pânea și vinul, ca pre niște lucruri binecuvîntate, și nu ca trupul și

sângele lui Christos, căci încă n'au fost sfințite — se se desbrace de vestimentele cele sfințite și se iasă din biserică, fără a termina serviciul. Iar de se vor întempla acestea după *intrarea-cea-mare*, se nu întrerupă, ci se continue serviciul lui Dumnezeu, care l-a început; dar după acesta se nu mai îndrăznescă a servi, până când cu binecuvîntarea episcopului nu se va curăți și sfinți locul acela, cu obicinuitele rugăciuni.

Dacă biserica va fi necinstită prin *intrarea păgânilor*, sau prin năvălirea *ereticilor* sau a aceloră, cari s'au lăpădat de credință, sau de va fi îngropat acolo vre-un eretic dovedit, preotul se nu îndrăznescă a mai servi, până când prin osebita binecuvîntare a episcopului se va curăți și se va sfinți biserica din nou după obicei; iar cel ce va îndrăzni a servi fără bine-cuvîntare, va greși de mörte și va cădea sub pedépsa episcopului.

Vasele sfințite, necesare la oficiarea sfintei liturgii, sunt: *Potirul* sau păharul, *discul*, *steluța* și *lingura*. Pe lângă acestea mai sunt necesare o *copie* (cuțit) și trei *acopereminte*, unul pentru acoperirea potirului, altul a discului, iar al treilea mai mare pentru amêndouă. Câte trele aceste se fie făcute din materie frumoasă, curate și întregi. Cele patru vase amintite se fie de aur, sau de argint, sau cel puțin de cositor, iar nu de aramă, sau de fer, sau de lemn, căci cel ce va servi întru unele ca acelea greșește și cade sub pedépsa episcopului. Este recomandabil, ca mai ales vasele etc. se aibă și o formă particulară, nu de toate zilele, ca și prin acesta se se deosebescă de cele ce se folosesc la alte lucrări de rënd.

De lipsă la oficiarea dumnezeeștei liturgii este cartea, ce se chiamă *liturgier*, căci pe de-o-parte se pöte întempla se uite liturgisitorii ordinea rugăciunilor și chiar a cuvintelor, care au cea mai mare însemnătate la îndeplinirea dumnezeeștilor liturgii, iar pe de-alta — venind eventual în confuzie — se nu știe ce fac și ce zic, și prin acesta — pe lângă greșalele dogmatice ce le pot face — pot provoca și îndoélă în ascultători asupra corectității celor îndeplinite; de aceea preotul, care nu păzește acesta, förte greșește, și-'și atrage dréptă pedépsă a episcopului său.

Pe lângă acesta la sêvêrșirea sfintei liturgii se cer și 3 sau 4 *lumi de cêră*, aprinse pe sfîntul prestol, la proscomidie și înainte a icónelor, de asemenea pentru eşiri. La cas de lipsă pöte fi și numai una, sau

două. Dar, de va îndrăzni preotul a face liturgie fără de luminări, nu puțin va greși. In bisericile mari din diferite țări s'au introdus — fresce afară de prestol — lumina electrică.

In fine în sfântul altariu preotul trebuie să aibă în timpul serviciului și un *servitor* cu frica lui Dumnezeu, care să îngrijescă de cele trebuincioase.

In tot timpul dumnezeieștei liturgii, preotul este datoriu a fi blând, domol, pacinic și pătuns de multă evlavie, căutând cu ochii cei înțelegetori spre stăpânul Christos, căruia îi stă înainte, căruia îi servește și pe carele îl reprezintă.

Rugăciunile se le citescă cu totă evlavie, cu credință, cu dragoste și cu mare luare aminte, neomițind nimica, și fiind bine încredințat, că Dumnezeu primește pe toate acestea din gura lui, ca pe niște mărgăritare.

Mai este datoriu preotul să servescă, cu frică, cu cutremur, cu smerită căutătură a ochilor, cu evlaviósă mișcare a mânilor și preste tot prin totă întocmirea și purtarea și esternă a corpului, să-și arate credința sa cea dinlăuntru și cucernicia sa; și tare să fie încredințat, că sfântul prestol este scaun împăratului ceresc, judecătorului viilor și al morților, pre carele cu adevărat el șade, și zeci de mii de ângeri împrejurul lui cu frică și nevăzuți stau înainte.

Indigitări

a) Cu privire la materia pânei, a însuși trupului lui Christos.

Materia trupului Domnului nostru Iisus Christos este *pâne de făină-de-grâu* curată, amestecată cu apă firăscă, și coptă bine, *dospită*, nu preasărată, prăspetă, având gust cuviincios, și la mâncat bună și priinciosă; căci pânea-azimă — de va fi și de grâu — în sfânta, catolică biserică a răsăritului, nici de cum nu pôte fi materia însuși trupului lui Christos; și pentru aceea nimenea să nu o întrebuinteze la euharistie. Altă pâne, afară de cea de grâu curat și dospită, nu pôte fi materia trupului lui Christos. Preotul, carele va îndrăzni să servescă cu pâne de alte grăunțe, sau — măcar de va fi și din făină de grâu, cu apă firăscă și dospită — dar va fi unsă cu lapte sau cu unt, sau cu ouă, mucedă și la gust amară, sau va fi cu totul învêto-

Iar de va observa acestea tocmai atunci, când va zice înseși dumnezeieștile cuvinte, să începă din nou de la rugăciunea: „*Cu aceste fericite puteri* — repetându-le — și apoi pe rând toate să le îndeplinescă. Așa purcede și în toate casurile, când după proscomedie, — înaintea intrării-celei-mari, sau după intrare — din ore-care cauză *va lipsi agnețul* din disc, și nici-de-cum nu se va pute afla.

De va observa așa ceva *după sfințire*, să purcedă tot după cum s'au arătat mai sus; luând altă prescură prospătă de grâu, și zicând toate cele ale proscomediei asupra ei, să scôtă agnețul și să începă de la rugăciunea: „*Cu aceste fericite puteri . . .*“, să-l sfințescă după obicei și să sêvêrșescă taina; iar agnețul cel dintâiu aflat necorespunzătoriu să-l potrivescă după împărtășirea cu dumnezeescul trup și sânge.

De va observa acesta numai la *însași împărtășirea*, potrivit o parte, să facă după cum este scris mai sus: adecă: luând prescură prospătă de grâu, și zicând asupra ei și făcând toate cele ale proscomediei, să scôtă agnețul, să-l junghie, să-l împungă, și să începă de la cuvintele: „*In nôptea, întru carea s'a vîndut . . .*“ Să se zică din cuvintele Domnului numai cele pentru pâne, iar cele pentru potir nu, căci toate s'au zis odată. Cetind rugăciunile: „*Aducêndu-ne amînte dar . . .*“ și „*Ale Tale dintru ale Tale*“, să ridice numai discul cu dumnezeescul agneț. După cetirea rugăciunilor: „*Încă aducem Ție . . .*“ și „*Dómne, cea ce ai trimis pre preasfîntul Têu Duh . . .*“ cu stihurile pentru agneț, să zică spre sêvêrsirea sfințirii: „*Și fă adecă pânea acesta, cîstit trupul Christosului Têu, prefăcêndu-o pre dînsa cu Duhul Têu cel sfînt*“; și la urmă să cetescă și rugăciunea: „*Pentru ca să fie celor ce se vor împărtăși*“. Toate acestea să le zică în taină, adecă fără a repeta ceva a dóua-óră cu glas mare. Și așa să se împărtășescă cu dumnezeescul trup și sânge al lui Christos, și pe rând să termine sfînta liturgie.

De va observa *înaintea sfințirii*, după cum s'au zis mai sus, cum-că pânea nu este potrivită spre a oficia cu dînsa taina trupului lui Christos, și *altă pâne* bună atunci *nu va pute găsi*, îndată să înceteze cu serviciul.

De va observa însă acesta *după sfințire*, deși nu va afla altă pâne, să nu înceteze, ci să continue și termine liturgia.

Drept aceea, pentru ca să scape preotul de toate întêmplările acestea grave, și mai vêrtos din păcatul de mórte, să ia sêma, ca prescurarii

să facă prescurile de făină de grâu curat și bună, iar nu aprinsă și stricată, și tot-odată să caute a avé și o prescură de prisos.

Pe lângă acesta cu prescuri vîrtose și fôrte vechi, nici odată să nu îndrăznescă preotul a servi, ci încă mai 'nainte de începutul proscomediei — luând preotul prescura în mâni — să o cerce ce fel este, și spre mai bună încredințare, una să o frîngă. Astfel convingându-se, că pânea este bună, va oficia sfînta liturgie fără de nici o turburare și îndoelă, cu curată și împăcată conștiință sufletescă.

b) Despre cele ce se pot întîmpla cu materia sîngelui lui Christos.

De va observa preotul mai *nainte de sfîntirea sîngelui*, după sfîntirea trupului, că nu este vin în potir, fără numai apă, să tórne apa aceea în ôreși care vas curat și cinstit, și îndată se pue vin și puțină apă, zicînd: „*Unul din ostași cu sulița cîsta lui a împuns....*“. După acesta să începă de la cuvintele: „*Asemenea și potirul după cină, zicînd*“; și așa mai departe. De va observa după *zicerea cuvintelor*, că nu este vin în sfîntul potir, ci numai apă, asemenea să purcédă precum s'au arătat mai sus.

De va observa însă acesta la *însăși împărtășirea*, să tórne apa într'un alt vas, iar în potir se puie vin și puțină apă, zicînd: „*Și unul din ostași cu sulița....*“ etc.; și să începă dela cuvintele: „*Asemenea și potirul după cină, zicînd: Beți dintru acesta toți*“. Acestea tóte se zic în taină. Apoi rugăciunea: „*Aducîndu-ne aminte dar....*“. Ridicînd numai paharul să zică: „*Ale Tale dintru ale Tale*“, și rugăciunea: „*Încă aducem Ție....*“; iar înainte de prefacere să se róge: „*Dómnne, cea ce ai trimes pe preasfîntul Tău Duh....*“. Trecînd apoi cele despre sfînta pâne, să zică: (*Binecuvîntéză Stăpâne, de este diacon*) „*Iar ce este în potirul acesta....*“ și bine-cuvîntînd numai paharul să continue: „*Prefăcîndu-'l pe dînsul cu Duhul Tău cel sfînt....*“ și cele-lalte rugăciuni, tóte pînă la împărtășire. Astfel împărtășindu-se, va sêvêrși după obicei dumnezeesca liturgie; iar apa cea pusă deoparte, să o tórne și să o potrivescă după terminarea dumnezeesței liturgii, și după potrivirea dumnezeesților taine rêmase în sfîntul potir, în loc de spălare.

De va *uita* preotul, la proscomidie, a turna apă preste vin în sfîntul potir, și-'și va aduce aminte de acesta mai 'nainte de sfîntirea sfîntului potir, să tórne îndată puțină apă, zicînd: „*Unul din ostași cu*

sulița cîsta lui a împuns, și îndată a eșit sânge și apă, și cel ce a văzut a mărturisit...“, căci de nu va turna — aducîndu-și aminte, că n'a turnat — va greși de mîrte; iar după sfințire — de-și va aduce aminte — se nu mai tîrne, ci numai obicinuita căldură la timp.

Pentru aceea datoriu este preotul și diaconul să fie de timpuriu cu băgare de seamă la toate eventualitățile acestea, și în deosebi ca se nu fie vinul oțetit, muced, stricat, sau în alt chip necurat. De vor vedé, că nu este de trébă, se nu îndrăznescă a servi. Preste tot cea mai mare atențiune se cere atît dela preoți cît și dela ascultători, căci scris este: „Cu frică mîntuirea vîstră lucrați....“. Cei ce nu vor fi cu grija cuvenită la această servire înfricoșată, cumplit vor pătimi.

c) Cu privire la cuvintele și rugăciunile prescrise.

Cade-se a ști, că de vor servi preoți mai mulți, atunci atît cuvintele Domnului:

„Luați, mîncăți..., Beți dintru acesta toți..., Ale Tale dintru ale Tale..., Fă adecă pânea acésta..., Ce este în potirul acesta..., și: Prefăcîndu-le cu duhul Tîu cel sfînt etc“, se le zică împreună, iar nu fie-carele în deosebi și mai nainte.

Preotul liturgisitor, de va uita, că ar fi zis cuvintele Domnului preste taine și preste vin, sau rugăciunile: „Dîmne, cela ce ai trimis pe preasfîntul Tîu Duh....“ ori cuvintele prefacerii: „Și fă adecă pânea acésta.... Iar ce este în potirul acesta.... Prefăcîndu-le cu Duhul Tîu cel sfînt“, și astfel de va fi în nedumerire, și în îndoelă, cum că nu ar fi sfințit taina, — mai mult se nu se mai turbure, ci linistit în mintea sa se gîndescă așa: De nu sunt sfințite aceste daruri, ce stau înainte — pânea și vinul — acum se sfințesc; și se zică preste dînosele cuvintele Domnului, începînd dela locul acesta: *In nôptea, întru care s'au vîndut, luând pânea, și celelalte.*

Neajunsurile, ce se pot întîmpla preotului, care servește.

Să pôte întîmpla ca preotul, — servind liturgia, — se se bolnăvescă rău, mai 'nainte de sfințirea trupului și sîngelui Domnului. În asemenea cas, ne-mai-putînd continua, se întrerumpă serviciul. De se va întîmpla acésta după sfințirea și prefacerea tainelor, și va fi în biserică alt preot ascultînd liturgia, se continue acesta dumnezeesca liturgie, începînd din locul, unde a încetat preotul cel dintâi.

De n'a murit preotul cel ce s'a bolnăvit, ci este viu, și pôte să primescă dumnezeeștile taine, preotul — care 'l suplinește — să frângă o părticică mică din sfintul agneț, și cu lingurița — luând dumnezeescul sânge — să-l împărtășescă pre dînsul. Asemenea să se cuminece și pe sine după rînduélă și să termineze serviciul după obicei.

Iar de nu va fi atuncia alt preot la îndemână, ca să officieze imediat liturgia și să potrivescă sfintele taine, atuncia un bărbat din cei mai evlavioși și curat, — luând acoperemîntul, cu mîna gólă, — să acopere bine sfintele, ca să nu pótă intra nimica pre disc, sau în sfintul potir, până când va veni alt preot. Viind alt preot, acesta trebuie să officieze sfînta liturgie întrégă, fie întru aceeași zi, fie în altă, începînd de la proscomedie, și scoțînd alt agneț, pe care după obicei se-l sfîntescă, de vreme ce el n'a fost la ascultarea liturgiei; iar după potrivirea agnețului celui nou, ce s'a sfîntit, se potrivescă și agnețul de mai nainte și dumnezeescul sânge să-l bea, sau turnându-le în sfintul potir, să le potrivescă tóte împreună la proscomedie.

De se va întempla acésta mai nainte de sfîntirea sfintelor daruri, altul sau și acelaș preot, care va servi dumnezeesca liturgie, să potrivescă — după ducerea la proscomidie a dumnezeeștilor taine, și după potrivirea lor — și pânea și vinul, ce au rămas dela liturgia întreruptă 'nainte de prefacere; dar nu ca pe trupul și sângele lui Christos, ci ca pre o pâne și vin bine-cuvîntat.

De se va întempla, să fie chemat preotul — precînd se află la lucrarea proscomediei, sau și la liturgie, până la *eșirea-cea-mare* — la vr'un bolnav greu, de mórte, sau se boteze, sau să mărturisescă, însă nu departe, atunci să întrerupă la acel loc serviciul și să mérgă degrab acolo și să facă bolnavului, ce se află în agonia morții, nădejde de mîntuire etc.; iar în biserică va dispune, să se cetescă la *apostol*, sau la *psalmi*, sau la *canóne*, sau vre-o altă învățătură folositóre de mîntuire; și întorcându-se să îndeplinescă dumnezeesca liturgie. Iar de va întârzia preotul acolo din vre-o întemplare de nevoie preamult, atunci să nu mai facă liturgie în acea zi, ci să officieze liturgia tótă din început a doua zi, și după potrivire, să le întrebuinteze și pe cele proscomedite ieri, precum s'au zis mai sus.

Iar în casul, când a trecut cu liturgia preste *eșirea-cea-mare*, atunci să nu mai întrerupă, ci să termine liturgia, lăsând pe bolnav în grija lui Dumnezeu.

Rămâind deci sfintele daruri mai multă vreme, — sfințite, sau nesfințite, din vre-o întâmplare ca cele indicate (nefiind preot, etc.) — și stricându-se, adevă pânea mucezindu-se, iar vinul înăcrindu-se, încât nu va fi cu putință a-le potrivi, atunci preotul — puindu-le în un vas curat — se le verse în apă curgătoare.

Dacă vre un preot, oficiind liturgia, nu se va împărtăși cu dumnezeștile taine, afară de această întâmplare, foarte greu și de mărte va greși, și sub canonul caterisirei va cădea.

De va cădea vr'o *muscă* în sfântul potir mai înainte de sfințirea sfintelor taine, se se scotă și — învălindu-o în hârtie — se se ardă. Iar de va cădea un *păianjin* sau altă vietate otrăvitoare, se se verse vinul din sfântul potir într-un alt vas cinstit; și în sfântul potir se tórne preotul alt vin și puțină apă, zicând cuvintele acestea: „*Unul din ostași cu sulia costa lui a împuns, și îndată....*“ Și așa se officieze liturgia după obicei. Iar după terminarea liturgiei vinul pus de-o parte se-l verse în un pârâu curgător.

De se va întâmpla așa ceva după sfințire, și nu va puté preotul pentru gróză și gréță se înghiță cu dumnezeescul sânge și vietatea ce a căzut, atuncea cu luare aminte și cu tótă paza se scotă vietatea, ca se nu pice nicăirea ceva din dumnezeescul sânge; și asupra altui potir, sau asupra altui vas curat, de trei ori cu vin se spele bine vietatea ce s'a scos, și vinul se-l grijescă, iar vietatea, ce a scos'o, se o învelescă în hârtie sau în vre-o pânzătură curată; iar după finirea liturgiei acea vietate se o arză cu hârtia sau cu pânzătura, pre cărămidă sau pe pétră curată, și cenușa se o îngrope sub sfântul prestol, sau se o verse unde-și spală mânilor; și vinul cu care vietatea, ce s'au scos, au fost spălată, se-l verse în pârâu curgător. De va fi pârâul departe, se-l tórne sub sfântul prestol, făcând grópă — unde nu se calcă cu piciórele — și se-l acopere.

De va *îngheța* iarna dumnezeescul sânge în potir, preotul sau diaconul — încălzind acoperemintele pe lângă foc — se învelescă cu dênsele sfântul potir, până când se va desgheța; sau — turnând apă ferbinte împrejurul sfântului potir — se-l ție cu luare aminte, ca se nu pice într'însul ceva din acea apă, până când se va desgheța.

De va *pica* ceva din dumnezeescul sânge, din neluare aminte a preotului ce servește, de mărte va greși. De va pica pre scândură,

să se plece, și să lingă picătura, de va fi cu putință; iar de nu, să ștergă bine cu buretele, și după aceea — răzând scândura — răzeturile de pre ea să le ardă pre cărămidă, sau pétră curată, iar cenușa să o îngrope sub sfântul prestol.

De va pica pre pământ gol, să se radă locul pe carele a căzut, și răzeturile să le ardă, și să le îngrope sub sfântul prestol.

De va pica pre pétră, asemenea să facă; de va fi cu putință, să se lingă, sau să se ștergă cu buretele bine și să se spele cu apă curată, iar apa să se strângă cu buretele și să se îngrope sub sfântul prestol.

De va pica dumnezeescul sânge pe inditiile sfântului prestol sau pe antimis, întâiu să se sugă cu gura, și după acésta să se ștergă cu buretele antimisului bine; iar după terminarea liturgiei — luându-se inditiile de pe sfântul prestol — însuși preotul să spele de-asupra sfântului potir sau asupra blidului celui de anaforă de trei ori cu apă curată numai locul, unde a picat dumnezeescul sânge. Iar apa aceea să o tórne în păriu curgător, sau în o grópă sapată sub sfântul prestol și cu inditiile, uscându-le, iarăși să îmbrace sfântul prestol.

De va pica sfântul sânge pe acopereminte sau pe sfintele vestminte, întâiu să le sugă preotul bine cu gura, după aceea să le ștergă cu buretele; și după terminarea serviciului să le spele bine de trei ori cu apă de-asupra blidului celui de anaforă, și spălătura să o tórne sub sfântul prestol, săpând grópă.

De va pica dumnezeescul sânge jos pe potir, sau pe covorul așternut sub picióre, să se ștergă întâiu udătura cu buretele, cu care se șterge sfântul potir; după acésta să se spele bine de asupra blidului celui de anaforă locul unde a picat, și să se taie partea cea umedă, și pe pétră să se ardă; iar cenușa și apa, cu care s'au spălat, să se tórne în pământ sub sfântul prestol și să se acopere cu pământ.

De se va întâmpla, să se *verse* cu totul dumnezeescul sânge după sfîntire, încât va rămâne numai puțin în sfântul potir, cu acela să se împărtășască preotul și să se termine serviciul; iar dumnezeescul sânge, ce s'a vërsat, să-l strîngă, să ștergă și spele bine locul și cu acésta ștersătură se purcédă întocmai, după cum s'a arëtat mai sus. Iar de nu va rămâne nimica în sfântul potir, atunci să tórne iarăși vin și puțină apă într'insul, zicënd cuvintele proscomediei: „Și îndată a eșit sânge și

apă“. Și se'l sfințescă, începând din locul acela: Asemenea și după cină zicând: „*Beți dintru acesta toți*“ și celelate, și rugăciunile: „*Aducându-ne aminte dar etc.*; „*Ale Tale dintru ale Tale...*“. Zicând acesta ridică numai potirul. Apoi „*Încă aducem Ție*“ etc.; și: „*Dómnne cela ce ai trimis,*“ etc. cu stihurile. Bine-cuvîntând numai potirul se zică: „*Iar ce este în potirul acesta etc.*; și „*Prefăcându-l pre dînsul*“ etc.; Asemenea și rugăciunea: „*Pentru ca se fie celor ce se vor împărtăși*“; etc.; și toate până la fine. Așa se se împărtășescă. Tóte acestea: Rugăciunile și ecfonisurile se le zică în taină; iar în biserică pe acea vreme se se cânte stihuri cuviinciose, până ce se va îndrepta preotul în cele ce i-s'au întîmplat, ca poporul ce se află în biserică se nu stea mîhnit, pentru zăbava acelei lucrări neprevăzute.

De se va întîmpla preotului, din vr'un morb órecare, ca *se verse* îndată după împărtășirea cu sfintele taine, vërsăturile se se strîngă în călți de in, se se pue într'un vas curat, se se păstreze acolo până când se vor usca bine, și apoi se se arunce în apă curgătoare, ori se se arză pe o cărămidă, sau pe o pétră curată. Asemenea și pămêntul pe carele a căzut se fie ras și se se ardă, sau se se îngrope sub sfîntul prestol, sau se se arunce în apă curgătoare.

De va *cădea pe pămênt* óre-și care parte din dumnezeescul trup, cu grijă mare se se ridice, și se se pue pe disc; iar pămêntul, pe care a căzut, se se rază bine, și răzăturile acelea se se arunce în apă curgătoare, sau se se ardă, și cenușa se se îngrope sub sfîntul prestol.

De va fi avênd preotul *mustăți* lungi și din neputarea de grijă le va muia în dumnezeescul sânge, trebue se sugă mustățile bine cu buzele sale, și după aceea cu ștergariul se le ștergă; dar ca se nu se întemple acesta mai 'nainte se le tocmescă bine și se grijescă, ca se nu atingă.

Preotul se împărtășește așa, că așeză dumnezeescul trup în palma sa cea dréptă, și — după rostirea cu evlavie a rugăciunilor prescise — îl ia de acolo cu gura, plecându-și capul; iar când servesc mai mulți, în sobor, atunci cel mai mare pune la fiecare — pe rënd — în palma dréptă câte-o părticică, cu care se împărtășește fiecare după rostirea rugăciunilor obicinuite. După împărtășire fiecare se-și caute bine palma mânei sale celei drepte, și de va fi rămas vre-o sfărmătură măcar cât de mică, și pe acesta cu limba se o ia în gură, ca nimica se nu rămăe pre dênsa, și după acesta — luând buretele antimisului — se-și ștergă bine palma de-asupra discului.

Iar după împărtășirea preotului din sfântul potir cu dumnezeescul sânge, se-și sugă bine *buzele sale*, și după aceea se le ștergă și cu acoperemântul potirului.

Asemenea se sugă bine marginea sfântului potir, ca se nu rămâne pe margine dumnezeescul sânge, și după aceea se ștergă marginea și cu buretele.

De va *îngheta* sfântul agneț în disc așa, în cât preotul se nu-l pôtă frânge la timp, se pue o olă cu cărbuni pe sfântul prestol, iar discul cu dumnezeescul agneț și cu steluța de-asupra, și acoperit cu acoperemântul, se-l ție de-asupra cărbunilor, până se va desgheta.

De vor *năvăli* în biserică în timpul, când servește preotul, *dușmanii*, sau cei de alt neam, ereticii, sau păgânii și ucigătorii, și serviciul nici de cum nu se va puté îndeplini, se potrivescă sfintele, ca se nu rămâne întru batjocura și călcarea dușmanilor, și însuși se fugă, de va puté; iar de nu va fugi, mai bine va face; căci de va fi omorît, va lua cununa muceniciei.

De va vrea cine-va — ocărînd sfînta credință ortodoxă — se *omôre pre preotul* care servește, datoriu este acesta, ca nici de cum se nu lase serviciul, ci se-l îndeplinescă măcar și mörte de i se va întempla se rabde; căci de va fi ucis, atuncea cu muceniei va fi împreunat.

De se va *aprinde biserica*, pe când preotul servește dumnezeesca liturgie, ori de va începe a cădea și a se *hului* din vre-o furtună, ori de altă pricină, se ia cu pază sfintele împreună cu antimisul, și se iasă din biserică, și într'alt loc cinstit, pre același antimis se îndeplinescă dumnezeescul serviciu, începînd din locul, de unde a lăsat la eşire.

În fine tot preotul, ce are popor trebuie se știe, că datoriu este a oficia liturgie *în fie-care sêrbătóre* mare și *Dumineca*, asemenea și în fie-care Sâmbătă, iar de nu va oficia, va cădea sub păcat de mörte; fiind-că — de nu va servi — pre mulți îi va împedeca de la ascultarea dumnezeestei serviri, carea din porunca lui Dumnezeu și a bisericei fie-care creștin datoriu este a o asculta în fie-care zi sfîntă.

Pe lângă acesta se cuvine preotului se mai știe, că numai o liturgie *într'o zi*, la un sfînt prestol se pôte oficia; această unime a sfîntei jertfe însemnază numai o mörte a lui Christos, care mörte odată o a luat pentru noi, și o *patimă* a lui, pe carea odată o a răbdat pentru noi.

Fie-care preot are stricta îndatorire a fi cu cea mai mare grije și atențiune și a se feri, să nu obvină nici una din casurile indicate în cele de mai sus; și dacă totuși nu s'a putut evita vr'una din acele întâmplări, cu măhnirea inimei, cu pocăință și cu plângere să-și mărturisască păcatul la însuși arhiereul acelei eparchii, de se va pute; iar de nu, apoi măcar la duhovnicescul său părinte, primind canonul cuvenit după mărimea greșelei întâmplăte, pe care canon să se silască din totă inima a și-l împlini, spre curățirea și mântuirea sufletului său și spre îndreptarea greșalei. Astfel prin iertarea și binecuvântarea de la arhiereu sau de la duhovnicescul părinte și după îndeplinirea canonului rânduist, va fi liber a se apropia cu îndrăsnélă spre a servi cele sfinte. În alt chip să nu îndrăznescă a oficia, că va greși greu, și se va pedepsi ca un nebăgător de sémă și batjocoritor de cele sfinte.

Cum e datoriu preotul să urmeze după oficiarea dumnezeestei liturgii.

Îndată după împărtășirea cu dumnezeestile taine, datoriu este preotul sau diaconul, ca rămășița dumnezeescului trup din disc să o tórne cu totă luarea aminte în sfîntul potir, ca nici o sfărătură, măcar cât de mică, să nu cază, sau să rămăe. Pentru acesta să ștérgă bine de-asupra sfîntului potir discul cu buretele de pe antimis, căutând ca să nu rămăe ceva pre dînsul.

Asemenea de este ceva pe antimis, sau pe liton, strângend bine cu buretele pe disc, să pue în sfîntul potir, băgând de sémă să nu rămăe nimica pre dînsul; și la proscomodie să le potrivescă preotul sau diaconul. Așa este datoriu să facă preotul tot-déuna, la fie-care liturgie, căci — nefăcend așa — va cădea sub păcat de mórte și sub perderea darului preotesec. Antimisul sau litonul nici o dată să nu le scuture pe foc sau pe apă; căci pe dînsele nimic alta nu rămăne, fără numai sfărmituri din dumnezeescul trup, din nepurtarea de grijă a preotului.

După terminarea dumnezeestei liturgii, la potrivirea rămășițelor sfîntelor taine, ce se face la proscomodie, preotul să grijescă, ca nimica din sfărături, măcar cât de mici, sau din picături, să nu rămăe în sfîntul potir. Pentru acésta dar nu numai odată, ci și de două ori și de trei ori spălând potirul, să bea din el, și după aceea cu buretele sau cu o pânzătură făcută anume pentru acésta să-l ștérgă, iar buretele

sau pânzătura aceea să o lase în sfântul potir. La proscomedie, când vor fi aduse sfintele taine, să fie lumînarea aprinsă, până când se vor potrivi sfintele.

Eclesiarhul și toți cei ce servesc în altar, să fie învățați de preot, ca cu frică, cu cutremur și cu evlavie să umble pe lângă proscomedie, asemenea și împrejurul sfântului prestol, când vor fi acolo dumnezeieștile taine, și să facă închinăciune, trecând sau apropiindu-se.

Buretele atât al litonului, cât și cel cu care se șterge potirul sau pânzătura, când se va umplea de colb sau praf, însuși preotul sau diaconul, să le spele bine cu mânilor sale de-asupra spălătoriei din altar. Acastă spălare adese-ori să se facă, ca totdeauna acestea să fie curate.

Vasele cele sfințite, adică: potirul, discul, stéua și lingurița, adese-ori de praf să fie șterse; asemenea și de umezélă, ca să nu ruginéscă.

După terminarea dumnezeieștei liturgii și după potrivirea dumnezeieștilor taine, și mai nainte de desbrăcarea veștmintelor preotești, și nainte de eșirea din altariu, este datoriu preotul a ceti cu tótă umilința, cu inimă mulțemitóre, rugăciunile cele de mulțemire după sfânta împărtășire; iar după ce va ieși din biserică, să nu se apuce îndată de alt lucru, ci câtă-va vreme să petrécă în rugăciuni, cu gândul la marele dar, de care s'a învrednicit la sfânta liturgie; și mulțemind lui Dumnezeu, să se róge, ca în tóte zilele vieții sale să-l învrednicéscă a lua un dar ca acesta.

Se mai cere, ca întru acea zi să se feréscă de preamulta mâncare, băutură și de somn; iar mai vêrtos cel ce are soție să se feréscă de împreunarea și de tótă dragostea trupéscă, pentru dragostea și cinstea împăratului ceresc, pre care în casă și în locașul sufletului său l-a primit.

Cum se se păstreze dumnezeieștile sacrameinte pentru cei bolnavi.

Mai nainte de tóte preotul de mir (sau și din mănăstire) este datoriu a se îngriji, ca să aibă biserica lucrurile bisericesci precum: veștmintele cele sfințite, sfintele cruci, evangeliile, scump împodobite și vasele sfințite, adică: *potirul, discul, stéua, lingurița, chivotul*, făcute din

aur sau din argint, iar în cas de sërăcie și de cositor, gătite în mod cuviincios spre ținerea dumnezeeștilor și de viêtă-făcătoarelor taine.

Chivotul, în care se păstrează sfintele taine, adecă trupul Domnului pentru cei bolnavi, să fie acoperit, și de-asupra să aibă cruce și să stea totdeuna cu dumnezeeștile taine pe sfântul prestol, iar nu unde-va într'alt loc. Mână nesfințită nici odinióră să nu se atingă de acestea, că sub păcat de mórte și sub mare canon va cădea, fără numai din vre-o mare necesitate.

Acestea dumnezeești taine pot fi sfințite, uscate și puse spre păstrare nu numai în Joia-cea-mare, ci și în alte zile, după rânduêla scrisă pentru Joia-cea-mare.

De va fi chivotul de aur sau de argint și pe dinlăuntru poleit cu aur, atuncea sfintele taine, uscate, să se pună în el și neașternând hârtie; iar de va fi de argint sau de cositor și nepoleit cu aur, negreșit să se așternă într'ênsul hârtie curată, și pe dênsa să se pună dumnezeeștile taine, ce se vor păstra în chivot. Preotul e dator, mânilor spălate fiindu-'i, să le cerce pe aceste taine adese-ori cu tótă cinstea cuvenită, făcând închinăciune, cu capul descoperit, chiar și în tóte zilele, de se póte; iar de nu va fi cu puțință în tóte zilele, măcar a doua zi, sau a treia zi, descoperind vasul să le caute, ca nu cumva din nepurtarea de grijă și din necercare să mucezescă, sau să se strice de umezélă; și pentru acêsta negligare să greșescă de mórte, ca un defăimător de dumnezeeștile taine, și să cadă sub pedépsă de caterisire.

De s'au plecat spre umezélă, să desfacă preotul antimisul pe sfântul prestol și cu tótă luarea aminte să le pună din chivot pe sfântul disc și — deschizênd ferestrele — să le usuce, păzindu-le însuși, până când se vor usca bine, ca nu cumva musce sau alt-ceva de acest fel să se atingă de dînsele, căci întâmplându-se acêsta, va greși de mórte.

Dacă din neatențiunea preotului, uscând dumnezeeștile taine, le va dogori sau nu le va usca bine și din lene le va lăsa să se strice, va greși de mórte, și va cădea sub vinovăția caterisirii.

De se va întêmpla una ca acêsta, nici de cum cu aceste taine să nu îndrăznescă a împărtași pe cineva; ci a doua zi gătindu-se de serviciu să începă dumnezeesca liturgie și să scótă, sfințescă și usce alte sacramente pentru cei bolnavi, și pentru alții pe cari va trebui să-'i împărtășescă; iar tainele cele mucedu sau stricate întru aceeași liturgie

la proscomedie se le potrivescă împreună cu cele mai rămase dela împărțășire, punându-le în potir.

La pregătirea acestor sacrameinte pentru trebuințele cele de nevoe preotul purcede așa, că în Joia-cea-mare, sau și la altă vreme; scóte al doilea agneț ca și la rându-éla liturgiei mai-nainte-sfínțite, din postul-mare, și adapă sfíntul agneț cu sângele cel de-vi-éță-făcétoriu ținându-’l de-asupra sfíntului potir, și turnând câte puținel vin cu lingurița, firesce cu mare grijă și cu iscusință, ca nu cumva s-’l ude prea tare, și se picure unde-va ceva. Apoi uscă agnețul cel adăpat pe sfíntul prestol, așa că mai ântâiu desvălește antimisul, și din chivot luând agnețul, îl pune în disc, și-’l cădește împrejur. După acésta — făcând cuviinciósa închinăciune — îl sfarmă cu tótă evlavia, cu sfínta copie în mici părțicele.

Iar după sfărmare pune o lespede de pétră sau o cărămidă la marginea dréptă a antimisului, și de-asupra lespedei așeză o ólă nouă de lut, sau o ólă de fer, sau de aramă, curată, cu cărbuni aprinși, și închinându-se cum se cade, ia cu mare luare aminte sfíntul disc cu dumnezeeshile taine sfărmate și ’l pune de-asupra ólei, îngrijind ca cu încetul să se usce dumnezeeshile taine, întorcându-le cu sfínta copie, ca nu cumva să se dogoréscă. Când se va încălzi bine sfíntul disc, s-’l ia și s-’l pue pe sfíntul antimis, sau pe acoperemént, ca nu cumva prea tare inferbêntându-se, să ardă sfínte taine. După ce se va răci puținel, iarăși s-’l așeze de-asupra ólei, sau de-asupra vasului gătit pentru acésta. Și așa să facă de mai multe ori, până ce se vor usca bine. Cele uscate cu tótă luarea aminte să le pue apoi în sfíntul chivot, și acoperindu-le așeză chivotul la locul său, și făcând cuvenita închinăciune, să strîngă iar antimisul.

Unde în tóte zilele se oficiéză dumnezeésca liturgie, precum se face în tóte orașele cele mari, sau în mănăstiri, acolo nu e de lipsă a usca dumnezeeshile taine, în chipul arêtat; junghiind doue agnețe, etc.; ci dintru cel folosit luând o parte și adăpându-o cu dumnezeescul sânge, precum s’au arêtat, să o păzescă până a doua zi pentru vre-o întêmplare de mórte. Așa făcând în tóte zilele nu va fi trebuință de a usca sacrameinte în special, și pentru tóte întêmplările neprevézute va fi preotul pregătit.

Cum se purcede la darea și primirea dumnezeeștilor taine, și alte îndrumări.

Toți preoții sunt datori să officieze cu cinstea cuvenită serviciul lor în biserica Domnului, și să caute a primi cât mai adeseori sfîntitele sacrameinte; iar preoții de mir trebuie să învețe și pe poporenii lor, cum se purcedă în această privință; îndemnându-și, ca atât bărbații cât și femeile — de va fi cu putință la praznice, iar de nu, negreșit în cele patru posturi de peste an — să se cuminece odată, gătindu-și trupurile și sufletele lor, ca să se apropie cu cuget curat de aceste dumnezești taine.

Cei ce vor vrea, osebit de cele patru posturi obicinuite, să se apropie cătră sfînta împărtășire, să postescă mai nainte șapte zile, petrecînd în rugăciuni la biserică și acasă, (la vreme de nevoie numai trei zile, sau o zi să postescă); și gătindu-se pe sine mai nainte după rînduélă prin mărturisirea păcatelor. Iar cei căsătoriți să se înfrâneze cu totul de împreunarea trupescă într'acele zile.

În a opta zi să-și mărturisescă naintea duhovnicului tóte păcatele lor, și de cu sêră să nu mănânce nimica; iar cei ce nu pot răbda din pricină, că sunt mici, sau prea bătrâni, pot să guste puțin, de cu sêra, dar dela mezul nopții toți cei ce se gătesc negreșit să se înfrâneze, și să petrecă în rugăciuni și în închinăciuni, și în gândiri sufletești cât numai va fi cu putință; iar celor ce nu știu carte, și vor fi de parte de biserică, preotul să le dea canonul la casele lor, arătînd fiecăruia cum să urmeze.

După obicinuita utrenie în biserică toți cei ce au a se împărtăși și nu știu ceti să rămăe în biserică, ca să asculte rînduélă sfîntei împărtășiri, ce se cetește de cătră preot, și obicinuitele cêsuri; iar cei ce știu ceti pot să cetescă acestea și singuri în casele lor.

La începutul sfîntei liturgii să se adune apoi toți în biserică, și tótă sfînta liturgie să o asculte cu frică și cu evlavie, și să se róge; iar la vremea împărtășirii să se apropie cu evlavie, cu adîncă smerenie și lui Christos — celui ce este cu adevărat în taine, sub chipul pânei și al vinului — fie-carele să se închine câte o dată până la pămînt, ținînd mânilor pe piept, încruciși, și mărturisind pe Christos cel răstignit, să aibă dragoste cătră dînsul. Primind apoi sfintele taine cu luare aminte să le înghiță, și după ștergerea gurei cu acoperemîntul, să sărute

marginea sfântului potir, ca pre însași cîsta lui Christos, din care a curs sânge și apă; și depărtându-se puțin, se se închine, însă nu până la pămînt, pentru paza tainelor ce le-au primit. Apoi se se așeze fiecare la locul său, se nu grăescă unul cu altul, nici se scuipă, până cînd li se va da anafora și vin cu apă caldă. Asemenea nu-'i permis se iasă careva afară din biserică înainte de sfîrșitul liturgiei, ci se asculte până la fine; și după sfînta împărtășire se cetescă rugăciunile cele de mulțămire.

Preotul trebuie se știe, că de vor fi mulți de cei ce au se se împărtășescă, și nu va ajunge dumnezeescul sânge sau trup din sfîntul potir, nici de cum se nu îndrănescă se mai tîrne vin, sau se pue din nou pîne, căci de mîrte va greși, și va fi lipsit de dar. La o astfel de întemplantare trebuie ca unii se aștepte pe-a doua zi, cînd — servind liturgia — se-'i împărtășescă și pe aceia; sau se ia din chivot dumnezeestile taine, care se păstrează pentru cei bolnavi, se le pue în sfîntul potir și se-'i împărtășescă și pe aceia după obicei.

Pe lîngă acestea servitorii celor sfînte și tot poporul, — intrînd în sfînta și dumnezeesca biserică, și căutînd spre sfîntul altariu, — cu frică se-'și facă datorita închinăciune, căci cei ce stau în biserică trebuie se se socotescă, că stau în ceriu, înaintea lui Dumnezeu însuși; și se aducă rugăciune lui Dumnezeu, ca celui ce este acolo după făgăduință. Iar preotul — vrînd se între în altariu, — tot-déuna mai nainte se-'și descopere capul și se facă o închinăciune, apoi se între și — apropiindu-se de dumnezeescul prestol — se facă închinăciune până jos, și ori ce va lucra în altariu se lucreze cu tîtă smerenia și cu buna evlavie, ca înaintea feței lui Dumnezeu celui ce este acolo. Vrînd se iasă, de asemenea se se închine mai ântăiu dumnezeestilor taine până la pămînt.

Cine zice ectenia înaintea ușilor-împărătești, trebuie se se închine tot-déuna mai nainte cu cucernicie — descoperindu-'și capul — și apoi se începă; asemenea și terminînd se se închine și apoi se se ducă. Preste tot, cînd ți-se întemplantă se treci pe lîngă sfîntelesse uș-împărătești, nici de cum se nu treci fără închinăciune.

Pe cei ce servesc bisericeii, adecă: pe eclesiarchi (feți, crâsnici), preotul este dator se-'i învețe, ca cu mare frică, cu cutremur și cu evlavie se între în sfîntul și dumnezeescul altariu și lucrul se și-'l facă știind, că acolo pe sfîntul prestol cu adevărat este Christos Dumnezeuul

nostru; deci — întrând și ieșind — se se închine până la pământ. De dumnezeescul prestol și mai vârtos de înseși dumnezeeeștile taine, ce sunt pe dinsul, asemenea de vasele cele de serviciu și de alte lucruri sfințite, nici de cum se nu îndrăznescă a se atinge, ca se nu cadă în păcat, afară numai de sfeșnice, de făclii, de cădelniță și de alte lucruri mai mici din cele sfințite.

Pentru cinstea dumnezeeeștilor taine se nu între în sfântul altariu nimenea din cei nesfințiți; iar femeile nici odată. Ecclesiarchii se petrecă cu trezvie și cu bună credință, în fapte bune, mărturisindu-se adesa-ori și împărtășindu-se cu dumnezeeeștile taine.

Ecclesiarchii sunt datori se aducă în altariu prescuri, vin, apă, tămâe și foc; luminările se le aprindă și se le stângă, cădelnița și căldura se le gătescă și se ție tot altariul în cea mai bună ordine, adese-ori se-l măture și se-l curățescă, atât pe jos de toate gunoieile, cât și păreții de praf și de paianjini.

Iar sfântul prestol și proscmedia se le curățescă și se le ștergă numai preotul și diaconul sau ipodiaconul, ca nici odinióră se nu se afle pe dinsele praf sau óreși-care gunoe; și ca se nu se atingă mâna cea nesfințită, cu păcat de cele sfințite.

Ecclesiarchii sunt datori a curăți adese-ori de praf și de paianjini biserica întrégă și icónele, păreții, podul, acoperemintele, precum și pridvorul, iar gunoiul din altariu și din biserică nu se cade se se arunce în locuri netrebnice, ci ori în apă curgătoare, ori în loc neumblat și necălcăt.

Pe lângă acestea nu numai preoții și servitorii celor sfinte în altariu, ci și toți binecredincioșii creștini, de vor vedé dumnezeeeștile taine, ori în biserică, ori când le duce preotul la cei bolnavi, se le cinstescă cu cuviinciosă închinăciune lui Dumnezeu.

Asemenea se cere, ca cei ce vin în sfânta biserică se se închine Domnului Dumnezeu cu cuviință la toate cântările și rugăciunile după rânduélă și după tipicul bisericesc; iar cântarea și cetirea bisericescă cu atențiune se o asculte, înțeleptindu-se, după cum zice apostolul, în psalmi și în cântări și în laude duhovnicești, și întru cetirea sfintei scripturi și a sfinților învățatori bisericesti și lăudând neîncetat pe Domnul Dumnezeu întru inimile lor. Preotul trebuie totdeauna se învețe pe poporenii

și pe fii sei cei duhovnicești, ca să cunoscă voia lui Dumnezeu întru această și porunca bisericei.

Preoților se cuvine a ști și aceea, că toți creștinii — cei ce sunt de-o credință, de-o biserică, cari n'au asupra lor vr'un blăstem, și aduc prin mărturisire pocăință curată, cari trăesc în drépta credință, și de duhovnicul lor nu sunt opriți pe-o vreme — se se împărtășescă cu trupul lui Christos și cu sângele Lui cu cuvenita cinste; asemenea și copilașii cei ce sunt mai în vîrstă, cari pot fi primiți la mărturisire; după obiceiul bisericei se cade să se învrednicescă de sfintele taine și pruncii cei mici, pentru credința celor ce-'i aduc pe dînșii, întru sfințenia sufletelor și a trupurilor lor, și întru primirea darului Domnului. Iar cei nevrednici de taina acesta negreșit să fie depărtați, și anume: carii au asupra lor blăstem dela episcop, sau cari sunt opriți de părintele lor duhovnicesc, sau de părinți pentru vre-o pricină, păcătoșii vederati, desfrînații și desfrînatele, cei ce au țiitori și înseși țiitórele, preacurvarii, sodomlenii, cămătarnicii, fermecătorii, toți vrăjitorii de ori ce fel, furii de cele sfinte, jucătorii-de-cărți și de bobi, hulitorii, vorbitorii de rușine, făcătorii de ori ce necinste și nerênduélă, și cei ce sunt vrednici de hulă și ocară și alții asemenea acestora. Aceștia — până când nu se vor pocăi cu adevărat, și nu vor face roduri vrednice de pocăință, și până-când scandalurile, cari vederat le-au făcut și le fac, nu le vor șterge prin pocăința lor — nici de cum să nu fie învredniciți de împărtășirea cu dumnezeestile taine.

Pe nevêdiții păcătoși, carii așa se mărturisesc, preotul să-'i îndrepteze cu bună socotință, ca să nu-'i tradeze și să dea ansă la vre-un scandal public.

Celor eșiți-din-minte, sau celor leșinați, nici de cum nu se cade a le da dumnezeestile taine, fără numai când își vor veni în fire, în minte și în simțire din leșinare, și când își vor mărturisi păcatele lor cu căință, când vor veni la biserică și se vor ruga lui Dumnezeu și vor asculta rugăciunile bisericești, și preste tot când nu se află în-trînsii nici o cauză de nevrednicie, atuncea să se împărtășescă.

Pentru adevărată, dréptă și consciențioasă pregătire — făcînd cu tótă stăruința cele plăcute lui Dumnezeu, și păzind pravilele bisericești cu curăția cea trupescă și sufletescă — pretutindenea va da Domnul poporului Său pace, milă și zile bune, și tuturor celor ce cu bună cre-

dință petrec pe pământ. Asemenea le va dăruî și moștenirea frumseților celor vecinice în ceriu, pe cari primescă-le sufletele tuturor ortodoxilor creștini, cu darul lui Iisus Christos și cu mijlocirea întru tot lăudatei preacuratei Fecioare și Născătoare de Dumnezeu Maria și cu rugăciunile tuturor sfinților. Amin. —

REGULA

cu privire la rugăciunile, cari e bine să le facă cei ce se gătesc a servi, și cei ce voesc a se împărtăși cu sfintele și dumnezeieștile taine ale trupului și ale sângelui Domnului Iisus Christos.

În preziua preoții se oficiaze, iar poporul să asiste la după-cinare în biserică. Să cetescă *Canonul lui Iisus Christos și Acaftistul Născătoarei de Dumnezeu, Canonul ângerului păzitor și Canonul zilei*, ce se va întempla; iar alții și rugăciunile spre somn. După aceea *Cuvine-se să Te fericim, Sfinte Dumnezeule. După Tatăl nostru, Troparele: Miluește-ne pe noi Dómnne; altădată Condacul sêrbătorii și rugăciunea: Nespurcată, nepătată și Ne dă nouă Stăpâne... și Pre cei ce ne urêsc și ne fac nouă strâmbătate.*

Diminêța, celor ce oficiază liturgia, li se cade a ceti ôrele: a 3-a și a 6-a; iar după rugăciunea *Dumnezeule și Dómnne al puterilor*, Canonul și rugăciunile sfintei împărtășiri. După cetirea rugăciunilor fac încheierea (apolisul) ôrelor. Cei ce au să se împărtășescă să asculte ôrele în biserică, mai nainte de liturgie, iar după împărtășire să cetescă rugăciunile cele după împărtășire și să zică încheierea.

În celelalte zile, Duminecă sêra: *Canonul lui Iisus, Paraclisul Născătoarei de Dumnezeu, Canonul archangelilor*, și dacă va vrea cineva și al ângerului păzitor; diminêța să facă după cum s'a scris mai sus, iar alții să cetescă și rugăciunile de diminêța.

Luni sêra: *Canonul Domnului Iisus, paraclisul Născătoarei de Dumnezeu, al sfîntului mergătoriului-înainte Ioan și al ângerului păzitor.*

Mărți sêra: *Canonul cinstitei cruci, Canonul Născătoarei de Dumnezeu și al ângerului păzitor.*

Mercuri sêra: *Canonul Domnului Iisus, paraclisul Născătoarei de Dumnezeu, al ângerului păzitor, al sfinților apostoli; și cine va vrea și al sfîntului Nicolae.*

Joi séra : *Canonul făcătorei-de-vieță cruci, paraclisul Născătorei de Dumnezeu și al ângerului păzitor.*

Vineri séra : *Canonul Domnului Iisus, acaftistul Născătorei de Dumnezeu negreșit, al ângerului păzitor și al tuturor sfinților.*

Sâmbătă séra : *Canonul Domnului Iisus, paraclisul Născătorei de Dumnezeu și al ângerului păzitor.*

Ómenii temători de Dumnezeu, care nu se ocupă cu gânduri deșarte, ci sunt stăpâni pe sine, se îndeletnicesc cu cetirea psaltirei, cu rugăciuni evlavióse, cu cărțile legii Domnului, și ale sfinților în-vătători.

Acéstă rânduélă se face și de toți monachii, preoții, diaconii și clericii bisericești, precum și de toți cei ce știu carte în tóte zilele.

Apostolul a poruncit să nu părăsim adunarea bisericească, și prin urmare nici rugăciunile bisericești; deci unui creștin bun nu-i permis să lase neîmplinit rânduítul canon. Pentru că fie-care om este datoriu a tinde spre dragostea lui Dumnezeu, după cum este scris : „*Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, din tótă inima ta, din tot sufletul tău, din tótă vîr-tutea ta și din tot cugetul tău*“. Dragoste se cade dar să avem și cătră rugăciuni și să le facem cu zel cătră Dumnezeul cel în trei ipostasuri, cătră preacurata Fecióră și Născătóre de Dumnezeu Maria și cătră toți sfinții, pentru care bunătățile cele gătite în ceriuri le vom câștiga, împreună cu toți sfinții, carii au bine plăcut lui Dumnezeu. Amin.

Condacele, ce se cântă în altariu la sêrbători mari.

La nascerea sfintei Fecióre, 8 Septembre.

Condac, glasul al 4-lea.

Ioachim și Ana din defăimarea nenașterii de fii, iar Adam și Eva din stricăciunea mortii au scăpat, preacurată, prin sfintă nașterea ta. Acésta o serbeză și poporul tău, de vina greșalelor mântuindu-se, când strigă cătră tine: Stérpa naște pe Născătóre de Dumnezeu și hrănitóre viefii nóstre.

*La înălțarea sfintei cruci, 14 Septembrie.***Condac, glasul al 4-lea.**

Cela-ce te-ai înălțat pe cruce de bună voe, poporului Tău, celui nou numit cu numele Tău, îndurările Tale dăruiește-ți, Christóse Dumnezeu. Veselește cu puterea Ta pe preaînălțatul împăratul și regele nostru, dăruindu-ți lui biruință asupra contrarilor, având ajutorul Tău, armă de pace, nebiruită biruință.

*La intrarea în biserică, 21 Noiembrie.***Condac, glasul al 4-lea. Prosomie: Cel-ce Te-ai înălțat.**

Preacurata biserica Mântuitoriului, cămara cea de mult preț și Fecióra, sfințita vistierie a măririi lui Dumnezeu, astăzi se aduce în casa Domnului, împreună aducând harul Duhului lui Dumnezeu, pe carea o laudă ângerii lui Dumnezeu, acesta este cortul cel ceresc.

*La nașterea Domnului, 25 Decembrie.***Condac, glasul al 3-lea. Insuși glasul.**

Fecióră astăzi pe cel mai-pre-sus de ființă naște, și pământul peștera celui neapropiat aduce. Ângerii cu păstorii măresc, și magii cu stéua călătoresc. Că pentru noi s'a născut prunc tinăr, Dumnezeu cel mai 'nainte de veci.

*La tăierea împrejur, 1 Ianuarie.***Condac, glasul al 3-lea. Prosomie: Fecióră astăzi.**

Domnul tuturor tăiere-împrejur rabdă, și greșalele ómenilor ca un bun le taie, dând mântuire astăzi lumii; se bucură deci întru cei-de-sus și ierarchul creatoriului și purtătoriului de lumină, dumnezeescul tainic al lui Christos, Vasile.

*La botesul Domnului, 6 Ianuarie.***Condac, glasul al 4-lea. Insuși glasul.**

Arétatu-Te-ai astăzi lumii, și lumina Ta Dómne, s'a însemnat preste noi, carii cu cunoștință Te lăudăm. Venit-ai și Te-ai arétat, lumina cea neapropiată.

La întîmpinarea Domnului, 2 Februarie.

Condac, glasul 1-iu.

Cela-ce ai sfințit pîntecele Feciórei cu nașterea Ta, și mînile lui Simeon le-ai binecuvîntat, precum se cădea, întîmpinînd și acum ne-ai mîntuit pre noi, Christóse Dumnezeule; pentru acésta împacă lumea întru rězbóe, și întărește pe împěrații, pe carii i-ai iubit, unele iubitoriule de ómeni.

La buna-vestire, 25 Martie.

Condac, glasul al 8-lea.

Apěrătórei Dómne, pentru biruință mulțemiri, mîntuindu-ne din nevoi, aducem ție, Născětóre de Dumnezeu, noi robii těi. Ci ca ceea ce ai stăpânire nebiruită, mîntuește-ne de tóte nevoile, ca se strigăm ție: Bucură-te mirésă fără de mire (pururea fecióră).

La schimbarea la față, 6 August.

Condac, glasul al 7-lea.

În munte Te-ai schimbat la față, și pe cât au cuprins învėtųceii Těi mărirea Ta, Christóse Dumnezeule, au vėzut: că dacă Te vor vedea rěstignit, se cunóscă patima Ta cea de bună voie și lumii se binevestéscă, că Tu ești cu adevărat raza Tatălui.

La adormirea maicei Domnului, 15 August.

Condac, glasul al 2-lea.

Pre Născětórea de Dumnezeu, cea întru rugăciuni neadormită, și întru folosință nădejde neschimbată, morméntul și mórtea nu au ținut-'o; căci — ca pre maica vieții — la viétă a mutat-'o, cel ce s'a sălășluit în pîntecele ei, cel pururea fecioresc.

La Dumineca Floriilor.

Condac, glasul al 2-lea.

Pe scaun în ceriu și pe mînz pe pămînt fiind purtat, Christóse Dumnezeule, laudă dela ângeri ai primit, și cîntări dela pruncii, cei ce strigă ție: „Binecuvîntat ești, cela ce vii se rechiemi pe Adam“.

La înjumătățirea sġrbării învierii.

Condac, glasul al 4-lea. Prosomie: Cel-ce Te-ai înălțat.

Sġrbătórea legii înjumătățindu-se, Făcġtoriule a tóte și Stăpăne, cătră cei ce erau de față ai zis, Christóse Dumnezeule: „Veniți și scóteți apa nemuririi“. Pentru acġsta la Tine cădem și cu credință strigăm: Indurările Tale dăruġște-le nouġ, că Tu ești izvorul vieții nóstre.

La înălțarea Domnului.

Condac, glasul al 6-lea.

Plinind economia cea pentru noi, și cele de pe pământ unindu-le cu cele cerești, Te-ai înălțat întru mărire, Christóse Dumnezeul nostru; nici decum despărțindu-Te, ci rămăind nedepărtat, și strigănd celor ce Te iubesc pre Tine: Eu sunt cu voi și nimenea împotriva vóstră.

La pogorġrea Duhului sfġnt.

Condac, glasul al 8-lea.

Când s'a pogorġt cel preaînalt, amestecănd limbile, despărțit'-a némurile, iar când a împărțit limbile cele-de-foc, la întrunire pe toți 'i-a chiebat, și cu un glas mărim pe preasfġntul Duh.

La Dumineca tuturor sfġnților.

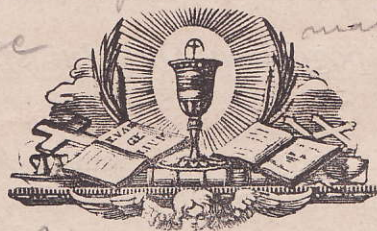
Condac, glasul al 8-lea.

Ca o pârgă a firei, Ție săditoriul făpturei, lumea îți aduce, Dómne, pe purtătorii de Dumnezeu mucenici. Pentru ale căroră rugăciuni, în pace adġncă biserica Ta o păzește, pentru Născġtórea de Dumnezeu, mult milostive.

În anul 1912 luna lui septembrie st. n. cu începere
din la 6 zi a ploii, în consecință până în decembrie 1912
în a. 25 zi. Ploile din acest interval a împiedicat
total fructele de doamna caria, iar din de
coroite a împiedicat doamna curcubita
a făcut pătura și în celelalte până în mai
de Tammat. - Vsohodol, la 14 sept. st. v. 1912

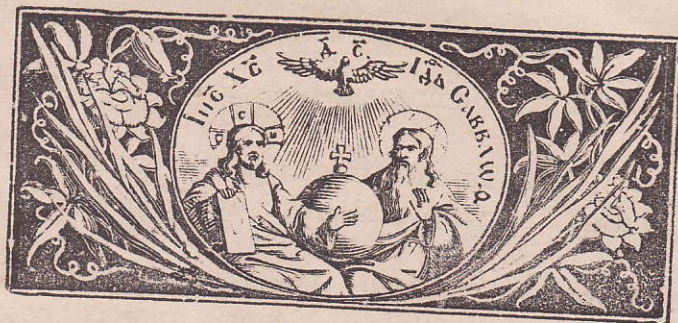
În anul 1913 luna lui iunie 15 a bonnat
de a făcut curcubita și croampel, din
Iunie 16 nu încetat ploile până în iulie și în acest
interval erau mai senile - temperatura a fost
de solului rece. Grân bun dar puțin, curcubitele nu
sa coapt, poame mai ales, joane și pere
în belșug

În anul 1914 timpul a plobat anu bun
dar în luna lui iulie sa declarat război
între Serbia și țara noastră - Serbia a război
de Rusia, anglia, francia și muntenia -
monarhia de Germania și Rusia, Bulgaria
în anul acest bucate leuivore.

În anul 1915 plobarea vremei a mai domolă - grân f. bun
și mult, curcubite pe ploarea lui la dealuri sfidat
de lărmă. mere în acost. pu f. bune și multe

În anul 1916 a declarat monarhia noastră și România
război în luna aug. în acest an bucate puțin
poame destule - variatul negru a secerat multe
vici și mere dela 22-28 ani. în vârstă. În an. 1917
bucate bune, poame multe - morbur epidemice în putreg

TIPICUL CHIAMĂRII DUHULUI SFÎNT

la adunări și la începerea anului școlastic.

La proscomodie se scôte o păticeică de-osebi și se așeză pe disc zicându-se rugăciunea:

Domne Iisuse Christóse Dumnezeuul nostru, primește jertfa acésta întru iertarea păcatelor robilor Tăi, cari se adună aicia, spre a cerși darurile preasfântului și de viéță făcétoriului duh, pentru buna sporire în lucrările, ce le stau înainte; cercetéză-î pre dênșii în tótă vremea cu mila și cu îndurările Tale, povētuindu-î la calea mântuirii, spre mărirea preasfântului și de mare cuviință numelui Tău.

Iar la capétul sfintei liturgii, după rugăciunea amvonului, se trag tóte clopotele; apoi mai-marele — tāmâind cruciș spre altariu — începe cu ton înalt:

Mărire sfintei, și cei de o ființă, și făcétorei de viéță, și nedes-părțitei Treimi; totdeuna, acum și pururea, și în vecii vecilor.

Chorul: Amin. — **Cetitoriul:** Mărire Ție Dumnezeuul nostru, mărire Ție. — **Chorul intrunit cântă rar.**

Stihira, glas 6:

Impérate ceresc, Mângăitoriule, Duhul adevărului, carele pretutindenea ești, și tóte le plinești, Vistieriul bunătăților, și dătătoriule de viéță! Vin'-o, și Te sălășluește întru noi, și ne curățește pre noi de tótă spurcăciunea, și mântuește, bunule, sufletele nóstre.

Cetitoriul: Sfinte Dumnezeule. — Preasfinta treime. — Tatăl nostru. —

Mai-marele: Că a Ta este împărăția, și puterea, și mărirea: a Tatălui, și a Fiului, și a sfântului Duh; acum și pururea, și în vecii vecilor.

Chorul: Amin. — **Cetitoriul:** Dómnne miluește, de 12 ori; Mărire. Și acum. — Veniți să ne închinăm, de 3 ori; apoi sau cetește el însuși cu ton răspicat, sau cântă corul în două părți pe glasul 6, după norma doxologiei mari.

Psalmul 33:

Bine voi cuvența pre domnul în totă vremea; pururea lauda Lui în gura mea. — Intru domnul se va lăuda sufletul meu; auză cei blânzi, și se se veseléscă. — Măriți pre domnul cu mine, și se înălțăm numele Lui împreună. — Căutat-am pre domnul și m'a auzit, și din toate necazurile mele m'a mântuit. — Apropiati-vă de dânsul și vă luminați, și fețele vóstre nu se vor rușina. — Sêracul acesta a strigat, și domnul l'a auzit pre dânsul, și din toate necazurile lui l'a mântuit. — Tăbêri-va ângerul domnului în prejurul celor ce se tem de dânsul, și-i va mântui pre ei. — Gustați și vedeți, că e bun domnul; fericit bărbatul, carele nădêjduește spre dânsul. — Temeți-vă de domnul toți sfînții lui, că nu este lipsă celor ce se tem de dânsul. — Bogații au sêrăcit și au flămênzit, iar cei ce caută pre domnul nu se vor lipsi de tot binele. — Veniți fiilor, ascultați-mă pre Mine, frica domnului voi învêța pre voi. — Cine este omul cel ce voiește viêța, carele voiește se véză zile bune. — Oprește-ți limba ta de la rêu, și buzele tale se nu grăiască vicleșug. — Ferește-te de rêu și fă bine; caută pacea, și o urméză pre ea. — Ochii domnului spre cei drepti și urechile Lui spre rugăciunea lor. — Iară fața domnului asupra celor ce fac rele, ca se pérză de pre pământ pomenirea lor. — Strigat-au dreptii, și domnul i-a auzit pre ei, și din toate necazurile i-au mântuit. — Aprópe e domnul de cei umiliți la inimă, și pre cei smeriți cu duhul î-i va mântui. — Multe sunt necazurile dreptilor, și din toate acele î-i va mântui pre ei domnul. — Păzește domnul toate ósele lor, nici unul din trênsese nu se va sdrobi. — Mórtea păcătoșilor e cumplită, și cei ce urêsc pre dreptul, vor greși. — Mântui-va domnul sufletele robilor Sêi, și nu vor greși toți cei ce nădăjduesc spre dânsul.

La capăt: Mărire. Și acum; — **apoi:** Aliluia, aliluia, aliluia, mărire Ție Dumnezeuule, **de 3 ori.**

După aceste îndată ectenia mare: Cu pace Domnului să ne rugăm, **până și:** „Pentru cei ce umblă pe ape“, **apoi adaugă mai-marele cu glas răspicat:**

La adunări.

Mai ales pentru poporul drept-credincios, carele s'a adunata aicea, și așteptă darul duhului sfînt, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca prin venirea duhului sfînt se ne luminăm noi cu lumina cunoștinței cei adevărate, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca se vină preste adunarea acésta duhul înțelepciunii și al înțelegerii, care se deschiză mintea și gurile noastre, și se ne lumineze inimile spre primirea și urmarea adevărului, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca se ni se trimită nouă ajutor de sus și putere de a spori în drépta credință și în faptele cele bune, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca se fim cu înțelepciune în sfătuirile noastre, și toate lucrările noastre să fie îndreptate spre mărirea numelui celui preaînalt, și spre mântuirea noastră, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca se petrecem totdeauna în viețuire creștină, întăriți și mângăiați cu darurile cele bogate de sus, Domnului să ne rugăm.

La începerea școlei.

Mai ales pentru tinerimea școlară, carea și-a plecat aicea inimile sale, așteptând darul duhului sfînt, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca prin venirea duhului sfînt să se lumineze tinerimea acésta cu lumina cunoștinței cei adevărate, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca se vină preste școlarii acestia duhul înțelepciunii și al înțelegerii, care se deschiză mintea și gurile lor spre primirea și urmarea învățăturilor celor folositoare sufletului, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca se le trimită lor ajutor de sus și putere de a spori întru învățăturile cele de folos, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca toți pașii școlarilor acestora se fie îndreptați pururea cu lumina înțelepciunii spre mărirea numelui celui preaînalt, și spre mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca se petrecă ei și noi toți totdeauna în viețuire creștină, întăriți și mângăiați cu darurile cele bogate de sus, Domnului să ne rugăm.

73 pag.

La toate aceste chorul cântă rar: Dómnne miluește; apoi se continuă ectenia de rînd: Pentru ca se ne mîntuim noi; — Apără mîntuește; — Pre preasfînta, curata; după care mai-marele întonează:

Că Ție se cuvine totă mărirea, cinstea și 'nchinăciunea: Tatălui, și Fiiului, și sfîntului Duh; acum și pururea, și în vecii vecilor.

Chorul: Amin. — Diaconul cu ton recitativ 'naintea porților mari: „Dumnezeu e domnul și s'a arătat nouă.” ș. a. — Chorul cântă de 4 ori „Dumnezeu e domnul” etc., apoi troparele următoare:

Tropariu, glas 5:

Pre cum în mijlocul învățăceilor Tăi ai venit, Christóse Dumnezeule, pace dându-le lor: Vin'o și la noi, și ne mîntuește.

Tropariu, același glas:

Pre cei necărturari învățăcei ai Tăi, Christóse Dumnezeule, duhul Tău cel sfînt înțelepți i-a făcut, și prin multe vestiri limbile cele înșelătore le-ai micșorat, ca un atotputernic și iubitoriu de ómeni.

Mărire, același glas:

Limbile cele străine le-ai înnoit, Christóse Dumnezeule, întru învățăceii Tăi, ca prin acele se Te preamărescă pre Tine, Cuvîntul și Dumnezeu, cel ce dăruiești sufletelor noastre mare îndurare.

Și acum, glas 6:

Ușa îndurării deschide-o nouă binecuvîntată Născătoare de Dumnezeu, ca se nu perim noi cei ce nădăjduim întru Tine, ci se ne mîntuim prin Tine din nevoi, că Tu ești mîntuirea némului creștinesc.

După aceste îndată apostolul și evanghelia. — Apostolul la totă întemplantarea din Lunea Rusaliilor: „Fraților! ca fiii luminei se umblați” cu prochimenul de acolo; — Evanghelia însă la ocasiunea adunărilor se ia din Lunea Rusaliilor: „Zis'a Domnul, socotiți, se nu urgisiți pre vre-unul dintre acești mici;” iară la începerea școlii se ia din Lunea săptămînei a 14-a după Rusalii: „În vremea aceea, apropiatu-s'au învățăceii cătră Iisus” sau din Mercurea săptămînei a 31-a, făcîndu-se începutul în acest chip: „În vremea aceea, aduceau la Iisus prunci, ca să se atingă de ei” și celelalte, ce urmăză acolo.

După evanghelie ectenia: „Miluește-ne pre noi Dumnezeu“, până și: „Încă ne rugăm pentru fericirii;“ apoi adauge mai-marele cu ton răspicat.

La adunări.

Încă ne rugăm Domnului Dumnezeuului nostru, ca se caute cu îndurare spre noi cei ce am venit la acesta adunare, și se trimită în cugetele și inimile noastre duhul înțelepciunii, al înțelegerii, și al voinței de bine; ca așa luminați cu lumina cunoștinței de Dumnezeu, se putem împlini chemarea noastră, spre ajungerea scopurilor bune și folositoare; se zicem toți: Dómnne auzi-ne, și cu îndurare ne miluește.

La începerea școlei.

Încă ne rugăm Domnului Dumnezeuului nostru, ca se caute cu îndurare spre tinerii aceștia, și se trimită în cugetele și inimile lor duhul înțelepciunii, al înțelegerii și al fricei Sale, dându-le lor putințe de ajuns, spre a primi ușor și a urma învățăturile legii Sale cei dumnezești, spre procopsirea lor, și spre mărirea numelui Său celui preasfânt; se zicem toți: Dómnne auzi-ne, și cu îndurare ne miluește.

Chorul rar: Dómnne miluește, de trei ori; apoi se continuă ectenia de rînd: „Încă ne rugăm pentru cei-ce aduc daruri“; după care mai-marele încheie cu întonarea:

Auzi-ne pre noi Dumnezeuule mântuitoriul nostru, nădejdea tuturor marginilor pămîntului, și a celor ce sunt pe mare departe, și îndurate stăpâne, îndurat fii pentru păcatele noastre, și ne miluește pre noi. — Că îndurat și iubitoriu de ómeni ești, și Ție mărire înălțăm: Tatălui și Fiiului și sfîntului Duh; acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin. — **Diaconul:** Iară și iară plecând genunchii, Domnului se ne rugăm. — **Chorul rar:** Dómnne miluește, 1 dată. — **Cei de față ingenunchéză toți; iară mai-marele cetește din genunchi rugăciunea acesta:**

La adunări.

Dumnezeule, Dumnezeuul nostru, carele cu chipul Tău ne-ai înfrumusețat pre noi ómenii, și cu voie liberă ne-ai dăruit; cela-ce cu înțelepciunea Ta cea preafîntă și

La începerea școlei.

Dumnezeule, Dumnezeuul nostru, carele cu chipul Tău ne-ai înfrumusețat pre noi ómenii, și cu voie liberă ne-ai dăruit; cela-ce ai intrat în biserică la înjumătățirea

cu sfatul Tău cel vecinic, prin vasele de Tine alese ocârmuești societatea omenescă, și măsurii pașii poporului Tău celui credincios spre câștigarea mântuirii lui; Tu însuși preaîndurate stăpâne, carele ai rânduit între oameni sfaturi bune, și ai zis: „Că unde sunt doi sau trei adunați întru numele Tău, acolo ești și Tu în mijlocul lor“; Cuvinte preaînțelepte; Impărate a toate! luminează și acum mintea noastră cu razele înțelepciunii Tale cei nemărginite, ca — bine pricepând chie-marea noastră — se putem ajunge la scopul mântuitoriu, întru care ne-am întrunit; mântuește-ne pre noi de toate încercările asupritoriului, povățuindu-ne în toate zilele vieții noastre a âmbra în poruncile Tale, păziți de totă împărechierea și rătăcirea; pentru rugăciunile preacuratei maicei Tale, și ale sfinților Tăi. — Că tu ești cercetătorul sufletelor noastre, Christóse Dumnezeu, și Ție mărire înălțăm: Tatălui și Fiului, și sfântului Duh; acum și pururea, și în vecii vecilor.

prasnicului, și ai învățat acolo spre mirarea iudeilor, carii zicea: „De unde știe acesta carte, neînvățându-se“; cela-ce ai luminat pre pro-rocul Tău David, și pre Solomon l'ai înzestrat cu înțelepciune; Dumnezeu al tuturor, Cuvinte preaînțelepte, Impărate a toate! deschide inima, gura și mintea robilor Tăi, a tinerimii (*clericale, preparandiale, gimnasiale și normale*) aici adunate; luminează mintea lor cu razele înțelepciunii Tale cei nemărginite, ca se înțelegă, se primescă și se facă voia Ta, și se sporască necurmat în toate cele bune și folositoare; mântuește-i de toate încercările asupritoriului, povățuindu-i pre ei și pe noi toți în toate zilele vieții noastre a âmbra în poruncile Tale, păziți de totă turburarea și rătăcirea; pentru rugăciunile preacuratei maicei Tale și ale tuturor sfinților Tăi. — Că Tu ești cercetătorul sufletelor noastre, Christóse Dumnezeu, și Ție mărire înălțăm: Tatălui și Fiului și sfântului Duh; acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin; apoi îndată:

Tropariul, glas 8:

Bine ești cuvântat Christóse Dumnezeul nostru, cela ce preaînțelepți vânători ai arătat, trimițându-le lor Duhul cel preasfânt, și prin densii lumea ai venit, iubitoriule de oameni, mărire Ție.

Mărire. Și acum. — **Condac, acelaș glas :**

Când s'au pogorît limbile amestecând, despărțit'a némurile cel preaînalt; iară când a împărțit limbi de foc, întru o împreunare pre toți i-a chiebat, și cu un glas mărim pe preasfîntul Duh.

Sub cântarea acestora mai-marele luând apă sfințită, iese la amvon, și după finirea cântării stropește pre popor sau pre școlari, rostind mai nainte în ton de rînd:

La adunări.

Puterea cuvîntului dumneze-
ești evanghelii se lumineze mintea
vastră cu lumina înțelegerii Sale
cei dumnezești; se îndrepteze ini-
mile și pașii vostri spre urmarea
căilor celor mîntuitoare, și se tri-
mită preste voi binecuvîntarea cea
cerescă; în numele Tatălui, și al
Fiiului, și al sfîntului Duh. Amin.

La începerea școlei.

Primiți, fiilor, învățăturile cele
bune, și frica Domnului se se pună
în inimile văstre, căci acesta este
începutul înțelepciunii, și aceste
vor lumina cugetele și inimile vós-
tre, spre a cunoște pre Dumnezeu,
făcînd în totă vremea voia Lui;
în numele Tatălui, și al Fiiului,
și al sfîntului Duh. Amin.

Chorul îndată: Fie numele Domnului etc.; apoi se încheie sfînta
liturgie cu deslegarea (otrustul) zilei.

Finea Liturgieriului și lui Dumnezeu laudă.

1) Prinz. ce să celeste în ficale care post.

Vădedyca Anului marginilor pământului și celor
ce sânt pe mare departe. Dăruim nostru carele
în mână ai Treimii prin cea veche și
nouă a Ta lege, aceste 40 de zile, la care
pe noi acum să ajunge ne-ai învrednicit
pe Tine de cerend și de ne rugam, măiestre
pe noi cu puterea Ta, ca să ne nevoim întru
cu bună nevoia, spre mărirea numelui
Tău celui sfânt și spre iertarea păcatelor
noastre, către omorârea patimilor și biruința
a tot păcatului, ca într-o pocăință împreună
cu Tine preșignim duna și în grăzândune
să ne sculam din fagdele cele murdare
și să petrecem cu bună plăcere puterea Ta
întru Abate și celele victim noastre, Ca Tine
să cadă oare milii și oare mântui pe noi
Dăruim nostru ai Tine mărire în altăam etc.

2) Prinz. în luminata și în invieră
Hăgane dăruim duna noastră, cel ce ne-ai învrednicit pe noi
a trece dincolo auzului și dăruim post, celele sau în
chipuit, nouă dela Tine și să ai dat nouă prin Tine
în 40 de zile cel ce ai pus nouă pocăință către mântuire
sufletelor, către curăția timpurilor și spre îngăduirea dragă
care ne-ai arătat nouă închinare chipuit

cius lici Tala crucii, și ai dăruit nouă a o săvârșita cu
ne oare neved. și la toate duna cel ce ne-ai învredni

TABELA MATERIILOR

cuprinse în acest Liturgier.

	Pagina
1. Rânduéla Vecerniei celei mici. (Tipic)	1—2
2. Rânduéla Vecerniei celei mari. (Tipic)	2—11
3. Rânduéla Vecerniei	13—25
4. Învătătură pentru facerea litiei	25—32
5. Rânduéla rugăciunii de meză-nopte	32—33
6. Rânduéla Utreniei	35—51
7. Rânduéla dumnezeestei proscomedii	53—70
8. Dumnezeesca liturgie a celui dintre sfinți părintelui nostru Ioan Gură-de-aur	73—120
9. Dumnezeesca liturgie a celui dintre sfinți păr. nostru Vasile cel mare	123—160
10. Îndrumări tipicale pentru oficiarea liturgiei mai 'nainte sfințite	161—165
11. Dumnezeesca liturgie a sfântului Grigore teologul	169—188
12. Estras scurt din triod pentru liturgia mai 'nainte sfințită	189—192
13. Rânduéla binecuvântării colivei	193—194
14. Rugăciune la binecuvântarea sălciilor în Dumineca Floriilor	195
15. Rugăciune la binecuvântarea mâncărilor de carne în sfinta și marea Duminecă a Paștilor	196
16. Rugăciune la binecuvântarea brânzei și a ouălor	197
17. Rugăciune la gustarea strugurilor în ziua de 6 August	197—198
18. Rugăciune la aducerea pârgii de pome	198
19. Rânduéla parastasului	198—200
20. Rugăciunea de iertare la morți	200—204
21. Indigitare, cum se se facă încheierile (otput, apolis), la sărbătorile împărătești, ale maicei lui Dumnezeu și preste tot anul	204
22. Încheierea sărbătorilor împărătești	205—207
23. Încheierea zilelor de preste totă săptămâna	207—209
24. Ecfonisurile în Dumineca cea luminată a Paștilor	209—210
25. Stihurile, ce se cântă la sărbători	210—211
26. Sinaxar pentru tot anul	213—226
27. Rânduéla sfintei cuminecări	227—243
28. Rugăciuni de mulțămire după dumnezeesca împărtășire	243—245
29. Cereri la diferite trebuințe. La timp de neplouare și fomete	247—252
30. La timp de neconținerea ploilor	252—258
31. Pentru cei ce călătoresc	258—261
32. Pentru cei bolnavi	261—265

celor sfinte, primeste pocăinta lor si si iarta
 pentru jivirea sa, de multimea pacatelor celor
 murari celor sfinte si nevredite, celor de voie si celor
 voie, iubitei, ca pe curva care plângea

	Pagina
33. Pentru dușmanii cei ce ne urăsc și ne asupresc pre noi	265—268
34. Pentru cei ce sunt în închisori	268—271
35. Pentru năvălirea varvarilor	271—275
36. La bôle epidemice	275—279
37. Mulțămire pentru câștigarea cererii	280—283
38. Pentru înmulțirea dragostei și desrădăcinarea urei și a totă răutatea	283—284
39. Cerere pentru câștigarea celor de trebuință și de folos	284—285
40. Pentru toate nevoile și primejdiile omenesti	285—287
41. Ecteniile la scôterea cinstitei cruci, (14 Septembrie)	288
42. Instrucțiune pentru scôterea sfântului aer	289—291
43. Ecfonisurile ce se zic înainte evangheliilor sf. patimi	292
44. Rugăciune de mulțămire	293
45. Povățuire despre modul cum să îndeplinescă preotul și diaconul serviciul în sfinta biserică, și cum au a se găti, spre lucrarea celor sfinte, iar mai ales la oficiarea dumnezeestei liturgii; despre păstrarea sfintelor sacrameinte pentru cei bolnavi, etc.	295—326
46. Condacele, ce se cântă în altariu la sărbători mari	326—329
47. Tipicul chiemării duhului sfint, la adunări și la începerea anului școlastic	331—337

Pentru care să lăzădare și plângând cu amar parăsi la
 gîmuit, primeste omerechia și pocăinta răbilor săi pe
 ai gîmuit pe vamecul care cu înșir și tîrșă și
 frica ta în prima lor, cadă de scama de sine în
 înbească pe sine pe soată prima ta și dă lor
 păscăria poate potni le talo putni soată
 victii lor și să pînble notni voia sa și si
 pe dănsi faria de soată a veni și așa pînartă
 curatul sau fîr și pînă la dînsi să sînge, ca
 ordnăre pînă la, pînă la și sic imporat
 laudăre și mărimdute pe sine, imporat
 de imporat, al sau pînă la și în gîrea sfântului
 bîmbăre de viață facătră, sau dînsi acule
 etc.

90 131. 89 -
91

urmează

Câteva pagini prelucrate

p. 75 - Rugăciunea antifonului II - dreapta jos:

" sfânt ... pre cei ce "

" ... ştia preamăreş ... ".

p. 76 - Rugăciunea intrării - stânga jos:

" archangelilor "

(luat din Liturghia Sf. Vasile, unde e la fel).

p. 87 - în corpul cărţii, scanat înainte, se creează iluzia că pagina are margini, pentru că se suprapune pe p. 89; de aceea am mai preluat-o aici; mai lizibil la " méză-nópte ".

p. 88 - Rugăciunea de taină din timpul Heruvicului

- stânga jos: " că ";

comp. Liturghia Sf. Vasile, unde e la fel.

milă este nemăsurată și iubirea de ómeni negrăită: însu-Ți Stăpâne, după bună îndurarea Ta, caută spre noi și spre sfântă biserica acésta, și fă cu noi și cu cei ce d'impreună cu noi se rógă, milele Tale cele bogate și îndurările Tale.

Iar după terminarea antifonului, se reîntórce Diaconul iarăși înaintea sfintelor uși și închinându-se, zice:

Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómne miluește.

Apără, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Pre preasfinta, curata, preabinecuvîntata, mărita, stăpâna noastră de Dumnezeu Născătórea și pururea fecióra Maria, cu toți sfintii pomenindu-o: — pre noi înși-ne, și unul pre altul, și tótă viața noastră lui Christos Dumnezeu să o dăm.

Chorul: Ție Dómne.

Preotul, Ecfonisul:

Că a Ta este stăpânirea și a Ta este împărăția și puterea, și mărirea: a Tatălui, și a Fiiului, și a sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Cântăreții întonéză al doilea antifon; iar Diaconul merge și stă la icóna Născătórei de Dumnezeu, și după finirea antifonului, face asemenea ca și la rugăciunea cea dintâiu.

Rugăciunea antifonului al doilea.

Dómne, Dumnezeul nostru, mântuește poporul Tău și binecuvîntéză moștenirea Ta, plinirea bisericii Tale păzește-o, sfîntește pre cei ce iubesc podóba casei Tale, Tu pre aceștia preamărește-i

cu dumnezeesca Ta putere, și nu ne lăsa pre noi cei ce nădăjduim întru Tine.

Diaconul: Iară și iară. Apără. Pre preasfînta...

Ecfonisul:

Că bun și iubitoriu de ómeni Dumnezeu ești, și Ție mărire înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfîntului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

Rugăciunea antifonului al treilea.

Cela ce ai dăruit nouă aceste rugăciuni obștești și împreună glăsuitoare, cela ce și la doi și la trei, ce se într'unesc în numele Tău, ai făgăduit să le dai cererile: însu-Ți și acum plinește cererile cele spre folos ale robilor Tăi, dându-ne nouă întru acest véc de acum cunoștința adevărului Tău, și în cel ce va să fie viață de veci dăruindu-ne.

La bucurărie deschid ușa la mărire în evanghelia învingătoare.
Acum se deschid ușile cele împărătești, la intrarea cea mică.
Cântăreții cântă al treilea antifon, sau *fericirile*, de va fi Duminecă; și când ajung la Mărire, Preotul și Diaconul — stând înaintea sfintei mese — fac trei închinăciuni. Apoi ia Preotul sfînta evanghelie, o dă Diaconului, și merg ambii în dreapta, pre din dosul sfintei mese, închinându-se la toate laturile ei, precum și la darurile dela proscomie; apoi ies cu pași lini pre ușa cea dinspre miază-nópte, mergînd purtătorii de lumini înaintea lor cu două sfeșnice; stau la locul cel obicinuit, și plecându-și amîndoi capetele, Diaconul zice: Domnului se ne rugăm.

Preotul zice rugăciunea intrării în taină:

Rugăciunea intrării.

Stăpâne Dómnne, Dumnezeul nostru, cela ce ai aşezat în ceriuri cetele și oștile ângerilor și ale archangelilor, spre serviciul măririi Tale: fă

✓ **P**entru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Chorul: Dómnne miluește.

✓ **P**entru pacea a tótă lumea și pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici, și pentru într'unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

✓ **P**entru sfântă biserica acésta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frica lui Dumnezeu întră 'ntr'ênsa, Domnului să ne rugăm.

✓ **P**entru ca să ne mântuim noi de tot necazul, mânia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Rugăciunea a dóua pentru credincioși.

Iarăși de multe ori cădem la Tine și Ție ne rugăm, bunule și iubitoriule de ómeni, ca — uitându-Te la rugăciunea noastră — să curățești sufletele și trupurile noastre de tótă întinăciunea simțurilor și a cugetelor și să ne dai nouă, să ne înfățișăm nevinovați și fără de osîndă înaintea sfântului Tău jertfelnic. Și dăruiește, Dumnezeule, și celor ce se rógă dimpreună cu noi sporire vieții, credinței și înțelegerii celei duhovnicești. Dă-le lor, ca totdeauna cu frică și cu dragoste să servescă Ție, și cu nevinovăție, fără osîndă să se împărtășescă cu sfintele Tale taine și să se învrednicescă de împărăția Ta cea cerescă.

— **A**pără, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu darul Tău.

Chorul: Dómnne miluește.

Diaconul: Înțelepciune.

Diaconul întră în altar pre ușa cea dinspre meză-nópte.

Preotul Ecfonisul:

Ca sub stăpânirea Ta totdeauna fiind păziți, Ție mărire se înălțăm: Tatălui, și Fiiului, și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Chorul: Amin.

**Rugăciunea carea o cetește Preotul în taină
când se cântă cheruvimicesca cântare.**

Nimenea din cei legați cu poftele și cu plăcerile trupești nu este vrednic să vie, sau să se apropie, sau să servescă Ție, împărate al măririi; că a servi Ție este lucru mare și înfricoșat chiar și puterilor celor cerești. Dar însă, pentru iubirea Ta de ómeni cea negrăită și nemăsurată, nemutat și neschimbat Te-ai făcut om, și archiereu Te-ai numit nouă, dându-ne lucrare de sfințenie a servițiului acestuia și a jertfei celei fără de sânge, ca un Stăpân al tuturor; căci Tu însu-Ți, Dómnne Dumnezeul nostru, stăpânești cele cerești și cele pământești, carele Te porți pre scaunul cheruvimilor, Domnul serafimilor și împăratul lui Israil, cel ce ești unul sfânt și întru sfinți odihnești. Pre Tine dar Te rog, cela ce ești singur bun și binevoitoriu, caută spre mine păcătosul și netrebnicul robul Tău, și-mi curățește sufletul și inima de cugete viclene; și îndestulează-mă cu puterea sfântului Tău Duh, ca, — îmbrăcat fiind cu darul preoției, — să stau înaintea sfintei Tale mese și să jertfesc sfântul și preacuratul Tău trup și cinstitul sânge; că la Tine viind îmi plec grumazii mei și Ție mă